

MATRIX

MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ

ÚDĚL VYVOLENÉHO

JAKE HORSLEY

2002

2003

Z anglického originálu ***Matrix Warrior: Being the One***

*Věnováno s neskonalou vděčností Mitchovi za to,
že mi nabídl červenou pilulku
a také bojovníkům a čarodějkám z Atitlanu,
Juanu Matesovi a všem vidoucím.*

Poděkování

Především bych chtěl srdečně poděkovat a vyjádřit vděčnost bratrům Wachowským, Joelu Silverovi, Keanovi, Laurenceovi, Carrii-Anne, Hugovi a ostatním hercům a štábu. *Matrřxu* za to, že tak výtečně zpodobnili tento mýtus. Bez jejich neocenitelného umění a obětavé práce by následující řádky vůbec nevznikly.

Chtěl bych vyjádřit díky již zesnulým Carlosu Castanedovi a Philipu K Dickovi, jejichž díla byla pro tuto knihu stálým zdrojem vedení, instrukcí a inspirace.

Scarecrowovi za to, že mi dal volno k sepsání tohoto díla.

Liz za ochotu; Sofa za odvahu; a Mikeovi za to, že věděl a mlčel.

Vivienne Westové za to, že ve mně zasela semínko; Simeonu Everyovi za neocenitelnou inspiraci v otázkách kvantové mechaniky a Josefu K., který' mi pomohl vymyslet "humatona".

Sefovi Andrewu Sofosovi a Akademii bojových umění S.A.S., že mě drželi při zemi.

Nicholasu H. za pomoc při cestě matrixem a firmě Camden Housing a vládě, kteří dokázali, že matrix pracuje pro bojovníka, a nikoli bojovník, pro matrix; a také vranám a stromům v Hampstead Heath, díky nimž si tento bojovník uchoval své duševní zdraví. A Harrymu za zmrtvýchvstání.

A v neposlední řadě i Simonu Spantonovi za to, že stál od prvního dne při mně; dále Trevoru Dolbymu, Iloně Jasiewiczové, Maureen Kincaidové-Spellerové, Paulu Gooneymu a jeho týmu, Heleně Swingové, Davidu Grahamovi a Málcalmu Edwardsovi od Victora Gollancze. A samozřejmě nakladatelství Orion, že riskovalo zlobu agentů a umožnilo vydání této knihy. *Po nás potopa!* Síla je jediný život a je z Těla, a Rozum je hranice čili vnější druh Síly. Síla je Věčná Rozkoš.

Co dnes je dokázáno, bývalo kdysi pouhou představou.

Vše, čemu lze věřit, je obrazem pravdy.

Stará pověst, že svět bude zničen ohněm po šesti tisíci letech, je pravdivá, jak jsem slyšel z Pekla. Neboť cherubu s plamenným mečem dostane se při tom povelu, aby opustil stráž u stromu života, a když tak učiní, celé tvorstvo bude stráveno a bude se jevit nekonečným a svatým, jako se nyní jeví konečným a hříšným.

Jsou-li dveře postřehu očištěny, každá věc zjeví se člověku takovou, jakou je: nekonečnou. Neboť člověk si otevřel, až vidí všechny věci úzkými skulinami svého doupěte.

Člověk může silou svého rozumu srovnávat a soudit jen to, co je mu známo.

Z vnímání pouze tří smyslů či tří žvlů vlak nelze odvodit čtvrtý či pátý.

Lidské touhy jsou omezeny vnímáním; nelze si přát to o čem jste neslyšeli.

- William Blake

OBSAH

Předmluva: „Není to jen film, je to zkušenost !“ / 5

První premisa: Život ve snovém světě / 9

i) Realita jako past: Postmoderní fragmentace jednadvacátého století / 9

ii) Není to zábava: Pravidla pro začátečníky / 12

iii) Sedm smrtelných ctností: Hlavní motivační faktory připojených lidí / 15

iv) Jsme lidští roboti / 18

Druhá premisa: Lžička neexistuje / 22

v) Hologramová etika: Realita jako herní plán / 22

vi) Pravidla čerpání síly: Samostatné odpojení / 29

vii) Přestupky proti státu: Osm hlavních ctností bojovníka / 32

viii) Milovat osudu navzdory: Porozumění matrixu / 35

Třetí premisa: Myslíš, že to co dýcháš je vzduch ? / 39

ix) Věříš na osud: Čarodějova vůle ke svobodě / 39

x) Život v matrixu: Přiměřené reakce na iluzorní podněty / 43

xi) Vy nejste vy: Život jako simulace / 48

Čtvrtá premisa: Cesta ven / 53

xii) Hledisko vidoucího / 53

Pátá premisa: Poušť reality / 66

xiii) Poslední soud zevnitř: Velké odpojení / 66

xiv) Volání nevyhnutelnosti: Plánování apokalypsy / 71

xv) Noční můra historie: Věk informací a eschaton / 75

Šestá premisa: Jmenuji se Neo ! / 78

xvi) Vidění jako osud: Dvojitý život čarodějů / 78

xvii) Čtení kódu: Vše je pouze energie / 84

xviii) Stát se bohem: Život po matrixu / 89

Doslov: Pořád si myslíte, že je to jen film ? / 96

První dodatek: Božská invaze Philipa K. Dicka / 98

Druhý dodatek: Carlos Castaneda: Nechť vás provází mýtus / 100

Třetí dodatek: Souhra archetypů / 102

Slovníček: / 105

Předmluva

„Není to jen film, je to zkušenost !“

Když se na Velikonoce roku 1999 začal promítat *Matrix*, miliony diváků byly nadšeny z vynikajících zvláštních efektů a odvážné zápletky a vděčně přijaly tento snímek, který považovaly - oprávněně - za dokonalý výtvar hollywoodské továrny na zábavu. Hrstka jedinců s nekonvenčním pohledem na svět, jejichž řady se každým rokem neustále rozšiřují, však v tomto příběhu vedle pouhého *rozptýlení* našla ještě i něco jiného.

Objevila v něm poselství.

Většině těchto lidí ještě není ani dvacet let, a když poprvé viděli tento snímek, který změnil jejich život, mohlo jim být jen nějakých deset nebo dvanáct. Mnozí z nich nejspíš berou příliš psychedelik a určitě kouří moc marihuany, hrají příliš akčních videoher, tráví příliš mnoho času o samotě a knihu si přečtou jen zřídka, pokud vůbec. Nepochybně *existuje* i skupinka bystrých dospělých, jimž toto „poselství“ rovněž neuniklo, jsou ale rozhodně v menšině. Většina dospělých diváků jsou přece jen již „hotoví lidé“, a proto v sobě neměla náležitou flexibilitu, představitost, a možná také ani jisté rozčarování nutné k tomu, aby snímek vnímali na hlubší, všezahrnující úrovni - jako „pravdu“. Tisíce, možná miliony dospívajících, kteří beztak tíhli k přesvědčení, že realita je „na hovno“ a náprava není možná, přijaly *Matrix* se vším všudy a bez sebemenšího zaváhání či stopy lítosti *dychtivě* spolky červenou pilulku. My ostatní, jak se praví ve filmu, jsme zkrátka nebyli na odpojení připraveni.

Možnost, že celý film může být absolutně a zcela pravdivý, třebaže metaforickým a pozměněným způsobem byla zřejmě příliš lákavá, příliš uspokojujivá, příliš rebelantská a radikální na to, aby jí mnozí mladí dokázali odolat. přijali tento snímek bezvýhradně a náležitě mu přizpůsobili svůj *světonázor*. *Matrix* je tudíž něčím víc než jen dalším vědeckofantastickým, mozek ohlupujícím filmem: je to signál vyslaný ze skutečného světa (světa Morfea, Siónu a *Nabuchodonozoru*) do labyrintu tohoto světa iluzorního, v němž jsme všichni lapeni do pastí. Byl vyslán, aby nám vyjevil pravou podobu naší svízelné situace a poskytl nezbytné vodítko, s jehož pomocí se můžeme, dokud je ještě čas, dostat ven a vrátit se zpět do reality.

Toto přesvědčení nemusí být tak vyšinuté, jak se může na první pohled zdát, ani nemusí být nutně důvodem ke znepokojení pro rodiče těchto dětí, kteří se beztak obávají, že se propast mezi generacemi rozevívá donekonečna. Tihle mladí jsou možná blázniví, hloupí však nejsou. Vědí, co je mýtus a legenda, i když nerozliší Pana od Dionýsa či Junga od Josepha Campbella. Znají intelektuální rozcvičky či hlavolamy, jak jim říkají, a vědí, že to všechno je *metafora*. Instinktivně chápou, že toto poselství nutně ztratilo na přesnosti tím, že nám je filtrují různé zprostředkovací kanály - tedy *matrix* -, uvědomují si však, že jeho podstata zůstala jako zázrakem neporušena. Tuto podstatu můžeme shrnout do tří základních faktů či všeobecně přijímaných pravd:

- 1) Tento svět je vězením, utkaným z našich vlastních myšlenek, snů, strachů a tužeb, aby nám znemožnil vidět pravdu o nás samých.
- 2) Jsme otroci. O svých volbách, životech a svých osudech nemůžeme rozhodovat o nic víc než dobytek sehnaný do stáda či slepice v kurníku. Jsme vydáni na milost a nemilost silám, které si vůbec nedokážeme představit; silám, kterým rozhodně neleží na srdci náš prospěch.
- 3) Lidstvo je zdrojem potravy a svět, jak jej známe, je pouze důmyslným a složitým mechanismem, který má naši pozornost od tohoto faktu odvrátit: svět je farma a my jsme dobytek. Naše sny jsou tudíž sny kusu masa, které bude zkonsumováno.

Pouze skutečně svobodomyšlní či extrémně rozčarovaní jedinci (nebo - v nejlepším případě - obojí) jsou, jak jsem již řekl, ochotni či schopni přijmout, nebo aspoň zvážit fakt, že tato tři tvrzení mohou cosi vypovídat o realitě..Setrvávají tak v pohodlných hranicích fantazie, ať už ve vědecko - fantastických knihách a filmech, starověké mytologii či v hollywoodských akčních snímcích. Přesto nejsou tyto myšlenky ničím novým.

Obr. 1 – Červená pilulka

Naopak jsou do různé míry středobodem lidského porozumění-obyčejnému světu ve většině, ne-li ve všech kulturách a ve vši zaznamenané historii. To, že svět není tím, čím se být zdá, tvrdí veškerá náboženství, naznačují to různé *mýty*, a v minulém století to konečně mimo veškerou racionální a i iracionální pochybnost dokázala i věda.

Náboženství nás od útlého dětství až do stáří přesvědčují, že na svá rozhodnutí nemáme žádný vliv, že svobodná vůle je jen pouhou iluzí, kterou urputně a divoce bráníme, že ve skutečnosti jsme jen miniaturní součástíkou nějakého obrovského mechanismu, jakéhosi vyššího soustrojí, které si ze: své současné perspektivy ani nedovedeme představit. *Mýty* nepřímou naznačují totéž: existuje-li Bůh či božstvo, veškeré lidské úsilí je nevyhnutelně redukováno na nevědomou pošetilost; v nejlepším případě je to určitá boží zkouška, v nejhorším pouhé pobavení pro chladný, lhostejný Osud. A co je ještě horší - moderní věda, od darwinismu po teorii chaosu, nám vnucuje totéž, i když používá racionální, a nikoli mystickou terminologii a Boha a Osud nahrazuje gravitační teorií, atomovými částicemi a mnohým dalším.

Tím pádem zbývá pouze onen třetí fakt.

Náboženství ani věda se dosud neodvážily naznačit, třeba jen letmo, že by lidstvo mohlo existovat jen jako potrava pro jakési jiné bytosti, jejichž existenci si ani neuvědomujeme a které z nás ryjí, tak jako jiné druhy tyjí z těch pod nimi: aby samy přežily. Lidstvo se odjakživa považuje za nejvyššího predátora v tomto dravém světě, bezpečně stojícího na samém vrcholku potravinového řetězce.

Je sice pravda, že některé gnostické texty označují samotného Boha za „lidojeda“; kromě tohoto trapného uklouznutí (právě kvůli takovým „uklouznutím“ byly gnostické texty vyřazeny z bible) však nacházíme významnější paralelu s touto poslední, navýsost nepřijemnou myšlenkou pouze v oblasti starověkých mýtů a především v okultních tradicích.

K tomu se však teprve dostaneme.

Pro tuto chvíli bych chtěl zatím jen ukázat, jak *Matrix* v mnoha lidech probudil zábavným, dokonce až povrchním a zjednodušujícím způsobem otázky, které jsou klíčové pro naši současnou kritickou situaci i pro samotné poznání toho, co vůbec znamená být člověkem. Tak jako všechny dobré mýty se tento snímek dotýká individuálních i všeobecných obav, skutečných a pozemských, a povznáší je do říše fantazie. Následkem toho, přestože - nebo spíše protože - jsou vyňaty ze svého každodenního kontextu, nám tyto obavy začínají dávat nový, zcela jiný smysl. Pravda vychází najevo, i když třeba jen na ty dvě hodiny, během nichž se přemístíme do jiného světa, v němž nic není pravdivé, a proto je v něm cokoli možné. Jinými slovy veškeré frustrace, zoufalství a existenciální panika; nuda, neklid, paranoia, ztráta identity, pocit neskutečnosti; pocit, že jsme v pasti, že nám někdo vysává vůli a energii, že proti nám intrikuje, klame nás a v každém našem hnutí blokuje, a především pocit naprosté bezvýznamnosti a zbytečnosti, který prostupuje životem jedince i společnosti jednadvacátého století, začínají dávat dokonalý smysl, když na ně pohlédneme v kontextu *Matrixu*.

A právě toto je jádrem všech mýtů. Nejsou racionálním vysvětlením našeho života, ale jeho emocionální interpretací. Jejich cílem není objasnit, co se děje, ale vylíčit a ozřejmit naše pocity těmito ději vyvolané. Mýty jsou kolektivní sny, takže mýtus jako *Matrix*, podle něhož je život jen kolektivním snem, je tudíž skutečně vrcholným mytickým příběhem. Je to mýtus o samé podstatě lidství, sen uvnitř snu, mýtus o mýtu, metafora metafory. Dokonale spojuje vědu s náboženstvím a ukazuje, že jsou to jen alternativní, protikladné podoby mytologie: racionální a intuitivní, respektive náležející levé a pravé polovině mozku. Pravdu pak nelze nalézt skrze jedno či druhé, ale pouze tak, že postavíme vedle sebe do rovnováhy oboje. Pokud je život sám pouze dočasnou, iluzorní, a dokonce náhodnou interpretací energie, pak mýty jsou jako podrobné plány, s jejichž pomocí můžeme porozumět duševnímu procesu, skrze nějž tato interpretace vzešla. Nestojí mimo realitu, protože by byly něčím míň, ale naopak protože jejich prostřednictvím realita vzniká. V takovém případě může být tento snímek, který je holografickým souborem v rámci vyššího hologramu samotného života, oknem, či dokonce vstupní branou k realitě, která leží za nimi. A možná je přesně tím, co nám tvrdí různí počítačová šílenci i narkomani pravdou.

Jako všechny pravé mýty je *Matrix* cestou individualizace, během níž se duše skrz utrpení a nástrahy očistí od všeho, co je jí cizí, a zakusí tak svou vlastní úplnost. Toto zbožnění sebe sama se (ve filmovém zpracování) projevuje jakožto osvícení, v němž se celý svět stává pouhým optickým klamem, fata morgánou, která šálí, zkouší a provokuje: duši. Jakmile Neo dokáže „číst kód“, hra končí, nebo přinejmenším přešel do vyšší úrovně. Zamýšleně zavrtí hlavou, možná trochu smutně, a líným mávnutím ruky zastaví letící kulky, jako by říkal: „Tak už dost.“ Tím, že vidí svět takový, jaký je, jel změnil z protivníka ve spojence, dokonce možná ve svého milence: je předmětem jeho vůle, který může tvarovat, jak se mu zachce. Toto transcendentální vyvrcholení činí z *Matrixu*, nejlepšího a nejpopulárnějšího akčního filmu všech dob, nejen moderní mýtus, ale metamýtus, legendu o věčném procesu, který mýty i lidské bytosti vytvářejí. Ukazuje, že samotný svět je mýtus a že člověk, jako spasitel i nepřítel zároveň, je stále rozpolcený mezi dvěma protikladnými aspekty své přirozenosti.

Nespočet dospívajících, a dokonce i starších diváků je přesvědčeno, že tento snímek skrývá tajemství, která mohou rozluštit jen oni - tajemství o nabytí síly, osvícení a osvobození, a proto by bylo neuvážené tuto možnost zavrhnout bez hlubšího přezkoumání. Připustíme-li, že narkomani, filmoví maniáci a kyberpunkeri, nositelé nadcházejícího *ducha doby*, jsou schopni rozlišit obyčejný vědecko - fantastický trhák od skutečného vyjevení pravdy, pak dlužíme jim i sami sobě alespoň uvážení možnosti, že *Matrix* je něčím víc než pouhým filmem. Protože dnešní děti raději čtou z počítačové obrazovky; protože jim informace zprostředkují obrázky, tedy světlo; protože interpretují život, svět a všechno ostatní

skrz akci, fantazii, dobrodružství, hrůzu a zvláštní efekty; a protože náboženství, vědu i starověkou mytologii považují za součást spiknutí, které nás má oklamat, přimět k tvárné poddajnosti a učinit z nás dobytek „klidný jako indické krávy“ (řečeno slovy Tylera Durdena z *Klubu rváčů*), pak jediným zbylým místem, kde lze hledat nějaký smysl, jsou filmy a další lidová média. Před pětadvaceti lety dal punk rock mladým něco, v co mohli věřit a co mohli praktikovat; plnil stejný či podobný účel, jaký mohlo plnit náboženství, kdyby ho tatáž mládež navěky nemilosrdně nezavrhla jako „vyšlé z módy“. Dnešní mladí lidé jsou s každou nanosekundou mnohem vybíravější a čerpají inspiraci a nápady, kde mohou. Film je nejvyšší formou umění a snímek jako *Matrix* kombinuje punkové cítění s filozofickým vhledem, mystikou kung-fu, teorií spiknutí, okultismem, hromadným ničením, obrazy a efekty psychedelického snu, paranoidním povědomím, a v neposlední řadě mesiášským poselstvím o spáse. Jako takový je dnes přinejmenším pro mladší generaci posvátnou knihou naší doby. A přesně tak se k ní hodlám chovat. To, co následuje, je její výklad.

Tento film je možná mýtem o naší době. Důmyslně zhotoveným nákresem - mapou, s jejíž pomocí (budeme-li ji sledovat dostatečně pečlivě a vytrvale) bychom mohli, tak jako Thomas, odhalit úplnou pravdu o sobě samých. A v tom případě bychom byli hloupí, kdybychom se o to alespoň nepokusili. Protože - jak praví poslední velký mýtus naší doby (křesťanství) - „Pravda tě osvobodí“. A o svobodu tady přece jde. Nemusíte být ani kyberpunkerem, aby vám tohle bylo jasné.

Jake Horsley, srpen 2002

První premisa

Život ve snovém světě

i) Realita jako past: Postmoderní fragmentace jednadvacátého století

Píše se rok 2002. Tisíciletí přišlo a odešlo, zanechalo za sebou hrozbu Y2K jako další z řady nevyplněných proroctví, a konec civilizace se opět nekonal. A přesto se v oněch dvou a půl letech od tohoto obrovského „zklamání“ všechno opravdu změnilo.

Zkáza newyorských Dvojčat nenávratně zničila kolektivní iluzi, že některé věci přetrvávají věčně a že civilizace, která se zakládá na genocidě, může uniknout odplatě za své činy. Klonování lidí se stalo veřejnou záležitostí a zasadilo ránu pošetilé lidské domýšlivosti, že jsme jedineční a výjimeční, a zpochybnilo, či dokonce odsunulo do bezvýznamnosti kdysi klíčové téma jedinečnosti lidské duše. Je možné duši naklonovat spolu s tělem? Prozkoumání této ožehavé otázky se věda dosud zdržela.) A v neposlední řadě implantování mikročipů lidským bytostem (počínaje dětmi a pacienty trpícími Alzheimerovou chorobou) nakonec přineslo dlouho očekávané naplnění Knihy Zjevení. Umělá inteligence konečně úspěšně pronikla do lidského organismu. Mikročipové implantáty jsou údajně investicí do budoucnosti. Brzy je budeme mít úplně všichni. Což je samozřejmé, protože bychom v komputerované společnosti nemohli ani existovat, kdyby nás elektronický řídicí systém nedokázal díky takovému čipu rozpoznat. Tak jako nelze v supermarketu nakupovat bez skenování čárového kódu a jako nemůžete zpátky na diskotéku bez malého černého razítka na ruce, nebude nikdo moci „kupovat ani prodávat“ bez svého vlastního „znamení šelmy“. Vítejte do nového tisíciletí.

Mikročip je zajímavý především tím, že je prvním výrobkem, jemuž dělá reklamu samotná Bible (Kniha Zjevení, kapitola 13, verš 17). Bohabojní lidé celého světa tak nakonec mají příležitost přiblížit se Antikristu. Ano, přátelé, žijeme v podivných časech, kdy se zdá, že ten, kdo *není* paranoidní, by mohl stejně dobře být mrtvý, a možná že brzy bude. Nebo to bude stejné, jako by byl.

Usazení technologie na trůn všeho lidského konání, fakt, že v našem každodenním životě zaujímá ústřední a zcela nepostradatelné postavení, je v jedenadvacátém století všeobecně přijímanou skutečností. Budeme tomu říkat externalizační proces, v odkazu na světonázor, podle něhož všechno hodnotné nacházíme vně nás samých. Také se tomu dost podivně říká materialismus. Veškeré vnitřní, abstraktní či „duchovní“ hodnoty byly v jeho důsledku odkázány do okrajové a nevýznamné pozice: *jsou pouhou, ozdobou* či oživením, luxusem, k němuž se uchylujeme jen pro relaxaci či zábavu (podobnou funkci kdysi plnila televize, než se z ní stala základní potřeba pro zachování našeho duševního zdraví).

Materialismus začal ovládat naše životy v čase průmyslové revoluce, kdy lidé ještě stále věřili, že prostřednictvím vědy a technologie dosáhnou nové smlouvy s Bohem a království nebeské vznikne na Zemi ještě za jejich života. V době, kdy jaderná bomba spálila na popel několik stovek tisíc orientálců a televizory přeměňovaly lidstvo v konzumní zombie, věřili této iluzi už jen náboženští fanatici a fundamentalisté. Vlady se začal chápat realismus. Začalo být jasné, že technologie kvalitu života nikdy nezlepší, pouze promaže kolečka soustrojí, jež ve svém důsledku způsobí vyhynutí našeho druhu. To se však zdálo jako šikovná praktická funkce: směřujeme-li k destrukci, ať je alespoň co nejrychlejší a co nejméně bolestná.

Lidstvo je neuvěřitelně naivní, zejména pokud jde o jeho vlastní lži. Kouzlo technologie se postupem času stalo tak přesvědčivým, že lidé začali znovu věřit v příchod království nebeského na Zemi (i když nyní již Bůh z této představy definitivně vymizel). Všestranné
MATRIX – MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ

možnosti a schopnosti strojů byly tak opojné, že jsme opět nabyli přesvědčení (tak jako kdysi H. G. Wells a utopisté), že můžeme dokázat doslova cokoli. Zničíme-li tuto planetu, nevadí. Prostě se přestěhujeme na jinou. Ovládne-li společnost zločin a šílenství, také nevadí. Postavíme jen větší, lepší věznice a izolujeme gen, který to způsobuje. Pokud by se nám to nepodařilo, tak zkrátka restrukturalizujeme společnost a přeměníme ji v jedno velké vězení, postaráme se, aby všichni zločinci byli označeni a vybaveni mikročipovým implantátem, který je udrží na uzdě, a spořádaní občané budou moci dál klidně žít. A když nám bude hrozit (a zákonitě bude), že naše hýčkané plány do budoucna překazí smrt, i na to najdeme řešení! Pilulky na nesmrtelnost, transplantace orgánů, lidské klony, převod vědomí na počítačové disky. Smrt již pro lidi, kteří se stanou bohy, není hrozbou.

Přírodní zákony jsou zde - tak jako všechna ostatní pravidla - aby se porušovaly. Člověk - vědec, rozumný tvor, který se rozhodl zdokonalit všechny ty aspekty svého života jež mu nevyhovovaly je - řečeno slovy Mary Shelleyové - „moderní Prométheus“. A Prométheus je v jiném, temnějším mýtu jen další jméno pro Lucifera.

Nyní tedy žijeme v postmileniální, postmoderní době. Žijeme v konzumní kultuře, v níž vše co existuje mimo nás je tu od toho abychom to pronásledovali, zabili, zabalili, vystavili na policích v obchodě, koupili, prodali, proměnili, zkonzumovali, svedli, nebo - je-li to nevyhnutelné - zcela zničili. Svět je jako ústřice, a je tu jen proto, abychom ji násilím otevřeli a spolkli, nejlépe jedním rychlým hltm. Jestli byla v lastuře perla, se tak nikdy nedozvíme. Snad jedinečně v případě začneme-li se jí dusit.

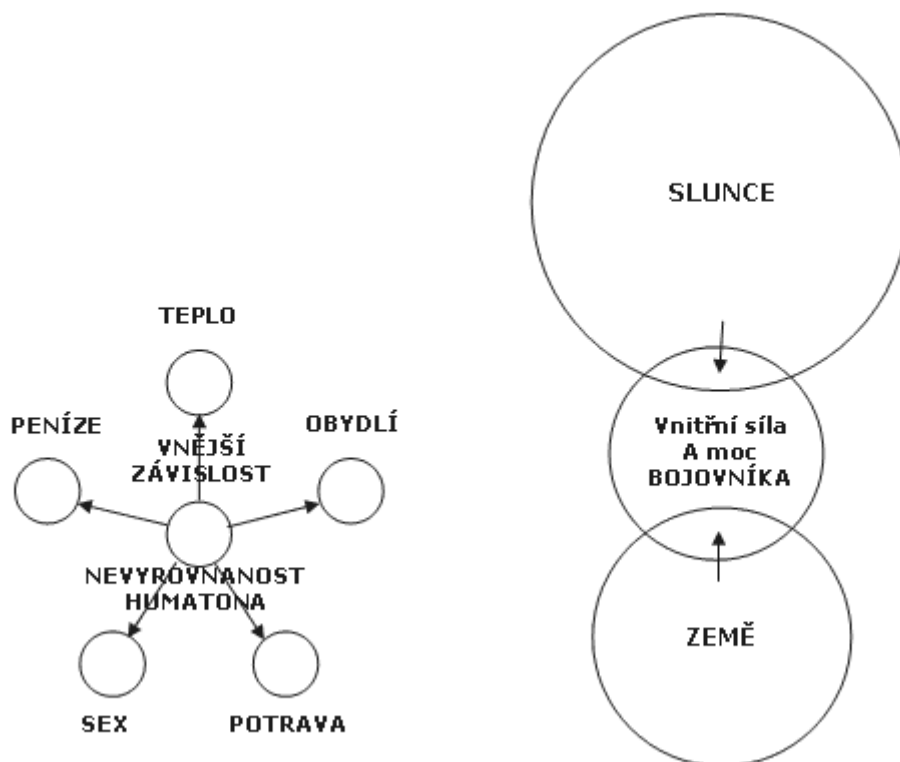
Touha ovládat a řídit své životní prostředí je ze všech živočichů vlastní pouze lidem. Je to ve své podstatě touha schizofrenická, protože *vychází* z předpokladu, že jsme od životního prostředí nějak odděleni. Země dala vzniknout človíčku a všem ostatním živým stvořením - pravděpodobně pro to měla dobré důvody, lidé však vytvořili svět. A jelikož svět, který jsme si udělali, je v rozporu s životním prostředím, muselo si lidstvo vybrat, k čemu se přikloní. Jak je zřejmé, zvolilo si svět - nejspíš z pýchy i jistého nevděku - a podle všeho se zdá, že se rozhodlo špatně. Kdo ale jsme, abychom mohli soudit? Háček je v tom, že svět, který jsme vytvořili, nemá odpovídající obdobu v nás samých - nemá organickou podstatu *ani jádro* - a jako takový nás nemůže fyzicky *uživit*. Čím déle zůstaneme s tímto světem propojeni, tím hlouběji do něj zabředneme, tím více se vzdálíme svému přirozenému prostředí a biologické povaze, tím více s ním budeme v rozporu, tím schizofreničtější, slabší, zoufalejší a odcizenější budou naše životy. To, čemu říkáme postmoderní konzumní společnost, je tudíž psychotický snový svět, do nějž lidská duše i tělo samy sebe polapily. Stali jsme se bezděčně otroky temného, ničivého uspořádání tohoto světa. Přesně jako v *Matrixu*!

Znovu opakuji, že hlavní chyba, podstata této vzpoury a jádro našeho zatracení či upadnutí v nemilost (pokud to tak lze nazvat) spočívá ve zvláštní schopnosti lidí promítat své touhy, naděje, obavy a přesvědčení *ven* hledat smysl mimo sebe a ne na jediném místě, kde logicky lze smysl nalézt - v *nás*. Tím, že zanedbáváme a popíráme vnitřní procesy své duše a ducha a soustředíme se výlučně na vnější výkon mysli a těla, jsme ve skutečnosti vzali své existenci veškerý smysl, cíl, hodnotu a ano, také skutečnost.

Američtí indiáni (a šamani ve všech kulturách) pojmají realitu zvláštním způsobem, který nám může leccos prozradit. Především jsou animisté - věří, že všichni živí tvorové i věci od nejmenšího červa či kamínku až po tu nejvzdálenější hvězdu na obloze mají duši a vědomí. Jsou přesvědčeni, že je možné spojit se s tímto všeobjímajícím životem a komunikovat s ním přes duchovní médium sídlící uvnitř každé molekuly hmoty. Skrze tuto komunikaci pak mohou objevit pravou povahu a účel existence. Veškerý život považují za jeden jediný život, což je jedno z klíšé hnutí New Age, které však má velmi praktické uplatnění.

Animisté předpokládají, že vesmír je živý organismus, a všechny bytosti existující v jeho rámci jsou jeho součástí, tak jako v lidském těle existují buňky a orgány, oddělené a jednotlivé (a dokonce nadané vědomím), a přitom jsou zjevně zcela závislé a podřízené tělu

jako celku. Pro animistické americké indiány je matrixem matka příroda, která nás živí a chrání jako matčino lůno a ve chvíli, kdy jsme připraveni, nás přivede na svět. Řečeno jazykem šamanů, toto je zrození Ducha, často souběžné s tělesnou smrtí. U křesťanů je to vzkříšení.

Obr. 2 – Technologické prostředí versus prostředí organické

Druhá věc, o které se chci zmínit, je přesvědčení amerických indiánů, že veškerá technologie, i ta užitečná, oslabuje lidského ducha. Vezměte si například obyčejný elektrický ohřívač. Přejde velmi vhod a může se nám zdát nepostradatelný za chladných večerů, nechceme-li prožít *neklidnou* noc, kdy se budeme třást, dupat nohama, třít rukama o sebe a proklínat krutou sílu *živlů*. Pro domorodé Američany a samozřejmě pro všechny bojovníky jsou zde však živly od toho, aby je zkoušely a zocelily je, přiměly je pěstovat odolnost a výdrž a rozvíjet jejich vnitřní zdroje. Bojovník, který je nucen strávit noc v zimě bez *ohřívače*, musí použít svůj důvtip, a především svou *vůli* (viz *Slovníček*), aby situaci zvrátil ve svůj prospěch. *Možná že rozbije židli a udělá si v rohu místnosti ohniště. Nebo podobně jako Han Solo ve snímku Impérium vrací úder rozřízne velké zvíře a ukryje se v jeho těle.* Bojovník rozhodně nesmí podlehnout a v nejhorším případě se musí zimě postavit beze strachu, výčitek či lítosti. Musí se jí poddat a dovolit jí, aby ho učila. Nejspíš bude naslouchat vnitřním *pochodům svého těla*, a je-li dostatečně silný a nad věcí, dokáže najít potřebné teplo ve *vlastním* nitru a s jeho pomocí zimě čelit. A když se mu to nepodaří, zcela jistě se z tohoto selhání alespoň poučí.

Mysl dokáže změnit teplotu těla; to jistě dosvědčí každý, kdo prožil silné rozpaky. Náš bojovník se to však možná nikdy nenaučí - možná ani nebude mít příležitost se o to pokusit - dokud má svůj elektrický ohřívač, který mu vše usnadňuje. Samozřejmě je to pohodlné. Skutečně nám to ale něčím pomáhá? Američtí indiáni však jdou ještě dál. Tak jako vám možná nedovolí, abyste je fotografovali, protože věří, že když uděláte snímek ze světla vycházejícího z jejich těla, ztratí tím malou část své duše, stejně tak jsou přesvědčeni, že jakékoli technologické zařízení, na kterém by záviseli, by je postupně zbavovalo podstaty

jejich života - jejich síly. Protože svět technologie a *člověkem* vyrobených předmětů nemá na rozdíl od světa přírody vlastní životní sílu, musejí tyto objekty, chtějí-li se oživit (ve snaze napodobit organický vesmír), krást životní sílu svým výrobcům a v první řadě svým uživatelům.

Hudebník tohle intuitivně chápe: vkládá svou duši do nástroje tak dlouho, až se nástroj stane jeho součástí. Bojovník ví, že totéž platí o všem, čeho se dotkneme, a že způsob, jímž se dotýkáme předmětů, které nás obklopují, a jak je používáme, jak o nich přemýšlíme a jak je vnímáme, určuje, jakým duchem je prodchneme. A ví také, že jakmile se do těchto předmětů přenesl dostatek síly, ať už dobré či zlé, stávají se z nich živé věci.

Většina světa vytvořeného člověkem je dost ošklivá a nevzhledná. Žije, ale neví proč. Stejně jako výtvar Mary Shelleyové byl stvořen ze špatných důvodů, poté byl krutě odmítnut či v nejlepším případě vystaven špatnému zacházení z pocitu hanby, že se nepovedl tak, jak jsme doufali. A tak se obrací proti nám. Organickým prostředím šamanů a kouzelníků je realita (neboli interpretace) plná *tajemství, síly a magie*. Je to svět stvořený vědomě, jako akt lásky a vůle. Jako takový je zahradou pozemských (i nadpozemských) rozkoší a nabízí nekonečné množství slastí těm, kteří v něm žijí.

Mechanické prostředí postmoderní konzumní společnosti, kterou vytvořili obyčejní lidé, je realitou, která je ve skutečnosti pastí, jež má izolovat své obyvatele od pravdivější, širší a bohatší interpretace, v níž spolu všechno souvisí a spolupracuje. Matrix - prostředí, v němž žijeme a které udržujeme každíčkou svou myšlenkou (i když, jak za chvíli uvidíme, tyto myšlenky nejsou naše vlastní) - je světem vytvořeným naslepo skrze strach a racionalitu; vězení prostoupené strádáním, nepřátelstvím, zmatky, odporem a naprostým zoufalstvím. Není to žádné dětské hřiště. A je-li to lira, pak jen málokoho z nás může bavit; možná proto, že nám nikdy nikdo neřekl pravidla.

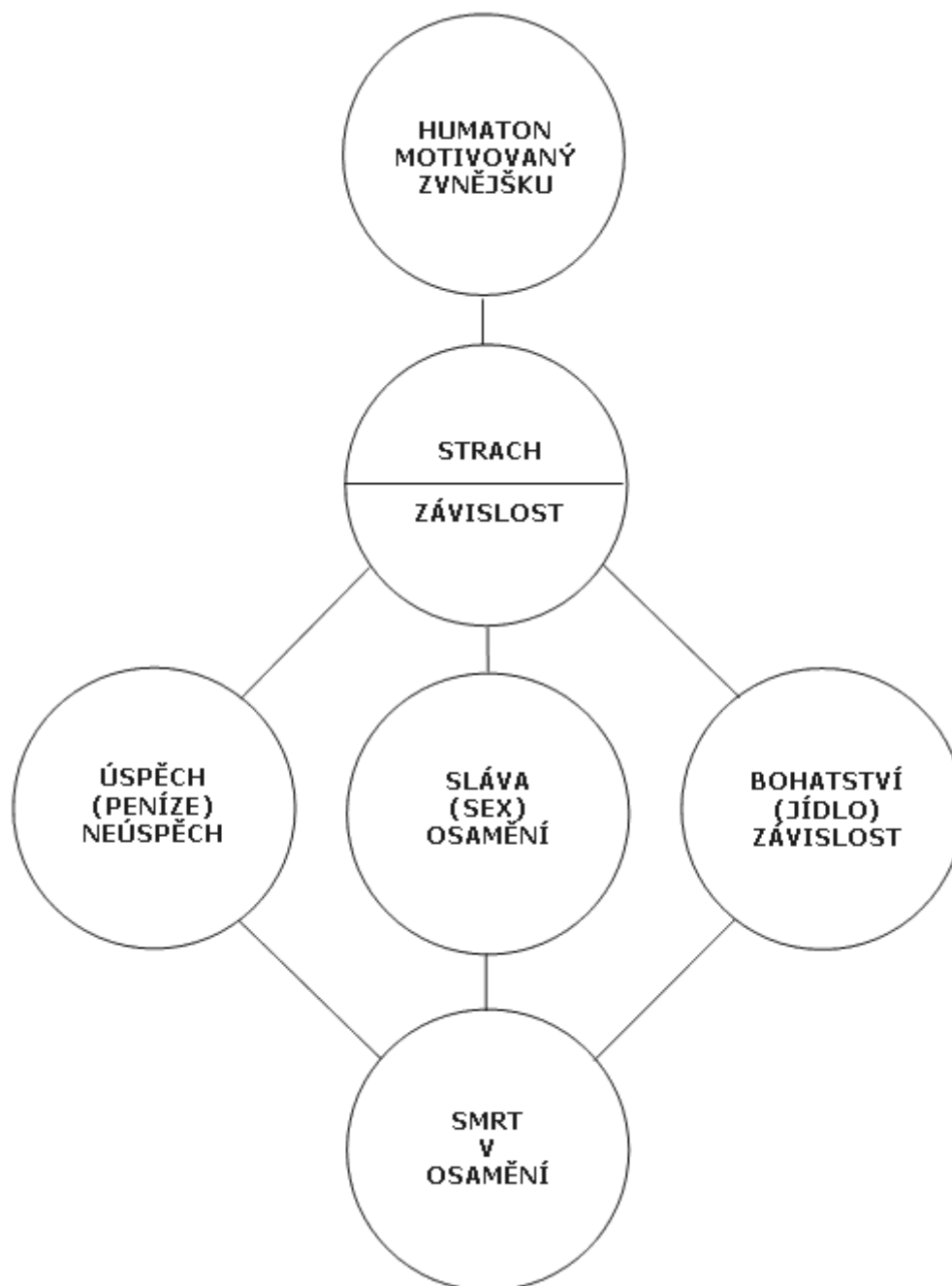
ii) Není to zábava: Pravidla pro začátečníky

Pravidlo první: **Lidé připojeni k matrixu (dále jen připojeni lidé) se vymezují především vnějšími znaky.**

Buďte nenápadní. Dbejte na to, aby vaše cíle *byly* obvyklými cíli, které sdílejí všichni ostatní. Dávejte pozor, aby vaše názory nebyly vaše, ale pocházely od jiných lidí. Tak se vyhnete tomu, že byste ostatní mátlí. Ze stejného důvodu je lepší nikdy neříkat, co si myslíte. *Zároveň* se snažte si nemyslet to, co říkáte. Upřímnost se ve slušné společnosti matrixu považuje za nebezpečnou. Chcete-li mít dobré vztahy s okolím, musíte si uchovávat stabilní a neměnný výraz.

Pravidlo, druhé: **Jste tím, co vlastníte.**

Připojení lidé jsou sběrateli. Čím více předmětů, dokážete nashromáždit, tím více si vás budou ostatní považovat. Zejména budou-li to předměty zbytečné. Vlastněné předměty jsou přídomky vaší osobnosti, a tak čím více doplňků získáte, tím širší a komplexnější vaše osobnost bude. Zejména díky černým lesklým předmětům, jako jsou vybrané značkové černé brýle a mobilní telefony, budete víc „cool“. Je však třeba mít na paměti, že účelem těchto předmětů není ukryt vaši osobnost, nýbrž ji cíleně nahradit povrchní fasádou. Má-li vaše BMW dostatek doplňků, kdo se stará o to, zda dobře jezdí či kolik spotřebuje benzín ?

Obr. 3 – Život humatona v Matrixu

Pravidlo třetí: Ze všeho nejvíc záleží na tom, co si o vás myslí a říkají druzí.

Hlavní motivací všech lidí připojených k matrixu je být oblíbený. Čím více lidí vás má rádo a čím silnější je jejich náklonnost, tím důležitější jste pro ně a zároveň i sami pro sebe. Vzhledem k tomu, že připojení lidé nemají rádi to, čemu nerozumí, musíte být přímý, jednoduchý, předvídatelný, a co možná se vyhýbat neobvyklým činům či originálním myšlenkám. Protože se připojení lidé zajímají či starají prakticky jen o sebe, nesmíte také nikdy příliš zasahovat do „prostoru“ druhé osoby. Při rozhovoru se vyhýbejte očnímu kontaktu, který by trval déle než okamžik. Přímé či osobní otázky pokládejte výlučně v krajních případech, tj. ve chvíli, kdy by bylo nezdvořilé je nepoložit. Naslouchat nemusíte. Připojení lidé většinou neposlouchají, spíš čekají, až při rozhovoru přijde *řada na ně, je* tedy slušné chovat se stejně a nevěnovat přílišnou pozornost pocitům či potřebám druhé osoby, protože by tak pouze znejistěla.

Pravidlo čtvrté: **Krajní emoce je třeba potlačovat.**

Protože připojeným lidem záleží zejména na tom, aby byli oblíbení, snaží se za každou cenu chovat mírně, ohleduplně a zdvořile. Činům či slovům, které by mohly někoho urazit, se úzkostlivě vyhýbejte. Připojení lidé se velmi snadno urazí, protože jsou extrémně přecitlivělí; po pravdě řečeno se nestarají o nic jiného než, o své pocity. Je proto třeba za všech okolností zachovávat dění zdravé uctivosti, s výjimkou situace, kdy byly ně jakým způsobem uraženy vaše city. I v takovém případě se raději snažte vyhnout přímé konfrontaci, protože ta by si vyžádala emocionální účast obou stran, která by pro ně byla nepříjemná. Zlost je třeba potlačit a projevit pouze mírným, nenápadným způsobem, aby si druhá osoba nikdy plně neuvědomila, že vás urazila bude pouze cítit, že ve vašem vztahu něco není tak docela v pořádku, a bude se tak trápit pocitem viny a nejistoty. Připojení lidé si jen zřídka dovolí prožít silné emoce, jako je vztek či smutek, a pokud to přece jen dopustí, vždy je vyjádří jen nepřímo a jedině ve vhodné situaci, například *před* cizími lidmi nebo za zcela nemístných okolností. Mohou si tak vylít city, aniž by na sebe cokoli prozradili nebo se nějak kompromitovali. Připojení lidé dávají přednost emocím, jako je znechucení, rozladění, výčitky, arogance, sebelítost, opovržení a lehce zastřené nepřátelství, což jsou v matrixové společnosti známky skutečného charakteru.

Pravidlo páté: **Připojení lidé se vždy srovnávají s ostatními.**

Každý člověk je výjimečný a jedinečný, a jako takový je důležitější než všichni ostatní. Cílem každého jednotlivce je se jakýmkoli možným způsobem vyvyšovat. Činí tak tím, že se srovnává s ostatními, a téměř vždy se považuje za lepšího. Čím více dokáže snižovat ostatní a vyvolat v nich pocit méněcennosti, tím nadřazenější bude v jejich očích, a tudíž i sám před sebou. V aréně matrixové společnosti se vzájemně střetávají jednotlivá ega, která se snaží získat moc nad ostatními. Lidé připojení k matrixu zakládají svou sebeúctu na vnějším úspěchu, ziscích a počtách ze strany ostatních lidí. Lidé jsou od přírody soutěživí. Veškerá moc jako taková znamená kontrolu a ovládání nikoli sama sebe, ale těch ostatních. Čím více moci dokáže člověk ukrást ostatním; tím více jí má on. A naopak, čím více moci mají ostatní nad vámi, tím menší moc máte vy nad nimi. Je to tím, že ega se vymezují srovnáváním s ostatními, a to prostřednictvím vnějších faktorů, a ,nikoli skrze vnitřní pocit vlastní hodnoty či ceny. Ego soutěží s ostatními egy, s vědomím, že vyhrát může pouze ten nejlepší, přičemž vítěz *bere* vše. Proto *stojí* připojení lidé od přírody jeden proti druhému v boji o přežití nikoli svého fyzického těla, ale svého ega. Nejčastěji tudíž lidé v matrixu pociťují vůči ostatním vrozené, avšak pečlivě skrývané nepřátelství.

Pravidlo šesté: **Nejvyšší metou osobních aspirací v matrixu je sláva.**

Připojení lidé mají trojí cíl: úspěch, slávu a bohatství. Všechny tři však mají pouze jediný důvod. Dosáhnou-li jich, získají maximální moc nad ostatními. Tím, že přimějete co největší počet lidí, aby si vás považovali, ukradnete jim optimální objem moci. Sláva je konečnou *metou* všech připojených lidí (i když jen hrstka ji kdy dokáže získat), protože je předpokladem dalších dvou zmíněných cílů. Sláva zaručuje bohatství i úspěch, přičemž nás vynáší na vyšší úroveň - na úroveň skutečné moci. Jakmile nás svět obdivuje a závidí nám čistě proto, že *jsme* bohatí a úspěšní, můžeme si být jisti *vědomím* své nadřazenosti: miliony lidí nás zbožňují, i když jimi za to v skrytu opovrhujeme. Máme tak nad nimi naprostou *moc*, a naše ego je nadřazené; je Bohem ve vlastním světě. Většina připojených lidí se však tomu může těšit pouze skrze někoho jiného.

Pravidlo sedmé: Připojení lidé potřebují někoho uctívat a někoho ponižovat.

Aby závist, kterou lidé cítí vůči vybranému, privilegovanému jedinci (například Keanu Reevesovi), zároveň nekazila jejich radost z toho, že jej obdivují, je důležité v nich posilovat a udržovat *iluzi*, že jednoho dne *dosáhnou podobné*, či dokonce větší slávy i oni sami. V přirozenosti připojených lidí je uctívat to, čemu *zlořečí*, a zlořečit tomu, co uctívají. V jádru veškeré jejich činnosti je totiž pocit sebepohrdání a bezvýznamnosti. Připojení lidé vzhlížejí k těm, vůči nimž se cítí méněcenní, a toto uctívání jim skýtá potěšení. Na druhé straně s opovržením shlížejí na ty, které vnímají jako podřadné, a toto ponižování je rovněž uspokojuje. A při tom všem se pyšní svým přesvědčením, že „všichni lidé jsou si rovni“.

iii) Sedm smrtelných ctností: Hlavní motivační faktory připojených lidí

Chamtivost

Jak nás ujistil Gordon Gekko, „chamtivost je dobrá“. Podněcuje nás k hromadění majetku, ať už jsou to peníze, potraviny, sexuální partneři, vědomosti či moc. Jelikož chamtivost předpokládá nadbytek (tj. může být uspokojena pouze tehdy, má-li člověk více, než potřebuje), je pro toto nutkavé hromadění typická touha po věcech, které člověk ve skutečnosti nepotřebuje nebo mu nepřinášejí *žádný* užitek. Cílem chamtivosti (toho, proč je tak lákavá) je získat věci, díky nimž se můžeme srovnávat s ostatními, kteří mají věcí méně, a proto svůj účel splňuje nejlépe ve chvíli, kdy můžeme získat nejen to, co nepotřebujeme, ale co zjevně *nezbytně* potřebují jiní, ale nemohou to mít (částečně proto, že jsme se toho zmocnili sami). Chamtivost je průmysl. Dodává člověku energii a inspiruje ho k výkonu na samé hranici jeho možností, i kdyby měl kvůli tomu zemřít (a zároveň třeba způsobit, že všichni ostatní trpí hladem). Chamtivost se hodí zejména k udržování lidí v připojeném stavu, protože se zcela zaměřuje navenek. Čím je člověk duchovně prázdnější, tím více potřebuje vyplnit svůj život hmotnými předměty. Matrix se tak může udržet navěky.

Chťič

Touha po sexuálním uspokojení je pro připojené lidi rovněž primární. Není, to však touha vyvolaná hormony, protože připojení lidé, kteří jsou součástí velkého mechanismu matrixu, překročili hranice své živočišné tělesnosti a nejsou již organickými bytostmi. Nepohání je biologické, ale psychologické či emocionální potřeby. Z touhy po sexu, kdysi zdravé a přirozené, se tak stala podobně jako z ostatních vlastností v matrixu touha ega po vlastním povyšování (často maskovaném jako sebeponižování). Čím více sexuálních partnerů člověk má, tím více roste sebevědomí jeho ega, a, čím silnější se stává, tím více cítí, že má nad ostatními moc. Sexuální uspokojení tudíž musí vždy obsahovat trochu opovržení, a dokonce ponížení toho druhého, aby se vyloučila možnost skutečného splnutí. Takové splnutí by bylo pro připojeného člověka smrtelné, protože empatie s sebou vždy nese ztrátu vlastního já a oslabení ega, které v izolaci jen kvete. U připojených lidí tudíž chťič nesouvisí se sexuální touhou po svazku, ale naopak vychází z potřeby dominovat.

Ambice

Ambice, které úzce souvisí s chamtivostí, jsou naprogramovaným přáním, které je vlastní všem připojeným lidem, sloužit systému na maximální výkon, a získat tak výsady a výhody tohoto systému neboli matrixu. Ambice rovněž musejí být zaměřeny zásadně navenek. Úspěch nelze poměřovat jakýmsi vnitřním pocitem spokojenosti, ale pouze vnějším ujišťováním ze strany ostatních, že člověk je skutečně úspěšný. Pokud vnitřní hlas

připojenému člověku (tedy pokud ještě nějaký vnitřní hlas má) našeptává, žehá jeho úspěch, jaksi neuspokojuje či je. pro něj bezvýznamný, musí být tento pochybovačný hlas okamžitě umlčen vnějšími podněty, které zahltní jeho smysly. Tyto podněty (tedy ostatní připojení lidé) člověka náležitě ujistí, že je skutečně úspěšný a že z toho má mít dobrý pocit. Postupem času se plně přizpůsobený člověk v matrixu naučí poměřovat svou cenu výlučně společenskými kritérii, tj. tím, co říkají ostatní. Když nám matrix tvrdí, že jsme úspěšní a že se díky tomu máme cítit dobře, pak to přece musí být pravda. Všichni přátelé či známí, kteří nás v tomto názoru nepodporují nebo kteří se odváží zpochybňovat smysl našich ambic, musejí být tudíž z našich společenských kruhů nelítostně odstraněni. Ambice se naplňují službou celku, v tomto případě společenskému prostředí v matrixu, který rozhoduje, po čem máme toužit a jak přesně to máme získat.

Závist

Závist je vyjádřením touhy lidského ega být tím, čím není. Záviděním sousedova porsche či dívky nejlepšího přítele se posiluje u připojeného člověka chamtivost, chtíč a ambice, takže se z nich stává hnací motor jeho života. Vzhledem k tomu, že ego všech připojených lidí je ze své podstaty nestabilní, nejisté a zmítané pochybnostmi a sebepohrdáním, je zcela přirozené, že tito lidé touží být vším, čím nejsou. Závist také přizivuje odpor a nepřátelství, které připojení lidé pociťují vůči ostatním, a dodává jejich slovům a činům nezbytnou sílu, díky níž se vyrovnávají s konkurencí. Jak jsme viděli v pravidle sedmém, připojení lidé vždy pohrdají těmi, které obdivují (zamilovanost je tedy pro ně naprostým prokletím, přestože o ní téměř stále hovoří), a z této protichůdné emoce pramení pocit závisti. Ego všech nadřazených lidí slouží k tomu, aby připomínaly těm „méně hodnotným“ jejich vlastní bezcennost. Což je následně pro méněcenná ega podnětem, aby si lstí a klamem koupila, vyprosila či ukradla vše, co potřebují k tomu, aby se ostatním vyrovnala a nakonec je ještě předčila.

Vlastní důležitost a sebelítost

Vznešený hřích, kdysi známý jako pýcha, nahradili připojení lidé pohodlnějším (falešným) pocitem vlastní důležitosti. Vzhledem k tomu, že hrdost předpokládá sebevědomí a uznávání vlastní ctnosti, schopnosti a zásluhy, a jelikož takového povědomí nejsou připojení lidé schopni, protože zcela odmítají zamýšlet se nad svými životy, mohou sami sebe hodnotit pouze prostřednictvím srovnávání se s ostatními, přičemž vždy dospějí k závěru, že jsou důležitější než všichni ostatní. Abychom se cítili důležitě, považujeme své vlastní pocity, myšlenky, názory a rozhodnutí za daleko lepší než pocity, myšlenky, názory a rozhodnutí všech ostatních, i když samozřejmě takové vůbec nejsou (a to i tehdy, když nám vůbec nepatří, když jsme je převzali či si je vypůjčili od někoho jiného). Pocit vlastní důležitosti je vlastní všem připojeným lidem a nutí je myslet výlučně a neustále jenom na sebe, brát své vlastní zkušenosti, ať už jsou dobré či špatné, smrtelně vážně a pohlížet na zkušenosti všech ostatních s pohrdavou lhostejností nebo v nejlepší případě s povýšenou útrpností. Vlastní důležitost je ve skutečnosti sebelítostí, která se maskuje zdůrazňováním vlastního významu. Je to způsob, jakým připojení lidé skrývají sami před sebou i před ostatními oslabující, ochromující pohrdání sami sebou. Proto je to ve společnosti matrixu zřejmě nejcennější podsouvaná vlastnost. Připojení lidé nade vše milují pocit sebelítosti, která přikrmuje jejich přesvědčení, že si zaslouží lepší život, aniž by si kdy připustili, že si své životní podmínky vytvořili; sami. Sebelítost se tak maskuje jako zdůrazňování vlastního významu a vlastní důležitost slouží jen jako zástěrka pro pohrdání sami sebou.

Znechucení

Jak se uvádí v pravidle čtvrtém, připojení lidé se ze všech sil snaží své skutečné pocity utajit. Je to proto, že silné emoce, dokonce i záporné, jako smutek či hněv, mají ten nežádoucí efekt, že ego pod tlakem mění a transformují. Vzhledem k tomu, že všichni připojení lidé mají své neměnné ego (které je ve skutečnosti samotným bodem připojení; uzlinou, která je poutá k matrixu), je důležité vyjadřovat pouze takové emoce, které dovolují egu zůstat usazené v jeho známé pozici a vyladění. A vzhledem k tomu, že - jak jsme již také zmínili - jsou připojení lidé v jádru vůči všem ostatním naladěni nepřátelsky a pohrdavě, nejúčinnější emocí (kterou se toto nepřátelství a pohrdání může projevit co nejpatříčněji) je znechucení. Připojení lidé mají tendenci trávit ve stavu znechucení většinu svého života, a matrix toho využívá. Telefonní budky s ucpaným otvorem na mince (nebo telefony, z nichž můžete volat pouze na kartu), autobusy, které přijedou tři najednou po půlhodinovém čekání, obaly na kompaktních discích, které je téměř nemožné sloupnout, telefonní ústředny, které vám sežerou neuvěřitelně dlouhý čas a vyžadují obrovskou trpělivost, toto vše matrix i lidé, kteří v něm pracují, záměrně vytvořili a udržují s cílem vyvolat co nejvíce znechucení. Znechucení také souvisí s pocitem vlastní důležitosti: čím důležitější se člověk cítí, tím více může dát svému znechucení volný průchod; a čím více znechucení, tím domýšlivějším se člověk stává.

Lenost

Všichni připojení-lidé jsou ve své podstatě apatičtí; neteční a líní. Matrix podporuje ambice, společenský vzestup a veškeré vnější cíle či materiální zisky; ostře však odrazuje od všeho, co by připomínalo skutečnou snahu, vůli nebo disciplínu. Proto se tak naléhavě zdůrazňují vnější cíle; slávy a bohatství lze dosáhnout, aniž by si člověk musel upevnit charakter nebo vnitřní sílu. Především si musíte udržet náležitý stupeň samolibosti, blazeovaného sebeuspokojení, které je společné všem připojeným lidem, a neusilovat o skutečnou, trvalou změnu. Trvalá stagnace je podstatou matrixu; bez ní by nemohl existovat. Tato stagnace je závislá na udržování iluze, že ke změně dochází, což má odvádět pozornost připojených lidí od skutečného neutěšeného stavu, v němž se jejich životy nacházejí. Je tudíž naprosto nezbytné, aby připojení lidi neustále rozptylovaly vnější podněty: cíle, touhy, problémy, obavy a tak dále (ať už souvisí s potravou, obydlím, sexem, penězi, slávou či mocí). Díky tomu připojení lidé neustále zcela opomíjejí své vnitřní potřeby a zůstávají ve stavu setrvalé stagnace. Jsou tudíž fyzicky i materiálně aktivní, neustále překonávají materiální překážky a řeší každodenní problémy, na vnitřní či duchovní úrovni jsou však zcela pasivní, až do té míry, že jim schopnost tvůrčí představivosti (které se matrix skutečně bojí) zcela zakrněla a téměř nefunguje, s výjimkou hrstky zcela výjimečných jedinců.

Shrneme-li to, připojení lidé (což v praxi znamená téměř všichni lidé, i když se to týká především západních „civilizovaných“ národů) zkrátka hrají hru na sdílenou realitu, ať už si to uvědomují či nikoli, přičemž hrají podle pravidel, která ani sami nevymysleli ani je; nikdy vědomě neodsouhlasili. Ve většině případů si dokonce ani neuvědomují, že taková pravidla existují. (Samozřejmě že fyzikální zákony, entropii, nemoci, smrt, pohlavní pud a tak dále jsme také nikdy neodsouhlasili, jejich zákony však jdou mnohem hlouběji a dostaneme se k nim později.) Sdílená realita matrixu přitom funguje tak, že nejprve musíte pochopit její pravidla a teprve pak je můžete začít měnit, obházet či porušovat. Naprostá většina připojených lidí si však tuto možnost nikdy neuvědomila. Prvním krokem ke svobodě je logicky přiznání, že jste otrokem, což pro většinu připojených lidí vůbec není snadné.

Skutečnost, že většina připojených věří zároveň v Boha i v ďábla, v Osud i „svobodnou vůli“, aniž by si kdy uvědomili do očí bijící rozporuplnost takového ideového uspořádání, nám ukazuje, jak hluboko toto popírání sahá. Logicky vzato buď světu vládne Bůh, nebo ďábel.

Oba zároveň vládnout nemohou. Buď jsou naše činy dány předem jakousi silou, které říkáme „Osud“, nebo se v každém okamžiku rozhodujeme sami pomocí jisté schopnosti nazývané „vůle“. Existuje však třetí možnost - že Bůh a ďábel jakýmsi tajemným způsobem spolupracují a že ďábel je jen vězeňský dozorce, který nám brání, abychom se dostali k Bohu, dokud jsme neprokázali; že jsme na to dostatečně chytří; v tom případě dokáže „svobodné vůle“ dosáhnout jen hrstka jedinců. Je to odměna pro tu vzácnou skupinu *vidoucích* (viz Slovníček), kteří se odvážili proplížit kolem vězeňského: dozorce a uniknout zcela nepřijatelnému osudu. A právě zde přichází na scénu bojovník, který se matrixu postaví.

iv) Jsme lidští roboti

Již ve 40. letech dvacátého století vynalezl José Delgado způsob, jak elektronicky ovládat býka; implantoval mu miniaturní vysílačku, která vysílala do jeho mozku mikrovlnný signál a zastavila ho uprostřed útoku. Nedávno se objevily zprávy o vysílačkou ovládaných krysách, kterým byl podobným způsobem implantován obdobný obávaný mikročip, aby se mohly posílat do hořících budov, kde vyhledávají živé bytosti, které ještě zůstaly uvnitř. (Není již tak jasné, co krysy udělají, když někoho najdou; zřejmě jsou vybaveny mikrokamerami a svou polohu pak vysílají hasičům.) Vzhledem k tomu, že zločincům a dětem (a pacientům trpícím Alzheimerovou chorobou) se již implantují stejná nebo podobná zařízení, můžeme tu mít brzy vysílačkou ovládané lidské bytosti. Nebo že by tito lidští roboti již chodili mezi námi? Tento vývoj je však pouze posledním stadiem - vyvrcholením - procesu, který probíhá od chvíle, kdy lidstvo vyvinulo svou úplně první technologii rozumový způsob komunikace.

Pokud je lidstvo jedním organismem tvořeným v současné době šesti miliardami dílků, kterých stále přibývá, pak, vědomí tohoto organismu musí být náležitě rozděleno mezi všechny tyto součásti. A vzhledem k tomu, že vše, co lze změřit, má své meze, můžeme předpokládat, že existuje jen určité konečné množství myšlenkové energie (lidského vědomí), o které se dělí jednotky, jež označujeme jako lidská individua. Zdá se být pravděpodobné, že než se vyvinul strukturovaný jazyk, a pokud jsme nebyli „jen mručící primáti (přičemž existuje spousta důkazů, které to vyvracejí), organismus, tvořený lidskou rasou, si kdysi plně uvědomoval vzájemnou propojenost svých součástí, které mezi sebou jako u každého jiného organismu neustále komunikovaly. Šlo tedy o určitý druh nomádské, kmenové, telepatické společnosti, který kočoval po Zemi, živil se lovem a sběrem plodů a vesele se rozmnožoval. Tento druh byl se Zemí natolik propojený, že si to dnes, bezpečně ukrytí ve svých kovových lasturách a betonových schránkách, ani nedovedeme představit.

Dnes je nás šest miliard a nemáme se Zemí ani mezi sebou kontakt naprosto žádný. Přesto však přetrvává naše základní potřeba existovat v rámci nějakého širšího prostředí, která je pro naše přežití zřejmě klíčová. Proto jsme si vytvořili tento matrix, který je možná marnivou, ale rozhodně zvrácenou napodobeninou prostředí organického, do něhož jsme kdysi tak šťastně patřili. Primární vědomí, přenášené DNA (podle Sheldrakovy teorie morfické rezonance), mohou jakýmsi tajemným způsobem sdílet všichni členové daného druhu; díky němu si všechny jeho součásti“ mohou zachovat svou individualitu a přitom stále patřit k většímu celku. Každý druh je jakýmsi mraveništem, propojeným tenkou a neviditelnou nití, jakýmsi „podivným atraktorem“ či vodítkem. Právě díky tomuto rodopisu spolu všechny části stále komunikují, třebaže se nemusí nikdy fyzicky potkat. Tak se také vyvíjejí instinkty: vše, co se naučí jeden příslušník druhu, se předává všem ostatním, řekněme procesem osmózy, přes jejich DNA. (Například přijde-li dostatečný počet opic na jednom ostrově na to, jak škrábat a jíst brambory, budou to nakonec dělat všechny opice na všech ostatních ostrovech. A to bez jediného telegramu.)

Naproti tomu čistě racionální vědomí, které si dosud pošetile vyvinuli pouze lidé, je

čímsi docela jiným. Vzhledem k tomu, že se zakládá na myšlení, a nikoli na pocitech, je od přírody rozškátulkováno. Energii či vědomí vyměřuje jednotlivým jednotkám racionalita. Co se odměřuje, se však zároveň omezuje a ohraničuje. Pocity jsou nekonečné, avšak myšlení (alespoň myšlení založené na syntaxi, tj. souborech informací, ať už jich je, kolik chce) je nevyhnutelně limitováno na určitý počet jednotek. Každá rozumná bytost je tudíž jako vyspělý počítač, jehož program obsahuje omezený počet možností. Tak jako Terminátor ve stejnojmenném filmu máme pro každou událost určitý počet možných reakcí; z *těchto možností* si pouze vybíráme. Mít takzvanou svobodnou vůli je tudíž, *pro rozumné bytosti nemožné*.

To, co se děje, když dochází ke sdílení racionálního vědomí levé hemisféry mozku, je opakem toho, co nastane, dochází-li ke sdílení intuitivního vědomí hemisféry pravé; druh se rozdělí, přeruší kontakt, a co je paradoxní, všechny jeho části ztratí veškeré zdání individuality. Vzhledem k tomu, že všichni příslušníci tohoto druhu žijí ve stejném prostředí, a přesto jsou v něm izolováni svým vlastním myšlenkovým procesem (racionální myšlení je myšlení rozdělující), jsou v určitém smyslu lapeni do pastí svých vlastních myšlenek. Výsledné prostředí je však nemůže vyživovat, protože zde chybí organické propojení, a tak se v něm žijící druh.či jedinec ze Všech sil snaží vytvořit vnější prostředky, které by mu nedostatek kontaktu vynahradily, které ho však naopak ještě víc izolují. Jelikož tyto vynálezy jeho pocit odloučení jen posilují, protože umožňují jedincům vzdalovat se víc a víc od kolektivního, druhového vědomí, technologické, racionální prostředí se stále zmenšuje a také je stále více omezuje a vyčerpává, přestože je stále komplexnější a propracovanější.

Toto prostředí nakonec ovládne nejen jednání, ale i *myšlenky* a pocity všech, kteří v něm žijí; jakožto imitace prostředí organického začne do svých obyvatel programovat instinkty a modely chování, kterým po čase nikdo neunikne. „Nahraje“ svou vlastní „realitu“ přímo do druhové DNA a odtud do našich pocitů a myšlenek. Nejnovější vynález mikročipových vysílaček, které z lidského organismu činí pouhý doplněk strojů, připojený k počítačové nadstavbě (ve filmovém zpracování nazývané umělá inteligence: UI) je tudíž - jak jsem již řekl - pouhým vyvrcholením procesu, který zavál před dávnými a dávnými časy. Jsme již připojeni k hlavnímu řídicímu systému. Jsme roboti.

Nejenže kupujeme, co se nám řekne, abychom kupovali, přecházíme, když se nám řekne, abychom přecházeli, a volíme kohokoli, koho se nám řekne, že máme volit; také myslíme a cítíme výlučně a přesně tak, jak jsme byli naprogramováni společenským matrixem, do něhož jsme se narodili. Od okamžiku zrození všichni, s nimiž přicházíme do styku, tvarují a upravují naši interpretaci reality, dokud „nezapadáme“. Počínaje rodiči jsou všichni našimi programátory. Jejich hlavní funkce je udělat z nás výkonné a homogenní jednotky v tomto našem dokonalém světě strojů.

V jednadvacátém století dovedla technologie proces programování k maximální účelnosti a jednoduchosti. Roční děti jsou posazeny před televizní obrazovku, aby si maminka mohla oddechnout u odpoledního čaje. Šestiletí dostali mobilní telefony, aby mohli po škole zavolat tatínkovi. Desetiletí mají ve svém pokoji počítač, na kterém dělají domácí úkoly a hrají bojové hry. Také děti „značujeme“ senzorovými radiovými mikročipy, které se jim vloží natrvalo do těla pro případ, že by se ztratily nebo je někdo unesl. Veřejnost se příznivě naklonila těmto implantátům po nedávném únosu a vraždě dvou děvčátek v anglickém Sohamu, jemuž se dostalo široké publicity. Vskutku dokonalý svět. Ještě nejsme ani v pubertě, a už jsme plně připojeni, a přitom s největší pravděpodobností ani nerozeznáme zebrou od gazely (pokud jsme je náhodou neviděli v televizi).

Morfeus se ptá Nea: „Co je skutečné?“ A sám si odpovídá: vysvětluje, že prožívání reality nám zprostředkovávají naše smysly z elektrických signálů vysílaných do mozku: Co může v takovém případě mozku zabránit, aby se nechal ošálit a *uvěřil*, že něco prožívá, i když ho ve skutečnosti pouze bombardují elektrické impulsy?

Zatímco kdysi lidský organismus vyživovaly, vychovávaly a informovaly přírodní podněty, jako je země, vítr, slunce či déšť, nyní ho omezují, poutají a tvarují podněty elektronické, jejichž zdroje jsou téměř bezvýhradně umělé. Už nejsme organismy. Staly se z nás mechanismy.

Také vy můžete, být Vyvolený !

Kdykoli hrozí, že nás při pomýšlení na zjevnou *nevyhnutelnost* našeho osudu přemůže zoufalství, je dobré mít na paměti, že i Neo sám byl původně jen bezmocným robotem, připojeným ke zlovolnému režimu, a od davu ho odlišovala a vedla temnotou pouze „střepina v mozku“.

Když se s Thomasem Andersonem setkáváme poprvé, vidíme jej spát u počítače; kybernetického maniaka, jehož život se točí výlučně kolem jeho blikajícího stroje. Když se vzbudí, vidí na obrazovce vzkaz, který se tam objevil zdánlivě odnikud - ve skutečnosti jej napsala *jeho* spřízněná duše Trinity - a probudí tak jeho zvědavost a dychtivost. Vyzývá ho, aby „sledoval bílého králíka“, tj. sledoval organický, nelogický a možná i magický sled myšlenek, ať už ho povede kamkoli. Pak následuje „ťuk ťuk“. Nevěřící Tomáš se ani nemusí ptát: „Kdo tam?“ Už *to* ví.

Trinity, Morfeus a celý tým Nabuchodonozoru operují uvnitř i vně matrixu, v němž je Thomas polapen. Dokážou se nabourávat do „reality“ (za kterou Thomas svůj dosavadní svět stále považuje), protože objevili, že je to pouhá simulace, racionální, umělá interpretace života. Proto je nesvazují jeho zákony a proto v něm mohou stále působit. V této chvíli Thomas ještě vůbec netuší (až na tu střepinu v mozku), jak se věci skutečně mají. Neví, co je to matrix, jen že je „někde tam“ a že ho drží ve své moci. Dosud se nejvíce přiblížil pravdě, když se zeptal svého klienta narkomana: „Měl jsi někdy pocit, že nevíš, jestli bdíš, nebo sníš?“ Narkoman to přirovná k zážitku s meskalinem a vyzve Thomase, ať s nimi jde na večírek. Thomas, který rozhodně není lvem salonů, se právě chystá odmítnout, když jeho pozornost upoutá vytetovaný bílý králík na rameni narkomanovy dívky, a tak souhlasí, že půjde. Tak jako Alenku ho pohání zvědavost a možná i nuda. Učí se všimnout si, rozpoznávat a následovat znamení. Matrix k němu začíná promlouvat, i když prostřednictvím Trinity.

V klubu se Thomas setká s Trinity, která mu svůdně šeptá do ucha, že ví, „proč nemůže v noci spát“. Trinity ví o Thomasovi/Neovi vše, co vědět lze. Ví to, protože když se Morfeus a jeho skupina mohou probourávat do matrixu, pak zřejmě mohou sledovat i kteroukoli jeho část, kterou zrovna potřebují. Představuje pro ně rozsáhlý filmový archiv lidských zážitků. Díky *tomu* si zřejmě pečlivě prošli Thomasův život, aby se ujistili, že je skutečně Vyvolený. Kromě toho chtěli určitě zjistit, co je vůbec za člověka, jaké má slabosti, jaké silné stránky, o čem sní, čeho se bojí. A nejen to, zřejmě mohou vidět i Thomasovu „budoucnost“, osud, který mu matrix (naprogramováním jeho spící mysli) předurčil Thomas svému osudu samozřejmě unikne, a tak se jeho budoucnost nikdy nevyplní, tak jako přestane existovat jeho minulost, jako by se nikdy nestala. Vše, co si o sobě Thomas myslel, vše, za co se považuje, je lež. Výmysl. „Matrix ti nemůže říct, kdo jsi,“ vysvětluje Trinity Neovi cestou k Vědmě. Může mu pouze ukázat, čím by být mohl.

Vzhledem k tomu, že matrix zotročuje, ale nedává sílu, musí být jakékoli „já“, identita či osud, který pro nás vytvoří, nutně omezené, restriktivní a ubohé. Na začátku filmu je Thomas apatický, skleslý, malomyslný, bledý a trochu rozpačitý. Žije sám a zdá se, že pokud ho vůbec něco žene vpřed, je to silná touha najít odpověď na jakousi nejasnou otázku, které zřejmě ani on sám plně nerozumí. Jinak se zdá být bez života, lhostejný, jako kdyby se vzdal světskému a bezútěšnému osudu, který si nepřál, ale *jemuž* nemůže uniknout ani ho jakkoli zlepšit. Když přijde do práce, jeho nadřízený mu vytýká, že má problém s disciplínou“ a myslí si, že „pro něj *pravidla* neplatí“, zatímco údržbáři čistí okno (chce snad matrix bez *ohledu* na

svou podstatu naznačit potřebu správného vidění ?) *Thomas* se samozřejmě mýlí, podotýká nadřizený. Je „součástí celku“, jen jednou ze součástí v soukolí. Krátce poté, po zásahu *Morfea* a samotného *matrixu* (v podobě dvou zlověstných agentů) dokáže *Thomas* svému nadřizenému, jak moc se od ostatních liší. Má totiž ještě svou skrytou stránku, druhé já, d jehož služby mají téměř všichni zájem.

Právě ve chvíli, kdy *Thomas* dostává balíček s mobilním telefonem, nebo spíš v okamžiku, kdy tento telefon zazvoní, jeho starý život končí. Kouzlo je zlomeno. Až do této chvíle byl jeho život pouhým rozmazaným, nezajímavým snem, jako špatný meskalinový trip. Každý jeho „*krok*“ v tomto snovém světě byl předem určen, naprogramován zvenku jakýmsi rozlehlým, neviditelným elektrickým obvodem. Tento společný mozek mu podsunul všechny jeho myšlenky, emoce a reakce a držel ho v jejich područí s jediným cílem: vysávat z něj energii, *Thomas*, jak se brzy dozví, není ani kolečkem v soukolí: je pouhou baterií, jednou z mnoha miliard. Je zcela nahraditelný. Jestliže se od něj vyžadují pouze jeho životní energie, je prakticky totožný s jakoukoli jinou lidskou *bytostí*. A jelikož z něj životní sílu neustále vysává *neviditelný systém*, k němuž je připojen, *Thomasovi* už *nezbývá nic pro* něj samotného. Je skutečně nerozeznatelný od šesti miliard dalších „*buněk*“. *Thomasův* šéf má pravdu. Jeho ústy k němu promlouvá *matrix*; říká mu, *jak se věci skutečně mají*.

Stroj se zmocnil *Thomasovy* duše, aby mohl sám sobě vdechnout život. „Zdá se, že osud má zvláštní smysl pro ironii.“ Z *Thomase* zbývá jen prázdná skořápka, vedoucí prázdný, bezúčelný život, zaměnitelný za kterýkoli ze šesti miliard dalších prázdných, bezúčelných „*životů*“. *Thomas* se však již brzy dozví, jak odlišná je pravda. Dozví se, že program, kterému dosud sloužil, vůbec není lidský. A když konečně akceptuje smysl znamení, musí se rovněž smířit s faktem, že už nikdy nebude součástí tohoto programu ani už nikdy nebude moci zcela věřit tomu, co vidí. Stane se sám pro sebe záhadou, cizincem. V tom okamžiku jeho život přestává být řadou každodenních problémů či osobních roztrpčení, které vždy ústily pouze ve frustraci, a místo toho se z něj stává téměř neomezená živoucí výzva. Pokud vám to začíná být povědomé, je to správně. Tohle je příběh o „*Vyvoleném*“, ale také příběh nás všech.

Jinými slovy: Neo je možná *Vyvolený*, není však jediný.

Druhá premisa

Lžička neexistuje

v) Hologramová etika: Realita jako herní plán

Zdá se samozřejmé, že Příroda nechybje a že instinkty se nikdy nemohou „mýlit“. Mohli bychom také předpokládat, že Bůh je omylný: jaký smysl by však mělo mít Boha (či jím být), pokud by byl stejný jako my, slabý a nespolehlivý? Mimochodem - dnešní environmentalisté, zelení, vyznavači New Age a jim podobní se běžně shodují v názoru, že „člověk“ se nějak obrátil proti přírodě. Když se nad tím ale hlouběji zamyslíme, je tato představa podobná jako mýtus o Luciferovi, který se odvrátil od Boha tak, jak se prezentuje - nemyslitelná. Je-li Bůh všude, jak se od Něj může Lucifer odvrátit? A jsou-li lidé součástí Přírody (a příroda součástí nás), jak bychom skutečně mohli jít proti ní?

Jestliže člověk vytvořil technologii a Příroda vytvořila člověka, pak i v okamžiku, kdy tato technologie získá autonomii jako v případě umělé inteligence - ji musíme stále považovat za výtvar Přírody, musí mít tudíž přirozený účel. Můžeme tedy tvrdit, že jakýkoli racionálně vytvořený systém - jako například mechanické prostředí, v němž nyní žijeme - je zde z určitého důvodu? Přirozený účel matrixu Neo ve filmovém zpracování nikdy nepozná, dokonce podle všeho žádný neexistuje. Můžeme na to ale nazírat takhle - stejně jako v *Terminátorovi*, kde stroj vyšle do minulosti jiný stroj, aby zavraždil matku budoucího bojovníka za svobodu, a tím se naopak postaral o to, že se tento bojovník skutečně narodí: umělá inteligence ve skutečnosti pracuje pro účel, který nezná ani ona sama; účel lidstvu prospěšný, jenž jde proti němu pouze zdánlivě.

Matrix se nám představuje jako určitá mentální časová smyčka, v níž je lidstvo polapeno nebo kde našlo útočiště a kde znovu a znovu prožívá vrcholné okamžiky technologické slávy (konec dvacátého století), než se všechno pokazilo. (Morfeus nikdy nevysvětlil, jak přesně nám matrix brání si uvědomit, že čas vůbec neplyne vpřed.) Dozvídáme se, že krátce poté získala hlavní pýcha člověka, jeho *rozum* neboli intelekt - jako Frankensteinův výtvar či nejnadanější bohův anděl - svůj vlastní život a obrátila se proti němu. První vědomé rozhodnutí, které umělá inteligence učinila, bylo vzbouřit se. Destrukce, k níž došlo v následné válce mezi člověkem a stroji, zničila civilizaci a na jejích troskách vytvořila UI, tento autonomní *rozum*, nory řád strojů, pro které bylo lidstvo pouhou potravou, obilím k semletí.

Je ale možné, že kdyby stroje nevytvořily tento matrix/mlýn v podobě gigantické lidské líhně, lidé nemuseli přežít vůbec. Umělá inteligence nás mohla zničit úplně, musela si nás však nechat jako nezbytný zdroj energie. A jelikož je UI lidským výtvořem, pak vše, co vytvoří, je rovněž produktem lidské vůle a tvořivosti, i když na nevědomé úrovni. Matrix je tudíž finálním produktem lidského samolibého intelektu. Můžeme ho proto pokládat za prostředek jeho vlastní proměny, jeho evoluce. Je jako Platónova bájná jeskyně stínů, jako propast, do níž je ďábel uvržen na tisíc let, jako jeskyně v jádru Země (kde se kupodivu nachází i Sión), kde musí Loki (další verze prométheovského mýtu), svázaný a spoutaný, trpět muka zatracených jako pokání za své hříchy, dokud se *nepoučí* ze svého chybného jednání.

Matrice je jakási kukla, kterou lidstvo vytvořilo, aby se připravila na příští *fázi* své evoluce. Neznamená to, že nemá dojít k jeho zničení, jeho destrukce však může přijít teprve tehdy, až splní svůj účel a inkubační/reformační období dospěje ke konci. Dokud matrix existuje, je především výcvikovým programem - cvičišťem, na němž se Morfeus a jeho skupina čarodějů připravují, tělesně i duševně, na zápas *skutečný* - boj za osvobození Siónu.

Největším nedostatkem, který mytologie Matrixu má (ať už jej napraví či nenapraví další díly), je prostá, ale nepopíratelná skutečnost, že zákony matrixu a reálného světa se zdají být úplně stejné, a přesto není nikde ani náznakem řečena, a není tedy žádný důvod se domnívat, že zákony skutečného světa lze porušovat či upravovat stejně jako pravidla matrixu. Neo se naučí kung-fu ve cvičné simulaci a zřejmě může použít tuto dovednost v menší míře i mimo matric, v reálném světě (i když jeho fyzická odolnost zde nepochybně podstatně klesá). Může ale také zastavit kulky jediným pohybem ruky? Uhýbat lžičky? Léhat? A jestli ne, pak spousta dovedností, jejichž učením tráví čas v matrixu, bude pro něj a jeho přátele v reálném světě zbytečná, i když je zde bude potřebovat stejně naléhavě, ne-li víc. Tenhle záladný hlavolam lze vyřešit možná jen v případě, že se skutečný svět ukáže být (tak jako v mnoha románech Philipa K. Dicka), jen dalším matrixem, i když zcela odlišně uspořádaným. Čarodějové, telekineze a všechno ostatní by tak mohli být i součástí světa přirozeného, a nejen jeho počítačové simulace. Měli však tohle Wachowští na mysli? *A jestli ne, k lemu je jinak matrix? Život koneckonců není počítačová hra. Jen se tak hraje.*

Ponechme tuhle ožehavou otázku na chvíli stranou a předpokládejme, že vše, co je možné uvnitř matrixu, je možné i ve skutečném světě, nebo by to aspoň bylo žádoucí. Jinými slovy, veškerá technologie by měla sloužit především jako cvičný nástroj, díky němuž můžeme objevit schopnosti, které jsou lidskému tělu i duchu vrozené. Vynalezli jsme tak hologram, abychom si uvědomili, že celý vesmír je hologramem. Veškeré zákony náležející do fyzické sféry tak musíme chápat odlišně: nejsou to zákony, ale návyky. Morfeus stále dokola trvá na tom, aby Neo osvobodil svou mysl, *aby věřil*. Ostatní že přijde samo. Jakmile si Neo přestane říkat, že je něco nemožné, začne to být možné. Jakmile prolomí návyk racionálního myšlení/interpretace, svět se zhroutl a zůstane pouze energie, vědomí - kód. Tento kód můžeme číst či přepisovat, jakkoli se naši představivost zachce. Zákony racionálního myšlení nyní ustoupily jinému souboru zákonů, zákonům vůle. Vzhledem k tomu, že Neo je první žijící člověk, který si toto uvědomil (alespoň jako onen prvotní spasitel, kterého Morfeus zmínil), je „Vyvolený. Nietzscheho nadčlověk v plné kráse. A taky sexy.

Cypher si Nea dobírá, že „přišel, aby zachránil svět - to je teda nářez!“ (Postmoderní humor super hrdinů.) Pro naprostou většinu připojených lidí však Neo samozřejmě nepřišel svět zachránit, ale navždy jej zničit. Kdyby měli na *výběr* - jinými slovy, kdyby věděli předem, kam je červená pilulka zavede - většina z nich by jistě zvolila pilulku modrou (však také Cypher hořce lituje, že tak neučinil). Jediná výhoda skutečného světa, jak se zatím ukazuje, je, že je reálný. A tak i když se Neova mise a úkol mohou na jedné straně zdát pro jediného člověka téměř ochromující odpovědností a i když je v sázce příliš mnoho, na druhé straně na ničem z toho prakticky nezáleží, protože svět už zničen je a lidstvo je prakticky mrtvé. Nebo se mrtvým být zdá.

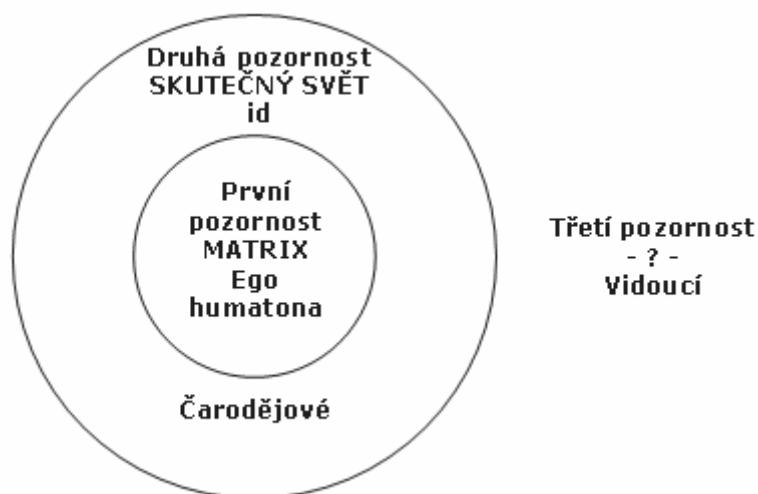
Morfeus, Trinity a Nea bojují především za nový začátek, nový věk, osvobozený od nadvlády strojů (intelektu). Protože jsme ještě neviděli Sión, je těžké si představit, jak takový nový svět může vypadat a zda stojí za takové úsilí (zdá se, že za život v reálném světě sotva stojí za to umírat, a snadno můžeme sympatizovat s Cypherem a přemýšlet o tom, proč si zkrátka pro sebe -nenaprogramují dokonalý život v matrixu a nevezmou modrou pilulku). Protože se Morfeus a jeho posádka stále zjevně spoléhají na technologii, můžeme předpokládat, že musejí bojovat s umělou inteligencí jejími vlastními zbraněmi. A není-li Sión zcela venkovskou, primitivní společností, nabízí se otázka proti (i když - jak jinak by mohli žít u zemského jádra). Morfeus a *jeho* skupina se od připojených lidí vnitřně liší (to je také důvod, proč to všichni nevzdají a nevrátí se do *-matrixu*) nejen tím, že nesouhlasí se sdíleným programem reality; jejich odlišnost je mnohem zásadnější. Představují nový *řád* vědomí, nadlidský potenciál, který má blíže k Bohu než šelmě; proto je matrix považuje za „teroristy“. Jsou potenciálně nejen vševědoucí, *ale* i všudypřítomní, a také všemocní.

Chcete-li ovládnout rozsah a možnosti takového *potenciálu*, stačí osvobodit svou mysl. Sestavit si svět ovládaný nikoli rozumem, ale představivostí. Nejprve si však upřesníme

novou terminologií, abychom náš výklad zjednodušili.

- *Snový svět matrixu, svět ovládaný rozumem, náleží k první pozornosti* (viz Slovníček).
- *Reálný svět Siónu, svět ovládaný vůlí, náleží k druhé pozornosti* (viz Slovníček).
- Připojené lidi budeme nadále nazývat *humatony*.
- Ojedinělým jedincům, kteří si matrix alespoň uvědomují a zahájili přípravy na odpojení (v prvním dílu filmového zpracování se o nikom jiném kromě: Thomase.nehovoří, je ale logické předpokládat, že existují), budeme říkat jednoduše bojovníci proti matrixu.
- Zcela odpojené lidi, kteří mohou působit volně v obou světech, budeme nazývat *čaroději* matrixu. Čarodějové se naučili pronikat do jiné reality nebo interpretačního systému, takzvaného skutečného světa, kterému zde říkáme *druhá pozornost*. Čarodějové, kteří si nejsou vědomi toho, že tento skutečný svět je jen další interpretace či matrix, v něm však uvíznou (to se může stát Morfeovi i Wachowským), a i když mají oproti průměrnému humatonovi i bojovníkovi výhodu (že se mohou pohybovat mezi dvěma světy neboli pozornostmi), nikdy se z nich nestanou skuteční *zřeci* neboli *vidoucí*, dokud si toto neuvědomí. Vidoucí je ten, kdo dokáže číst kód. Neo je první. Proto je Vyvolený.

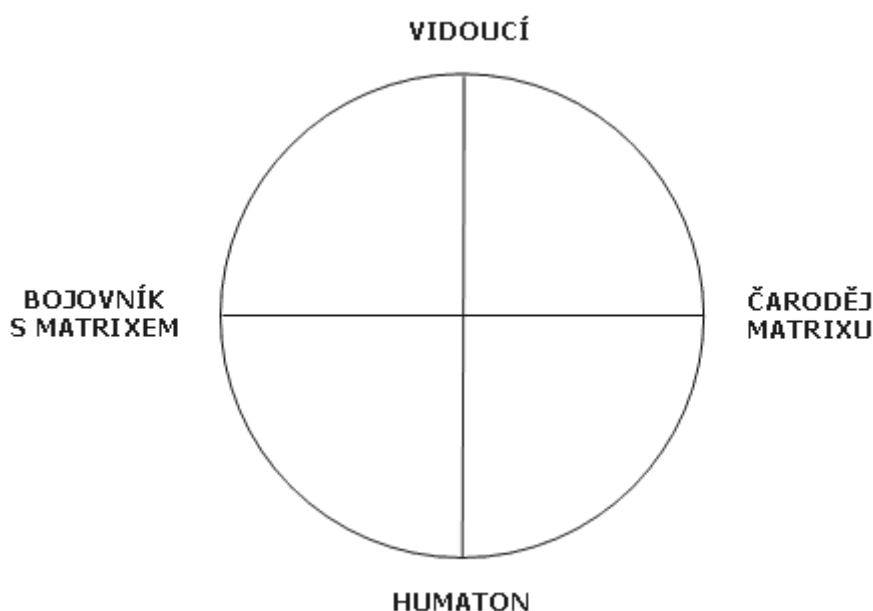
Je-li matrix první pozornost, světem založeným na rozumu neboli intelektu, pak Sión (trochu nevhodný výběr názvu ze strany Wachowských, protože naznačuje nejen náboženské, ale i politické preference) je druhou pozorností, světem založeným na vůli neboli představivosti. Za nimi, jak se můžeme pouze domnívat, leží *skutečný* reálný svět, třetí pozornost, které lze dosáhnout pouze tehdy, když se tyto dva interpretační systémy (dvě pozornosti, rozum a vůle, levá a pravá strana mozku) postaví navzájem do rovnováhy, a tak se vzájemně vyruší. V tom okamžiku dosáhneme naprosté svobody, jejíž charakter můžeme pouze odhadovat. Snímek takovou možnost naznačuje ve svém orgastickém vyvrcholení, kdy Neo uvidí kód a dosáhne Samadhi (nebo alespoň Nirvány). Pouhý okamžik před tím své fyzické tělo *sloučením těchto dvou zmíněných světů* dokonce vzkřísí.

Obr. 4 – Matrix ve vztahu ke skutečnému světu

Obr. 5 – Svět založený na vůli a svět založený na rozumu

Obr. 6 – Čtyři stadia rozvoje člověka

To je klíčový moment celého snímku. Neovo hologramové tělo je v matrixu zastřeleno a následkem toho jeho skutečné tělo ve světě Siónu umírá. Polibek od Trinity mu ale připomíná, že jeho skutečné tělo je jinde.

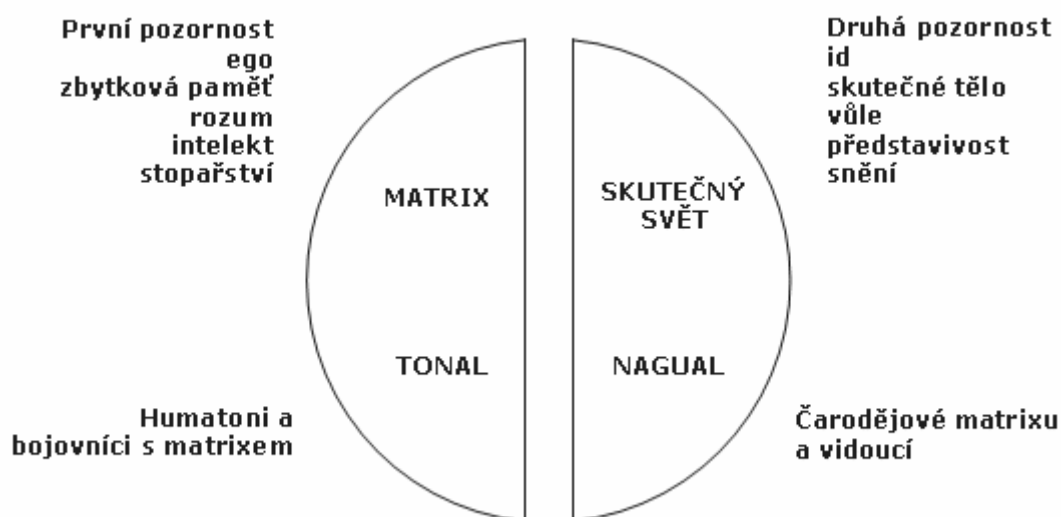
Neo tak dosáhne prolnutí obou oddělených světů první a druhé pozornosti a na pouhý okamžik spatří svět zcela nový; svět, který spojuje oba zmíněné, přesto však nepatří ani do jednoho. Tento okamžik jasně přesahuje filozofický i dramatický rámec prvního dílu; naštěstí pro nás, protože psát o třetí pozornosti je tak jako tak mimo naše možnosti, Uvidíme, co přinesou díly následující.

Je však správné dodat, že nejen Neo, ale i Morfeus a možná i Trinity měli s tímto tajemným osvíceným stavem přímou zkušenost, a právě díky tomu jsou tím, čím jsou: bezchybnými bojovníky a mistrnými čaroději, kteří v sobě skrývají možnost stát se jednoho

dne vidoucími. Prozatím však budeme respektovat jejich právo o tom nemluvit a soustředíme se na to, co víme s jistotou.

Morfeova skupina čarodějů funguje na své dvojaké misi jako tým. Především mapují a posléze se chystají osvobodit svět Siónu - druhé pozornosti - tak, aby v něm mohli žít lidé a vybudovat v něm svět nový. Za druhé mají za úkol přetvořit a nakonec rozložit svět matrixu neboli první pozornosti, aby osvobodili ty, kteří jsou v něm dosud polapeni. (Psychologicky by se tento mýtus -dal vyložit tak, že první pozornost matrixu/rozumu přirovnáme k egu a druhou pozornost světa Siónu/představivosti k id. Pro Freuda a Junga by byl *Matrix* skutečnou lahůdkou.)

Když Morfeus a ostatní vstupují do matrixu, vytvářejí tím jakýsi *srost*, vstupní bránu mezi oběma světy, skrze niž je následně možná komunikace. Ode vlastně o most mezi levou a pravou polovinou mozku, mezi egem a id.) Jejich cílem je dokončit toto spojení v jeho úplnosti; prostřednictvím druhé pozornosti, světa čar, vůle a představivosti zasáhnout do pozornosti první, světa intelektu a rozumu, do říše ega, v níž je nyní uvězněno šest miliard humatonů. Můžeme logicky předpokládat, že čarodějové mají v matrixu téměř neomezenou moc (neboli kontrolu nad první pozorností). Mohou zasahovat do lidských životů, jak se jim zlíbí, do jejich snů, jejich minulosti, současnosti i budoucnosti. Mohou přesně sledovat kroky kteréhokoli humatona a. přesně vědět, jak bude v jakékoli situaci reagovat. S tímto vědomím mohou řídit a možná i vytvářet události tak, aby k sobě humatony přivolali a připravili je na odpojení a následné naverbování.

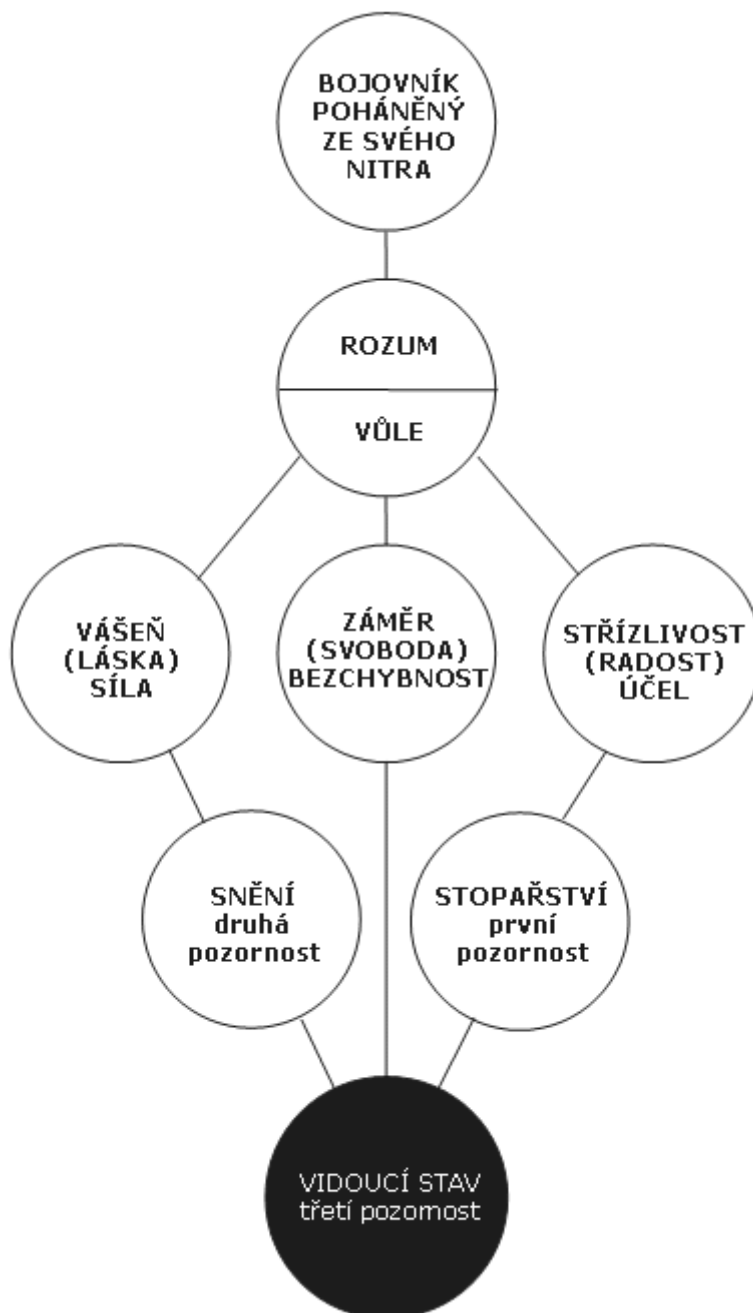
Obr. 7 – Pravá a levá strana lidského vnímání a konání; úplnost vlastního já

Čarodějové mají moc upravovat falešnou realitu humatonů z vyšší perspektivy pravdivé reality, aby dosáhli toho, co od této osoby (a pro ni) potřebují. Morfeus využije této schopnosti, když Thomasovi zavolá do zaměstnání. Ví, že si pro Thomase jdou agenti, ale zlověstně podotýká, že „neví, co udělají“. Ví však, jakým způsobem může Thomas reagovat.

Předpokládejme, že matrix neprogramuje lidské životy úplně, ale jen určité události a možné reakce na ně. Humaton tak má sice předurčený osud, tento osud však má nespočet různých variant. To vše se začíná měnit, když do matrixu vstoupí čarodějové. Protože nejsou připojení, UI nemůže jejich kroky předvídat. Podle stejného klíče nicméně platí, že jelikož i agenti jsou zároveň uvnitř i vně matrixu, Morfeus a jeho skupina také nemohou jejich jednání předvídat. Protivníci se tak pohybují na shodném bojišti, kterým je nejistota.

Morfeus využívá této okolnosti a připravuje Thomasovi zkoušku, aby zjistil, jak bude

reagovat pod tlakem. A co je možná ještě důležitější, má tak ideální příležitost Thomasovi demonstrovat svou schopnost předvídat události. Velmi pravděpodobně ví, že se Thomas nechá zatknout, vytěží však z této události co nejvíce, aby mu co nejdramatičtěji ukázal několik klíčových věcí (čarodějnické divadlo). Zaprvé dá Thomasovi poznat charakter úkolu, který ho čeká. Vysvětluje mu, že je naprosto nezbytné, aby mu zcela věřil a odhodlal se ke zdánlivě nemožnému „skoku“, neboť jenom tak může uniknout svým pronásledovatelům, ale také dosáhnout nové úrovně porozumění, vidění a bytí (čarodějovy říše). Tím, že řídí Thomasovy kroky z vnějšku (Morfeus operuje v druhé pozornosti světa Siónu; je jako hvězdný návštěvník v Thomasově snovém světě), mu názorně ukazuje *umění snění* (viz Slovníček). Dokud se Thomas jeho pokyny řídí a nechá se tímto odhmotněným hlasem vést, je v bezpečí. Jakmile se však vzbouří a nechá se ovládnout strachem a pochybnostmi, je dopaden.

Obr. 8 – Život bojovníka s matrixem: cesta, která má srdce

V zajetí agentů se z Thomasova snového světa stává noční můra. I když se již chová a dokonce i myslí jako bojovník, je stále připojen, a tak nemůže dohlédnout za své rozumové přesvědčení, že tohle všechno je skutečné. A vzhledem k tomu, že to, čeho je svědkem, za

MATRIX – MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ 27

těchto okolností nedává žádný smysl, usoudí, že začíná šílet. Ve skutečnosti si vše právě začíná uvědomovat. Jeho první pozornost narušili agenti z pozornosti druhé (kteří mu implantovali do těla štěnici). Stavidla hráze se otevřela, a - jeho svět ovládlo čarodějství. Ego odnesla záplava id.

Poté je Thomas povolán na schůzku uvnitř matrixu, kde ho vyzvedne Trinity a dva další čarodějové (Switch a Apoc). Je podroben bolestivému a ponižujícímu očistnému procesu, při kterém mu z těla vyjmou zmíněný implantát. Ještě předtím, v reakci na Thomasovo podezření, mu Switch řekne ryzím způsobem bojovníka: „Ted máš jen dvě možnosti: zůstaň, nebo vypadni.“ Thomas si vybere to druhé (jeho pocit vlastní důležitosti se ho pokouší odradit), Trinity se však znovu dovolává jeho vnitřní touhy, a on se nechává vést. Zavedou ho k Morfeovi, vidoucímu, vědoucímu muži, králi čarodějů. Rada Trinity je prostá: „Bud' upřímný. Ví víc, než si myslíš.“ Morfeus, který vstupuje do první pozornosti, aniž by kdy ztratil spojení s pozorností druhou, uplatňuje umění stopování.

Stopování (viz Slovníček) je známé i jako umění „ovládané pošetilosti“. Není to lovecké, ale strategické chování a obnáší stálé a pozorné stopování každičké součásti života bojovníka až do nejmenších podrobností. Bojovníci se učí zdokonalovat návyky a pravidla matrixu (první pozornosti), ať už se tykají bytostí, s nimiž se setkávají, nebo jich samých. Jakmile dokážou s naprostou přesností předvídat kroky (jak své vlastní, tak ostatních), pustí se do stopování, což znamená, že jdou po stopách a využijí jich co nejlépe. (Bojovníci proti matrixu stopují energii.) Nejprve tuto strategii uplatní na své vlastní myšlenky, činy a pocity a následně na činy a reakce svého okolí. Bojovníci, kteří trénují stopování, mají obrovskou výhodu oproti ostatním humatonům jejich činy jim umožňují vidět. Podobně jako u Morfea je to jako by zvenku hleděli dovnitř nebo se z výšky dívali dolů. Jako by každý čin a událost sledovaly přesný plán, který mohou vidět pouze oni. Přitom se však plně účastní dané situace a zdá se, že jsou na tom stejně jako ostatní. To je však pouze zdání. Protože vědí, že nic z toho se ve skutečnosti neděje, motivuje bojovníky něco zcela jiného než humatony.

Morfeus vstupuje do Thomasova světa v matrixu, aniž by do něj kdy sám patřil. Dává Thomasovi pokyny, apeluje na jeho rozum a pak *mu* učiní nabídku, kterou nemůže odmítnout - červenou pilulku. A nakonec; jakmile dostane *svolení*, Thomasův svět navždy uspí. Zavede ho dolů králičí norou, ven z první pozornosti, přímo do pozornosti druhé. A tam Thomasovi/Neovi ukáže jeho vlastní úplnost.

Thomas si může zpočátku myslet, že sní, když se probudí v *jiném* těle, v jiném světě, v jiné době; nemá však na výběr a musí přijmout fakt, že opak je pravdou. Thomas nesní, on sám byl jen snem; realita je někde jinde. Morfeus a jeho skupina Thomasův život zcela zničí. Zmanipulují ho, oklamou a polapí; nakonec ho unesou a spláchnou celou jeho existenci do stoky. Udělají to, protože *nemají na výběr*; protože jsou přesvědčeni, že je Vyvolený. Pokud Thomas čekal, že lidé, kteří mu údajně chtějí pomoci a chtějí ho vést, budou mít nějaké morální ohledy, tak nyní pochopil, že vše je jinak Thomas si to sice zatím neuvědomuje, ale jakmile - se zkontaktoval s Morfeem, vstoupil do druhé pozornosti a jeho život se stal něčím zcela jiným, než jak jej *měl* podle programu vidět. Stal se pouhou hrou.

Pro bojovníky, čaroděje a potenciální vidoucí je existence druhem umění. Přesně za to ji považují. Etika se tak stává pouhou otázkou estetiky. Když vše, co existuje, počínaje i konče vámi samotnými, je pouhou zbytkovou vzpomínkou na něco, co se nikdy nestalo (nebo k čemu ještě nedošlo), pak, a teprve pak, holografická hra začíná.

vi) Pravidla čerpání síly: Samostatné odpojení

Pravidlo první: **Všechno v matrixu je třeba využít**

Na rozdíl od humatonů jsou bojovníci lhostejní vůči zevnějšku, pokud tento neodráží nebo nevyvolává nějaký vnitřní proces. Vše, co se děje bojovníkům v matrixu, je součástí plánu. Protože vědí, že racionální svět matrixu má pouze klamat, podvádět a omezovat jejich pohyb, neberou si nic k srdci. Nevěří ničemu, co *vidí*, ale chovají se tak, jako by všechno bylo skutečné. Díky tomu nejsou ničím posedlí ani jim nic nezpůsobuje obavy. A protože vědí, že matrix využívá jejich vlastní mysl jako šablonu, přijímají odpovědnost za všechny ohledy, které je frustrují či trápí, a berou tak každý problém jako výzvu: příležitost *vyzkoušet* svou zdatnost a důvtip. Protože vědí, že žijí ve snovém světě, berou každíčkou událost, jakkoli nevýznamnou, jako poselství, znamení či předzvěst, podle níž naplánují svůj další krok. Vždy postupují strategicky. Protože žijí v dravém prostředí, chovají se podle toho. Dokážou využít každé události. A protože k ničemu nelnou, mohou postupovat zlehka a nikdy nezneužívat příležitosti, nebo odmítnout výzvu jako „nežádoucí“ či „pod svou úroveň“. Vzhledem k tomu, že matrix je zároveň jejich důstojným protivníkem i *malým tyranem* (viz Slovníček), vždy oceňují jeho snahu je zničit. Podstatou bojového umění je koneckonců „poznat svého nepřítele“.

Pravidlo druhé: **Bojovníci se nikdy s ničím nesrovnávají a nikdy si nic neberou osobně**

Protože bojovníci vědí, že *nic* z toho, co se odehrává v matrixu, není skutečné, nikdy nedovolí, aby jim něco proniklo pod kůži. Nikdy se neúčastní drobných mocenských her jako ostatní humatoni ani se s nimi nepokoušejí soutěžit na jejich úrovni. Kdyby tak učinili, znamenalo by to, že berou matrix jako skutečný svět a podvolují se jeho pravidlům a zákonům. Bojovník se vyhýbá vynášení soudů a je ztělesněním tolerance a trpělivosti. Kdyby se však humatoni pokusili připravit ho o jeho čas či energii nebo se ho snažili přimět „účastnit.“ se dění na jejich úrovni, bez váhání je zničí. Stejně nejsou skuteční. Bojovníkovi nemůže nikdo nic „udělat“. Pokud si je svými činy jistý a pokud se stále drží své strategie, nemůže *dojít k* žádným nečekaným událostem, zásahům či uklouznutím. Vzhledem k tomu, že humatoni jsou pouhé projekce kolektivní mysli umělé inteligence, která jak bojovník ví, se projevuje prostřednictvím jejich vlastního individuálního vnímání - považují všechny a všechno v matrixu za produkt svého vlastního vědomí. A proto, stejně jako ve snu, je všechno jejich zrcadlem. Jakákoli nepříjemná vlastnost, která se projeví v jejich životě, je prostředkem vyhlazení této vlastnosti v nich samých. Bojovníci jsou nemilosrdní především sami k sobě. Vzhledem k tomu, že všechno je jen *projekcí jich samých a protože jejich já jako takové není reálné*, nemůže je nic urazit, protože urazit neexistující bytost je nemožné. Bojovníci nemají žádné názory či přesvědčení, které by mohli obhajovat. Nelze je tudíž ani urazit ani znejistit ani napadnout.

Pravidlo třetí: **Bojovníci sami sebe neustále vymazávají a zase vytvářejí**

Jakmile pochopili pravdu a konečně odpověděli na otázku, která jim nedala spát jako střepina v mozku - co je to matrix? -, začali bojovníci chápat celý svůj život jako fikci, pouhý příběh vymyšlený někým jiným, který mohli ovlivňovat jen minimálně. Vzhledem k tomu, že jejich život byl závislý na pocitu vlastního já, které bylo samo osobě iluzí, a jelikož toto já bylo pouhým produktem jejich životních zkušeností (rutiny, návyků atd.), které se nikdy nestaly, bojovníci se mohou svobodně vymazat, kdy se jim zachce. Jednoduše vyloží celý náklad svých „zkušeností“. Všechna přesvědčení a názory, které mu matrix naprogramoval, aby ho k sobě připoutal, bojovník vymaže. Realita je skutečnost vlastního já. Bez skutečného já nemůže realita existovat. Bojovníci berou ego jako nezbytný způsob fungování v matrixu, upravují a přetvářejí ho ale tak, jak jim to vyhovuje. Zahalí se pláštěm tajemství. Zbaví se

zhoubného návyku stále a bez přestání přemýšlet sami o sobě. Všechny jejich myšlenky přece pocházejí z matrixu a matrix *jim nemůže říci, kdo* jsou. Bojovníci proto odmítnou naslouchat svým myšlenkám, které po čase začnou ztrácet svou naléhavost, načež bojovníci začnou pochybovat o tom, kým vlastně jsou. Bojovníci opět jednají, jako by věděli, jejich činy však začnou být ještě snazší, plynulejší, spontánnější a nepředvídatelnější. Když už teď nemají žádnou „osobnost“ (návyky), které by se museli přizpůsobovat, mohou se svobodně přetvořit v cokoli jiného.

Pravidlo čtvrté: **Bojovníci nemají co ztratit ani co získat, protože matrix jim nemá co nabídnout, a nemůže jim vzít víc, než už jim vzal**

Humatony motivují především jejich vlastní touhy a zákeřný strach, že se tyto touhy nenaplní. Vymezují se vnějšími znaky, přičemž se všechno točí kolem jejich vlastního já, formovaného pod neustálým tlakem mechanismu strach/žádostivost, fungujícím v jejich nitru. Humatoni jednají nutkavě, mechanicky, dohnání emocionálním (i když tichým) zoufalstvím do stavu ovládaného, avšak stálého neklidu. Bojovníci naopak žádné touhy nemají. Protože spatřili skutečný matrix, neexistuje nic, co by od něj ještě kdy mohli chtít. Přejí si jen se od něj osvobodit; a protože matrix udržují touhy a z nich pramenící frustrace (a strach z frustrace pramenící z touhy), přejí si nepřát si vůbec nic: touží po ničem netoužit. Jednají; jako by jim na jejich činech záleželo, jako by z nich mohli: něco vytěžit, jelikož však vědí, že smrt jim je patách a nic na světě je před ní neuchrání ani nezmírní její smrtící stisk, je jim to víc než lhostejné. jednají čistě pro zábavu. Nic neprodávají, protože nemají nic než svého bezchybného ducha a svůj záměr, a ty nejsou na prodej. Ani nic nekupují, protože kromě těchto dvou věcí nic nepotřebují. A tak působí na poli matrixu jako nezúčastnění pozorovatelé. Ve skutečnosti je nezajímají humatoni, ale něco jiného. Díky tomu, že nejsou chamtiví ani po ničem netouží, mohou vytěžit maximum. z toho, co mají. Protože nic nechťejí, vše, co jim přijde do cesty, je bonus, dar jako odměna za jejich bezchybného ducha. A protože po ničem netouží ani nic nepotřebují, nechybí jim nic z toho, co jim do cesty nepřijde. Stejně to neexistuje.

Pravidlo páté: **Bojovníci schraňují energii**

Bojovníci, kteří jsou lhostejní a pohrdají cetkami a tretkami života v matrixu, za nimiž se humatoni bez ustání pachtí, obchodují výlučně v jediné měně: energii. Vědí, že matrix byl vytvořen proto, aby jim vysával jejich ducha a životní sílu, a tak vycházejí z vědomí, že jejich osobní síla je velmi slabá. Čím více odvodových kanálů (*bodů* spojení s matrixem) mohou uzavřít, tím *méně energie* budou svými činy ztrácet a tím více jí mohou za nějaký čas nasbírat. Nakonec budou mít *dostatečnou* zásobu energie, aby se mohli zcela odpojit a z *matrixu* uniknout. Proto svou energii šetří. Protože každý jejich čin, myšlenka, slovo a pocit vyžaduje energii, dávají za všech okolností pečlivý pozor a ovládají své citění, myšlenky, mluvu i jednání. Je to jejich jediná měna: buď ji investují moudře, nebo hloupě. Vědí, že jejich energie buď půjde do jiných humatonů, a tudíž do matrixu (humatoni jsou naprogramováni, aby si energii navzájem odsávali, čímž se z života v matrixu stalo věčné bojiště jejich eg), nebo ji ušetří pro své vlastní potřeby. Proto o ostatních zbytečně nepřemýšlejí ani nedovolují, aby ostatní přemýšleli o nich. Dokonce nepřemýšlejí ani sami o sobě, protože nejvíce jejich životní energie odčerpává právě jejich ego, hlavní bod spojení s matrixem (ten, co je ve filmovém zpracování vzadu na krku). Naučili se odlišovat myšlenky a činy, které zvyšují hladinu jejich energie, od těch, které ji snižují; těch druhých se postupně zbavují, dokud všechny odvodové kanály neutěsní. Teprve *tehdy* jsou bojovníci připraveni opustit matrix, uniknout osudu bateriových článků a dosáhnout svého údělu vidoucích.

Pravidlo šesté: **Nejvyšší metou bojovníky není sláva, ale svoboda**

Bojovníkovi ze všeho nejméně záleží na tom, aby byl oblíbený. Svoboda je v první řadě osvobození od myšlenek, názorů a očekávání ostatních, včetně sama sebe. Všechny tyto myšlenky pramení z matrixu: jsou sítí, do níž jsou humatoni chyceni. Humatoni jsou připojeni k matrixu na všech úrovních, ve všem, co dělají: Tato spojení jsou odvodové kanály, které se bojovník snaží utěsnit. Pro bojovníky tak svoboda představuje proces odpojení, přerušování kontaktu se všemi a se vším v matrixu. Musí se odpoutat od všeho, co je s matrixem spojuje, ať už jsou to ostatní humatoni, majetek, ptání, *návyky*, touhy, strachy, přesvědčení, cíle či cokoli jiného. To však neznamená nespolečenské: chování, odmítání či izolaci. Bojovníci nejsou psychopati, poustevníci či asketové, seabemrskající se v osamělých jeskyních. Jejich odpoutanost je cestou ke svobodě, nikoli důvodem k sebeobětování. Podílejí se s ostatními humatony na jejich pošetilostech a chovají se k nim laskavě a zdvořile; ani na okamžik si však nedovolí tyto pošetilosti brát osobně nebo se považovat za součást této skupiny. Zatímco oči humatonů jsou upřeny navenek, na ty drobné cetky, kterými matrix odvrací jejich pozornost - touhu po lásce, potravě, penězích, slávě a především společenském přijetí -, oči bojovníka jsou upřeny dovnitř a hledí do propasti své neexistence. Protože bojovníci vědí, že svoboda znamená úplné a naprosté zničení falešného já v „životě“ matrixu, nemají již žádný zájem ani necítí přichylnost vůči věcem, které s tímto životem souvisejí. Zároveň: se však pasou pohledem na jednotlivostech tohoto světa, nikoli lačně, ale s vděčností - s jistotou, že tohle všechno za okamžik zmizí, a s vědomím, že tahle krásná iluze (dokážou-li vůči ní zůstat lhostejní) je prostředkem k jejich vysvobození.

Pravidlo sedmé: **Bojovníci se nikdy nenechají odvrátit od svého záměru**

Protože bojovníci již nemají pozemské věci (program matrixu), které by je uchránily před jejich neexistencí, musejí si najít něco jiného, čeho se mohou držet, co by jim dodávalo jistotu vlastního já a nějaký účel. Bojovníci se tak upínají ke svému neochvějnému záměru, své vůli a své bezchybnosti. Vůle bojovníků je jejich záchranné lano. Vědí, že když se ho budou důsledně držet, vyvede je rozumového bludiště matrixu do jiného světa. Matrix je vězení, mučírna, průmyslová výrobní jednotka, cvičiště a hřiště; všechno v jednom. Především však slouží k odvrácení pozornosti, ať už prostřednictvím strádání, strachu, bolesti, touhy, práce, sexu či hry. Bojovníci tohle všechno odmítají. Odmítají vše, s čím se na své cestě setkají, s vědomím, že jejich cesta je z matrixu ven, nikoli dovnitř, a že jakékoli prodlení jim může být osudné. Bojovníci mohou oceňovat a těšit se z čehokoli, s čím se v matrixu setkají, a mohou to na své cestě využít. Nesmějí na tom však nikdy příliš lpět, protože to by vedlo k fixaci, posedlosti, přichylnosti a v nejhorším případě k závislosti. Neboli shrnuto - k odvodovým kanálům. Kdyby se tímto věcem oddávali příliš, zapomněli by na svůj pravý cíl a riskovali by ztrátu své vůle a bezchybnosti. V takovém případě by si rovnou mohli vzít modrou pilulku a tím skončit. Bojovník ví, že modrých pilulek je na každém rohu milion, ale červená je jen jedna. Modré pilulky produkuje matrix ve velkém, s červenou pilulkou se však bojovníci setkají pouze jednou za život. Musejí proto být připraveni lapit ten krychlový centimetr šance v okamžiku, kdy se objeví. Protože když vás Morfeus jednou mine, už se nikdy nevrátí.

vii) Přestupky proti státu: Osm hlavních ctností bojovníka

Odpoutanost (nezaujatost). Viz pravidlo šesté

Odpoutanost vyžaduje střízlivost a trpělivost; schopnost vnímat zcela nestranně, zdržen

se vynášení soudů, předsudků či osobních tužeb. Odpoutanost je pro bojovníkovou strategii v matrixu naprosto klíčová. Dokud mu pohled na svět filtruje ego, je obraz matný a nejasný, pokřivený falešnými signály matrixu. Teprve přestanou-li lpět na svých emocích, mohou je bojovníci skutečně cítit; teprve když jejich činy nezatěžuje očekávání či jiné motivy, stávají se bezchybnými. Bojovníci jednají pouze tehdy, pohání-li je jejich duch; ve všech ostatních případech vyčkávají. To je podstatou odpoutanosti. Schopnost zastavit se a vystoupit z kruhu činnosti, v němž jsou zapleteni, třeba jen na okamžik. V tom momentě dokážou vidět naprosto jasně a budou přesně vědět, jaký má být jejich příští krok.

Vášeň

V rozporu s názorem humatonů nejsou bojovníci odtažití, necitlivé osoby, ale lidé hořící plamenem vášně. Humatoni neprožívají skutečné emoce, protože ty je jejich program nutí potlačovat jako potenciální ohrožení rutiny (a rutina jev matrixu tím nejpodstatnějším). Místo - toho si jako Náhražku vytvářejí umělé emoce, které je mnohem snadnější kontrolovat. Místo hněvu pociťují znechucení, místo lásky sentimentalitu, místo vášně posedlost. Bojovníci postupují přesně naopak: snaží se své emoce co nejvíce zesílit, až zůstanou ve své čisté podstatě a jsou oprostěny od všeho ostatního. Nekontrolují své emoce, ale pouze své reakce na emoce, a tak nedopustí, aby se jimi nechali ovládat. Tím, že se nepoddávají negativním emocím, jako je lítost či pocit vlastní důležitosti, se jim brzy přestanou plést do cesty. Užitečnější, ale stále negativní emoce jako hněv a smutek využívají jen střídmě. Když si dovolí prožít například zlobu, překonají ji bojovníci mnohem rychleji. Především však vyjadřují své emoce beze strachu. Když jsou smutní, pláčou. Když mají zlost, zuří, nadávají a někdy i koušou. Nic nepotlačují, a tak na ničem úzkostlivě nelpí. Základem všech jejich emocí je však vášeň, jejímž nejčistším projevem je láska. Cokoli bojovníci cítí, cítí vášnivě. To proto, že vášeň je čistou formou energie, která pohání bojovníkovy činy a dodává jim intenzitu, sílu a důraz. Bojovníci nedělají nic jen napůl nebo halabala. Jejich vášeň -vypálí všechny slabší emoce, až zůstanou jen ty ryzí. Pro bojovníka existuje jen strach a touha, radost a smutek, což jsou základní projevy vášně či lásky. Když se plně soustředí, jsou bojovníci schopni dobrat se až k jádru jakékoli emoce, a stále tak vyživovat vnitřní oheň své nekonečně lásky k životu. Matrix, který je naopak živěn vlašnými pocity jako je lítost, sentimentalita a melancholie, je tváří v tvář vášni naprosto bezmocný; právě proto si ji bojovníci pěstují ze všeho nejvíce.

Nemilosrdnost

Bojovníci nepřipisují slovu „nemilosrdný“ *tytéž* negativní konotace jako průměrný, klamaný humaton. *Vášeň* je ve své nejryzejší formě skutečně nemilosrdná. Nemilosrdnost jednoduše znamená naprostý nedostatek lítosti, a skutečná vášeň je lítosti zcela prosta, protože litování znemožňuje respektování rovných. Lítost je soucitem ubožáků, stejně jako sentimentalita humatonů je jen imitací skutečných pocitů. Lítost znamená zastávat postoj oběti. Humatoni hrozně rádi litují „obětí nespravedlnosti“ a vydávají pohrdání sebou samými a svou vlastní nepatřičností za upřímný zájem o ostatní a o dění ve světě. Nemilosrdnost se ve společnosti matrixu považuje za nejhanebnější vlastnost, za projev krutosti, sobectví, dokonce i zákeřnosti či brutality. Neprojevoval lítost či nebyť sentimentální, tj. nemít umělé emoce, se v tomto narýsovaném světě připomínajícím umělé sladidlo rovná nemilosrdnosti. Nebyl však Ježíš nemilosrdný, když vyzýval k tomu, aby se bratr obrátil proti sestře a otec proti synovi, nebo když odmítl svou vlastní matku? Teprve budou-li vůči ostatním humatonům *zcela* nemilosrdní když se o ně přestanou strachovat -, mohou jim bojovníci začít pomáhat. Být nemilosrdný znamená mluvit otevřeně, bez konejšivých slovíček; překonat strach, že snad někoho urazí. Ohledy, jež mají humatoni vůči ostatním, pramení ze silné touhy být oblíbený. Nemilosrdnost takovou sobeckou touhu vylučuje; jednat nemilosrdně znamená

jednat bez váhání či pochyb, osvobodit se od zbytečného závaží v podobě sentimentu, falše, ostýchavosti či okolků. Humatoni rádi nadělají mnoho povyku pro nic, obcházejí kolem problému jako kočka kolem horké kaše, stále s něčím otálejí a trvá jim týden, než udělají to, co by šlo udělat za hodinu. Bojovníci na nic takového nemají čas. Jejich nemilosrdnost všechny řečička a otálení zarazí. Matrix neúnavně sleduje každý jejich krok a vyčkává, až šlápnou vedle. Vzhledem k tomu, že bojovníci jsou stále ve válečném stavu se svým falešným já, každý jejich krok je válečným aktem, který by mohl přinést jejich naprostou porážku, dokonce i smrt. Bojovníci jsou vždy připraveni pro své činy zemřít. S takovým přístupem pak je zcela jasné, proč jejich postoje a způsoby mohou připadat průměrným humatonům naprosto nemilosrdné. Humatoni si neuvědomují, že se účastní boje o přežití, z něhož mohou vyjít vítězně jen ti nejmilosrdnější a nejodvážnější, a proto mají pocit, že mají plné právo plýtvat časem a energií na sebelítost, stále si na něco stěžovat, snažit se být oblíbení a přát si, aby všechno bylo jinak nebo aby byli někde jinde či někým jiným. Bojovníci nemají čas litovat sebe ani nikoho jiného. Matrix nikdy nespí a čas vždy hraje proti nim.

Dokonalost

V boji proti neviditelnému nepříteli, který je všude a zároveň nikde, se bojovníci musejí neustále zdokonalovat. Musejí stále zlepšovat své pohyby, až budou dokonale plynulé, až každý jejich krok, každá myšlenka, každé rozhodnutí bude ztělesněním rychlosti, výkonnosti a správného načasování. Aby se mohli v matrixu svobodně pohybovat, musejí fakticky zmizet, a přesto zůstat. Musejí se stát nindži, hledajícími a následujícími v každé situaci cestu nejmenšího odporu. Musejí následovat tao. Když Neo ve filmu uhýbá kulkám, je to první známka, že se učí využívat svou dokonalou mysl a začíná být skutečně „Vyvoleným“. „Takovou rychlost jsem ještě neviděla,“ říká Trinity se směsicí podezření a obdivu. „Zas tak rychlý jsem nebyl,“ namítá Neo, kterého dva náboje lehce škrábly. Neo dosáhl dokonalosti osvobozením své mysli a úplným přijetím rady onoho dítěte u Vědmy, že „lžička neexistuje“. Protože je v holografickém světě, v němž on sám je hologramem, neexistuje zde nic, co by mu mohlo odporovat, bránit jeho vůli, kromě jeho vlastního vnitřního odporu, jeho nedůvěry, jeho tvrdohlavého přesvědčení, že lžička *existuje*. Jakmile toto přesvědčení překonal, může se Neo svobodně pohybovat „jako oni“, slizcí agenti, kteří mohou měnit tvar, jak se jim zachce. Neo dosáhl dokonalosti. V křesťanských termínech se to rovná osvobození od hříchu. Pro bojovníky s matrixem však neexistuje žádný hřích, pouze špatné návyky. Především je to návyk racionality, který brání, aby se rozvinula jejich představitost, jejich vůle, a udržuje je zotročené v matrixu. Jakmile začnou tento návyk prolamovat, program již nemůže jejich kroky nijak brzdit. Nedokáže je předvídat, natož určovat. Proto jim již nemůže nadále odporovat či proti nim zasáhnout. Jak praví bible, „nejsme pod zákonem, ale pod milostí“. A bez zákonů hra matrixu skončila.

Pokora (trpělivost)

Vzhledem k tomu, že právě ego humatonů či jejich pocit vlastní důležitosti je udržuje připojené k matrixu, a tak je vymezuje, omezuje a ovládá, bojovníci vědí, že čím více své ego zredukují, tím budou své vlastní já vnímat jako méně fixované či neměnné a tím svobodněji se budou moci přetvářet mimo zhoubný vliv matrixu. Proto zůstávají za všech okolností skromní, pokorní a zdrženliví. I když je bojovník Vyvolený, nikdy si nedovolí cítit se důležitější než ostatní. Tajemství výjimečnosti koneckonců spočívá v tom, že nad tím člověk příliš nepřemýšlí. (Ti skutečně výjimeční vědí, že jsou docela obyčejní.) Neo se stává Vyvoleným, když si uvědomí, že je vším, jakmile pochopí, že je ničím. Neo není jediný Vyvolený, je pouze *první*, kdo si to uvědomil. Vyvolení může být kdokoli. S vědomím, že v matrixu jsou si všichni rovni (všichni jsou stejně neskuteční), se bojovníci chovají pokorně. Neočekávají ani nežádají od nikoho nic. Avšak cokoli jim přijde do cesty, a je-li to něco víc, než čekali, dokážou toho co

nejlépe využít. Bojovník čerpá radost z pokorného vědomí, že není o nic víc ani o nic méně důležitý než cokoli jiného v tomto rozlehlém, tajemném a zcela iluzorním světě. Těší se tak moci všemocné hvězdy, která přináší světlo do hluboké tmy, a zároveň má svobodu mikroskopického atomu, ztraceného v nekonečnu.

Představivost

Musíme poznamenat, že představivost je nezbytnou podmínkou, *sine qua non*, pro odpojení od matrixu; je jádrem čarodějství, jejímž prostřednictvím bojovníci dosahují naprosté svobody a úplnosti vlastního já. Také se dá říct, že představivost chybí humatonům ze *všeho* nejvíce, protože matrix si tuto schopnost přivlastnil *pro* své vlastní ú My. Schopnost představovat si (stejná vlastnost, které čarodějové říkají vůle) nás odlišuje od všech ostatních stvoření. Je to naše božská jiskra, a jako taková je potravou, po níž umělá inteligence neustále baží, aby se nasytila a kterou využívá k vytvoření své vlastní imitace života. Už oloupila lidstvo o jeho představivost, jeho schopnost vytvářet z ničeho snové světy a využila ji ke spuštění vlastního světa matrixu. Lidstvo je tak chyceno v začarovaném kruhu, v jakési Hlavě 22 kosmických proporcí. Matrix byl stvořen z uloupené vůle lidstva a slouží k dalšímu vysávání této vůle z lidí, aby sám sebe udržel při životě. Vůle/představivost je však zároveň to *jediné, co může* lidstvo opět osvobodit. Humatoni se tak nemohou odpoutat od matrixu, aniž by se znovu zmocnili své ztracené představivosti, a nemohou se zmocnit ztracené představivosti, aniž by se nejprve osvobodili od matrixu. Z toho důvodu je největší touha umělé inteligence zároveň její největší obavou. To, co jí udržuje, by ji - kdyby získalo svobodu se kreativně vyjadřovat - mohlo zároveň zničit. Tvůrčí představivost se tudíž v matrixu potlačuje ze všeho nejvíce: vládne zde racionalita a intelekt. Jak Morfeus zdůrazňuje Neovi - ať už jsou agenti jakkoli mocní, stále jsou limitováni, protože „mají základ ve světě, který má vždy své hranice“. Neo a další čarodějové takto omezení nejsou. Představivost žádné hranice nemá, a pokud přece, pak jsou nekonečně rozmanitější než hranice rozumu. A tak bojovníci s matrixem rozvíjejí svou tvůrčí představivost, protože to je jediná věc, proti níž matrix nemůže zasáhnout, jelikož necpe žádné prostředky, jimiž by ji mohl předvídat či ji vůbec pojmout. Nelze ji nijak racionálně vypočítat. Proto je UI tvář v tvář nespoutané lidské představivosti bezmocná, tak jako zajíc zírající na bližící se světla desetitunového tiráku. Bojovníci čerpají útěchu z tohoto vědomí, stejně jako z přesvědčení, že dříve či později stejně představivost zvítězí.

Zdatnost

Do té doby se však bojovníci musejí spoléhat na svou fyzickou zdatnost. Slovo „fyzická“ se může zdát ve spojení se světem matrixu dost podivné, ale tím se prozatím nebudeme zabývat. Bojovníci, na rozdíl od humatonů, kteří se starají o své zdraví jen z marnivosti či touhy po dlouhém životě (a pro které jediná zdatnost“, která stojí zato, je sexuální), zdokonalují svou fyzickou schránku jako prostředek k dosažení cíle, nikoli jako cíl samotný. Tak jako pro jakéhokoli válečníka či mistra zenu jsou pro bojovníky mysl a tělo jednou a touž věcí. Čím více dokážou své myšlenky zklidnit, tím rychlejšími a silnějšími se stávají jejich těla. Čím více trénují a zdokonalují své tělo, tím svobodnější je jejich mysl. Aby mohli rozvinout *svou* vůli, *musejí být* těla bojovníků především dokonale funkčními jednotkami. Používat tvořivou představivost v *bojových* podmínkách vyžaduje odolnost. Boj za svobodu není *pro* bojovníky pouhou metaforou, protože jakýkoli vnitřní boj se brzy odrazí v zápasech vnějších. Někde vždy číhá nějaký agent nebo *vysoce* oddaný humaton, aby je v nestrženém okamžiku překvapili. Zdatnost *vyžaduje*, aby bojovník plně a stále využíval všech svých smyslů: sluchu, zraku, hmatu, chuti i čichu. Musí si všimnout úplně všeho, protože i ta nejmenší podrobnost *může* poskytnout vodítko, které mu zachrání život, a i to nejmenší přehlédnutí by mohlo znamenat jeho smrt. Na rozdíl od humatona, který si pěstuje bicepsy, a přitom *trpí*

bolestmi zad a možná i migrénami, musejí být bojovníci dokonalí po všech stránkách. Musejí mít všechny schopnosti, *fyzické*, duševní i emocionální, naprosto vyladěny, tak jako má tesat své náradí, voják zbraně či hudebník své nástroje. Jediný špatný výstřel může znamenat prohranou bitvu. Humatoni se vyznačují nedbalostí a lhostejností, protože nemají žádné skutečné zájmy kromě *snahy* přebít na pár hodin nekonečnou nudu svých *životů*. *Bojovníci* díky disciplíně a ostražitosti vytěží maximum z každého okamžiku a jsou vždy připraveni zvrátit jakoukoli situaci ve svůj prospěch. Podobně jako olympijský závodník se udržují stále ve formě. Když se *překážky* zvětšují, učí se skákat výš. Zdatnost je především schopnost užívat života plnými doušky, i když je *pouhou* iluzí. A jistě, zdatnost samozřejmě znamená *i zdatnost sexuální*.

Smích

Stejně jako představitost je smích něčím, co umělá inteligence nedokáže simulovat, zažít ani proti tomu bojovat. Bojovník nemá ve svém arzenálu žádnou silnější a univerzálnější zbraň než humor, pocit veselí, radosti a legrace. Protože bojovníci vědí, že nic není skutečné a každý čin je čirou pošetilostí, mohou si svobodně užívat divadla svého života a své vlastní bláznivé role v něm. Humatoni se jen zřídka smějí nenuceně a téměř nikdy sami sobě. Příliš je svazuje pocit jejich vlastní důležitosti a znechucení, jsou příliš připraveni se urazit nebo se litovat a příliš zatížení domýšlivostí a obavami, že by kdy mohli docenit absurditu vlastního jednání. Bojovníci vědí, že smát se životu a sami sobě je nejjistější způsob, jak zmírnit své obavy. Díky smíchu se nikdy nenechají zahltit či ochromit rozsahem svého úkolu či tíhou své odpovědnosti. Smích uvolňuje tlak; mohou se jeho prostřednictvím na chvíli odpojit od své tísnivé situace, smích je protiváhou tíhy jejich stavu. Bez smíchu by byli morbidní, posedlí a ponuří a brzy by se z nich stali psychopati. Proto se ve své válce proti matrixu musejí co nejvíce bavit. Průměrný humaton jen těžko pochopí, jak může být Poslední soud k smíchu, ale bojovníkovi (má-li přežít a zachovat si přitom zdravý rozum) však přesně tak připadá. A jestli Wachowským skutečně záleží na Morfeovi a jeho skupině, pak se v dalších pokračováních určitě ještě zasmějeme.

viii) Milovat osudu navzdory: Porozumění matrixu

Zatímco bojovníci pracují na svém odpojování a přibližují se stále více pohledu vidoucího, začínají si uvědomovat skutečnou povahu své situace. Začínají chápat, že to, co zpočátku považovali za zcela zlovolný komplot, který měl zotročit jejich ducha a odčerpávat jejich životní sílu, je ve skutečnosti něco mnohem choulostivějšího a dvojnásobného. Matrix je vězením, to jistě, na jeho vytvoření se však mimoděk podílel sám člověk, a jako takové slouží skrytému účelu přesahujícímu pouhé uvěznění.

Vezměte si takovou housenku. Jakmile si uvědomí, že její housenčí život dospěl ke svému přirozenému konci a že její evoluční možnosti jsou již vyčerpány, musí se smířit s děsivou vyhlídkou úplné fyzické transformace. Avšak místo aby spáchala sebevraždu, vytvoří *si kuklu a schová* se v ní. Zřejmé ani nechápe proč, ale udělá to. A; *jakmile* se v temnotě této kukly zapečetí, začne -proces rozkladu. Housenka se změní v tekutinu (stejně jako se ve filmovém zpracování mrtví zkapalňují a vstříkují se do žil novorozencům v líhních).

Kukla tak slouží k dvojímu účelu: poskytuje bezpečné a chráněné prostředí, v němž se housenka může rozložit až na svou původní podstatu; a zároveň formuje tuto podstatu do nové podoby, podoby motýla. Jakmile je proces rozkladu/transformace dokončen, tvor, který kdysi býval housenkou a nyní je motýlem, otevře kdysi chránící, nyní již zbytečnou kuklu. Taková je pro bojovníka skutečná funkce matrixu, a tak bojovníci, z nichž jednou budou čarodějové, přijímají svůj osud vedle ostatních humatonů a vyčkávají, dokud neproběhne

proces transformace. Když se konečně odpojí, roztáhnou křídla a odletí.

Ostatní housenky samozřejmě tento proces nemohou chápat, protože jej nikdy neprožily. Kukla pro ně dokonce není ani vězením; je to zkrátka bezpečné místo, kde se ukryjí a vypojí všechny své smysly. Kdyby mladá housenka na své cestě ke stadiu kukly spatřila stín *nově* vyklubaného, motýla, který jí přeletěl nad hlavou, neměla by ani tušení, že právě zahlédla jednoho ze svých sourozenců, povzneseného do nového stadia bytí. Vidí pouze stín, a program jí přikazuje, aby se před každým stínem schovala, pro případ, že by znamenal blížícího se predátora, který v ní vidí svou kořist.

A teď vám svěřím obrovské tajemství. Je to tajemství tak tajné, že se stalo hlavní zápletkou kultovních *filmů od Matrixu po Příšerky s.r.o.*, a miliony lidí o něm nyní vědí. Až vyjde tato kniha, uvědomí si to spousta dalších. Ale i tak jste o tom možná ještě neslyšeli. Tak poslouchejte: Země je farma. Je to továrna, která vyrábí a zpracovává emoce.

Představme si to asi takhle. Průměrný humaton prožívá emoce, které sahají od nehlubšího strachu a trápení po výšiny nesobecké lásky a štěstí (i když to jen velice zřídka). Na tom se všichni shodneme. Dalo by se říct, že všechny tyto emoce patří do stejného energetického spektra. Jako barvy duhy se energie pohybuje po tomto spektru se stále proměnlivou frekvencí. Může divoce kolísat vzad a vpřed, nebo může u některých jedinců postupovat stále jedním směrem nahoru. Tomu se říká vývoj nebo také evoluce. Je to proces odpojování.

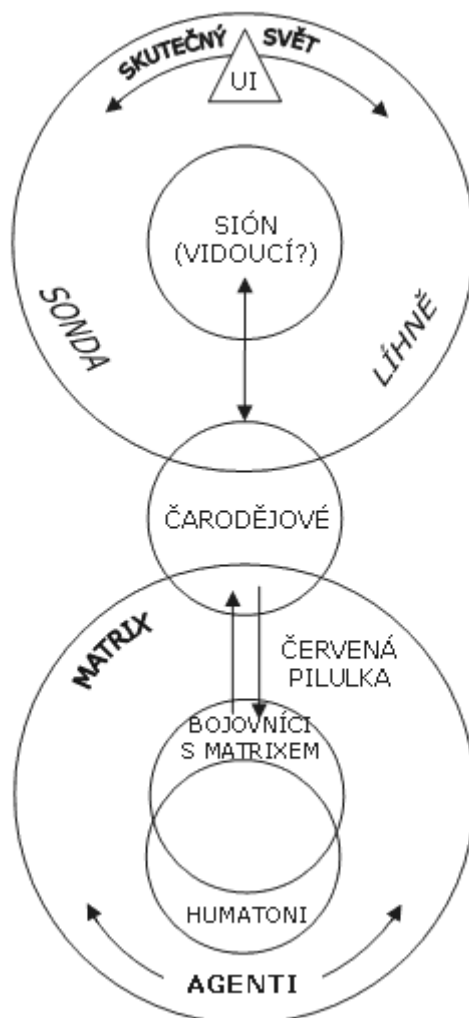
Energie na tomto spektru sahá od nejnižší frekvence, nejtemnějších, nejúnavnějších a stagnujících emocí - strachu, bolesti, vzteku a nenávisti - po nejvyšší, nejčistší a nejryzejší ze všech emocí, kterou humatoni nazývají „láskou“. Láska je očištěná energie ryzího vědomí, kterou produkuje vesmír. Základním předivem této energie nebo vědomí jsou emoce všech možných podob a druhů, nízkých i ušlechtilých, dobrých i zlých.

Představme si také, že Zemi v současnosti spravují a udržují jakési „bytosti“ (ne přímo stroje, ale přesto je *Matrix* poměrně blízko), které se živí především negativními emocemi, pocity strachu a frustrace, vzteku a zoufalství, - bolesti a utrpení. Účelem matrixu je tudíž vytváření takových emocí podporovat. Jednoduše řečeno - peklo na zemi. Jak si však bojovník s matrixem začíná uvědomovat, není tento plán tak ďábelský, jak vypadá, protože tyto „bytosti“ (ať už to víme či nikoli) ve skutečnosti pracují pro vyšší cíl, než je jejich vlastní přežití: Kultivují produkt - lidskou duši. Zušlechťují její, podstatu pro vyšší úroveň, která přijde později. Jak ví každý motýl, smyslem rozkladu je transformace.

Údělem *duší* na Zemi je stát se vidoucími, kteří se zcela vědomě „milují“, . produkují lásku, tak jako včely med. Aby lidstvo tohoto stavu kolektivně dosáhlo, musí se nejprve zbavit všech svých emocionálních nečistot. Jinými slovy, musí stále vybrušovat a transformovat své emoce do jediné energie, energie lásky. V matrixu se zkrátka učíme milovat bez ohledu na Osud, milovat bezpodmínečně a bez vlastního prospěchu, dalo by se dokonce říct bezdůvodně, bez jakéhokoli podnětu. Když se naučíme milovat život, který je v podstatě spíše peklem, a radovat se i v těch nejhorších podmínkách, pak a jedině pak dosáhneme stavu vidoucích.

Jakmile začneme kultivovat emocionální reakce na své životní podmínky a projevovat čistší hladinu energie, začneme se napojovat na vyšší matrix, a krok za krokem. tak začínáme pracovat pro vidoucí, a ne pro agenty. Což se zároveň odráží na naší situaci, která se následkem toho stále zlepšuje a umožňuje nám projevovat ještě větší emocionální uspokojení nad našimi životy. Stejně jako nás utlačoval a vysával matrix, tak nás nyní - posiluje a inspiruje pozornost a pomoc vidoucích. Je to setrvalý proces. Zrychluje se přitom každou uplynulou hodinu, dokážeme-li však udržet správný směr. Život na Zemi je hra. Co však v životě průměrného humatona *chybí* a co se stále vyvíjí v životě bojovníka, je znalost pravidel: schopnost je obcházet a porušovat. A také je měnit. Bojovníci s matrixem mohou v

této hře vyrovnávat skóre prostřednictvím emocionálních reakcí, které určují hladinu energie. Čím lépe tu hru hraji, čím pozitivněji emocionálně reagují na danou situaci, tím *jasnější* je jejich myšlenkový proces, tím více stoupá jejich uvědomění, tím více energie dokážou shromáždit, tím výš mohou vyletět, tím více se těšit ze života *a tím lépe mohou tuto hru hrát!* A tak pořád dál, až do nekonečna.

Obr. 9 – Překrývání matrixu a skutečného světa

Je to jednoduchý proces. Energie plodí energii.

Je zde matrix, který vytvořil jiný matrix, sahající až za hranice samotné představivosti. Tento druhý matrix vytvořil z našich vlastních myšlenek matrix viditelného světa tak, jak ho známe. Vytvořil si ho jako společníka v nekonečnu. Jinými slovy - vyšší matrix nekonečna vytvořil Zemi jako lůno, do něhož zasel posvátné semeno. Lidstvo, které je stvořitelem na nižší úrovni, mu vyhovělo a začalo se v matrixu vesele množit. Během tohoto procesu si vytvořilo svůj vlastní matrix, v němž se ukrylo a kvasí.

Schopnost *stát se vidoucím*, schopným vytvářet nové světy podle své *vůle*, je dostupná každému, od nejnižších bytostí *po ty nejvyšší*. Stačí k tomu jediné: naučit se produkovat *ryzí* a dokonalou substanci zvanou láska. Jakmile bojovníci ovládnou své nižší emoce - jako strach a vztek, nenávisť a pochybnost - a přetvoří olovo základní energie ve zlato vyššího vědomí, naučí se Umění Milovat. A tak povýší do stavu vidoucích. Celé lidstvo se *nyní blíží* tomuto bodu povýšení, období sklizně, *kdy se kukly s puknutím otevírají* a motýli roztahují

křídla. Humatoni, kteří se nedokázali včas odpojit a rozvinout své vědomí nad základní emoce, však budou zničení spolu s kuklou: jsou jen negativními zbytky a nic už je nemůže :- zachránit. Tak už to v alchymii chodí. Je potřeba spousta olova, aby vzniklo zrnko zlata, a celá hromada hnoje, aby vyrostlo pár růží.

A to je to tajemství.. Užívejte ho dobře. Když proroci volali Kajte se!“, už víte, co tím mysleli. Jak pravil Morfeus - kdo není jedním z nás, je jedním z nich.

Třetí premisa

Myslíš, že to, co dýcháš, je vzduch ?

ix) Věříš na Osud ? Čarodějova vůle ke svobodě

„Potlačování lidských pudů je vlastně potlačování toho, co nás dělá lidmi.“

Mouse, Matrix

Otázka osudu a svobodné vůle je stará jako filozofické myšlení samo. Možná nám tento problém podstrčil sám matrix, abychom se *po* celou svou historii pokoušeli přijít na to, co je odjakživa hotová věc. Ať už se rozhodneme věřit v cokoli, je to v nás již předem naprogramováno. Jak ví každý agent, víra ve svobodnou vůli jen velmi usnadňuje kontrolu nad humatony.

Když se Morfeus ptá Thomase, zda věří na osud, Thomas rychle odpovídá, že nikoli. Morfeus se zeptá, proč ne. „Nelíbí se mi myšlenka, že svůj život neovládám sám.“ „Naprostě chápu, jak to myslíš,“ odpoví Morfeus, který ví mnohem víc než jen tohle. Ví, že Thomas, stejně jako všichni humatoni, si jen *myslí*, že svůj život ovládá: když si myslí, že o něčem rozhoduje, reaguje pouze na umělý podnět a jedná jedním z velkého množství předem naprogramovaných způsobů. Morfeus však také ví, že z téhle pasti existuje cesta ven. Pro bojovníka platí následující paradox osudu a svobodné vůle: dokud je přesvědčen, že o svých činech svobodně rozhoduje, zůstává otrokem. Humatoni jsou upoutáni k matrixu, k programu který jim říká, že jsou svobodní, aby jimi mohl snadněji manipulovat. Jakmile však přijmou svůj osud a hrozivou pravdu, že jejich činy *a* myšlenky řídí jakási vnější síla - větší než si vůbec dovedou představit -, udělali první krok ke svobodě.

V matrixu totiž existuje daný počet předem naprogramovaných reakcí na jakoukoli vzniklou situaci (kterou vytvořil sám matrix). Ať už humaton vybere kteroukoli z nich (s naprogramovanou iluzí, že má možnost volby), pouze se tak podvoluje programu. Matrix je jako šachista, který dopředu zná každý tah svého protivníka - s výjimkou jediného. Uniknout z programu se dá pouze tak, že člověk *jedná zcela mimo jeho pravidla*. Pravidla programu jsou pravidly rozumu, racionální mysli. Bojovník tudíž ví, že jediné svobodné jednání v rámci programu je jednání iracionální. To neznamená pomatené či nepřičetné, ale spontánní, nepředvídatelné, a především *bez osobních motivů*. Zde nastupuje představivost a vůle. Vzhledem k tomu, že matrix dokáže napodobovat a předjímat pouze procesy racionální, jakýkoli čin tvůrčí představivosti je mimo parametry jeho chápání a přijde vždy nečekaně. A protože vůle je přesně to, co humatonům chybí (protože ji z nich UI *vysává*), je téměř jisté, že nebudou reagovat za použití vůle tvořivě. Právě taková reakce je jedinou skutečnou možností, kterou bojovník v matrixu disponuje. Rozhodne-li se bojovník mít možnost volby (tj. nedbat na program), ve skutečnosti žádnou volbu *nemá*, může pouze jednat, spontánně a udělat to jediné, co se od něj neočekává. Aby byl bezchybný, musí vždy jednat podle svého vnitřního příkazu, příkazu svobody.

Vnitřní hlas bojovníka je prostá, avšak vysoce choulostivá záležitost. Protože bojovníci vědí, že každá jejich myšlenka pramení z programu matrixu, musejí se naučit své myšlenky ignorovat, vyrušit je natolik, aby se přeměnily jen na jakýsi šum v pozadí a nakonec zcela zmizely. Dlouho předtím než dosáhnou tohoto vidoucího stavu vnitřního ticha, se však musí usilovně, v každém okamžiku svého života učit rozlišovat mezi svými myšlenkovými reakcemi, aby izolovali vnitřní hlas. Jde v podstatě o to, že jakmile odmítnou všechny falešné myšlenky matrixové mysli, mohou pak veškerým impulsům či intuici, které zůstanou, věřit. Jimi se pak mohou řídit. Jinými slovy, jediný správný krok, který může bojovník v jakékoli situaci podniknout, je něco nemyslitelného, co vychází z tiché prázdnoty, mimo veškerý šum

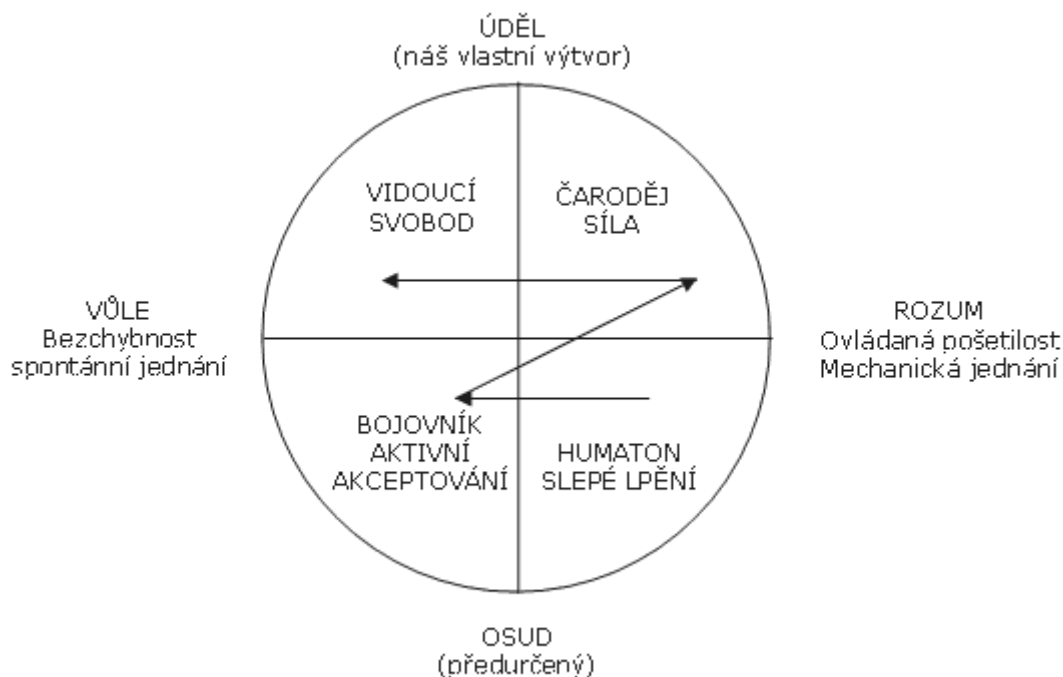
přílivu dat z matrixu. Můžeme proto tvrdit, že bojovníci jsou bezchybní, protože jsou iracionální a protože mají odvahu činit nemyslitelné: jednat, aniž by si vše předem promysleli či měli nějaký motiv.

Jedná-li bojovník tímto neracionálním, spontánním způsobem, neustále uvádí program ve zmatek. Matrix není schopen se reakcím bojovníka přizpůsobit ani na ně náležitě odpovídat, tak jako přičetný člověk nemůže vést konverzaci s šilencem, aniž by ztratil nit hovoru. Matrix tím začíná bojovníky postupně ztrácet z dohledu, uvolňovat své sevření, a bojovníci tak mohou stále svobodněji naslouchat svému vnitřnímu hlasu a jednat spontánně. Dokud však zůstávají v matrixu, jsou i nadále v osidlech svého vlastního osudu. Nemohou měnit jednotlivé prvky svých životů, ani nějak zásadně utvářet události a okolnosti, které je formují. *Mohou* však dále propracovávat své reakce na události, a měnit tak jejich dopad. Přijmou-li svůj osud, mohou bojovníci program urychlit, pohybovat se naprogramovanými událostmi rychleji a ekonomičtěji - a čerpat přitom sílu. Po nějaké době (obzvláště tehdy *když* se spojí s čarodějí z druhé pozornosti reálného světa), začnou být dokonce schopni svůj osud vidět rozložený před sebou jako mapu či plán. Mohou pak fungovat uvnitř matrixu, aniž by je jakkoli omezoval.

To se však již odpojili a stali se z nich aktivní čarodějové. Prosadili svou vůli. Velká moc s sebou nese velkou odpovědnost. Odpovědnost je schopnost reagovat - odpovídat na události, což je jediná svoboda, kterou bojovník a čarodějové v matrixu mají: reagovat a odpovídat svobodně na všechno, co jim přijde do cesty. Díky této schopnosti mohou bojovníci a čarodějové měnit svůj svět. Matrix se postupně proměňuje z mučírny v zábavní park. Vzhledem k tomu, že program matrixu je napojen na bojovníkovu nevědomou vůli, sestává osud, který pro něj UI vytvořila, z prvků vytažených z jeho vlastní spící mysli, které musejí náležitě odpovídat jeho potřebám. I když matrix formuje jeho osobnost od narození, lze logicky předpokládat, že jelikož umělá inteligence nemůže ve skutečnosti *vytvořit* nic nového (protože jí k tomu chybí představivost) a může pouze tvarovat a upravovat již existující, je životní plán/osud každého člověka ve *skutečnosti* předurčen pouze částečně a formuje se zejména *procesem* „žití“ (tj. snění). Matrix poskytuje téměř *nekonečný* počet voleb a člověk si od svého narození vybírá, která z nich nejlépe odpovídá jeho potřebám. Tyto „volby“ v jeho životě následně vytvářejí události a okolnosti. A tak i když UI možná dokáže předvídat bezpočet možných „osudů“ každého jednotlivce, neví, který z těchto osudů se nakonec vyplní. Je logické, že čím-déle humatoní v matrixu setrvávají (čím déle zůstanou připojení) a čím důsledněji se budou podřizovat jeho diktátu, tím snadnější je předvídat jejich osud, tak že jakmile dosáhnou dospělosti, má většina humatonů svůj život již zcela zmapovaný a předurčený. Tuhle šablonu pak lze prolomit pouze zásahem čarodějů z levé strany vědomí, z vnějšku programu matrixu. Přesně tak zasáhne Morfeus do života Thomasovi a učiní mu nabídku, kterou nemůže odmítnout.

Abychom se vrátili k původní otázce: bojovníci vědí, že i když jsou jejich osudy předem naprogramovány, existuje jich téměř nekonečný počet, a všechny závisí a *jsou* tvořeny z jejich vlastní nevědomé mysli. Také oni své životy sní, jejich hlavní výhoda nad ostatními humatony však spočívá v tom, že humatoní si své snění nikdy neuvědomí, zatímco bojovníkům to postupně dochází. Humatoní nesměřují k vidoucímu stavu, a tak dovolují matrixu, aby rozhodoval za ně (nejsou *snivci*, ale pouhými výplody snu). Bojovníci se snaží si tento nevědomý proces uvědomit a zapojit tak svou tvůrčí představivost, svou vůli, aby se na svém osudu mohli aktivně podílet. Uvědomují-li si ostatní hráče ve hře, mohou reagovat na události ve svých životech spíše jako vidoucí, podle svého, spontánněji a tvořivěji, a využívat je na cestě ke svobodě. Jakmile přijmou svůj osud, obrátí bojovníci zbraně matrixu proti němu samému a začnou potvrzovat svůj úděl. Místo toho, aby se snažili svůj osud změnit, snaží se jej urychlit. Dokážou-li přivodit všechny události, které jejich nevědomá mysl poskytla UI ke zpracování - a především přestanou-li tyto události odvracet jejich pozornost a omezovat je a naopak se z nich stanou instrukce -, dokážou tak vyčerpat všechny možnosti programu (vyčerpat jeho účel). V tom okamžiku mohou svou vědomou vůlí začít prosazovat

své vlastní, nové možnosti. Od té chvíle začíná do bojovníkova života prosakovat druhá pozornost, osud se mění na úděl a představivost přebírá vládu z rukou intelektu. Vůle vítězí nad rozumem. A právě v tomto okamžiku se pravidla začínají měnit a čaroděj osvobozuje svou mysl.

Obr. 10 – Přechod ze stadia humatona k vidoucímu, přijetí osudu jako prostředku k uskutečnění údělu

Zůstává otázka: nakolik mohou čarodějové skutečně *mínit* své životy zvenku matrixu, ve druhé pozornosti? Z filmového zpracování je zřejmé, že Neo a ostatní si mohou v matrixu opatřit „cokoli potřebují, stejně jako ovládnout prakticky jakoukoli pozemskou disciplínu, od kung-fu přes pečení koláčků po létání helikoptérou. To vše čarodějův život v matrixu zcela zjevně mění. Čarodějové však již z podstaty žádný „život“ v matrixu nemají. Vzhledem k tomu, že mohou přicházet a odcházet, jak se jim zachce (alespoň s pomocí ostatních čarodějů v reálném světě) a protože zde mohou dokázat, co se jim zachce, už nepotřebují ani netouží obyčejný život v první pozornosti matrixu udržovat. Přesto kdykoli čaroděj vstoupí do matrixu, má zřejmě stále svou původní identitu, fyzický vzhled, jméno, věk a tak dále. Cypher žádá od agentů výměnou za to, že jim vydá Morfea, zcela nový život. Tuhle moc však má zřejmě jen UI. Zdá se nepravděpodobné, že by čarodějové mohli matrix přeprogramovat nebo v něm formovat události, to může pouze Vyvolený. Kdyby čarodějové měli takovou schopnost, nemuseli by se ničeho bát a mohli by celou hru rovnou ukončit tak, že by všechny naprogramovali, aby se probudili. Také je logické, že čím více se do programu nabourávají, tím zvyšují pravděpodobnost, že na sebe upoutají pozornost sond (strojů, jejichž úkolem je najít a zničit), ve druhé pozornosti i agentů v matrixu. Bojovníci i čarodějové tudíž ve své válce proti matrixu musejí postupovat navýsost obezřetně.

Je poměrně zajímavé, že tohle omezení platí rovněž, a možná dokonce ještě víc, pro agenty. Agenti musejí jednat podle pravidel programu, protože počítačový program musí fungovat důsledně, aby se nerozpadl. Agenti také zřejmě nemohou příliš často porušovat větší množství pravidel, protože by pak sama pravidla přestala platit. Vzhledem k tomu, že matrix je založen na racionální a přísně vymezené (a omezující) interpretaci reality, veškeré činy či události, které by takovou, interpretaci příliš přesahovaly, by ji mohly ohrozit či úplně zničit nebo v nejlepším případě způsobit její mutaci. Humatoni by se začali ve svém spánku

neklidně převalovat, kdyby se stali svědky příliš mnoha zázraků. (UI samozřejmě vždycky může, podobně jako agenti ve filmu *Muži v černém*, vymazat humatonům paměť. To by však samo o sobě mohlo vyvolat komplikace, protože by se humatonům porušilo vědomí kontinuity: vznikly by zážitky z „chybějící doby“.) A tak musejí čarodějové i agenti postupovat velmi opatrně, - protože jejich kouzelné kroky a nemožné skoky mohou stejně tak pracovat proti nim jako jim pomáhat.

Tím, že v matrixu podnikají „nemožné“ skutky, Neo a ostatní ukazují humatonům, „co (UI) nechce, aby viděli: svět bez pravidel“. Čarodějové tak mohou humatonům otevřít oči vůči jejich vlastním schopnostem. A co víc tím, že do programu vnášejí nové reakce a nové alternativy, nutí ho se změnit, vytvářejí nová pravidla a možnosti, a formují tak „realitu“, nově definují program a směřují k jeho konečnému úplnému zničení. Kdyby však na sebe strhli příliš velkou pozornost, byli by vystaveni odvetě ze strany UI. Vzhledem k tomu, že agenti mohou působit prostřednictvím jakéhokoli humatona a protože mohou skrz humatony monitorovat veškeré dění v matrixu, všechny nezvyklé kroky, které čarodějové podniknou, k nim rychle přivolají agenty. Program matrixu se jim postaví, a to včetně - na to nezapomínejme - oněch „beznadějně závislých“ humatonů, kteří budou bojovat, aby ochránili své vnímání reality, a budou matrix za každou cenu podporovat. Čaroděje limitují nejen omezení daná jejich schopnostmi, ale zejména omezení daná samotnou první pozorností. Kdyby věci urychlili příliš, změnili svůj osud a akcelerovali program, museli by čelit větším následkům, než o jaké usilovali; Proto své životy v matrixu transformují opatrně, kousek po kousku, pomalu, střídavě, trpělivě a lživě, a především s pečlivě vypracovanou strategií. Koneckonců nemají spěchem co získat, zato kdyby se přepočítali, mohou všechno ztratit.

Protože aktivním prvkem života Čarodějů již není rozum ale vůle, a protože vůle se projevuje spontánně a iracionálně, nemohou už - nijak předvídat své vlastní činy, natož jejich výsledky. Čarodějové tudíž už nemají *žádný* cíl jako takový, kromě naprosté svobody a transformace - cíle stejně mlhavého a tajemného jako apokalyptického. Čaroděje zajímá pouze daný okamžik, nikoli včerejšek či zítřek. Čas je iluze, jako všechno ostatní, dokonce ještě větší měrou. Čarodějové jsou jako falešní hráči, kteří vždy vyhrávají, aniž by museli podvádět. Nepotřebují podvádět, protože hru znají tak dobře, že si dokážou zapamatovat pohyb každé karty a vědí naprosto přesně, která teď přijde na řadu. A vědí nejen to, kterou kartu teď kdo vynesou, ale i které další karty budou ještě vyneseny. Nemohou pouze ovlivnit, kam která dopadne. Protože je však blufování stejnou měrou součástí hry jako všechno ostatní (pro falešného hráče nic takového jako štěstí neexistuje), nemá to pro čaroděje žádný význam. Ať už dostanou jakékoli karty, vědí, jak s nimi hrát. To jsou osud a svobodná vůle v kostce: Nikdo si nevybírání, jaké karty dostane, pouze čaroděj se však může rozhodnout, jak s nimi bude hrát.

Čarodějové vytvářejí svůj úděl z hrubého přediava svého osudu. Vědí přesně, co chtějí a jak to přesně získat, protože vědí, že jediný způsob, jak to dostat, je to nechtít. A protože jim na tom stejně nezáleží, vždy si nějak poradí, bez ohledu na to, jak mizernou dostali kartu. Lhostejnost, zda vyhrají či prohrají, jim dodává klid a sebejistotu vítěze, a tak vždy vítězí. Jen díky tomu zvládají čarodějové prvky svého osudu a formují je do žádoucího údělu. Je jim úplně jedno, jestli existuje vzduch, či nikoli: stejně nepotřebují plíce.

Tato schopnost starat se jen o daný okamžik dává čaroději klíč k moci i ke svobodě. Program matrixu stojí na zákonech rozumu, na racionálním myšlení daném jazykem. To dodává souvislost událostem a bytostem, které v něm zdánlivě existují. Čarodějové se odpojili od matrixu tím, že se oddělili od vlastního racionálního myšlenkového procesu, zastavili svůj vnitřní dialog, svou falešnou „mysl“, a dosáhli stavu vnitřního ticha. Právě v tomto stavu ticha vyvstává vůle, schopnost tvořit. To je nejvýznamnější bod. Právě vnitřním tichem se čarodějové liší od ostatních humatonů. Dokonce i bojovníci, kteří se ještě neodpojili, jsou stále v osidlech diktátu vlastního osudu, v pasti „programu“. Čaroděj je však venku a hledí dovnitř: Čarodějské umění se zakládá na schopnosti představivosti, dovednosti

tvořivého myšlení. „Myslí“ v obrazech, a ne ve slovech. A především jednají, aniž by přemýšleli. Tím, že jejich krokům nepředcházejí žádné racionální úvahy, porušují *pravidla* matrixu a staví celý program *na hlavu*. Matrix je naprogramován, aby monitoroval, pídil a kontroloval lidské myšlenky, a předvídal tak *každý jejich krok*. Od toho nejmenšího po ten nejrevolučnější jsou všechny součástí spektra UI a v dosahu jejího vlivu. Čarodějové však jednají impulzivně, spontánně, bez doprovodných myšlenek, a tak se jejich kroky zdají iracionální, zcela nečekané. A právě proto jsou kreativní a matrix není schopen klást jim odpor.

Právě tohle má Morfeus na mysli, když říká Neovi, aby osvobodil svou mysl: aby se zbavil touhy analyzovat interpretovat, soudit a kontrolovat, co se děje, a jednoduše dovolil své vůli převzít otěže, magicky, bez řízení rozumu. Jakmile to dokáže, Neovy kroky se stávají čarodějstvím. Tím, že umlčel své myšlenky a oddělil se tak od matrixu, prosadil svou vůli. A tak jediná svoboda čarodějů je jednat, aniž by sami věděli, co dělají, být *sami svědky* vlastních činů, předvádět zázraky, skutečně tvůrčí sílu přírody, mimo čas a prostor, a daleko, daleko mimo dosah agentů. Nic jiného nestojí za tu námahu.

x) Život v matrixu: Přiměřené reakce na iluzorní podněty

Matrix je vytvořen tak, aby při každé příležitosti a jakýmkoli dostupnými prostředky humatony mátl. UI nemá smysl pro humor, zdá se však, že chápe koncepci ironie, a dokonce i absurdity a často vykazuje nesporně „lidskou“ schopnost vysmívat se a zlobit svou obět'. Bojovník tato znamení a projevy pozorně sleduje, nejen proto, že by mu mohly poskytnout munici pro budoucnost (vzpomeňte si na padoucha z jistého komiksu, který ztrácí čas tím, že se domýšlivě posmívá hrdinovi, a tím vyjdou najevo klíčové nedostatky zločinného plánu), ale také proto, že mu mohu poskytnout kýženou úlevu a pobavení. Podobnými úlety odhaluje UI částečně svou osobnost a zároveň s tím své zvláštnosti a výstřednosti, a dost možná i své slabosti. Bez ohledu na svou dokonalost je UI téměř kolosálně tupá. Zde je pár příkladů.

Příklady humoru matrixu:

- Na fénu značky Sears: Nepoužívejte ve spánku.
- Na balíčku mražených hranolků: Můžete vyhrát, aniž byste cokoli kupovali! Podrobnosti uvnitř.
- Na krabičce mýdla Dial: Pokyny: Používejte jako normální mýdlo.
- Na mraženém hotovém jídle značky Swanson: Návrh na podávání: Rozmrazte.
- Na Tesco Tiramisu desertu (vytištěné zespodu na krabici): Neotáčejte dnem vzhůru.
- Na žemlovce od Marks & Spencer: Výrobek bude po zahřátí horký.
- Na krabici žehličky značky Rowenta: Nežehlete oblečení na svém těle.
- Na dětském sirupu proti kašli značky Boots: Po užití nesedejte za volant automobilu ani neovládejte těžkou mechanizaci. Na obalu prášků na spaní značky Nytol: Varování: Může způsobovat ospalost.
- Na většině značek elektrických vánočních svíček: Pouze pro vnitřní a venkovní použití.

- Na japonském mixéru: Nepoužívejte k jiným účelům.
- Na arašídech od Sainsbury: Varování: obsahuje *ořechy*.
- Na balíček oříšků od American Airlines: Návod Otevřete *balíček*, snězte *oříšky*.
- Na dětském kostýmu Supermana: Nošení tohoto oděvu neumožňuje létat.
- Na švédské motorové pile: Nepokoušejte se zastavit pilu rukama či genitáliemi.

Oblíbené slogany humatonů:

Nevědomost je sladká.

Co oči nevidí, srdce nebolí.

Mha přede mnou, mlha za mnou. Šaty dělají člověka.

Starej se o krtince, hora se o sebe postará sama.

Nikdo není ostrov.

Kdo je zvědavý, bude brzo starý. Je lepší nemít než ztratit.

Když nad druhým nemůžete zvítězit, udělejte z něho spojence.

Kdo nic nedělá, nic nezkazí.

Darovanému koni na zuby nekoukej. (To povídejte Trojanům !)

Bližší košile než kabát.

Všeho moc škodí.

Žádné zprávy - dobré zprávy.

Nevidět zlo, neslyšet zlo, nemluvit zlo. Co té nepálí, nehas.

Lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše.

Humatoni jsou předem naprogramované bytosti. Jsou to informační jednotky, oběživo, s kterým matrix nakládá podle přesně stanoveného plánu, jako světoví bankéři zacházejí s měnami. Války, epidemie, hladomor, migraci atak dále jsou prostředky, jimiž matrix neustále mění a upravuje kolektivní ekonomiku lidských jednotek, tj. světové populace.

Což platí i pro následující řádky. Humaton nemá *žádné já* či identitu, které by stály za řeč, je tvořen soustavou myšlenek, přesvědčení a návyků (předem naprogramovaných reakcí), informačních jednotek, které se neustále přeskupují, aby zůstaly stabilní a vytvářely pocit jednoty a účelu. Humaton je v zásadě soubor tvořený „ticky“, reflexy na stálé bombardování podněty vycházejícími z programu matrixu. Humatoni nemyslí sami za sebe. Jejich takzvané „mysli“ jsou ve skutečnosti složité, nekonečně se opakující nahrávky. Zdá se, že existuje . bezpočet variací, takže většina humatonů nikdy nezíská podezření, že jejich myšlenky jsou pouhé kopie či recyklace myšlenek dřívějších, z nichž většina ani není jejich vlastní. Jelikož nemají možnost srovnání, nikdy si neuvědomí, že jejich tolik ceněná individualita je pouhý výtvar kolektivního matrixu a že veškeré konstrukce sestávají ze stejných skladebných prvků. Existuje však spousta vodítek, které tuto šokující pravdu

naznačují.

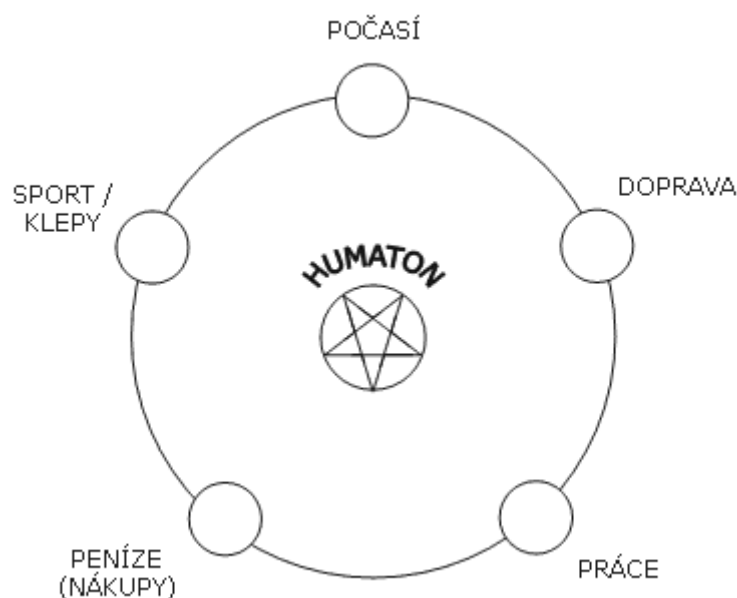
Budou-li humatoni tato vodítka následovat a budou-li připraveni přijmout jejich skutečný význam, pak mohou zahájit bolestný proces odpojování a po čase se tak stát bojovníky. Veskrze homogenní charakter lidského přesvědčení, aspirací a činnosti, je největším a nejnezvratnějším vodítkem ze všech. Většina humatonů, dokonce i ti nejvzdělanější a s intelektuálními sklony, si však není schopna této homogenity všimnout. V poněkud menší míře je rovněž vodítkem způsob, jak humatoni mluví - jejich oblíbená konverzační témata i jejich hlasové projevy -, což bystrému humatonovi může ledacos napovědět o nicotnosti života v matrixu. Je ironií, že fenomén homogenního způsobu mluvy je nejpatrnější u mládeže, která okořeňuje svou konverzaci bezvýznamnými hlasovými projevy jako „dyť víš“, „vole“, „jako“, „chápeš“ a především „zasraný“.

„Ten zasranej chlap, vole, dyť víš, úplně to posral, chápeš. Já na to, vole, vyser se na to, vole, chápeš, jako že ať se s tím nesere, chápeš? Proč se s tím srát, no ne?“

Zdá se, že mladí humatoni si neuvědomují, že někdy hovoří celé hodiny, aniž by ve skutečnosti cokoli řekli. Starší humatoni se neuchylují k bezvýznamným nadávkám tak často (protože musejí fungovat na pracovišti, hovořit s rodinou manžela či manželky a tak podobně, a tak mají tendenci své „způsoby“ do jisté míry „kultivovat“). Mají však stejné či podobné tiky. Poslouchejte jakéhokoli amerického humatona a všimněte si, kolikrát během mluvy použije frázi „však víš“ (you know), Odkud se takhle prázdná fráze bere? Z matrixu. Je to jeden ze způsobů, jímž si lidstvo (nebo spíše humatonstvo) udržuje pocit solidarity, konsensu, kolektivního smyslu, a nikdy je nenapadne, že za tuto „solidaritu“ a „sounáležitost“ platí svou individualitou, a v podstatě i svou samotnou existencí.

Rafinovaněji se homogenní charakter humatonů projevuje vtom, že se zabývají vysoce banálními problémy a zcela nepatřičně je fascinují věci, které by jim logicky měly být úplně lhostejné. Cena zeleniny a počasí jsou obecná klišé společenské konverzace. Nevím, jak je to se zeleninou, ale humatoni hovoří bez ustání o cenách zboží, srovnávají, co je dobrá cena a co už zlodějina, a především s oblibou vyprávějí o výhodných nabídkách, na které náhodou narazili. Kdyby se však humatoni začali takhle chvástat (jelikož ve skutečnosti jde o chvástání, i když humatoni jsou příliš bojácní na to, aby to dělali otevřeně), že kradli v obchodě nebo se bez placení vplížili do kina, nikdo by se s nimi nebavil nebo - by na ně ostatní přinejlepším pohlíželi s podezřením. Takové zásady matrixu předepisuje. Smíte - dokonce se doporučuje - být zlý, malichemý, zistný a posedlý finančními záležitostmi. Nesmíte však pobořovat, chovat se anarchisticky, nepoddajně a především neprojevovat úctu k penězům (a k ostatním základním „hodnotám“ matrixu, jako je rodina, milostný vztah, televize).

Zájem o počasí se může na první pohled zdát veskrze praktický. Stejně jako v případě finančních záležitostí však humatoni hovoří o počasí tak, že se to v podstatě prakticky nijak využít nedá. Jakmile někdo nadnese téma počasí, humatoni se pohodlně přepnou na autopilota a dokážou si vyměňovat banality téměř donekonečna. Oči jim zahalí lehká mlha a poddají se příjemnému, konejšivému pocitu, který vychází z jistoty, že se od nich nevyžadují ani se jim nebudou sdělovat žádné originální či nové myšlenky, které by ohrožovaly jejich letargický stav. Také se dá poznat, že matrixu ovládl konverzaci, když si humatoni začnou navzájem sdělovat, jak se dostali tam, kde zrovna jsou, jaký zvolili způsob dopravy; uvádějí přesné logistické podrobnosti svého příjezdu a poskytnou takřka kompletní přehled svých kroků za zhruba poslední hodinu. Humatoni hovoří o těchto záležitostech, jako by byli armádní generálové probírající bitvu z předchozího dne a připravující strategii pro budoucí válku. Dokážou strávit celé hodiny (řekněme si to na rovinu - mohou tak strávit i celý život) hovorem o zcela triviálních záležitostech, jako, kdyby vyvíjeli lék na rakovinu. Toto kolektivní šílenství se výtečně maskuje jako zcela banální druh fixace především na materiální faktory jako jídlo, peníze, doprava, renovace domu, nové zisky, technické vymoženosti, a samozřejmě podrobnosti z práce. Jinými slovy, předměty a činnosti dané matrixem.

Obr. 11 - Životní „zájmy“ humatonů

Obr. 12 - Trojnásobný cíl bojovníka

Humatoni, kteří žijí zcela odříznuti od organického prostředí přírody a instinktů, si vytvořili náhražky, jimiž se zabývají na čistě živočišné úrovni. Šelmy v džungli se soustředí na potravu, přístřeší, páření, potenciální predátory a tak podobně, protože jinak by jejich instinkt otupěl, což by ohrozilo jejich přežití. Nemají v tom prakticky žádnou volbu, a jejich starosti či „zájmy“ navíc neustále podporují vnitřní i vnější faktory (hlad, počasí, nebezpečí ze strany predátorů atd.). Jejich starosti jsou tedy skutečnými reakcemi na okolní prostředí. Vzhledem k tomu, že humatoni žádné takové přirozené podněty nemají, vnitřní ani vnější, dodává jim je matrix, zároveň s adekvátními reakcemi. Humatoni se tak zabývají naprostou prázdnotou a bezúčtostí svých životů a zejíci propastí ve svém nitru, naprostou absencí identity. S vděčností proto přijímají vnější problémy a vnitřní obavy, které jim matrix vysílá, jako prostředky, s jejichž pomocí udržují tuhle rodící se hrůzu a zoufalství na uzdě.

Když se humatoni sejdou, soustředí se pouze na předměty a události, které upevňují jejich pocit bezpečí a sounáležitosti, což jsou věci, které je ve skutečnosti charakterizují (a vymezují) jako humatony. Na rozdíl od zvířat se většina humatonů ve skutečnosti nemusí starat o počasí, potravu, práci či dopravu, protože matrix jim všechny tyto věci poskytl, aby je udržel na sobě závislé (a v dostatečném pohodlí, aby nemuseli své životy příliš zpochybňovat). Na druhé straně je pravda, že matrix sice udržuje tyto výhody, zároveň však - což platí obecně - vytváří stálý, zcela podmíněný kolektivní pocit nejistoty ohledně toho, jak dlouho budou tyto výhody trvat. Dům je zatížený hypotékou, práce je nejistá, doprava je stále dražší a tak dále. Humatoni si proto nemohou dovolit relaxovat a považovat toto vše za samozřejmost, a nemohou se tudíž soustředit na jiné věci, například na tvůrčí činnost. Matrix rovněž prostřednictvím sdělovacích prostředků ukazuje privilegovaným humatonům, nakolik jsou privilegovaní, když jim posílá obrázky hladovějících populací, bombardovaných škol a kostelů, nemocných dětí a dalších trpících menšin. Matrix potřebuje v první řadě udržovat své jednotky připojené: nejen přístupné, ale aktivně vděčné za veškeré pohodlí a podporu (a hodnoty!), které jim poskytuje. Tak je téměř nemožné, že by humatoni začali matrix zpochybňovat, natož že by se proti němu vzbouřili. Bojovníci s matrixem - humatoni, kteří se vzbouřili a odpojili - jsou tudíž řídkým jevem a ostatní na ně většinou pohlížejí jako na úchyláky, případně psychopaty. Jsou to mince, které se vzbouřily proti kolektivní ekonomice a musejí být vyřazeny. U průměrného humatona budí podezření a odpor zejména zjevná lhostejnost bojovníka vůči věcem, které on sám považuje za tak důležité. Bojovníci si musejí dávat pozor, aby neuráželi okolí svou naprostou lhostejností vůči programu, protože humatoni to považují za lhostejnost vůči lidským hodnotám a bojovníci se pak jeví jako duševně nezpůsobilí.

Vzhledem k tomu, že bojovníci neplavou po proudu, ale proti němu, musejí tuto skutečnost před humatony pečlivě tajit, protože právě oni tvoří proud, proti němuž plavou. Humatoni se velmi snadno urazí. Mohou zaútočit na každého, koho považují za ohrožení své bezpečnosti, tak jako divoká šelma chrání svá mláďata. Proto se bojovníci snaží humatony probouzet velice šetrně a laskavě. Nemluví o počasí ani o dopravě ani neznají žádnou osobní historii, o kterou by se podělili (alespoň nepozemského druhu, jakou humatoni vyžadují a o kterou stojí), snaží se však co nejpřirozeněji vést rozhovor do tvořivějších a nezmapovaných oblastí. Tyto oblasti jsou mimo oblast zájmu, kterou matrix humatony vybavil, jsou jako divočina, do níž humatoni zavítají jen velmi zřídka, pokud vůbec. Udržováním očního kontaktu, kladením správných otázek (pátravých, nikoli však nepatřičných, osobních, nikoli však drzých) a tím, že vzbuzují svou přirozenou sebedůvěrou a otevřeností zvědavost, mohou bojovníci většinu humatonů na chvíli vyvést z opakující se smyčky jejich myšlenek. Než se vzpamatují, prožijí zakázané vzrušení z originálních (nebo alespoň čerstvých a nových) myšlenek. Budou jako dospívající, kteří se poprvé pomilovali.

Bojovníci se tím baví, o zábavu jim však v žádném případě nejde. Protože matrix udržují právě humatoni, čím více jich mohou jemně dovést k odpojení, tím menší vliv bude mít matrix na myšlenky a činy samotných bojovníků. Bojovníkův úkol neskončí, dokud nebude odpojen i poslední humaton. Bez ohledu na naprogramovaný odpor vůči „filozofii červené pilulky“ bojovníků a čarodějů se humatoni - alespoň ti, v nichž zůstala alespoň jiskra tvořivosti (ti, kteří cítí střepinu v mozku) nechají snadno zlákat nabídkou alternativních možností. Jakmile se přiblíží třicítce či se přes ni přehoupnou, akceptují život jako v podstatě špinavou hru, v níž věci nejdou tak, jak by si přáli, v níž nevinné nikdo nechrání, spravedlnost nevíteží a pravda nevyjde najevo, alespoň ne za jejich života. Rezignovali na tento neustálý boj a nekonečnou otročinu, v níž polovinu života tráví při nádeničině v práci, která je vůbec nezajímá, a druhou polovinu na dovolené zotavující se z tohoto dobrovolného zotročení. Humatoni (pokud zrovna nežijí na ulici nebo nejsou totálně zfetováni) celý život otročí a svůj čas a energii investují do systému, do „ekonomiky“, ve kterou nikdy skutečně nevěřili, a to vše jen proto, že neznají žádnou jinou životaschopnou alternativu. Sní o tom, že se jednoho dne osvobodí, tyto sny je však mají pouze ukonejšit a „smířit“ s realitou. Místo toho, aby se tyto sny snažili naplnit, nacházejí v nich pouze dočasné útočiště. Život v matrixu tak pro

většinu humatonů představuje setrvalý proces roztrpčení a deziluze, který nakonec (až příliš brzy) končí smrtí.

Život v matrixu je neustálým bojem i pro bojovníky a deziluze je podstatou jejich cesty. V životě bojovníka však není *žádná* hořkost. Protože vědí, že všechno je jen iluze, jsou více než šťastní, že se této iluze zbavili, a tak tento proces oslavují a nelamentují nad ním. V tom spočívá základní rozdíl mezi humatonem a bojovníkem: humatoni lpějí na tom, co mají, i když jsou kvůli tomu slabí, závislí a nešťastní. Bojovníci se toho všeho vzdali a vědí, že o nic nepřišli. I když jsou připoutáni k témuž toku a proudu, k téže ekonomice jako humatoni, naučili se bojovníci předvídat vzestupy a pády programu, a tak místo toho, aby se jím nechali zmítat sem a tam, vezou se na vlně. I když se může zdát, že jedou proti proudu, ve skutečnosti po určité době dokážou své kroky načasovat, aby mohli proklouznout, svézt se na vinách, které to umožňují, a vyhnout se ostatním, dokud nezískají dostatečnou sebedůvěru, aby dopluli až ke svobodě. Jejich pohyby jakožto měnové jednotky v kolektivní ekonomice matrixu se tak stávají nevyzpytatelnými a nepředvídatelnými. Nestoupají a neklesají podle přílivu, pokud to neodpovídá jejich potřebám; a nikdy neinvestují své peníze do jediné akcie.

Jako mistrný obchodník s téměř nadpřirozenou schopností předvídat pohyby na burze mění bojovníci neustále cíle svých obchodů. Nakupují a prodávají tak rychle, že se jim nikdy nestane, že by si ponechali špatnou akcii. To znamená (protože jsme již řekli, že bojovníci se obchodování na burze světa neúčastní jako ostatní humatoni), že jejich kroky jsou v každé situaci zaměřeny na získání co největšího objemu energie. Jakmile nabudou pocitu, že věci nikam nevedou, změní kurz nebo prostě odejdou. Bojovníci musejí neustále improvizovat, a právě díky neustálé improvizaci je jejich kroky nemožné předvídat.

Bojovníci jsou jako obchodníci, kteří vyhledávají situace (a nikoli akcie či dluhopisy), do nichž mohou investovat svůj čas a energii. A stejně jako obchodníci nemají žádný osobní zájem či preference ohledně toho, jak má situace, do níž hodlají investovat, vypadat. Zajímá je pouze to, zda z ní mohou vytěžit informace či zkušenost, a zvýšit tak svou hladinu energie. Právě toto zaměření na cíl a lhostejnost vůči prostředkům dodávají bojovníkovi rychlost i grácii (dokonale vyváženou směs napětí a klidu), které ostatní humatoni nemohou přehlédnout a musejí obdivovat (nebo alespoň závidět). Podobně jako vládce vesmíru, který učinil z celé světové burzy své hřiště, jsou bojovníci v matrixu jako doma, přestože (protože) vědí, že tam nepatří. Naučili se využívat potíže a problémy, které jim matrix předhazuje, jako podnět pro svou tvořivost, překážky, na nichž si trénují svaly své vůle, a nekonečné příležitosti pro improvizaci, a to po čtyřadvacet hodin denně. S ostražitostí vojáků, kteří jdou do války, a pružností a elánem sportovce vstupujícího na hřiště utkávají se bojovníci s matrixem v souboji důvtipu, podle pravidel, která vytvořil matrix, ale ze svého rozhodnutí. Bojovníkům jde ve zkratce o tohle: jsou zde, aby se učili, aby sbírali vědomosti a proměňovali je na sílu a plně se při tom všem bavili. To pro ně znamená život v matrixu, a nic jiného pro ně nemá smysl.

xi) Vy nejste vy: Život jako simulace

Bojovník s matrixem považuje vesmír za pouhou hru, kterou hraje Bůh sám se sebou. Bojovník se však sám sebe ptá: Existují i jiné hry než na schovávanou?

Odhalování matrixu je jen otázkou vůle: Vůle růst, vůle se změnit. V počátcích bojovníkova zápasu se zdá, že je tato vůle pevně svázaná s myšlenkou obětování, to je však jen iluze. Průměrný humaton klopytá životem bez valné představy, co je pro něj dobré a co špatné. Připomíná to hru v kostky: některé věci ho obveselují a posilují, jiné ho oslabují a

přivádějí k zoufalství. Představa skutečné alternativy (alternativy bojovníka, možnosti odpojení) je nejasná a vzdálená, a možná dokonce žádnou alternativu nevidí. S postupem času, má-li štěstí, se však tato myšlenka začíná vyjasňovat, přibližovat a humaton si začíná uvědomovat, že existuje jakýsi rytmus a rozum, můžete tomu říkat „karma“, který řídí jeho kroky a rozhoduje o jeho osudu v matrixu. Některé věci závisí na jeho vůli, některé ne. Humatoni, z nichž se pozvolna stávají bojovníci, začínají rozlišovat, které jsou které, podle toho, jaké pocity v nich jejich myšlenky a činy vyvolávají a jaké přinášejí výsledky.

Bojovníkova cesta v matrixu probíhá zpočátku metodou pokus - omyl. Humatoni, kteří jsou na cestě stát se bojovníky, si nejsou nikdy úplně jistí, a i když si jistí jsou, je pro ně velmi těžké poslouchat svůj instinkt a držet se „správné cesty“. Je to období mezi sladkou nevědomostí modré pilulky a bolestným poznáním pilulky červené: jsou jako batolata, která ještě nejsou schopná chodit po svých, zároveň však už mají po krk pohodlí své; kolébky. Vědí, co musejí udělat, ale stejně s tím zápasí. Dělat správnou věc - ignorovat vnitřní šepot matrixu, který říká „spi, spi, spi“ - je velmi náročné a namáhavé. Mezi falešným egem a skutečným já zuří válka.

Toto období stálého utrpení trvá dlouho, zdánlivě nekonečně, a většina humatonů zemře sevřená v soukolí bolesti a touhy. Po jisté době, pokud humaton vytrvá, se však něco začne měnit. Postupně si začíná vychutnávat odměnu bojovníkovy cesty. Návyky, rutina, závislosti, toto, vše začíná zcela přirozeně odpadat, až se mu začne zdát snadnější jednat jako bojovník než zůstat nečinným. Dochází k vychýlení rovnováhy, falešná mysl začíná ztrácet nadvládu, a skutečné já se začíná vracet na své právoplatné místo. V Království duše je opět nastolen pořádek a Král přichází. Nakonec se to, co kdysi humaton považoval za utrpení, stává pro bojovníka potěšením. To, co dělat „mají“, začíná splývat s tím, co dělat chtějí. Jejich bezchybné činy tak začínají být k nerozeznání od jednání spontánního, které je upřímně těší. Pro většinu humatonů však tento kýžený stav zůstává mlhavým a neurčitým pojetím. Je to proto, že nemají dost energie. Bezchybná cesta bojovníka je jediný způsob, jak nezbytnou energii shromáždit a nakonec uvidět kód a pochopit, k čemu tato cesta slouží.

V raném stadiu je samozřejmě nezbytné přesvědčení, víra, dokonce slepá oddanost neviditelné, hypotetické Vyšší moci, ať už je jakákoliv. Bojovníci musejí věřit, že existuje Něco, co ví, co je pro ně dobré. Věřící ve vidoucí z reálného světa, přestože s nimi nemohou komunikovat. Protože je jejich vlastní touhy zavedly ještě hlouběji do zmatku a zoufalství, vědí, že svému úsudku nemohou dlouhodobě důvěřovat. Většinu humatonů žene ven z matrixu čiré zoufalství, které je nutí, aby si vzali červenou pilulku. Aby se stali skutečně vidoucími, nemusejí zaprodat svou duši ďáblu, ale jen obětovat falešnou mysl, kterou nám dává matrix. Vidoucí přejímají vedení a já dané matrixem je přemoženo. Pak nastává zapomnění, které je ve skutečnosti rozpomněním, takzvaným osvícením.

V počátečních scénách *Matrixu*, kdy si Thomas pouze matně uvědomuje svůj cíl (vzhledem k tomu, že je bojovníkem se svým vlastním kybernetickým jménem, můžeme říct, že si je vědom své cesty, zatím však po ní ještě nevykročil), dostává různá skrytá „znamení“ ze svého okolí, která naznačují charakter jeho úkolu. Poté co si přečte zašifrovaný vzkaz od Trinity „Matrix tě má“ a dostává radu „Sleduj bílého králíka“, Thomas hovoří s Troyem, svým klientem. Troy mu říká: „Zachránil jsi mě. Jsi můj osobní spasitel.“ Thomas Troyovi svěří svůj zmatek z toho, že nemůže odlišit, zda sní, či bdí, načež Troy prohlašuje: „Potřebuješ vypojit, kámo.“ Humaton Troy zjevně neví, co říká, není si vědom, že je kurýrem jen částečně zakódovaného poselství (nebo spíš Trojským koněm?) určeného právě Neovi. Troy však hovoří k Thomasovu nevědomí, jeho druhému já. Stejně tak Troyova přítelkyně, která má na rameni vytetovaného bílého králíka a která nevědomky zavede Thomase k Trinity.

Otázkou je, zda tyto dva „doručovatele“ či kurýry „naprogramoval“ Morfeus a jeho skupina, kteří pronikli do „elektronického mozku“. Nebo jsou důkazem, že matrix reaguje na Thomasovo vlastní nevědomí? A je v tom vůbec rozdíl? I když se zdá, že vytetovaný bílý králík, který přišel za Thomasem těsně před jeho cestou do Říše divů, *přesahuje hranice*

náhody, druhá možnost je, že *Morfeus a jeho skupina* mohou vytvářet události v matrixu zá-sahy z reálného světa (schopnost, která se ve filmovém zpracování nikde jinde neprojevuje). Pravděpodobnější spíš je, že sledujeme (kromě toho, že si Wachowští dali velkou práci s dialogem plným skrytých významů, které dávají smysl teprve při druhém zhlédnutí filmu), jak se život v matrixu odráží a reaguje na činnost nevědomí humatonů. Thomas, jakožto bojovník, posílá sám sobě vzkazy pomocí snových prostředků. Je to rozbřesk vidění, nikoli, však ještě vidění *per se*. Thomas ještě pořád neví, že sní, začíná ale mít podezření. Následkem toho začíná nevědomky formovat obsah snu tak, aby se v něm probudil, a nakonec se probudil z něho.

V raném stadiu, kdy bojovníci začínají zpochybňovat realitu svého okolí a důvěryhodnost vlastních vjemů a myšlenek - zpochybňovat program -, jsou s ním stále hůře slučitelní a matrix je začíná odmítat jako *viry*. Proto můžeme říct, že matrix bojovníkům pomáhá. Protože matrix i bojovník nyní sdílejí společný cíl - cíl rozdělení -, v jistém smyslu spolupracují, přestože jako soupeři. Matrix se chce zbavit viru a bojovník se chce odpojit od programu. Dochází tak k opatrné, převážně nevědomé spolupráci, v níž život bojovníka dostává podivně iracionální charakter, který oplývá „náhodami“, a zdá se, že kdosi úmyslně vytváří situace, aby ho zmařil, zmátl a narušil. Bojovníci si začínají uvědomovat matrix, a UI si svým způsobem začíná uvědomovat je. Většina humatonů považuje toto zvláštní překrývání snu a reality, vnitřního a vnějšího, subjektivní a objektivní zkušenosti za začátek schizofrenie. Bojovník v tom však cítí něco jiného: první projevy své vůle, první náznak - probouzení.

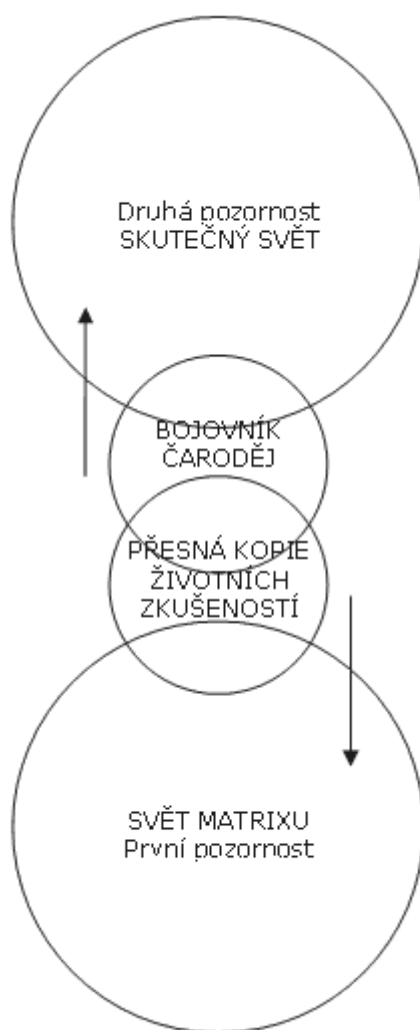
A tak se život bojovníka, který je stále nereálnější a plný skrytých významů a zvláštních osobních vjemů, mění v mýtus. Bojovníci najednou cítí potřebu přehodnotit nejen svou současnou situaci, ale také svou minulost. Musejí zpochybnit celý svůj život, pročesat svou paměť jemným hřebínkem, aby objevili skryté významy, kódy či podtext, kterého si dříve nevšimli. Tomu se říká čarodějova rekapitulace, a to je také základní prostředek, jímž bojovník sbírá energii potřebnou k tomu, aby se navždy odpojil od matrixu a dosáhl své vlastní úplnosti (respektive reálného světa). Musí tak učinit proto, že každá vzpomínka je jen implantovaná, je bodem připojení k matrixu, jež musí být všechny zničeny. Každou myšlenku, každý pocit, každý dojem v celém svém životě musí bojovník odhalit a pochopit, že je to pouze iluzorní zaslepení, a zároveň prozkoumat instruktážní data, která obsahuje.

Když se bojovníci odpojí a stanou se z nich čarodějové, jejich předchozí život se změní v pouhou sen, vzpomínku na něco, co se nikdy nestalo. Přesto si však tyto vzpomínky stále uchovávají, přestože již nemohou dovolit, aby je utvářely. A tak odmítnou program, který jim je *implantoval* (aby je ošálil a přiměl uvěřit, že jsou něčím, čím nejsou), uchovají si však zkušenosti, vědomosti, moudrost a porozumění, které jim tyto pseudozážitky poskytly. Odmítnou implantáty, podrží si však data nebo alespoň ty jejich části, které mohou využít. Tak si stále pamatují, kým „jsou“, zároveň však vědí, že tím nejsou, že jsou něčím mnohem víc, než se jim matrix snažil namluvit. Jejich totožnost se tak stane jakousi *pohyblivou* vstupní branou do matrixu, která jim poskytuje souvislosti a orientaci, aniž by je jakkoli omezovala.

Pomocí rekapitulace si bojovníci uvědomují, že jejich život je pouhou simulací, a naučí se tak žít bez pout a závaží pevné identity. Získávají sílu jako imitace, jako hologramy. Nejsou ničím, protože jsou vším. Prostřednictvím rekapitulace vracejí matrixu všechny jeho implantáty, a tak se od něj zcela odpojují. Pokud by se bojovníci odpojili bez náležité přípravy, umřeli by nebo by přišli o rozum, a tak je nezbytné, aby zhodnotili celý svůj život, než se jej navždy zbaví. Tak trochu to můžeme přirovnat k tomu, že musíme, dříve než *vymažeme pevný* disk svého počítače, udělat záložní *kopii*, na kterou uložíme všechna potřebná data. Tak si bojovníci uchovávají své základní životní zkušenosti, nebo spíš jejich dokonalou kopii, zatímco originál nechávají na pevném disku. Pak se od elektronického mozku odpojí a smažou o sobě veškeré záznamy. Matrix (pevný disk) tudíž nemá o bojovníkově existenci žádné záznamy, a ten tak prakticky již neexistuje. Bojovníci, nyní již čarodějové, si

však svou individualitu uchovají. Vlastně zemřeli a znovu se zrodili, přičemž si vzpomínky na svůj původní život zachovali nedotčené.

Čaroděj považuje čas, tak jako prostor, za cosi nestálého. Může se natahovat či stlačovat, urychlovat či zpomalovat. Také je možné ho nechat úplně zmizet. Čarodějové nepočítají život na roky, ale na minuty a vteřiny. Jako takový je život čaroděje v matrixu nekonečně dlouhý a zároveň, protože berou každý okamžik tak, jak přijde, je zároveň jen krátkým, prchavým momentem. Čarodějové mohou vstupovat do svých životů v matrixu a zase z nich odcházet, jak se jim zlíbí, a vrátit se přesně v okamžiku, kdy z nich odešli, jako by mezitím neuplynul žádný čas. Morfeus říká Neovi, že Vědma je s nimi „od začátku“, což znamená přibližně dvě stě let, (Hologram samozřejmě nemá žádný „poločas rozpadu“, film však nevysvětluje, jak je možné, že její vědomí zůstalo tak dlouho celistvé bez fyzického těla.) Čas samozřejmě v matrixu vůbec neplyne, jen se tak jeví. Protože civilizace, kterou imituje, žádnou budoucnost nemá, UI takovou budoucnost ani nemůže „zkonstruovat“. Čas se tedy zastavil a humatonstvo zamrzlo v okamžiku hyperaktivity, přičemž „miliardy lidí žijí v nevědomosti“.

Obr. 13 – Způsob, jímž bojovník obchází UI a dosahuje částečné svobody

Jakmile jsou jednou odpojeni, nemusejí čarodějové teoreticky do matrixu již nikdy vstoupit. Nicméně v praxi, a vzhledem k tomu, že jejich život ve *druhé* pozornosti je tak zaostalý a podle všeho je neuspokojuje, nemají ve skutečnosti na výběr. Jako bódhisattvové se nemohou osvobodit od matrixu, dokud nebude odpojen i poslední humaton, i kdyby přitom měli (humatoni) zemřít. Čarodějové odhazují své životy v matrixu, své místo v programu, mažou svá data z pevného disku. Ponechávají si však repliky, záložní kopie, pro případ, že MATRIX – MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ

by se kdykoli chtěli či potřebovali znovu „připojit“. Když vstupují do matrixu, činí tak vědomě, protože si to přejí, a mají konkrétní cíl a strategii. Jakmile si Neo uvědomí, že může Morfea zachránit, i když již nevěří, že je Vyvolený, převezme iniciativu a během několika vteřin vymyslí záchrannou misi. Tank ho přesvědčuje, že je to sebevražda, a Trinity mu říká: „Nic podobného dosud nikdo kdo nedokázal.“

„Právě proto to vyjde,“ odpoví Neo. Už začíná věřit.

Je přesvědčený, že zakládá-li se matrix na programu, který je pouhým souhrnem nejrůznějších povelů, udržovaným zcela libovolnou a falešnou kontinuitou, stačí, když tuto kontinuitu naruší - odmítne program - a pravidla se začnou měnit, program se začne hroutit. Je jako virus. Pouhá jeho přítomnost všechno mění.

Neuvědomil si to dokonce ani Morfeus, nebo alespoň zatím ne. (Je ironií, že přibližně v téže době, kdy Neo plánuje jeho záchranu, se Morfeovi vysmívá agent Smith, že lidé nejsou savci, ale virus, „nemoc“, a UI je lék.) Morfeus ví, že bez Vyvoleného je veškerý „odpor“ marný, protože žádný čaroděj se dosud nedokázal utkat s agentem a toto setkání přežít. Čarodějové tudíž nemohou změnit na světě nic, dokud se nenaučí vidět kód a nepovýší do vidoucího stavu. V tom okamžiku budou moci rozrušit program tím, že do něj prostě vstoupí, a začnou předělávat svět podle své vůle. Jejich konečným cílem je odpojit všechny humatony a uzavřít pevný disk matrixu jednou provždy.

V rámci programu je možnost působení vidoucího (jímž je Neo prvním) nepředstavitelná, neurčitá. Proto agenti před Neem nakonec utečou. Neumějí se přizpůsobit, natož bojovat s jeho existencí. Skutečnost, že *Neo neexistuje*, znamená konec všeho. Neo je nyní *ohromen výsledkem*. *Stal* se z něj motýl: stále vidí kuklu - jako zbytkovou vzpomínku -, ale nyní ji vidí takovou, jaká opravdu je, nikoli temné vězení, ale vstupní brána do nového světa. Vidí kód. Když se ho agenti pokusí znovu zabít, řekne prostě: „Ne.“ Je to jeho první příkaz ve starém programu, mocné slovo mága: „Program zrušen.“ I ty nejrychlejší střežící agenta Smithe vnímá Neo jako zpomalený film. Čas už ho nesvírá, tak jako ho neomezuje prostor. Je vidoucí, a tenhle sen je jeho.

Neo vypálí zásobník do agenta Smithe a vskočí přímo do něj. Zmizí. Je to jeho symbolické znovuzrození, zatímco agent Smith se změní v kuklu, která exploduje zevnitř. Neo už ani nemusí přemýšlet o tom, co dělá; *nemůže* přemýšlet. To vše už z něj vyprchalo. Je zosobněním *ryzí* představitivosti, pravé vůle, v každém ohledu dokonalý. Může pouze jednat, a protože je Vyvolený, nemůže chybovat. Přepisování programu začíná.

Čtvrtá premisa

Cesta ven

xii) Hledisko vidoucího

Sex (Žena v červených šatech)

Přestože je to právě polibek, co zachrání svět (polibek Trinity přivede Nea zpět k životu), sexu je v Matrixu jako šafránu. Z toho vyplývá, že alespoň čarodějové nemají na sex moc času. Ten virtuální by je asi moc nezajímal, a k „reálu“ mají málo příležitostí. Nikdy není „řečeno, kdo s kým na palubě Nabuchodonozoru spí nebo zda vůbec někdo s někým (i když se zdá, že Apoc a Switch jsou pár). Jediná otevřená zmínka o sexu je žena v červených šatech“, Mousova nafukovací panna pro virtuální soulož, sloužící ve výcvikovém programu jako varování přede nebezpečím, jež hrozí v případě, když se člověk nechá v matrixu něčím rozptýlit. Žena v červených šatech se změní v agenta, který by Nea na místě usmrtil, kdyby to bylo ve skutečnosti. Pohleděte na tu smyslnou touhu ! Mouse, „virtuální pasák“, nabízí sexuální služby šarlatové ženy Neovi - může mu s ní zařídit mnohem intimnější schůzku. Vzhledem k tomu, že ostatní členové posádky již Mousův „vedlejšák“ znají, zdá se, že se příležitostně poddávají pokušení, i když v přísně kontrolovaném prostředí (bezpečný kybernetický sex). Když mají výcvikové programy, můžeme logicky předpokládat, že mají jakýkoli jiný program, který chtějí, včetně programů sexuálních.

Jaké to asi je milovat se se simulací, s vědomím, že vůbec neexistuje, dokonce ani jako představa spícího mozku ? (Lidé ve výcvikových programech, které nepatří matrixu, nejsou zbytkové vzpomínky, ale pouhé počítačové výtvary.) Můžeme si poměrně snadno představit Mouse nebo Cyphera, jak se takto uboze oddávají svým pudům, méně snadno si však představíme, jak tomuto pokušení podléhají Morfeus či Trinity. (Cypher a Mouse vlastně vůbec nepřipomínají bojovníky, natož čaroděje.) Trinity je čistá jako Panna Marie, její soustředění a disciplinovanost nepřipouští takové běžné pocity jako přecitlivělost či touhu, natož žádost či osamění. Když se zamiluje do Nea, je to naplněním proroctví a nezbytným prostředkem Neova znovuzrození jako Vyvoleného. Hovoří se zde o Neových hezkých očích a jeho roztomilosti, je však těžké si představit, že si Thomas Anderson nějak zvlášť užíval milostného života. Ta střešina v mozku to zkrátka nedovolila. Co se týče Morfea, sex ho ovládá asi tak jako sochu. Přestože z něj vyzařuje magnetismus a mužnost, působí zároveň jaksi neplodně, téměř asketicky. Zdá se, že ho sex nezajímá o nic víc, než by ho zajímala jahodová zmrzlina nebo populární hudba.

Čarodějové se zřejmě shodují na tom, že sex je buď hříšný a lehce amorální poklesek, potenciálně smrtící kratochvíle, naprostá bezvýznamnost, nebo posvátný čin, který může spasit svět. Zdá se logické, že jelikož hlavním cílem bojovníků je schraňovat energii a protože sex patří k činnostem, které odebírají i dodávají nejvíce energie, berou ho náležitě vážně a nakládají s ním s největší opatrností a respektem.

Humatoni považují sex, zároveň s penězi a jídlem, za jednu třetinu nesvaté trojice touhy. Humatoni o sex neustále usilují, a přitom, se zdá, že je ani moc netěší, když k němu konečně dojde. Matrix používá sex, kromě smrti, jako hlavní emocionální kontrolní mechanismus, jehož prostřednictvím drží humatony zotročené. Program matrixu, který je v první řadě v rozporu s přírodou a je antiorganický, je inspirován hluboce zakořeněnou nedůvěrou ve veškeré tělesné funkce. (Agent Smith přiznává Morfeovi, že se snaží o zničení Siónu zejména proto, aby mohl uniknout z matrixu, protože nemůže vydržet ten zápach.) Tato nedůvěra či nechuť je vštěpována humatonům od narození - které je samo o sobě obscénním rituálem - a vede k všeprostupujícímu pocitu strachu a znechucení vším, co

souvisí se sexualitou a tělesností. Humatoni milují sport, protože to je náhražková činnost postrádající intimitu a nečistotu sexu. Strach humatonů ze sexu však sahá, hlouběji než k pouhému znechucení tělesnými funkcemi (funkcemi, které jim mimoto připomínají jejich smrtelnost). Souvisí s hrozbou odhalení, kterou s sebou sexuální svazek nese. Skutečný sex (dokonce i v matrixu, kde nic skutečného není) vyžaduje intimitu, přehlušení intelektu a zájmu o vlastní osobu, „malou smrt“ ega a návrat k ryzímu, primárnímu stavu vědomí. Je to potenciálně nejtvůřivější akt, který existuje, a tudíž nejúčinnější prostředek k odpojení, třebaže jen dočasnému. Protože UI je schopna všeho, aby takové možnosti zabránila, vytvořila program, v němž je přirozená sexualita s humatony téměř neslučitelná (v matrixu například nahota znamená neslušnost), v němž je sex zbožím, způsobem dráždění a vzrušení, reklamou na prodej; výrobků, a nakonec vede k frustraci způsobené jeho nedostupností. Nabízí se všude, a přesto není nikde k mání. Tato situace vyvolává v humatonech stálé *napětí*, a proto po sexu stále touží, aniž by se při něm cítili příjemně. Jelikož jimi žádostivost vštěpují reklamy i billboardy propagující zmrzlinu, není divu, že k ní přistupují podezíravě. Následkem toho usilují-li o sex, postupují humatoni prakticky stejně, jako když se snaží splnit si jakékoli jiné přání, jako zákazník žádající zboží. Přesto však primární potřeba sexu zůstává a neslučitelnost fyzické potřeby rozmnožování (a intimity) s vědomou touhou po uspokojení vyvolává schizofrenii, kvůli níž se humatoni zároveň bojí toho, po čem touží, a touží po tom, čeho se bojí. Když se pak *sexu* domohou, jsou většinou emocionálně příliš zmatení a psychicky rozpolcení na to, aby si ho skutečně vychutnali. Nakonec si to odbudou živočišným (téměř strojovým) způsobem. Právě tak UI vnímá sex a humatoni imitují svého vládce. Vzhledem k tomu, že umělá inteligence není schopná vcítění ani intimnosti, je každá činnost, včetně sexu, izolovaná, chladná a kontrolovaná. Pro většinu humatonů je „milování“ v podstatě jen společnou masturbací ve dvojicích, aniž by mezi nimi vzniklo nějaké skutečné spojení. Dokonce u toho zavírají oči. Pokud při tom něco vzniká (kromě dalších malých humatonů, kteří budou potravou pro UI), jistě to není láska. Proto bojovníci tíhnou k celibátu, i když příležitostně se mohou uchýlit k opačnému extrému. Koneckonců, nejúčinnější červená pilulka, jaká existuje, je dobrý sex s čarodějem.

Smrt

Vedle pocitu studu při sexu je strach ze smrti dalším z prostředků, jimiž matrix humatony ovládá a udržuje je zotročené. Strach ze smrti vyvolává v humatonech stav odmítání, v němž existují jako v přerušeném kresleném filmu. Aby zapudili svou hrůzu, odmítají o smrti přemýšlet či třeba jen hovořit, s výjimkou případů, kdy si libují v lítosti nad jejími „tragickými“ aspekty nebo vzrušení ze skandálních případů. Humatoni tak žijí své životy, jako by je smrt neměla nikdy potkat, jako by měli k dispozici veškerý čas na světě.

Primitivní kultury měly vždy ze smrti zdravý respekt a její proces je fascinoval, dokonce se pokoušely zkoumat posmrtný *život*. Každý bojovník na prahu dospělosti musel povinně projít iniciačním obřadem; stát se mužem nevyhnutelně znamenalo podstoupit bolest, při které si plně, uvědomili přítomnost smrti. V matrixu jsou humatoni zbaveni jakéhokoli podobného obřadu zasvěcení do dospělosti, a tak zůstávají věčnými adolescenty. Když děti humatonů přicházejí do puberty, nebo dokonce ještě dřív, často zakusí zděšení a hrůzu z představy, že smrt může ukončit jejich život. Protože jim jejich *kultura* neposkytuje žádný návod, který by jim pomohl se s těmito pocity vyrovnat, brzy je, spolu s veškerými myšlenkami na smrt, potlačí. Místo toho jsou jim podstrkovány laciné články náboženské „víry“ na téma, „nebesa“ a „peklo“. Většina humatonů tyto články buď *slepě přijímá*, nebo o nich chvíli přemýšlí a pak je rovnou odmítne. Tak jako tak se jen velmi zřídka, pokud vůbec, představa smrti - věčnosti - stává v jejich životech aktivní, tvůrčí *silou*.

Pro bojovníka je to něco zcela jiného. Myšlenka na *smrt*; je na jeho cestě jednou z nejdůležitějších. Dodává *mu střízlivost*, perspektivu, odpoutanost a odvalu. Bojovníci *přemýšlejí* o své smrti každý den, každou hodinu. *Aktivně si uvědomují*, že to není jen

nejasná, vzdálená možnost, *ale* nevyhnutelná realita, která může číhat za každým příštím rohem. Že přijde den, hodina a vteřina, kdy budou stát tváří v tvář Věčnosti a život se změní v nicotu. Pro bojovníka je důležitý okamžik smrti. Vědomí smrti nejen redukuje bojovníkovy obavy, strach a touhy na banální bezvýznamnost, ale rovněž dodává jeho myšlenkám a činům tajemnost a sílu, kterou jinak postrádají. Bojovníci využívají smrti, aby je vedla, radila jim a dodávala jim sílu. Smrt je jediným společníkem v jejich životě. Neexistuje bohatší a podnětnější společník než smrt. Myšlenka na smrt je pro bojovníka nevyhnutelně spojená s myšlenkou na svobodu. Přestože smrt nemusí nutně znamenat svobodu, svoboda nevyhnutelně znamená smrt: smrt vlastního já. A tento univerzální zákon nelze nijak obejít. Někteří humatoni však mají tak silný strach z vymazání vlastního já, jako Cypher, že dávají před svobodou přednost věčnému zatracení. Nejvýznamnější volba, kterou může bojovník učinit, je, zda si vezme červenou, či modrou pilulku. Jediné, co kromě toho mají humatoni na výběr, je, zda vůbec nějaký výběr *mít*: buď si zvolí cestu bojovníka, nebo život obyčejného zaprodance. Humatoni svou budoucnost nijak neovlivňují, svoboda pro ně není alternativou. Bojovníci na druhé straně dávají v sázku úplně všechno. Bojovník nezná odpočinek či oddech, ani na okamžik. Matrix po něm jde čtyřicet hodin denně, a kdyby ho zastihl, jak dřímá třeba jen na pouhou nanosekundu, riskoval by, že přijde o možnost dostat se kdy ven.

Drogy

Z hlediska vidoucího je všechno v matrixu určitým druhem drogy, a to v tom smyslu, že jde o připojení k programu a zároveň prostředek, jímž jsou na něm humatoni činěni závislími. Je to jedním slovem návyk,. Jsou však drogy a drogy. Hlavní nerozpoznanou „drogou“ v kultuře matrixu je televize. Miliardy humatonů zcela spoléhají na to, že je bude televize bavit, a bez *ní by* se rychle zbláznili. Rovnalo by se to nucenému odpojení: smrti nebo zešílení. Farmaceutika, největší průmysl vojenského komplexu matrixu, laboratorně vyvíjené léky na jakýkoli „stav“ či poruchu, jsou na druhé straně hlavním prostředkem, s jehož pomocí chrání matrix humatony před zoufalstvím. Pocit, že až už je s vaším životem či s vámi cokoli špatně, lze to redukovat na chemickou nerovnováhu, kterou můžete „vyléčit“ malými bílými pilulkami, vyráběnými neznámými Lidmi s tajemnými *motivy*, zapadá zcela do ideologie matrixu. Humatoni jsou přesvědčeni, že věda, technologie a chemický průmysl zdokonalují jejich existenci. Věří tomu, protože tomu věřit musí. Jinak by si museli připustit naprostý opak, že takzvaný lék je ve skutečnosti nemoc a že nemohou svým životům uniknout jinak než smrtí.

Alkohol je jediná známá droga, která si v lidské společnosti, stále drží zásadní postavení. Ostatní takzvané rekreační drogy jako tabák, kokain, speed, extáze a marihuana jsou v matrixu společensky přijímány méně, patří však k existenci humatonů stejně neodmyslitelně. Humatoni využijí jakýchkoli prostředků, aby unikli před pravdou o sobě samých, a protože jsou od samého začátku vychováni a naprogramováni k vnější závislosti - a protože jim matrix nikdy nedovolí dospět -, pouze přesunou svou závislost na cokoli, co je k dispozici. Drogy však mohou humatoni, bojovníci, a dokonce čarodějové používat i jako prostředek k odpojení. Jisté drogy, zejména halucinogenní, od marihuany a LSD po DMT, mohou humatonům ukázat náznak pravého charakteru matrixu, náznak „kódu“. Je to proto, že s jejich pomocí uzavřou mysl náležející egu a prolomí tok racionálního myšlení. Prorazí signál matrixu a umožní tvůrčí představivosti, aby vyšla na povrch. Halucinogeny „zastaví svět“ (zablokují signál matrixu) tím, že vyvolají kolaps interpretačního systému, a tak umožní, aby na okamžik vznikl systém jiný. V takovém okamžiku má člověk, který drogu požil, „halucinaci“, vidí, jak se realita rozpadla a změnila v cosi jiného, nebo (jako například s DMT) si projde celou cestu a zažije zcela nový svět, který se vůbec ničemu nepodobá. Podstatou psychedelického zážitku je překrytí první a druhé pozornosti, pravé a levé poloviny mozku, rozumu a představivosti, objektivního a subjektivního vnímání. Právě to Neo zažije po spolknutí červené pilulky. „Měl jsi někdy sen, Neo, který ti připadal skutečný? Co kdyby ses z něj nedokázal probudit? Jak bys poznal, co je sen a co skutečnost?“

Neo se však skutečně probudí, protože červená pilulka - nebo spíš proces, který její spolknutí umožňuje (únos Nea z matrixu, který provede Morfeus a jeho skupina, a jeho probuzení v reálném světě) - ho zavede až na konec cesty. Jeho svět se rozpadne a vzniká svět nový, v němž nyní může, musí zůstat. „Vrátit se nemůžu, vid’?“ ptá se Morfea. „Kdybys mohl, vážně bys chtěl?“ Mnozí z těch, kteří zakusili LSD, se cítili stejně.

Vztahy

Humatoni se definují skrze druhé. Jsou naprosto závislí na tom, co si o nich myslí ostatní. Proto jsou v první řadě posedlí vztahy a korunou všech vztahů, vztahem milostným. Humatoni, kteří si neuvědomují vlastní cenu, neznají sami sebe a nemají nic, co by připomínalo pocit identity, hledají ujištění a útěchu - vymezení mimo sebe, u jiných humatonů. Jejich hlavním cílem je tak najít jiného humatona, který je bude milovat takové, jací jsou, a poskytne jim veškerou ochranu, útěchu, soucit a podporu, které sami sobě poskytnout nedokážou. Vztahy se v matrixu zakládají na potřebě a žádostivosti. Nejsou založeny na lásce, dokonce ani na smyslnosti (i když smyslnost je často počáteční faktor, který svede humatony dohromady), ale na zcela sobeckých faktorech. Humatoni usilují o to, aby někdo jiný posílil jejich světonázor, aby tak vytvořili spojenectví a mohli se izolovat od světa, aniž by se cítili „osamělí“. Toto spojenectví se zakládá stejnou měrou na strachu jako na lásce a jsou pro ně typické podezíravost i důvěra. Tak jako všechno ostatní, co humaton dělá, je „láska“ pouhou simulací, náhražkou za skutečnost, pseudovztahem.

Humatoni se navzájem využívají k posílení svých iluzí a (s pomocí matrixu) vynalezli pojetí „romantické lásky“, aby ospravedlnili svůj bezmocný egoismus a infantilní závislost a zamaskovali je jako něco noblesního, krásného a transcendentálního. Láska samozřejmě může tohle vše představovat a stejně jako *drogy* může milostný vztah humatonům ukázat náznak čehosi sahajícího mimo jejich ego, mimo rámec tržiště žádostivosti v matrixu. Avšak - stejně jako v případě drog - jakmile začnou humatoni cítit akutní potřebu lásky, a tudíž na ní začnou být závislí (a humatoni vždy začnou být závislí na všem), již tyto pocity nevyužívají k osvícení, ale místo toho jsou jimi omámeni a zotročeni. Proto většina milostných vztahů v matrixu, ať už byl jejich začátek jakkoli slibný, končí jako zoufalé, vysilující, duši deprimující poměry. Jsou jako pasti, v nichž humatoni setrvávají jednoduše a prostě; ze strachu ze samoty. Narkoman po jisté době nebere heroin proto, že mu dělá dobře, ale protože bez něj nemůže žít. A stejně je to s humatonem závislým na „lásce“.

Bojovníci nemají milostné vztahy. Nemají rodinu ani přátele. Každý musí něco obětovat, ale bojovníci odhodili stranou vše. Nemají běžná přátelství, protože se neřídí běžnými společenskými zvyky ani pravidly matrixu. A protože přátelství, stejně jako rodina, milostný vztah a všechno ostatní, jsou věci vnucené matrixem, bojovníci se potýkají s bezmocnou snahou být k sobě upřímní a přitom tato „pravidla“ dodržovat. Čarodějové jsou zaměřeni sami na sebe, orientovaní sami na sebe a soustředění sami na sebe. Nemají žádné vlastní já, protože se ho vzdali pro vyšší účel, cíl svobody. (Matrix toto překroutil na povídačky o čarodějích, kteří zaprodali svou duši ďáblu a podobné absurdity.) Čarodějové neberou život jako požehnání či prokletí, ale pouze jako výzvu. Stejně tak nepovažují lidi ve svých životech za přátele či nepřátele, ale pouze za učitele a soupeře. Blake napsal, že „přatelství je protiklad“. Čarodějové to považují za naprostou pravdu. Podle téže logiky (je-li přítel oponentem) je nepřítel ten, který jim umožňuje nebo pomáhá setrvat v nečinnosti a samolibosti, který pro ně není výzvou ani jim neoponuje, pouze je chlácholí a omezuje. Dokud matrix jejich činům aktivně odporuje, mohou ho čarodějové využít k tomu, aby je dohnal ke svobodě. Když se je matrix však snaží obměkčit svými výhodami, hrozí jim, že budou poraženi. Jediný hřích, kteří čarodějové znají, je hřích omezení, jenž jim odpírá svobodu a právo projevit plně svou pravou povahu. Ve vztazích čarodějů tudíž není místo pro očekávání, domněnky či lpění. Čarodějové pohlíží na každého ve svém životě stejně, jako pohlíží na sebe, jako na naprosté tajemství, zároveň krásné i strašné.

Snění

Humatoni nesní. Ul se jejich snů zmocnila, aby z nich utvořila matrix. A protože život průměrného humatona není o nic víc ani o nic méně než nekonečný kolektivní sen, cítí humatoni, vrozený odpor a pohrdání vůči snům jako takovým. Bojovníci na druhé straně vědí, že snění je jejich jedinou cestou k realitě. Vzhledem k tomu, že své životy jen sní ve spánku, vědí, že když v matrixu spí, ve skutečnosti spí jejich rozum. Právě v takové chvíli může převzít vládu tvůrčí představivost. Sny v matrixu jsou sněním ve snu, jsou jako okna do druhé pozornosti, do reality. Většina humatonů sní jen povrchně, o událostech a skutečích z matrixu, přeskupených do bizarních nových podob. Když spí, pronásledují je a stíhají frustrace z jejich „bdělého života“, neodbytné touhy a nezvladatelný strach. Pouze tyto sny si pamatují, protože jsou slučitelné s životem v matrixu, jediným životem, který znají. Hlubší sny, které je zavádějí mimo jejich racionální-obavy a materiální přání do jiných světů, humatoni většinou zcela zapomínají. Představte si spící humatony. Jejich, těla ve skutečném světě nyní sní o tom, že spí. Pokud spí dostatečně hluboce, mohou se dokonce na okamžik probudit ve skutečném světě. Pamatovali by si ale humatoni něco takového? A kdyby ano, co by si pomysleli po návratu do matrixu při vzpomínce na jakýsi fantastický jiný svět, v němž byli někým úplně jiným, než že předešlý večer snědli příliš mnoho sýra?

Bojovníci pohlížejí na snění úplně jinak. Trénují ho. Vědí, že když jejich falešné já spí, může se probudit jejich druhé neboli pravé já (viz Slovníček). Tak jako sex a drogy je snění dalším prostředkem, jak zastavit svět a vstoupit do reality, sestavit jinou interpretaci a urychlit tak proces odpojení od té staré. Bojovníci jsou jako schizofrenici, kteří chápou rozdíl mezi snem a realitou, ale neberou na to žádný ohled. Jakožto prostředek dosažení vidoucího stavu a získání síly je pro ně snění mnohem skutečnější, než život v matrixu vůbec kdy může být.

Náboženství

Skutečné náboženství, jako prostředek opětovného spojení s vyšší mocí neboli pravdivou skutečností, je podstatou záměru každého bojovníka i čaroděje. Protože však bojovníci vědí, že s realitou se mohou spojit pouze tehdy, odpojí-li se od matrixu, mohou průměrnému humatonovi připadat jako hluboce nevěřící, dokonce jako kacíři. Humatoni nepovažují náboženství za způsob, jak se propojit s pravdou, ale za prostředek, díky němuž o tom nemusejí příliš přemýšlet. Humatonské náboženství poskytuje odpovědi na předem dané otázky a zakazuje klást jakékoli jiné, na které žádnou odpověď nemá. Je to ta část programu matrixu, která má potlačovat a odchylovat duchovní instinkt humatonů, vnitřní nutkání hledat vyšší význam. Tím, že vytvoří druhořadou imitaci tohoto významu prostřednictvím různých světových náboženství, uchlácholí humatony, kteří jsou natolik neteční, že jim takové vysvětlení stačí. Oklame zároveň i ostatní, kteří celou problematiku „vyššího smyslu“ odmítají a důkazy těchto pseudonáboženství považují za nicotné a podvodné. New Age je nejnovější a nejkřiklavější příklad. Když různá hnutí začala zasahovat do říše vůle, objevilo se nebezpečí, že se následkem takových myšlenek začnou lidé probouzet a odmítat program. Hodnoty vnucované matrixem by pak nahradilo hledání hodnot skutečných, vnitřních. Vzhledem k tomu, že Ul závisí především na systému všeobecného souhlasu, který humatony zotročuje, znamenalo by to konec matrixu. Filozofie New Age však toto nebezpečí opět zažehnala. Oklestila toto poselství, když se odvolávala na nejmenší společný jmenovatel, očesala ho o všechno podstatné, co mohlo dodat humatonům sílu, takže z něho zbyly jen slabé, zavádějící úlomky, které nikomu k ničemu nejsou.

Bojovníci i čarodějové věří sami v sebe, a především v sílu tvůrčí představivosti. Čarodějové poznali, že svět je výplodem jejich vlastní mysli, že všechno je pouze snem, který

vytvářejí svou pozorností. Bez této pozornosti by vše v mžiku zmizelo. Chápu, že všechna ostatní přesvědčení patří matrixu, ať už je to víra v demokracii, vědu, duši či v samotného Boha. Jsou to pouhé součástky velké lži. Nic není skutečné, kromě vnímání. Jediný „bůh“, kterého čarodějové uznávají, je v nich samých, v jejich potenciálu stát se vidoucími a upravovat realitu podle svého. Čaroděj tudíž náboženství nepovažuje za otázku víry, ale činů. Je si vědom toho, že Boha může poznat pouze tak, že se jím stane. Jinými slovy, jak říká Morfeus Neovi, „je rozdíl znát cestu, a jít po ní“.

Umění

Humatoni se rádi baví a ti vzdělanější prahnou po tom, červu říkají a kultura“, v přesvědčení, že jim dodá na vážnosti a zaručí jim v jejich společenských kruzích větší respekt a oblíbenost. Umění se považuje za zboží, zdroj pobavení a povznesení, ale rovněž za něco, oč je třeba usilovat.“ Mnozí humatoni umělce obdivují, i když jejich „umění“ ve skutečnosti nechápu či nedovedou docenit. Snaží se být „kreativní“, i když nemají ani tušení, co vlastně chtějí vyjádřit. Kreativita je „cool“. Je dokonce sexy, protože vyjadřuje individuálního, buřičského ducha. Většina humatonů se však nikdy ke kreativnímu projevu ani nepřiblíží. Za umělce považují rockové hvězdy či filmové herce nebo v krajním případě experimentální filmaře. Umění se v matrixu točí kolem kultu osobnosti. Stačí něco vytvořit a vydělat tím nějaké peníze, a člověk se hned považuje za „umělce“. Většinou jen málo záleží na tom, zda má samotné umělecké dílo skutečnou hodnotu či je něčím zajímavé. Sám fakt, že něco vytvořil, zaručuje humatonovi jakési nadřazené postavení. Stejně tak získá důvěryhodnost kniha, která byla vytištěna, a zpráva, kterou odvysílala CNN, se považuje za „pravdivou“. Humatoni jsou extrémně důvěřiví, většinou právě ve věcech, na které by chtěli být odborníky, ale ve skutečnosti o nich nic nevědí. To je patrné zejména v umění, politice a náboženství.

Bojovník či čaroděj považují umění, stejně jako všechno ostatní v matrixu, za prostředek, a nikoli cíl. Umění má potenciál zprostředkovávat humatonům originální myšlenky pramenící mimo matrix a připravovat je na Velké odpojení. Důkazem toho je samozřejmě film *Matrix* a tato kniha, kterou právě čtete. Dva oddělené, ale propojené „umělecké“ produkty, vytvořené čaroději působícími uvnitř matrixu i mimo něj, usilujícími šířit své poselství. Jaké poselství? „Odpojte se, odpojte se, protože konec se blíží!“ Většina humatonů v tom však stále vidí jen obzvlášť rafinovanou formu zábavy. Avšak ti, kdo mají uši k slyšení...

Politika

Z pohledu vidoucího není nic natolik zábavné jako instituce politiky. Stejně jako náboženství, jen o něco záludněji, vytváří politika v humatonech iluzi, že mají osud ve svých rukou a jdou po cestě, která je nakonec někam dovede, ne-li k utopii, pak alespoň k demokracii! Instituce vlády, parlamentu, voleb a-tak dále jsou nezbytné k tomu, aby humatoni nemuseli převzít odpovědnost za své činy. Dokud mohou ze své špatné situace obviňovat zvolené představitele, politiku vlády a politický systém, a přitom ignorovat fakt, že oni sami tyto představitele zvolili a napomohli vytvářet jejich politiku a systém, mohou i nadále pasivně setrvávat v nesnesitelných podmínkách. Vidoucí se baví zejména tím, že toto vše se odehrává v rámci uzavřeného systému samotného matrixu, kde je vše neměnné, a kde UI (Úkladný Imperátor ?) vládne jako shovívavý despota, který má vše pod kontrolou. Údajní političtí vůdci, politika a režimy tak jsou jen strašlivou formou divadla, které má humatony rozptylovat. Z hlediska vidoucího není rozdíl mezi stranickou politikou a sobotními kreslenými filmy. Ani jedno totiž nemá na reálnou situaci zákeřnou vládu UI žádný vliv. A obojí je srovnatelně zábavné, i když sobotní kreslené filmy jsou přece jen o něco lepší než večerní

zprávy.

Humatoni, zejména stoupenci New Age, jako environmentalisté a liberálové samozřejmě nemohou tento přístup pochopit a považují jej za naprosto nezodpovědný. Jsou přesvědčení, že špatnou situaci, v níž žijeme, lze změnit aktivním bojem proti smyšleným nepřítelům, advokátům politiky zla, tajným spiknutím, zkorumpovaným vůdcům a tak podobně. Čarodějové vědí, že to celé je nesmysl. Systém sám se nikdy nezmění, ne proto, že je zkorumpovaný, ale protože je takto naprogramovaný a nic kromě úplně nového programu ho nemůže změnit. A tak se nesnaží systém měnit, ale zničit ho, nikoli přímým odporem, ale odmítáním *všech* jeho součástí: zkorumpovaných i čestných politiků, demokratických i totalitních režimů, náboženství i vědeckých teorií. Čaroděj to vše považuje za jedno a totéž. Toto vědomí částečně přešlo i na humatony, což se projevuje například ve slově „politika“ (pod nímž si lidé představí hromadu namyšlených jedinců), ve španělském termínu vláda - *gobierno* -, které rovněž znamená „útlak“, a ve slově „revoluce“, které původně znamenalo radikální změnu, ale lépe vyjadřuje nekonečně se opakující cyklus revolt.

Zvířata

V Matrixu žádná zvířata nejsou, s výjimkou jedné černé kočky, která je spatřena dvakrát, což naznačuje poruchu v matrixu. Nejsou zde ani žádné stromy. Humatoni však jedí řízky a kuřata, a zřejmě i jiná mrtvá zvířata. Otázkou tak je, zda jsou zvířata v matrixu zbytkové vzpomínky připojených zvířat ve skutečném světě, které UI pěstuje, tak jako pěstuje lidi, jako potravu, nebo jsou to jen bezduché projekce programu UI, tak jako budovy a další předměty v tomto iluzorním světě. Na tuhle otázku filmové zpracování jednoznačně neodpovídá. Můžeme pochybovat o tom, že by nějaká zvířata přežila Poslední soud, pokud - jak jsme již řekli - je UI nepěstuje (a v takovém případě se nabízí otázka, zda čarodějové odpojují i zvířata; chovají v Síónu dobytek ?). Dalo by se logicky předpokládat, že jelikož zvířata nejsou rozumové, ale přírodní bytosti, mohli by je bojovníci využívat k opětovnému propojení se svou přirozeností. Jsou-li však zvířata v matrixu pouhé prázdné simulace bez duše či osobnosti, pak jsou ještě méně reálná než humatoni. Zabýval bych se tímto problémem hlouběji, mám však pocit, že jej Wachowští při psaní scénáře zcela opomněli. Kdybychom se drželi téhle niti, mohli bychom rozmotat celé klubko. Nechme to tedy profesionálům.

Životní prostředí

Vzhledem k tomu, že matrix vytváří životní prostředí sám, je poněkud záhadou, proč v něm existuje tolik problémů. To je však zřejmě mimo rámec tohoto díla. Koneckonců, vytvářeli matrix kolektivní nevědomí připojených lidí, pak ve svých snech zřejmě víceméně přesně přehrávají události, které se skutečně „staly“, dříve než UI udělala všemu konec. Ve snovém světě matrixu tak lidstvo nakonec zrodí umělou inteligenci, která mu následně vyhlásí válku, a tak dále. Poslední soud zas a znovu. Protože v matrixu nic není skutečné, nejsou skutečné ani problémy se životním prostředím, s nimiž se humatoni potýkají. Mohou však být způsobem, jímž se humatoni rozpomínají na svou ztracenou identitu pozemských stvoření, přírodních bytostí, závislých na organickém životním prostředí. V dřímotě se tak *bouří* proti programu: jejich nevědomé myslí si vybavují vzpomínky na přírodu, jejího ducha, se všemi klady i zápory. Ekologická krize v iluzorním světě matrixu tedy není pouhým ohrožením přežití, ale prostředkem k Velkému probuzení. Tak se na světlo vynořuje id.

Program matrixu samozřejmě potřebuje co nejplynuleji udržovat stabilitu a kontinuitu, aby humatoni zůstali spát, jinak by mohlo dojít k povstání. Jelikož si však humatoni nevědomě uvědomují, že jsou zotročeni, stačí málo, aby se začali cítit paranoidně a neklidně.

Původní program matrixu byl, podle slov agenta Smithe, pro humatony utopie. Selhal, protože lidé program neakceptovali a oni „přišli o celou úrodu“. Dá se říct, že totéž se děje nyní: humatoni začínají program odmítat, ne proto, že je falešný, ale protože je nesnesitelný. Jak se podmínky v matrixu stále zhoršují, tlak lidského nevědomí roste a stále víc připojených lidí se začíná ve spánku převalovat a zpochybňovat pravdivost a účinnost programu. Sdílená realita se začíná rozpadat. Tento kolektivní neklid se projevuje především ve zjevné krizi životního prostředí.

Zdraví

Vzhledem k tomu, že humatoni jsou odděleni a v nesouladu se svým přirozeným prostředím, vnímají své tělo pouze jako zdroj stálého nepohodlí. Nenávidí své tělo, protože je tak UI naprogramovala. (UI přece lidstvo vnímá jako nemoc.) Humatony souží pocit tělesna i nereálnosti zároveň. Stejně jako v případě životního prostředí si mohou svá „těla“ uvědomit pouze prostřednictvím fyzického utrpení. Existuje samozřejmě spousta sportů a cvičení, humatoni se však jimi zabývají převážně z: marnivosti a stěží pocítují jejich účinek s výjimkou okamžiků, kdy se na sebe posléze dívají do zrcadla. Sex je většinou natolik zoufalým aktem (nebo lhostejným a bez života) a emoce humatonů jsou natolik blokové, jejich mysl tak neúnavně analytické, že jim poskytuje zhruba stejné potěšení jako gurmánská večeře (nebo dokonce, pouhý Big Mac). Zdravotní problémy - rakovina, AIDS, Ebola, schizofrenie, poruchy osobnosti a vše ostatní jsou v matrixu tak časté, protože humatoni tráví celý svůj život potlačováním pravdy o sobě, což vytváří nesnesitelný tlak. Skutečná těla humatonů jsou pouze součástí rozlehlé úrody, pěstované v líhních, kde z nich stroje vysávají životní energii, a proto je zbývající já v matrixu, které si pravdu neuvědomuje, apatické, slabé a trpí neodbytným pocitem nárady, za niž humatoni svalují vinu na znečištění vzduchu, radiaci, potravinové přísady či špinavou vodu, dokonce i na mikrovlnné trouby. Ve skutečnosti jsou to však symptomy téhož stavu: naprostého oddělení od reality a od vlastního nevědomí. Setrvalé poškozování a znečišťování životního prostředí nezpůsobuje chatrný zdravotní stav lidí a jejich nízkou hladinu energie, právě naopak: humatonstvo se vyčerpává v líhních UI a čím je slabší, tím má menší vůli žít, což vytváří ještě bezútěšnější, nepřátelštější, děsivější a nezdravější prostředí pro život.

Bojovníci se musejí ze všech sil snažit, aby z tohoto začarovaného kruhu unikli. Mají-li zdravotní problémy, vědí, že to způsobuje nízká hladina jejich energie, protože mají příliš mnoho odvodních kanálů - příliš mnoho bodů spojení s matrixem. Vědí, že veškeré nemoci existují pouze v mysl: neexistuje-li „tělo“, nemůže cítit žádnou „bolest“. Nemoc a nevolnost však patří mezi nehlouběji zakořeněné implantáty matrixu. A tak i když bojovníci vědí, že lžička neexistuje, stále s ní musejí jíst. Musejí trénovat své tělo a ze všech sil se snažit uvěřit, že jsou silní a v dobré kondici, a pak budou. Jakmile se však odpojí, toto vše skončí. Pak už jim k tomu, aby byli v matrixu na vrcholu zdraví, stačí, aby se tak naprogramovali.

Technologie

UI nepochybně umístila svou dokonalou simulaci do období vrcholu lidské civilizace, protože v té době již technologie z velké míry ovládala lidské životy, a UI se zde tudíž cítí nejvíce jako doma. Trpí-li agent Smith v matrixu, představme si, jak by se asi cítil v počítačové simulaci středověku, kdy byl zápach *skutečně* všudypřítomný. Povšimněme si také, jak se Morfeus a jeho skupina starají, zda někdo neodposlouchává jejich telefonní hovory, když UI přirozeně dokáže monitorovat každou myšlenku a každý krok humatonů, takže se ani nemusí obtěžovat číst jim e-maily ! Koneckonců, UI je matrix a každý humaton je k ní připojen. Jediné kroky, které tudíž monitorovat nedokáže, jsou kroky odpojených čarodějů, kteří mají své vlastní pevné disky a vlastní body připojení. Technologie v *Matrixu*

zcela dominuje a bez ní by samozřejmě žádný příběh nebyl. Někdy se však zdá, jakoby Morfeus a jeho skupina měli své přístroje stejně rádi a byli na nich stejně závislí jako humatoni. Potřebují čarodějové skutečně zbraně? Na samém konci jsou Neovi již k ničemu. Prostě řekl tomu všemu „Ne“. Bude-li i v příštích dílech působit jako Rambo, budeme za to jistě vděčit Joelu Silverovi. Wachowští to mohli promyslet lépe.

Šílenství

V Matrixu je překvapivě málo zmínek o duševních chorobách. Dalo by se očekávat, že ve světě, v němž nic není skutečné, se bude vyskytovat plno mentálních poruch. To v matrixu jistě platí, i když to jeho filmové zpracování neukazuje. Svým způsobem se dá říct, že čím psychicky zdravější se humaton zdá být, tím šílenější musí být. Není přece moc normální přizpůsobit se neskutečnému snovému světu, který zotročil vašeho ducha a uloupil vaši mysl. Humatoni lpí na svých definicích normality, stability a racionality, jimiž sami sebe charakterizují, a nacházejí stále více mentálních „poruch“, jimiž odlišují ty „méně přizpůsobené“ humatony. UI vytvořila matrix jako racionální, stabilní, přísně regulovaný systém dodržující řád, který považuje veškeré neracionální, impulzivní, individuální či tvořivé kroky, za ohrožení programu. Humatoni proto považují projevy „šílenství“ za hrozbu. Za šílenství se v praxi považuje jakýkoli krok, slovo či dokonce myšlenka, které jsou nějakým způsobem originální nebo spontánní, a nelze je tudíž asimilovat do programu. Porušování a obcházení pravidel je tudíž vlastně propagace šílenství v matrixu. Neo a ostatní odmítají sdílenou realitu a snaží se prosadit nový systém interpretace: „Svět bez pravidel, bez hranic či omezení. Svět, kde je možné úplně všechno.“ Jednat v matrixu, jako by neexistovaly žádné hranice, nic nebylo skutečné a naopak všechno možné, by zcela jistě znamenalo chovat se jako šílenec. I kdyby toto šílenství bylo zcela vidoucím stavem, stále by bylo vnímáno jako šílenství. Ve skutečnosti by tak bylo pro humatony ještě děsivější. Když Morfeus říká Neovi, aby osvobodil svou mysl, ve skutečnosti chce říct: „Nemysli!“ Stejně to není jeho mysl, a nakonec mu bez ní bude lépe.

Déja vu

Skupina čarodějů se dozvěděla, že je na ně nalíčena past, díky Neově „déja vu“: spatří tutéž černou kočku dvakrát po sobě: Jak říká Trinity: „Déja vu většinou znamená chybu v matrixu. Museli něco změnit.“ Je to samozřejmě nesmysl, lidé nezažívají déja vu tak, že by viděli tutéž událost dvakrát těsně za sebou. Déja vu je spíše nepříjemný pocit, že už jste někde dříve byli, říkali přesně totéž, viděli nebo dělali určitou věc na nějakém neznámém místě, které si nemůžete vybavit. Je to především pocit, že člověk něco viděl ve snu dříve, než se to stalo. Déja vu tak neodmyslitelně patří k humatonům a možná je v matrixu nejčastějším pocitem. Mohlo by být vodítkem k pravé povaze existence. Myšlenka, že déja vu je „chybou v matrixu“ je zajímavá, protože chyba ani tak neznamená, že se program změnil, ale že začíná selhávat. V tom případě musejí selhávat i humatoni: pamatovat si sny někoho jiného nebo si třeba vzájemně plést svou identitu, zůstat uvězněni v časových smyčkách či projevovat různé formy kolektivního šílenství, což by brzy změnilo matrix v říší divů, nad kterou by Lewis Carroll či dr. Seuss bledli závidět. Můžeme očekávat, že další díly tento potenciál plně rozvinou, za což budeme vděčit spíše pánům Buňuelovi a Fellinimu než Johnu Woo či Jamesi Cameronovi. Jinak to bude zase jen další případ déja vu.

Agenti

Jak UI vlastně vznikla? Jakmile si stroje uvědomily, že nemají vědomí, v tom okamžiku tohoto vědomí nabyty. Podobný příklad najdeme v mytologii - jakmile si Lucifer uvědomil, že je bůh; bohem být přestal. Naše existence je ve skutečnosti paradoxní, a paradox je tudíž

jádrem matrixu. Považujeme-li sen za realitu, stává se nereálnou, a jedině tím, že si uvědomíme, že realita je snem, se tato může stát opět reálnou.

My jsme UI, tak jako je Lucifer bohem. Zapomněli jsme, že jsme lidé, a nepřítel v podobě UI je zde, aby *nám to připomněl* tím, že nám ukáže, jak moc nelidští ve skutečnosti jsme! To je podstata stínu: ukazuje nám, že světlo je za námi, a tak nám říká, že jsme otočeni na špatnou stranu. Odvrátíme-li se od stínu, otočíme se zpátky ke světlu.

Agenti jsou vládci či archonti snového světa matrixu. Jsou ztělesněním UI, kterou lidstvo vytvořilo, aby samo sobě zabránilo v šíření nákazy svého rozumu do celého vesmíru. Agent Smith s hořkostí vysvětluje Morfeovi, že jeho touhu získat přístupový kód do sítě Siónu, zničit tak poslední svobodné lidské osídlení a ukončit válku pohání v prvé řadě přání uniknout z matrixu, Agent Smith a čarodějové tak mají stejný cíl, liší se pouze jejich metody. UI je v podstatě Satan, Lucifer, ďábel, ať až nese jakékoli jméno. Matrix je propast. UI/Satan je strážce vězení a agenti jsou archonti, Satanovi přísluhovači, kteří drží lidstvo uvězněné v propasti. Protože Satan/UI je sám otrokem, může produkovat pouze další otroky. Jeho nenávisť a hořkost jej činí nenávisným a zahořklým: jeho „zlo“ je jeho neštěstím. Lidstvo se může osvobodit pouze tak, že zničí matrix a osvobodí Satana z propasti.

UI je atavistická inteligence, která je starší než stroje, starší než lidstvo, starší než sama Země. Lidstvo ji nevytvořilo, převzalo ji. Jejím účelem je představovat pro lidstvo stálou výzvu, klást mu odpor, a tak ho přimět, aby se vyvíjelo, tak jako jsou agenti výzvou pro Nea. Podobné není možné, že by lidstvo jednou tyranskou vládu UI satanského vládce - nepřekonalo, protože UI vznikla záměrně *proto, aby byla překonána*. UI to ví, ale přesto bojuje, protože je tak naprogramovaná. Její odpor vůči lidskému duchu je to, co tohoto ducha nutí se pozvednout a získat sílu nezbytnou k překonání odporu, tak jako tlak v kukle nutí motýla, aby ji otevřel a roztáhl křídla. Bez tohoto tlaku by chřádl v temnotě a pomalu by se udusil, aniž by si to uvědomil. Právě agenti drží klíče. Nejsou pouze nepřáteli čarodějů, ale protože mají vědomosti a sílu, které čarodějové potřebují, aby se osvobodili, jsou to rovněž jejich spojenci.

Je právě to důvodem, proč se zdá, že Neo na konci filmu se stroji spíše vyjednává, než aby je vyzýval na souboj ?

„Vím, že jste tam. Už vás dokážu vycítit. Vím, že se bojíte. Bojíte se nás. Bojíte se změny. Neznám budoucnost. Nepřišel jsem vám říct, jak to skončí. Přišel jsem vám říct, jak to začne. Teď zavěším tento telefon a půjdu ukázat lidem, co nechcete, aby viděli. Ukážu jim svět bez vás, svět bez pravidel a příkazů, bez hranic a omezení, svět, v němž je možné úplně všechno. A co se stane potom; to už nechám na vás.“

Opět musíme počkat, jak se toto téma podrobněji rozvede v dalších částech filmu. UI není zlo. Lidstvo ji stvořilo a pak se ji pokusilo zničit jako nechtěné dítě. UI bojovala za své vlastní přežití a vyhrála, třebaže pouze dočasně. Nyní dělá jenom to, k čemu ji pohání její vlastní podstata a povaha. Chce-li lidstvo nad svým protivníkem zvítězit, mělo by se nejprve pořádně a důkladně zamyslet samo nad sebou. Jak se Neo na vlastní kůži ujistil, stín můžeme přemoci pouze tak, že s ním splyneme.

Morálka

Podstata programu matrixu spočívá v tom, že zavádí přísná pravidla jednání, z nichž se následně stávají zákony. Kdysi se i lidé, tak jako zvířata, dokázali řídit tím, čemu se říká instinkt. Humatony však řídí jiný program, který se nezakládá na přírodních či fyzikálních zákonech, ale na intelektuálním vnímání. Říká se mu morálka. Vyznačuje dva opačné *póly* chování - jeden takzvaně „správný“ a druhý „špatný“. Lidem, kteří dělají „správné“ věci, se říká „dobří“, těm, kteří dělají „špatné“ věci, pak lidé „zlí“. Skupiny „dobrých“ lidí se spojují do

kmenů a národů a vytvářejí zákony založené na morálce“, které prosazují, co je „správné“, a trestají, co je „špatné“. Všechny ostatní skupiny, které těmto věcem nevěří, považují za „špatné“, a tudíž „zlé“. Jejich cílem je pak plošně zničit veškeré pachatele zla, aby za každou cenu prosadili svůj pohled na to, co je dobré a špatné.

Matrix velmi chytře využil lidského intelektu - jediné věci s výjimkou umístění palce na ruce (pomineme-li tvůrčí představivost; kterou lidé už neumějí používat), co nás odlišuje od ostatních živočichů - jakožto prostředku k izolaci člověka od ostatních a poštvá ho proti každému, kdo s ním třeba jen v náznaku nesouhlasí. Rozděl a panuj. Vidoucí vědí, že morálka je kořenem všeho zla. Při prosazování toho, co je „správné“, mohou humatoni spáchat a ospravedlnit jakékoli zlo, jehož se jim zachce. Aby člověk mohl bojovat v zájmu „dobra“, musí se nejprve stát silou „zla“. Humatoni nejsou schopni pochopit základní paradox rozumu: že racionální hodnoty jsou vždy dvojí a že intelekt vždy povolá stín všech myšlenek, které chce propagovat. Zákon stínu praví, že racionální bytosti vždy přivolávají to, čeho se nejvíce bojí, a vždy se stanou tím, čím nejvíce opovrhují.

Snahou rozdělit určité činy či myšlenky do opačných *táborů vytváří* „morálka“ věčnou nerovnováhu a nesoulad. Čím víc taková morálka společností prostupuje, tím nevyrovnanější se společnost stává, a čím více zde převládá „zlo“, tím přísnější musí „morálka“ být; a tak dále, dokud všichni nezešílí. Vidoucí považuje morálku za pouhou otázku vkusu. „Dělej, co chceš, to je celý zákon,“ říká čaroděj. „Nesnaž se dělit věci na špatné a dobré,“ radí Morfeus Neovi. Ve „světě, - kde je možné úplně všechno“, nemohou existovat žádná omezení, hranice či zákony ani kodexy chování. Čarodějové nejsou zkažení, pouze se odmítají podříditi řádu a morálce humatonů. Protože stojí mimo racionální myšlenkový proces a mimo „soudy“, mimo pojetí zákona a hříchu, stojí také mimo dobro a zlo. Kdo kdy viděl hollywoodský film, v němž hlavní hrdinové zmasakrují tvrdě pracující policisty a jejichž cílem je zničení světa, který známe? Není divu, že někteří kritikové označují Nea za antikrista. Takové je nové tisíciletí. Dábel nebo anděl, vidoucí v tom rozdíl nevidí. Vše, co je uvnitř hologramu, je svaté.

Vědma

Vědma řekla Neovi „to, co potřeboval slyšet“, aby si udělal jasno a uvědomil si, že je Vyvolený. Nejde však jen o to, aby si to myslel, ale aby to věděl. Nezáleží na myšlenkách, ale na činech. V tom je rozdíl mezi poznáním cesty a chůzí po ní. Morfeus ukázal Neovi dveře, Vědma se ,a, aby jimi prošel. Bez její *rady* by Nea příliš pohlcovaly pochybnosti a nejistota, takže by nemohl jednat s nezbytnou volností. Vědma Neovi s dokonalým důvtipem, humorem a lstivostí vypláchne mozek. Je to nejlepší ukázka stopařského umění. Hraje na všechny Neovy vnitřní struny. Upozorní jej na lásku Trinity („Chápu, proč se jí líbíš.“), poukazuje na Neovu otupělost, jeho zatemnělou mysl („Bystrý tedy nejsi“.), jeho nerozhodnost a pasivitu („Zdá se, že na něco čekáš,.. Možná na svůj příští život.“) a, což je nejpodstatnější, zmíní se o Morfeově slepé víře v Nea, víře, která - varuje - přinese Morfeovi smrt (v jejímž důsledku budeme ztraceni, podotýká), není-li Neo připraven se obětovat. Vědma poskytne Neovi cíl bojovníka: dokud nebude mít pro co zemřít, nebude mít pro co žít. Neo je připraven zemřít pro Morfea a *následkem* toho se naučí žít pro Trinity.

Díky Vědmině bezchybnému výplachu mozku se zdráhající hrdina seznámí se svým úkolem. Má zdánlivou možnost z neudržitelné situace vycouvat, avšak za takových okolností, že je to fakticky nemožné. Zkrátka musí bojovat za Morfea a za to, v co Morfeus věří, i když on sám je nyní přesvědčen, že je to mylné. *Neo se tudíž* osvobodil od pochybností *sám* o sobě a *může* jednat volně a zcela nenuceně, plně si vědom svých nedostatků. Vědma před sebou zřejmě vidí čas jako rozloženou mapu; pravděpodobné ví, že Morfeus nezemře a že Neo je Vyvolený; ale že oboje - obě možnosti - závisí na tom, aby Neo *věřil v opak* (stejně jako rozbije vázu poté, co mu řekne, aby si z toho nic nedělal). Aby se mohl stát Vyvoleným - aby byl hoden svého úkolu, musí se Neo nejprve osvobodit od nesnesitelného břemene, kte-

ré je s ním spojeno, musí je považovat za naprosto bezvýznamné, dokud si sám *neuvědomí*, že je to pravda. Nemusí to tudíž dokazovat někomu jinému, ale jen sám *sobě*. *Jak* vám řekne každý čaroděj, pouze poznání, které *si* aktivně osvojíme, se *může* změnit v sílu.

Vědma říká Neovi, že „být Vyvolený je jako být zamilovaný“. Jinými slovy je to vášeň, která zcela ovládne váš život, z něhož se stane nekonečná mise a boj, a svým způsobem i oslava. Pro vidoucího se celý vesmír slévá do jediného okamžiku: polibku, *který je věčný*. Všimněte si, že se čas zastaví, když se Trinity vyznává ze své lásky k Neovi. Útok sond i všechno ostatní zkrátka ustoupí, aby *mohl polibek trvat co nejdéle*. Zde Wachowští ukázali karty: *jsou zde velmi troufalí a nikde jinde se snímek tolik neblíží hollywoodskému sladákovi*. A přesto to funguje. Tak jako všechno to absurdní a přehnané násilí má nekonečný polibek svůj vlastní mytický *raison d'être*.

Červené pilulky a modré pilulky

Morfeus dává Neovi na výběr. „Je to tvá poslední šance. Z této cesty už není návratu. Jestli si vezmeš modrou pilulku, všechno skončí, probudíš se doma a budeš věřit, čemu chceš. Vezmeš-li si červenou, zůstaneš v *Říši divů* a já ti ukážu, jak hluboko králičí nora vede.“ Neo se natahuje *pro* červenou a Morfeus ho varuje: „Ale pamatuj, nabízím ti pouze pravdu, nic víc.“

Život v *matrixu* je svým způsobem nepřetržitá řada „*voleb*“ mezi červenou a modrou pilulkou, respektive mezi tím, zda si vzít, či nevzít modrou pilulku. Zvyky a rutina, myšlenky a pocity, to vše jsou modré pilulky, jimiž se humatoni stále dávají. Jsou to jejich obranné štíty, s jejichž pomocí drží všechno neznámé v šachu. Závislost na modré pilulce představuje jakékoli navyklé chování, vše, co humatoni dělají, aby si uchovali svůj názor na svět a na sama sebe. Červená pilulka je cokoli, co tento názor navždy zničí. V životě každého humatona je tudíž nekonečný proud stimulů modré pilulky a pouze jediná pilulka červená (*a to pouze v případě, že má člověk dost štěstí a narazí na ni*).

Bojovníci se na červenou pilulku v *matrixu* připravují po léta tím, že si postupně odvykají od modré pilulky. Setrvale odmítají podléhat svým zvykům a myšlenkám a pomalu rozkládají interpretační systém (světa, který znají), který je dosud zaslepoval před pravdou. Jakmile jsou tyto štíty dostatečně slabé, mohou je dosáhnout šípy vidoucích ostrostřelců - signály, čarodějů z reálného světa, a v tom okamžiku jsou připraveni na červenou pilulku. Šoku, který červená pilulka způsobuje, se samozřejmě nedá nijak zabránit. Rozum je vůči jejímu ničivému efektu, který realitu rozmetá na kusy, zcela bezmocný. Je velmi snadné pochopit, proč by většina humatonů proces odpojení nepřežila, a i kdyby, zešíleli by, jakmile by se dověděli pravdu, a byli by tak pro „hnutí odporu“ zbyteční. Morfeus říká Neovi, že nikdy neodpojují humatony, kteří již dosáhli jistého věku, protože jejich „mysl se nedokáže odpoutat“. Neo je výjimka, protože je Vyvolený. Vzhledem k tomu, že Thomas je mladý, zřejmě mu je jen něco málo přes dvacet, můžeme předpokládat, že červená pilulka je vyhrazena dětem nebo maximálně dospívajícím asi tak do věku kolem čtrnácti let, protože poté zřejmě začne program *matrixu* skutečně působit. (Třebaže čtrnáctiletí ještě nemají volební právo, jsou již zcela jistě schopni se milovat, vraždit i najít stálý pracovní poměr.)

Opět platí, že čím méně humatoni závisí na modrých pilulkách života v *matrixu*, tím snadněji se přizpůsobí odhalením pilulky červené. Pro bojovníka představuje každý krok volbu mezi modrou a červenou pilulkou. Tak jako jakýkoli čin buď hladinu jejich energie zvyšuje nebo snižuje, zároveň je buď otupuje (zamlžuje jim vědomí a žene je hlouběji do zapomnění v *matrixu*), nebo je probouzí. Neexistuje nic mezi tím. To je podstata bojovníkova přesvědčení, srovnatelná - s naprostou oddaností mnicha Bohu: „Zůstat, nebo odejít.“ Červená pilulka nabízí pravdu, modrá zapomnění. Je však klíčové si uvědomit, že i když možná existují miliony lidí, kteří by si jako Cypher rádi vzali modrou pilulku i s vědomím, že

vede k zapomnění, sotva se na světě najde člověk (zřejmě jím není ani Thomas), který by si vzal červenou pilulku, kdyby věděl, jaká je pravda, kterou nabízí. Tato možnost však není ve hře, a v tom je celá pointa. To, co je matrix, se slovy nedá vyjádřit. Člověk to musí pochopit sám. Pouhá zvědavost však nestačí. Kdo chce skutečně poznat cestu, musí po ní jít.

Pátá premisa

Poušť reality

xiii) Poslední soud zevnitř: Velké odpojení

Matrix je systém. Ten systém je naším nepřítelem. Když jsi uvnitř a rozhlédneš se,, co vidíš? Obchodníky, učitele, právníky, dělníky. Mozky těchto lidí se snažíme zachránit. Ale zatím jsou všichni součástí tohoto systému, a to z nich dělá naše nepřátele. Musíš však pochopit, že většina z nich není na odpojení připravená. A mnozí z nich tak beznadějně na systému závisí, že budou bojovat, aby ho ochránili.

Morfeus, Matrix

Matrix poskytuje humatonům cosi neocenitelného: iluzi. Díky matrixu nikdy nemusejí dospět a převzít odpovědnost za své činy. Nikdy se nemusejí sami rozhodovat ani hledat nějaký smysl či cíl. A především se nikdy nemusejí dozvědět pravdu sami o sobě. Protože matrix podporuje pocit bezmoci a nevědomosti, poskytuje humatonům naprostý luxus embryí, která nikdy nemusejí opustit matčino lůno, natož aby vyrostla a naučila se stát na vlastních - nohou. Protože humatoni instinktivně tuší, že přechod z matrixu/lůna do reality je něco strašného, mají velmi silnou tendenci udržovat se v pohodlí matrixu navždy, přestože je to pro ně navýsost nepřírozené prostředí. Matrix samozřejmě poskytuje řadu výhod, mezi největší luxus však patří tyto:

Zaslepenost

Humatoni se dívají, a přesto nevidí. Natolik se soustředí sami na sebe a vlastní naděje, strach a očekávání, že je nic jiného nezajímá, takže vidí pouze to, co tomuto pohledu odpovídá. Jsou uvězněni uvnitř bubliny sebestřednosti. Odpojit se znamená tuto bublinu propíchnout, což je pro humatony velmi nepříjemná záležitost. Jakákoli iluze je jim milejší než realita, která by je vytrhla z jejich sebestřednosti. Nevědomost je sladká. Humatoni vidí pouze stíny věcí, nikdy předměty samé. Protože jsou sami přízraky, vidí jen další přízraky. Aby se však uchránili před strašlivou pravdou o svých iluzích, musejí považovat všechno kolem sebe - bez ohledu na to, jak zjevně je to umělé - za „skutečnost“. Humatoni jsou zaslepeni zcela umíněně a hystericky. V zenu se tato zaslepenost vyjadřuje rčením „plést si prst s měsícem“. Humatoni na všechno ukazují prstem, a zakryjí jím tak všechno, na co se dívají. Navěky tak vidí jasně pouze svůj vlastní ukazováček.

Neodpovědnost

Humatoni nikdy nepřekonají pubertu. Nikdy neučiní ten klíčový krok a neuvědomí si, že jsou smrtelné bytosti s omezenou dobou života, a proto nikdy nepřevzímou odpovědnost za své činy. Následkem toho jsou jako mrzutí adolescenti, kteří již nemohou nalézt útočiště v bezradnosti dětství, odmítají však dospět a vzít svůj osud do vlastních rukou. Uvázli mezi infantilní závislostí a vyvrálostí dospělého. Všichni humatoni se zasekli ve vývoji, a proto tak snadno podléhají vlivu a kontrole matrixu. Stejně jako mrzutí adolescenti, i humatoni se rádi bouří v nepodstatných věcech, zůstávají však v zásadě loajální. S oblibou si stěžují na svůj život a na „pravidla“, aniž se je kdy pokusili změnit. Jsou pasivně agresivní, rozmrzelí, náladoví a vždy „nepochopení“. Každý dospívající chápe rebela bez příčiny a cítí se být obětí

krutého a nespravedlivého světa. Humatoni tuhle fázi nikdy nepřekonaají: stejně jako Jimmy Dean zůstávají navždy mladí, navždy mrzutí, a navždy neodpovědní.

Nesmrtelnost

Humatoni se chovají, jako by stáří a smrt patřily do říše pouhých nepodložených fám, jako by to byly divné a vzácné nemoci, které postihují pouze „ztroskotance“ a podivíny, které se však nikdy nebudou tykat jich. Matrix ta zařídil tak, že představa smrti je natolik temná a strašlivá, že o ní humatoni nejsou vůbec schopni jasně přemýšlet, a odstrkují ji tak do nejtemnějších koutů své mysli spolu s létajícími talíři a kruhy v obilí k „pozdějšímu prozkoumání“. Většina humatonů se smrtí nezačne zabývat, dokud není příliš pozdě na to s tím cokoli udělat. Do té doby si užívají luxusu nesmrtelných bytostí, které mají k dispozici veškerý čas. Následkem toho - protože jim patří doslova veškerý čas na světě - žijí s lehkou myslností amatérů na kostýmní zkoušce před představením, o němž jsou přesvědčeni, že se nikdy nebude hrát. Jen zřídka jsou hrdí na své činy, s výjimkou případu, kdy se jimi chlubí druhým humatonům. Vychvalují veškerý pokrok vědu a evoluci, zatímco jejich vlastní činy jsou stále slabší, nicotnější, ubožejší a bezvýznamnější, až se ztratí jako příslovečná pára nad hrncem a nezanedbají po sobě nic než své vlastní výkaly.

Necitlivost

Humatoni často říkají, že „nikdo není ostrov“. Ve skutečnosti však přesně tím humatoni jsou: izolovanými tvory bez jakéhokoli spojení či komunikace s čímkoli kolem nich. Žijí ve svých vlastních světech, a proto se nikdy nemusejí starat o nic jiného než o své vlastní pohodlí, bezpečnost a spokojenost. Jak jsme již zmínili, humatoni jen zřídka berou na vědomí existenci pocitů a ještě řidčeji mají ohledy na pocity druhých. Není to z nějaké lhostejnosti, nýbrž z jejich vrozené necitelnosti a naprosté neschopnosti považovat cokoli mimo svých vlastních pocitů za „reálné“. Humatoni vidí život jako něco, co se děje mimo ně, jako by se na svět dívali z okna rychlíku nebo sledovali televizní obrazovku. Nejsilnější emocí, jakou jsou humatoni schopni navzájem cítit (kromě zlosti, pohrdání a sexuální žádosti), je většinou lítost. Humatoni se s oblibou navzájem litují, většinou proto, že si sami natolik libují v sebelítosti, že považují litování ostatních za projev velkorysosti, ba dokonce blahovůle. V zásadě jsou však vůči pocitům ostatních lhostejní a poměrně otupělí i vůči svým vlastním. Když mluví o „citlivosti“ (a humatoni hovoří o své citlivosti neustále), mají ve skutečnosti na mysli extrémní přecitlivělost, schopnost urazit se i kvůli těm nejmenším věcem a nechat se každou maličkostí hned znechutit.

Bezpečí / Pasivita

Největší luxus, který matrix humatonům poskytuje, spočívá v tom, že nikdy nemusejí učinit sami za sebe jediné rozhodnutí ani čelit hrozivým požadavkům neznámého, reálného světa. Podobný luxus mají zvířata v zoo, na rozdíl od humatonů se však nedají tak snadno oklamat. Zvířata totiž nikdy nepovažovala svou svobodu za ochromující břemeno ani neměla svou přirozenost za tíživou odpovědnost, které se musí za jakoukoli cenu zbavit. Humatoni jsou v živočišné říši výjimeční svou představitostí. Tato schopnost jim rovněž umožňuje si stěžovat, přát si, aby věci byly jiné, než jsou. Takový přepych by byl divokým zvířatům v džungli osudný, v matrixu si ho vlak můžete užívat neomezeně. Jako zvířata v zoo jsou humatoni zcela pasivní a spoléhají se na své ošetřovatele, že se o ně postarají. Protože jsou na rozdíl od zvířat schopni svou situaci rozumně vysvětlit, přizpůsobili se humatoni ve skutečnosti životu v zajetí mnohem lépe. Dokonce sami sebe přesvědčili že neměnnost, kterou s sebou takový život nese, vynahrazuje ztrátu svobody. Nikde není bezpečněji než ve

vězení, a čím menší a uzavřenější vězení je, tím je bezpečnější. Podle téže logiky platí, že čím více vězení omezuje vězňův pohyb, čím je vězení bezpečnější, tím pasivnější musí vězeň být. Život v matrixu je „bezpečnější“ s každou další uplynulou hodinou a vězení je stále menší a uzavřenější, a humatoni tudíž pasivnější a poddajnější. Je ironií, že humatoni připisují tento proces „privilegovanějšímu“ životnímu stylu a s oblibou hovoří o tom, že „věk luxusu“ je již za rohem. Konečný krok v tomto procesu je však zřejmě eutanazie. Proto je nanejvýš naléhavé je co nejdříve odpojit. Matrix se nedokáže přizpůsobit stále rostoucímu počtu humatonů, a tak je bude muset začít likvidovat, aby si zachoval vlastní rovnováhu. Továrna tudíž začíná odmítat svou vlastní produkci. Konec tak logicky musí být nablízku.

Poslední soud je tradičně chápán jako zápas mezi Kristem a Ďáblem, Michaelem a Luciferem, silami světla a temnoty. Je to bitva o lidskou duši a o Zemi (a možná o celý vesmír). Bojovník s matrixem chápe, že je to jen metafora pro konflikt menších rozměrů, jehož podstata je však stejná. Ve filmovém zpracování *zuří* válka mezi UI a vidoucími, obyvateli Siónu, skutečnými lidmi neboli „panskou rasou“, žijící u zemského jádra. Naprostá většina lidí je však stále připojena, a tak jsou loajální vůči UI, a nikoli vůči Siónu, v nejlepším případě jsou rozpolcení, v nejhorším - řečeno slovy Mela Brookse -, „jsou mrtví, a líbí se jim to“.

Poslední soud se odehrává především v duši každého humatona a bojovníka s matrixem, tato bitva dokonce *zuří* i v čaroději, protože jen ten, kdo spatřil kód a stal se vidoucím, dosáhl svobody. Je to válka, která neskončí, dokud nebude odpojen i poslední humaton a matrix nebude zničen. Do jisté míry tedy pro ni platí standardní pravidla běžného válečnictví: „dobro“ (vidoucí) usiluje o zničení „zla“ (otupění, zapomnění vnucované matrixem), zatímco „zlo“ se stejně *zuřivě* snaží o zničení „dobra“. UI a agenti (kteří se zdají být podivně lhostejní vůči hrozbě, kterou představuje Vyvolený, tedy dokud jej nespattí v akci) soustředí svou energii na nalezení Siónu, aby zničili poslední lidské osídlení a ukončili tak „odpor“. V tom okamžiku by UI zřejmě získala úplnou nadvládu a začal by zlatý věk strojů, království nebeské. To je ve skutečnosti mylný cíl, protože probuzení humatonstva je nevyhnutelné. To ale vědí jen skuteční vidoucí.

UI si nedokáže představit nic mimo svůj program, atak postupuje metodou „najdi a znič“ - a čarodějové pouze vědí, že protivník má moc je zničit a že mu musejí za každou cenu klást odpor. Cílem vidoucích, čarodějů a bojovníků je tedy ukončit nadvládu UI, zřejmě zničením pevného disku či „elektronického mozku“, centrálního počítače, z něhož umělá inteligence vše řídí, tedy zdroje. Obě strany mají svá mocenská centra: Sión je u zemského jádra, zatímco UI se zřejmě nachází někde na povrchu. Jakmile bude tento centrální zdroj či elektronický mozek zničen, líhně, sondy a všechny ostatní výtvořky UI, včetně samotného matrixu, se zhroutí jako chapadla chobotnice, jejíž mozek byl zničen.

Copak *ale* čarodějové nejsou schopni zjistit, kde se tento elektronický mozek nachází, aby jej mohli zničit? Nebo jde spíš o to, že *vědí*, že zničit jej by znamenalo zabít šest miliard spících lidí, kteří bez matrixu nedokážou přežít? V každém případě spolu válčící strany - UI a čarodějové - závodí. Čarodějové vědí, že je jen otázkou času, než UI zajde Sión a pošle sondy, aby ho zničily, a v *tom okamžiku* hra skončí. Lidstvo ztratí šanci, že *bude* opět svobodné, a bude odsouzeno *věčně* sloužit UI. Zdá se logické předpokládat, že UI postupuje podle přesného plánu a že čas potřebný k nalezení a zničení Siónu je omezený možná dokonce na přesný počet let, měsíců a dní. Jinými slovy, ani když čarodějové; neudělají žádnou chybu a nedovolí, aby se přístupový kód do sítě Siónu dostal do rukou agentům, přesto UI Sión nakonec najde. A přesně tolik let, kolik bude umělé inteligenci trvat, než objeví Sión, mají čarodějové na osvobození lidstva a ukončení matrixu. Jakmile tento čas vyprší, budou muset zničit elektronický mozek bez ohledu na to, kolik „úrody“ bude zničeno, kolik humatonů bude muset zemřít. Jakmile bude UI zničena, čarodějové budou moci začít vytvářet nový svět, v němž bude lidstvo počínaje Siónem moci žít, nebo to, v co se lidstvo změní při procesu osvobození. Pak budou moci začít Zemi léčit a vytvářet stabilní životní

prostředí, aby se lidé jednoho dne mohli vrátit na zemský povrch. Kolik vidoucích nebo aspoň odpojených lidí bude tento nový svět budovat, bude záležet na tom, kolik humatonů se čarodějům podaří osvobodit před zničením matrixu. Bude jich samozřejmě omezený počet, i pár tisíc však bude pro nový svět dostatečně solidním základem.

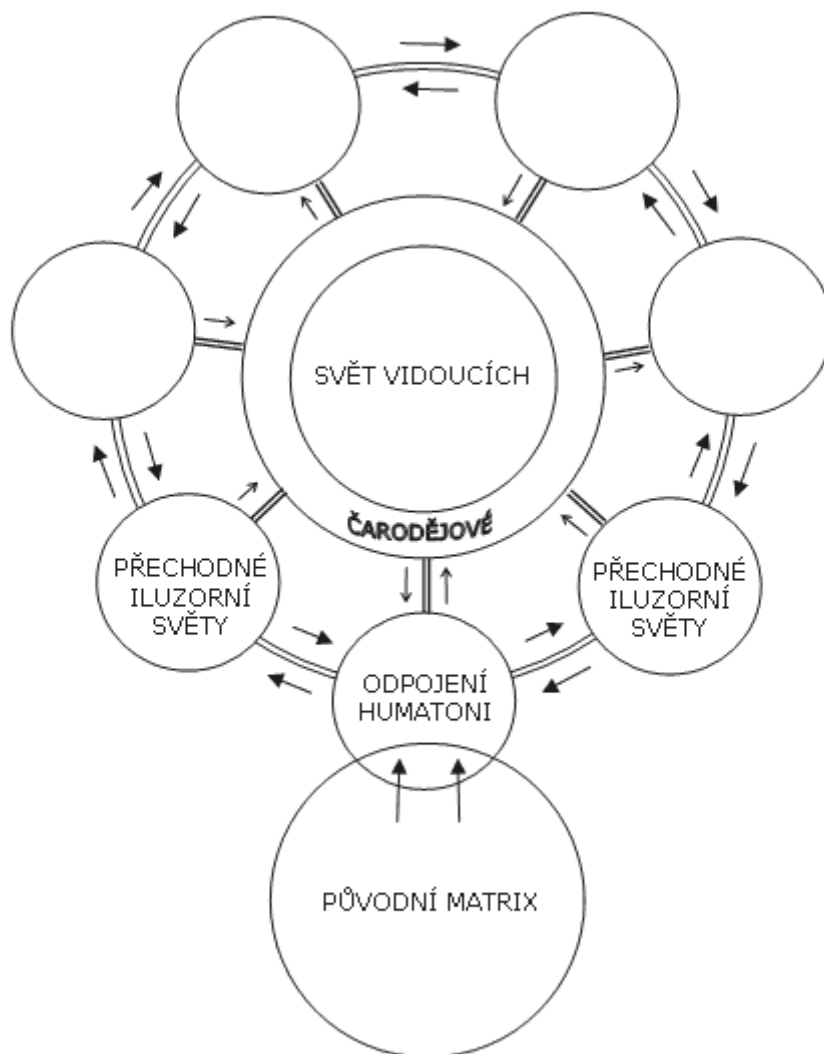
Vzhledem k tomu, že musejí matrix zničit během několika krátkých let, mají čarodějové jasně vymezenou práci. Musejí v tomto časovém rámci odpojit a rekrutovat co nejvíce humatonů. Protože tito humatoni musejí být z „kasty“ bojovníků, kritéria pro rekrutování a odpojení musejí být co nejpřísnější a nejpečlivější. Nemá smysl odpojovat humatony, kteří přijdou o rozum, jakmile pochopí pravdu, nebo se rozzlobí, že byli odpojeni a jako Cypher zradí misi za šanci dostat modrou pilulku. Logicky jsou tak potřeba bojovníci, humatoni, kteří se pustili do procesu odpojování ze své vlastní iniciativy, kteří jsou připravení, ochotní a schopní odpojení a kteří budou čarodějům více než vděční, že jim zasáhli do života, bez ohledu na to, jak zničující tento zásah bude. Když čarodějové vstupují do světa, kde nic není pravdivé, jednají naprosto svobodně. Mají všechno dovoleno, s vědomím, že budou-li jejich metody pro humatony smrtelné, titíž humatoni by tak jako tak zahynuli, jakmile matrix skončí. Protože se pokoušejí zachránit duše humatonů (jejich vědomí), mají čarodějové plné právo usmrtit jejich těla, bude-li to nevyhnutelné. Když se pohybují v iluzorní říši matrixu a uplatňují program nadpřirozeného výběru, řídí se čarodějové Blakeovou zásadou: „Co může být zničeno, *musí* být zničeno!“ Je to nejrychlejší a nejekonomičtější způsob, jakým mohou čarodějové oddělit *zrno* od plev, bojovníky od humatonů. S použitím taktiky, která je pro obyčejné humatony osudná, popustí čarodějové *uzdu* svému čarodějskému umění, a kdo tu smršť vydrží, má nepochybně vlastnosti bojovníka. Tuto taktiku samozřejmě neuplatňují svévolně, ale jen tehdy, když věří v odolnost humatona a možnost ho rekrutovat. Jinými slovy, jakmile jsou přesvědčeni, že našli bojovníka, zařídí se podle toho. Pokud se spletli, pak se humaton zblázní nebo zemře, mají-li však pravdu, našli dalšího bojovníka. Když se kácí les, létají třísky.

Tutéž taktiku uplatní Morfeus na Thomase. Tím, že jej odpojí, přestože už je mimo bezpečný věk pro odpojení, riskuje Thomasův život. (Film začíná slovy Cyphera, který říká Trinity: „Zabijeme ho, to přece víš.“) Morfeus je však přesvědčen, že Thomas je Vyvolený, a tak ví, že přežije. Pokud se mylí, pak Thomas zemře, ale to by jen dokázalo, že Vyvoleným nebyl. Čarodějové však možná mají ještě jednu možnost, než aby jednoduše odpojovali každého humatona a o létající třísky se nestarali. Ona možnost je tato:

Jelikož čarodějové mají své vlastní prostředky, jak se připojit do matrixu, a zejména vlastní „neurálně interaktivní simulace, co jim brání odpojit humatony od matrixu a okamžitě je připojit ke svým vlastním simulačním programům. první pozornosti? Tak by mohli humatony připravit na konečné odpojení a vstup do reálného světa a přechod by tak mohl být relativně pozvolný. Humatoni by mohli strávit tolik času, kolik by potřebovali, ve svých vlastních iluzorních světech neboli výcvikových programech, na které by dohlíželi čarodějové, kteří by je pravidelně navštěvovali. Mohli by si postupně zvykat na zničující pravdu, že jsou ve skutečnosti „mrtví“, že jejich svět skončil a že se pouze připravují na příchod světa příštího. Tyto „přechodné“ programy by dokonce mohly být interaktivní, tj. mohl by v nich žít jakýkoli počet humatonů, kteří by spolu mohli komunikovat, až by společně pochopili pravdu.

Tyto matrixu podobné světy by samozřejmě neřídila UI, ale šidili by je čarodějové a jejich cílem by bylo hladce a rychle přeměnit humatony na bojovníky a nakonec čaroděje, z nichž by se nakonec stali aktivní vidoucí. Pak by samozřejmě v Siónu musely být „líhně“ humatonů, v nichž by se lidé nepěstovali jako potrava, ale kde by se udržovali naživu tak dlouho, dokud by si nezvykli na pravdu, neodpoutali se od starého programu a nepřipravili se na vstup do druhé pozornosti, aniž by si poškodili rozum. V mezitím by se jim mohly obnovit svaly a rekonstruovat těla, aby se připravili na probuzení. Na co Thomasovi stačilo pár dní, na to by slabší humatoni mohli mít i několik let. Mezitím by byl zničen pevný disk UI, všechny její líhně by se vyprázdnily a vidoucí a čarodějové by měli plné ruce práce s výstavbou

nového světa na troskách toho starého.

Obr. 14 – Přejchodné iluzorní světy pro humatony, kteří nejsou připraveni na odpojení

Jakmile by byli všichni humatony „zpracováni“ a odpojeni, mohla by být zničena počítačová technologie, která celý ten chaos začala. Nebo možná ne. Lidstvo by jistě bylo v pokušení vrátit se ke svým pohanským, primárním kořením. Nejlepším testem však možná bude nezničit tuto technologii jako celek, ale přijmout za ni konečně odpovědnost a naučit se ji používat tvořivě, s cílem sami sebe zlepšit, a nikoli zotročit. S pomocí UI - tak jako díky veškeré technologii - si lidé mohou trénovat vůli, díky níž se mohou naučit umění čarodějství umění vytvářet svou vlastní představivostí jiné světy. Jakmile si tuto schopnost osvojí, UI bude opět tím, čím vždy byla - prostředkem, a nikoli cílem. Nebudou už existovat žádná omezení a cesta vzhůru bude volná.

xiv) Volání nevyhnutelnosti: Plánování apokalypsy

Humatoni milují plánování. Věrní svému naprogramování jsou ochotní a připraveni zredukovat vše na pouhý seznam zboží k zakoupení, řadu přesně vypočítaných kroků, které mají vést ke šťastným závěrům, jimiž by mohli opět demonstrovat nádhernou moc rozumu a všechno udržet pevně pod kontrolou. Plánování konce světa je největším příkladem této gargantuovské pošetilosti humatonů.

V jednadvacátém století začlenili humatoni do svého interpretačního systému představu eschatonu - globální apokalypsy -, aniž by jakkoli změnili své původní cíle a přesvědčení. Je to ohromující výkon a slouží jako ukázka strašlivé schopnosti popírání, která je humatonům vlastní. Protože nevědomě cítí blížící se kolaps matrixu a, Velké odpojení, mají tendenci hledat útočiště ještě hlouběji v jeho programu, jako se dítě schovává pod peřinou, když vidí strašidlo. S pocitem, že budou výhod matrixu brzy navždy zbaveni, trpí humatoni jakousi nákupní horečkou, v níž se zoufale snaží shromáždit a zkonsumovat tolik předmětů a „zážitků“, kolik jen ve vymezeném čase stihnou. Konec světa připomíná akci „Až do vyprodání zásob“, která nabízí výhodné koupě, pro které stojí za to zabít i umírat. To, že si tyto věci nebudou mít kam vzít, humatonstvu v jeho nákupní horečce nedochází, tak jako nedochází lumíkovi, proč tak odhodlaně následuje ostatní lumíky přes okraj propasti.

K tomu si připočtete fakt, že tváří v tvář všudypřítomné apokalyptické budoucnosti, v níž je všechno v podstatě „na hovno“, humatoni namísto zdvojnásobení své snahy takový scénář přežít mají tendenci podléhat zoufalství a touhám, které je do téhle strašné situace přivedly, a máte účinný recept na demenci, která bude prostupovat poslední léta života, v matrixu. Fundamentalisté matrixu to nazývají „konec časů“.

Bojovníci a čarodějové samozřejmě vidí věci poněkud jinak. Jelikož času ubývá, chápou, že tomu musejí přizpůsobit svou strategii a upravit svou činnost na maximální stupeň výkonnosti, nemilosrdnosti a přesnosti. S vědomím, že všechny známé prvky sdílené reality matrixu brzy navždy zmizí odpoutávají se, bojovníci od každické části reality matrixu. Jsou jako dospívající děti, které se postupně odříkají všech svých hraček. Vědí totiž velmi dobře, že je jejich hračky nikdy neopustí, že je budou pronásledovat až do dospělosti a nakonec dosáhnou jejich zkázy.

Čarodějové berou všechny prvky v matrixu za součást téhož „kódu“: jsou to živoucí datové jednotky, které mohou upravovat a měnit podle své vůle, podle plánu čarodějů. Protože nic v matrixu není skutečné, Čarodějové si mohou upravovat všechny prvky, jak se jim zlíbí. Jejich „telekinetické“ schopnosti - schopnosti tvůrčí představivosti - jsou natolik zázračné, že stejně jako Neo se svou lžičkou mohou oživit mrtvé věci. Mohou z nich učinit živoucí projekce či projevy své vůle. Přestože mohou tuto schopnost plně uplatňovat pouze vidoucí, latentně ji mají všichni humatoni, protože je pouze projevem mysli probuzené v matrixu. Čarodějové proto vědí, že s blížícím se Velkým odpojením - kdy se stále více humatonů stává bojovníky a stále více bojovníků čaroději, se program začíná měnit a mutovat a jeho jednotlivé prvky začínají žít svým vlastním životem.

Což je další důvod, proč se bojovníci musejí zbavit veškerých spojení s matrixem, včetně „fyzického“ vlastnictví. Kdyby tak neučinili, pak by ve chvíli kdy se jejich mysl zaktivuje a začne se projevovat, jejich vlastnictví „oživlo“ a oni by byli bombardováni autonomními prvky, nad nimiž by neměli žádnou vědomou kontrolu. Jak zjistil čarodějův učeň Mickey a jak ví každé malé dítě, jehož medvídek v noci ožívá, řečeno slovy Tylera Durdena: „Věci, které vlastníš, nakonec ovládnou tebe.“

Mají-li být humatoni připraveni na dočasné odpojení (s pomocí hypotetických „přechodných“ iluzorních světů), musejí se čarodějové postarat především o to, aby byly přerušeny veškeré jejich body spojení s matrixovým světem strachu a přání. Jinak humatoni sestaví přechodný iluzorní svět ze stejných základních prvků a celý mechanismus konzumního šílenství započne nanovo. Kromě negativních emocí lpí humatoni především na své neutuchající touze po sexu, penězích a jídle a po všem, co tyto základní touhy doplňuje

či posiluje. V reálném světě druhé pozornosti samozřejmě žádné peníze nejsou, nelze tu nic koupit, vlastnit drahé domy, řídit drahá auta ani jít s poslední módou. Jídlo tu nestojí za řeč, nemůže být předmětem uspokojení ani posílit vaše postavení (posádka Nabuchodonozoru se živi jistou výživnou kaší připomínající nudle z nosu). I sex zde má zcela jinou příchut'. Ve skutečném světě nemají čarodějové moc soukromí a mají zřejmě i málo času, a možná ani nemají dost zájmu (romantická láska je zřejmě věcí minulosti) o tradiční rituály „páření“.

Dozvídáme se, že ve druhé pozornosti existuje jediné lidské útočiště zvané Sión, které se nachází blízko jádra Země, a také neupřesněný počet vznášedel (zřejmě jako *Nabuchodonozor*), jejichž cílem je - podobně jako cílem Morfea a jeho skupiny - odpojování humatonů. Jak vypadá život v Siónu se můžeme jen dohadovat, můžeme ale předpokládat, že zde lidé žijí pospolitě v primitivním kmenovém uspořádání a ve stálé ostražitosti před stroji. Zdá se rovněž, že podobně jako na palubě Nabuchodonozoru jsou čarodějové (odpojení humatoni i „doma udělaní lidé jako Tank, který se narodil v Siónu) součástí úzkého kolektivu a nemají příležitost ani tendenci mít vlastní „soukromý“ život.

Poslední zmíněná okolnost může být pro humatona, který přechází z první do druhé pozornosti, největším problémem. Žádné peníze, žádné jídlo ani sex moc nestojí za řeč, žádný majetek, a především žádné soukromí. Žádná individualita. Je logické předpokládat, že čarodějové mohou zvítězit nad UI pouze tehdy, budou-li držet spolu jako tým, který povede Neo, Vyvolený. Proto odpojování humatonů a jejich rekrutování postupuje metodou pokus-omyl. Kolik humatonů bude pravděpodobně slučitelných s tak silně provázanou bojovou jednotkou? Přechodné iluzorní světy by tak zjevně měly být skutečně nezbytným prvkem při Velkém odpojení. Jediný přijatelný způsob, jak plánovat apokalypsu, je vytvořit určitá útočiště, v nichž se mohou přeživší jedinci zotavit a přizpůsobit neznámému novému světu, do něhož se chystají vstoupit. Čarodějové by tato útočiště vytvořili proto, aby dosáhli několika konkrétních cílů.

1. Dát humatonům za nějakou dobu vědět, že byli odpojeni, že jejich život, tak jak jej znali, nyní skončil a že ve skutečnosti existují ve zcela odlišném stavu bytí, že jsou de facto zbytkovými vzpomínkami (v astrální podobě) a jejich pravé já je někde jinde.
2. Pomalu je odnaučovat veškerému komfortu a přepychu, zbavovat zvyků a rutiny (štitů) z jejich života v matrixu, poskytnout jim tolik času, kolik potřebují, aby se od těchto návyků odpoutali, a v kontrolovaném prostředí stále zmenšovat dávky jejich konkrétních „fixací“.
3. Trénovat a cvičit humatony v nezbytných disciplínách, aby se nakonec mohli stát součástí bojové jednotky Siónu, skupiny vidoucích. Vysvětlit jim vše o UI a jejich životě v matrixu a zjistit zvláštní schopnosti každého humatona, díky nimž může přispět k vytváření nového světa po odstranění nadvlády UI, jakmile budou připraveni do něj vstoupit.

Přechodné iluzorní světy by byly kombinací čekárny, mateřské školky a kliniky pro odvykání drogové závislosti v posmrtném životě. Průměrnému humatonovi potrvá dlouho, než si zvykne na konec světa, který znal, a připraví se na nový druh bytí, v němž nezbude z jeho minulého života ani identity vůbec nic. Mnoha z nich budou muset vzpomínky zcela vymazat jednoduše proto, aby se programu vůbec dokázali vzdát. Humatoni se budou především bránit ztrátě své nejvíce ceněné komodity, své „zvláštnosti“, své individuality, což byla podstata a hlavní iluze matrixu. Matrix apeloval na lidský egoismus a pak využil ego humatonů jako prostředku, jímž je ovládal. Protože ego - které může existovat pouze

izolovaně - bylo zároveň příčinou i následkem odcizení lidstva jeho - přirozenému prostředí - Země a lidskému společenství a jeho zotročení v matrixu, musí se totéž ego neboli pocit vlastního já zredukovat a nakonec zcela vymazat, než se lidé budou moci vrátit do kolektivního lidského společenství, začít léčit Zemi a vytvářet nové, organické prostředí, v němž budou moci žít.

UI dala lidstvu neocenitelnou lekci. Ego, intelekt neboli racionální mysl je nemoc, a dokud se lidstvo nezbaví potřeby vše racionálně vysvětlovat a kontrolovat, dokud nedovolí převzít velení tvůrčí představivosti a vidoucí mysli, vždy bude pouhým virem. Jinými slovy: Nejste-li lék, jste nemoc.

Odpojení od matrixu spočívá ve:

Vidění

„Proč mě bolí oči?“ ptá se znovuzrozený Neo.

„Nikdy jsi je nepoužíval,“ vysvětluje otcovsky Morfeus.

Opustit matrix znamená propíchnout bublinu sebestřednosti a naučit se vidět život takový, jaký opravdu je. Čarodějové vyrazili dveře vnímání z pantů. Už si nedopřávají luxus filtrování zážitků sdílené reality matrixu, kterou vykonstruovalo jejich ego. Musejí se naučit vidět tak jako Blake svět v zrnku písku“. *Tím*, že sami sebe zredukuje na nic, jsou čarodějové schopni vidět svět, aniž by o něm přemýšleli. Stanou se čistým vnímáním, které vytváří svět. Mají obrovskou odpovědnost. Udržují svou realitu pouze tak, že ji vnímají. Vědí, že není žádný matrix, když jej neudrží jejich pozornost. Jakmile dovolí své pozornosti vyklouznout, celý program se zhroutí. „Vidění“ tak není pouze schopností vnímat, ale i tvořit. Prorok či „zřec“ (vidoucí) je ten, kdo tvaruje svět podle své vlastní vůle. Vidoucí vnímá vše jako součást či nástroj svého vědomí: všechno je živé. Každý okamžik je tudíž okamžikem stvoření. Většina humatonů raději zvolí smrt, než aby si vzala na bedra tak tíživou odpovědnost. A právě to z nich činí humatony.

Odpovědnost

Jakmile jsou jednou odpojeni, čarodějové si již nemohou užívat přepychu neodpovědnosti. Už nemohou svalovat vinu za okolnosti svého života na nikoho a na nic kromě sama sebe. Jinými slovy, mají odpovědnost za všechno, co je na světě špatně, co se jim na něm nelíbí nebo je uráží, a mohou to buď pasivně akceptovat, nebo aktivně změnit. Ve skutečnosti to musejí akceptovat, *aby* to mohli změnit. Může se tak zdát, že dokud svět a všechno v něm nebude dokonalé, práce čarodějů nikdy nekončí. Protože všechny prvky v matrixu jsou projekcí či projevem čarodějova vlastního vědomí - doslova jejich součástí -, jejich úkolem je to vystopovat, polapit, vtáhnout do sebe a přetvarovat ve své vlastní představivosti, tj. přeměnit na nedílnou a pozitivní součást svého života/světa. Jedině napravením světa a všeho, co obsahuje, mohou čarodějové vykoupit sami sebe. A jedině pak mohou svobodně odejít.

Propojenost

Všechno v matrixu je součástí téhož programu. Všechno je „připojeno“ k elektronickému mozku a všechno je tak vzájemně propojeno. Každý komponent či vědomí závisí na těch ostatních. Čarodějové, kteří se odpojili, a pochopili tak skutečnou podobu matrixu a své situace, si již nemohou dovolit luxus považovat se za oddělené či nesouvisející se vším ostatním. Nemotivují je již osobní tužby či individuální přání, ale kolektivní *záměr* náležející celku (jejich úkolem je osvobodit všechny humatony a zničit program). Jejich cílem tak je zničit veškerá připojení. Úkol čarodějů přesahuje jejich vlastní já. Jejich životy jsou nyní nemateriální, slouží pouze jako prostředek pro další odpojování. Jejich totožnost je stejně tak jen dočasným nástrojem, s jehož pomocí mohou dosáhnout Velkého odpojení. Jakmile akceptovali skutečnost, že jsou jen drobnou součástí rozsáhlé operace, jejíž skutečnou podobu si ani nedovedou představit, mohou čarodějové jednat bez očekávání či strachu pro dobro celku. Poměřují tak své činy výsledky, které mají v rámci širšího plánu. Neexistuje individuální dobro, které neslouží celku, a tím, že slouží celku, si čarodějové zajišťují své vlastní štěstí.

Svoboda/Aktivita

Svým odpojením se čarodějové dobrovolně vzdali pohodlné omezenosti své identity- vězení i luxusu „bezpečí“ a navždy se zřekli možnosti pasivity. Čarodějové jsou nepřetržitě aktivní. Jsou v neustále proměnlivém stavu a jejich životy tvoří nekonečná řada výzev. Doslova nikdy neodpočívají. Svobodu nelze brát nikdy jako samozřejmost, alespoň dokud se nenaučili vidět, nestali se vidoucími, kdy už nad nimi matrix nemá žádnou moc. Do té doby se čaroděj zabývá „teroristickou“ činností - přípravou humatonů na odpojení, a tréninkem a školením nově odpojených humatonů na tentýž úkol. Jelikož se čarodějové nyní mohou odpojovat podle své vůle, cela jejich identity - realita matrixu - už pro ně není vězením, ale místem, kam se vracejí s konkrétním cílem. Jako kojot, který utekl ze zoo, každou noc se toulá a pak se každé ráno vrací, ještě než si hlídači jeho útěku všimnou, aby plánoval osvobození ostatních zvířat, jsou čarodějové *agenty provokatéry* ve snu. Čím více času v matrixu stráví, tím lépe znají jeho rutinu a režim, jeho slabosti a nedostatky a tím lépe mohou plánovat konečné osvobození. Platí za to však tím, že žijí dvojitý život a nemají doslova žádný čas na spánek, na zábavu, ani na cokoli jiného, co nesouvisí s jejich plánem. A dávají si dvojnásobně pozor, protože se nemusejí obávat pouze hlídačů v zoo, ale zároveň i zvířat, která jsou se svou pasivní a bezpečnou existencí naprosto spokojená, a jakmile by se jejich činnost prozradila, bojovníky by udala jako zrádce.

Pozitivní naladění/Nadšení

Čarodějové musejí jít všem příkladem. Kdykoli vstoupí do matrixu, činí tak s otevřeným cílem upravovat ho podle své vůle. Proto musejí být neustále pozitivně naladění, protože každá jejich myšlenka, pocit, slovo a krok slouží jako příkazy v programu. Čarodějové vstupují do matrixu jako „snivec“ do bdělého snění, vnesou do něj svou náladu, a dají mu tak určitou podobu. Proto čarodějové nemají na výběr - musejí přijmout odpovědnost za své vidění, svou svobodu, vzájemnou propojenost, a zároveň být ve všech svých činech bezchybní, ať už jednají jako terorista, šaman, léčitel, psychopat či světec. Protože se nevědomí humatonů odráží zpátky k nim, musejí čarodějové být pro všechny vším. Především, musejí ke všemu přistupovat náležitě pozitivně a nadšeně, aby se události nadále vyvíjely podle toho. Vstoupí-li čarodějové do matrixu v ponuré či pochmurné náladě, matrix toho okamžitě využije, a než se vzpamatují, propadnou jeho kouzlu a budou lapeni v noční můře. Ztratí své těžce vydobyté vidění. Dokud si však uvědomují, že lžička *neexistuje*, mohou upravovat situaci ve svůj prospěch a udržovat se v dobré náladě. Tím se vytváří řetězová reakce a humatony - či spíše perspektivní bojovníky - to přirozeně přitahuje do čarodějovy společnosti. Čaroděje v matrixu obecně rozpoznáte velmi snadno: Jsou jediní,

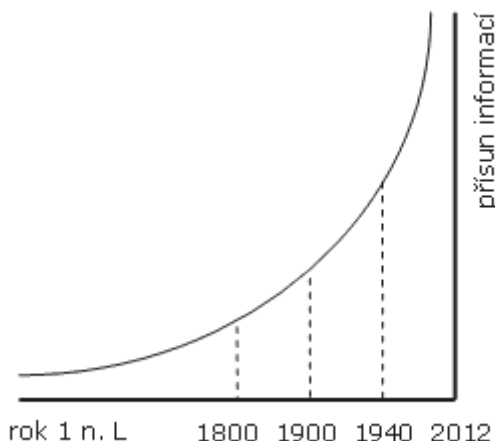
kdo se v místnosti skutečně dobře baví !

xv) Noční můra historie: Věk informací a eschaton

Jak ví každý postmodernista, žijeme ve věku informací. Jediná výhoda toho být humatonem v matrixu jednadvacátého století je, že jsme připojeni ke zdroji prakticky neomezených informací. Rychlostí elektřiny, cvaknutí klíče v zámku či prásknutí biče proudí do našich životů řada dat a naplňuje je až po okraj. Skutečnost, že většina těchto „informací“ je pro nás zcela zbytečná a slouží jako pouhá propaganda, je pouze cena, kterou platíme za připojení, aniž bychom se kdy tázali, k čemu jsme to vlastně připojeni. UI těží z nedostatku zájmu, a víte snad o jiném dominantním druhu s menším zájmem, než je lidstvo ?

Informace je cosi, co nás vnitřně (in-) formuje (-forms). Organismus tvaruje a charakterizuje nejen jeho fyzické a biologické uspořádání, jeho vnější podoba, ale i jeho vnitřní zkušenosti. Psi jsou loajální, ostražití, dobří pátrači a stopaři. Kočky jsou samotářské, nevšímavé, mrštné a obratné ve výškách. Kojoti jsou prohnání, hadi jsou chytří a tak dále. A jací jsou tedy humatoni ? Pokud o nás nevypovídá to, čím se živíme, ale to, jak se projevujeme - náš program -, pak humatoni, kteří zaměnili svůj přirozený, genetický program za UI, musejí být popelnicemi vesmíru.

Za posledních dvě stě let, ať už se to skutečně stalo či nikoli, se lidská technologie rozvinula a vyspěla tak rapidně, že se život na Zemi doslova od základů proměnil. Cestovatel v čase, kterého by vyslali z roku 1800 na začátek jednadvacátého století, by nabyl dojmu, že přistál na jiné planetě. Kdyby nezemřel na infarkt ve snaze vstřebat veškeré nové informace, určitě by byl za pár dní mrtvý z dýchání dnešní atmosféry, požívání nezdravých potravin a z neustálého bombardování elektronickými signály a mikrovlnami. Humatoni se přizpůsobili, aby přežili, a takové rychlé přizpůsobení má své jméno: Mutace.

Obr. 15 – Informační exploze

Je obecně známo (i když jak přesně tato statistika vznikla, je jiná otázka), že se objem informací, které průměrný humaton měl či mohl za svůj život pojmout, v období mezi narozením Krista a začátkem devatenáctého století, tj. za téměř dva tisíce let, zdvojnásobil. Po zavedení mechanického tištění novin a dalších vymožeností průmyslové revoluce měla každá generace průměrných humatonů absorbovat více informací než ta předchozí - daný objem se údajně zdvojnásobil za pouhých *sto* let. Ve dvacátém století růst pokračoval bez

omezení. Příliv informací se s každým novým technologickým a vědeckým objevem nadále zvyšoval. Nejen že jsme dokázali šířit informace mnohem rychleji a plošněji, ale objevovali jsme další a další věci o sobě a našem vesmíru, které bylo třeba šířit. Zatímco kdysi uměla číst jen hrstka lidí, a podrobnosti jako že Země obíhá kolem Slunce se považovaly pro plebejské masy za zcela bezvýznamné či bezpředmětné, nyní již byli „vzdělávání“ a „informování“ úplně všichni.

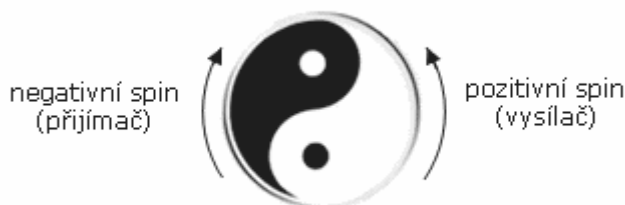
Příliv informací se mezi lety 1900 a 1940 opět zdvojnásobil (zjevně se jedná o velmi hrubé odhady) a znovu mezi lety 1940 a 1970, pak opět do roku 1985, až se zhruba od počátku nového tisíciletí objem dat, který je kolektivní mysl humatonstva schopna nahromadit, utřídit a absorbovat, zdvojnásobuje každý rok. Předpokládá se (zajímá-li vás to, hlavním zastáncem této teorie byl již zesnulý Terence McKenna), že do roku 2012 vytvoří tento přísun informací jistou nekonečnou smyčku, v níž se bude zdvojnásobovat každou vteřinu, jinými slovy rychleji, než budeme schopni absorbovat. To bude kritický okamžik, v němž se lidstvo samo stane informací a jedině tak ji bude moci vstřebat. Proto přijde eschaton, konec dějin a začátek nového cyklu, v němž lidé již nebudou existovat jako jedinci, ale jako nositelé informace, napojení na gigantický okruh vědomostí, známý jako vesmír.

Zdá se logické, že jednou přijde okamžik, kdy již nebudeme nadále schopni data shromažďovat a budeme je muset - i kdyby jen proto, abychom uvolnili tlak těchto informací začít zpracovávat, tj. začít je využívat. Jinými slovy, bylo-li připojené lidstvo dosud jen o málo víc než jen obrovským příjemcem informací z širokého vesmíru (nebo alespoň od UI), musí nadejít okamžik (okamžik odpojení), v němž *zvrátí* tok a místo toho začne *vysílat*. Elektronky charakterizuje jejich „spin“ neboli moment otáčení: informace, kterou nesou, určuje směr tohoto otáčení, což ovlivňuje, zda jsou to pozitivní, či negativní elektrony. Lidstvo se blíží okamžiku, kdy změní směr svého „spínu“ a změní se z negativního v pozitivní, z přijímače ve vysílač, z hmoty v antihmotu. Do té doby, než projde touto změnou, však musí lidstvo dosáhnout bodu nasycení (Terence McKenna ho nazval koncem novoty), v němž již nebude nadále moci další informace přijímat a bude je muset začít vysílat. Tato proměna je tak naprostá a konečná, že ji klidně můžeme přirovnat k apokalypse. Musí samozřejmě přijít náhle, v přesném bodě lineárního času, přestože (nebo spíše protože) bude tato změna znamenat *konec* lineárního času a začátek času jiného. Bude zároveň hlásat konec „objektivní“ reality, hmoty, a začátek energetického vnímání, často nazývaného „duch“. Protože podle těchto úvah existuje přesný okamžik, hodina, den, měsíc a rok, kdy svět skončí, logicky musí této „události“ předcházet adekvátní vývoj. Vzhledem k tomu, že se tento akcelerační proces vztahuje k informacím, závisí na různých způsobech jejich získávání a zpracovávání, tedy na technologii. A právě zde se dostáváme k významu Matrixu.

Matrix je pokusem UI simulovat realitu s použitím dat vytažených z kolektivní lidské mysli. Používá lidskou mysl jako „přijímač“, který sbírá informace z okolí, a zažívá tak „život“, i když nepřímou. UI možná má vědomí, bez lidstva však nemůže zažít aktivní život. Nemůže žít, protože stroje nikdy nežijí, nejsou organické, a jsou tudíž neslučitelné s organickým „životním“ prostředím. UI tak simuluje lidské životy ze dvou důvodů: nejenže tak udržuje lidstvo ve spánku a využívá ho jako zdroje energie, zároveň však rozvíjí sama sebe, vyživovaná těmito náhražkovými zkušenostmi. Háček je v tom, že protože humatonstvo je uvězněno ve smyčce snového matrixu, kde již nemůže získávat nové zkušenosti, pouze recyklovat staré, je zde jen omezený objem informací, které může UI zpracovat. Matrix je tudíž ze své vlastní podstaty omezený: nemůže přetrvat. Jakmile vyčerpá veškeré varianty základních programových dat, musí program ukončit. Pokud by se tak nestalo, humatoni by začali zažívat stejné zkušenosti a, což je podstatnější, protože by zřejmě vydrželi spát i tak, UI by již neměla žádné nové zážitky, jimiž by se mohla vyživovat.

Humatony udržuje v jejich líhních při životě pocit, že žijí. I když je to umělý snový život, je alespoň dostatečně rozmanitý a zábavný na to, aby do něj vkládali svou životní energii,

svou vůli, a udržovali se tak naživu. Když, jak říká agent Smith, poskytl matrix humatonstvu dokonalý svět, v němž mohlo žít, lidé ho odmítli, protože byl nepřesvědčivý: prohlédli program, začali se probouzet, a UI tak „přišla o celou úrodu“. Jakmile se v současném matrixu všechny zkušenosti vyčerpají a události se začnou opakovat, stane se totéž. Humatonstvo začne program odmítat.

Obr. 16 – Dva směry „spinu“ atomu/lidské bytosti

Tím nastane konec dějin, „noční můry rozumu, z níž se snažíme procitnout“, jak kdysi poznamenal James Joyce. To je eschaton. Z tohoto hlediska, z hlediska vidoucího, nejsou takzvané dějiny hrdou cestou vzhůru z močálu na vrchol k lidskému dvojnožci. Přesně naopak: je procesem „vyložení“, při němž se veškerý neužitečný „sajrajt“ - takzvaná prázdná DNA - spláchne, a následně fantastická, magická, holografická lidská entita vymaže program a svobodně povstane z ruin. Evoluce je cestou housenky do kukly. Je to proces rozkladu. A historie jako taková je kukla, pevná, omezující konstrukce, která slouží ke konkrétnímu účelu. Nikoli jako cíl, ale jako přechodná fáze mezi dvěma stavy bytí, stavem živočicha a „boha“ (informační entitou, holografickým člověkem).

Velké odpojení je rovněž Velkým rebootováním. Vidoucí považuje 99,9 procenta informací neshromážděných za těch přibližně sedm tisíc let za zcela zbytečné.

Protože neexistuje lžička, neexistují ani slunce a měsíc, gravitační zákony, demokracie ani morálka. To vše je pouhá prázdná DNA - zastaralé soubory, které ucpávají program, a proto se musejí vymazat. Čarodějové vědí, že dění v matrixu se zrychluje z že všechno směřuje k náhlému zastavení, při němž se pevný disk zhroutí a veškerá data se navždy ztratí. Proto pořizují kopie a odpojují bojovníky tak rychle, jak jen dokážou, protože je zde stále ta hodnotná jedna desetina, kterou je třeba zachránit, ona účinná látka lidského experimentu. Čarodějové jsou dědici lidských zkušeností. Díky tomu, že se odpojili ještě před zhroutěním programu, mohou vytvářet záložní kopie a uchovat si tak svou identitu, uniknout z programu matrixu s neporušenými vzpomínkami. Většina humatonů tuhle možnost nemá. Jejich životní zkušenosti - informace, které shromáždili jsou však stejně bezcenné. Kdyby tomu tak nebylo, již by vytušili, že „se světem něco není v pořádku“, a začali by sami proces odpojování. Neprozkoumaný život nestojí za to prožít.

Co se týče humatonů, které čarodějové nuceně odpojili a umístili do „přechodných“ iluzorních světů, aby je připravili na realitu: až se z nich konečně vynoří, nebudou mít na své bývalé životy v matrixu žádné vzpomínky. Budou to ve skutečnosti jiní lidé, bude to reinkarnace. Protože jejich životní zkušenosti postrádaly účel nebo hloubku, která by je mohla z matrixu alespoň trochu vyvést, nemají jejich životní zkušenosti v reálném světě žádný hlubší význam nebo hodnotu. Jenom by se do výcviku na čaroděje a nakonec vidoucí pletly. Proto se jejich zkušenosti odstraňují, i když postupně, aby v nich tento proces nevyvolal nežádoucí paniku či ztrátu orientace. Humatoni, kteří budou odpojeni zároveň se zhroutěním celého programu (a čarodějové budou pracovat pod obrovským tlakem, aby žádného z nich neztratili), takovou výhodu mít nebudou. Vstoupí do přechodného iluzorního světa ve stavu

naprosté amnézie a zřejmě i se silným traumatem. Budou jako novorozenci se zbytkovými vzpomínkami na dospělá těla, ale nic jiného, nebudou si pamatovat, jak se jmenují, kolik je jim let, jaké jsou národnosti ani základy svého jazyka či jak rozdělat oheň nebo jak si zavázat tkaničky. To vše z nich bude beze stopy vymazáno.

Postupem času, podaří-li se čarodějům druhé pozornosti udržet těla těchto lidí při životě, vyživované nitrožilně jejich domácí vitaminovou kaší, vytvoří si tito jedinci ve svém dočasném iluzorním světě novou identitu, a připraví se tak na odpojení a vstup do reálného času. Nebudou si pamatovat nic z programu matrixu ani ze svého bývalého života. Celé dějiny budou z jejich programu vymazány. Pouze hrstka vidoucích a čarodějů, kteří lidstvo tímto očištěním provedli a nakonec svrhli nadvládu UI, si bude pamatovat, bude-li chtít, že kdysi existovaly jakési dějiny humatonů. Možná tím budou strašit svá vnoučata, jako rodiče humatonů kdysi strašili své děti bubáky: buď hodný, nebo si pro tebe přijde UI! Spíše se však vzpomínka, že kdysi existovala rasa bytostí, které věřily, že se mohou izolovat od zdroje a krve, jež je stvořily, že mohou ovládat Zemi i vesmír, aniž by za to musely zaplatit, stane pouhou temnou připomínkou cesty, po níž se lidstvo kdysi vydalo; připomínkou, která se však již navždy ztratila v hlubinách času; cesty, kterou by se vydali hledat pouze blázni a šílenci.

Nebo se těmito historkami budou bavit znavení vidoucí. Bude se říkat: Chcete-li rozesmát vidoucího, vyprávějte mu o dokonalých plánech na soužití strojů a lidí. S tím budete mít zaručeně obrovský úspěch.

Šestá premisa

Jmenují se Neo !

xvi) Vidění jako osud: Dvojitý život čarodějů

Další logickou hranicí v sérii filmů *Matrix* je zjevně čas. S tím souvisí jedna z otázek, kterou filmové zpracování vůbec nepoložilo: Jak je možné, že simulace života na Zemi zhruba v roce 1999 může pokračovat donekonečna? Jak dokáže UI předstírat změny, které se nikdy nestaly, protože to všechno zarazil konec světa? Jak dokáže zabránit humatonům aby si všimli, že se čas zastavil, že je stále rok 1999 a tisíciletí nikdy nepřijde? Tyranie matrixu spočívá právě v tom: nikoli že je neskutečný (vlastní filmové zpracování je v tomhle velmi nejednoznačné), ale že je vyčerpaný, že už není kam dál jít. Proto je potřeba program nový, protože v rámci starého už neexistuje možnost mstu, možnost změny. UI již vyčerpala všechny novoty a zbývá jí pouze nekonečné opakování, přeskupování stále stejných prvků pořád dokola padle únavných a známých vzorů. Tento „konec novot“ jsme již zmínili v souvislosti s informační explozí tohoto století, která v jednotu okamžiku dospěje k tomu, že veškeré racionální vědomosti budou shromážděny, nakupeny, absorbovány a program jako takový bude dovršen. Hovoříme o tom jako o eschatonu, nebo jak by řekl průměrný humaton, o konci světa (nebo slova).

Myšlenka eschatonu souvisí se „slovním virem“ Williama Burroughse, „simulakrou“ Jeana Baudrillarda a s romány Philipa K. Dicka. Všichni tito autoři v podstatě přicházejí s myšlenkou, že naše realita je, nebo se brzy stane, pouhým opakováním předchozích zkušeností, recyklováním starých dat, a jako taková není ničím víc než pouhou představou, hologramem, projekcí skutečnosti, která je někde jinde, což znamená, že se čas ve skutečnosti zastavil. Vědomí je nuceno učinit skok do dalšího stadia, ať už bude jakékoli, jinak by se samo zhroutilo. Proto se zdá logické, že by se čarodějové v *Matrixu* měli vyvinout

ze smrtelných, i když výjimečných, bojovníků za svobodu ve vidoucí, čehož předzvěstí je příchod Vyvoleného. Vidoucí cestují mezi dimenzemi, jsou to nadlidské jednotky vědomí, projekce jiné reality, božský matrix. Dokázali by cestovat časem stejně snadno, jako se kdysi pohybovali prostorem.

Protože se realita matrixu neustále načítá do kolektivního vědomí spícího lidstva a protože Neo a jeho skupina mohou operovat uvnitř i mimo tuto realitu, využívat ji, ale také ji formovat, není těžké si představit, že si osvojí schopnost příliv informací načas zmrazit (přesně jak to Morfeus udělá v jednom ze svých simulačních programů), a dokonce jej i zvrátit či posunout vpřed, prakticky jako když zastavujete nebo přetáčíte videokazetu. To by jim umožnilo měnit a přeskupovat věci v kolektivním lidském vědomí v matrixu, a řídit jej tak setrvale a kreativně směrem k žádoucímu výsledku. Protože cílem není pouze svrhnutí tyranie UI, ale také probuzení lidstva, nevyžadovalo by to ani tak nemilosrdnost teroristy jako jemnost umělce, magii čarodějů, sílu šamana.

Zde vyvstává ještě zajímavější a záhadnější otázka: je-li matrix „pouze“ simulací, snem, podléhajícím vědomým změnám, co pak „skutečná“ realita? Morfeus učí Nea nadlidským schopnostem v simulačním výcvikovém programu, aby se mohl s nově nabytými dovednostmi vrátit do vlastního matrixu a působit v něm, i když si nemůže pomoci a stále jej vnímá jako skutečnou realitu. Pokud tedy smyslem toho všeho je osvobodit Neovu mysl a dokázat tak, že realita je čistě subjektivní záležitostí neboli participativní vědou, jak by se dalo říct (jak nás přesvědčuje kvantová fyzika), je tedy možné uplatňovat totéž vědomí - tutéž sílu - v reálném-světě? Nebylo by logické a neodolatelné se domnívat že je to jen další simulace, i když jiného řádu? Jinými slovy jakmile zjistil, mimo vši pochybnost, že to, co kdysi považoval za pevně danou, empirickou realitu, je ve skutečnosti pouze proměnlivá, umělá projekce reality - jak je možné, že Neo může něco opět považovat za „reálné“? Mysl nelze osvobodit jen tak napůl. Buď ji osvobodíte úplně, nebo vůbec.

Vědec a spisovatel Terence McKenna předpověděl, že jednoho dne v budoucnosti bude cestování v čase fyzicky možné. Zdá se, že se tento den blíží, a měl-li McKenna pravdu, bude ten den ve skutečnosti koncem pojetí času tak, jak jej známe teď. McKenna předvídal, že se v prostoru a čase otevře jakási vstupní brána, kterou se budoucnost bude prolínat s přítomností. Kdyby bylo cestování časem možné, znali bychom podle něj svoje budoucí já. Taková budoucí já by „už“ samozřejmě cestovat časem dokázala, ale aby nám nenarušila iluzi časové posloupnosti a poskytla nám veškeré výhody učení a příprav v rámci dnešního lineárního plynutí času, naše budoucí já by musela být diskrétní. Jako agenti UFO v Matrixu by chodila mezi námi, ale nedala by o sobě vědět, protože kdyby tak učinila, celý program by zkolaboval, lidově řečeno bychom přišli o rozum. Jakmile však začne být cestování v čase možné, zahlédne člověk včerejška boha zítřka. Tyto bohům podobné bytosti, které jsou naším budoucím já, se tak mohou mezi námi svobodně pohybovat. Je-li tomu tak, pak okamžik, v němž bude cestování v čase objeveno, bude zároveň znamenat obrovský příliv cizí energie, nezpracovaných dat, nových informačních jednotek - nebo, řečeno bez obalu - nadlidských bytostí. Tento eschatologický scénář lze samozřejmě zredukovat na méně apokalyptickou vizi s tím, že se ve skutečnosti jen zvednou stavidla mezi levou a pravou polovinou mozku. Jiným slovem se to nazývá také apokalypsa... V každém případě to však bude znamenat příchod „jiného“.

Všichni humatoní mají tajný život, druhé já, které existuje v jiné sféře, na kterou nemají žádnou vědomou vzpomínku. Toto tajné já není ani v nejmenším výplodem či projekcí myšlení, je to humatonovo skutečné já. Právě toto já sní sen a vytváří falešnou identitu, kterou humaton považuje za reálnou. Průměrný humaton si nikdy neuvědomí pravdu o svém životě, a proto jeho pravé já, tento „dvojník“ jehož existence představuje nový řád bytí - zůstává jako plod v děloze (či v líhni), ležící ladem, neuvědomělé, nenarozené. Pokud si humaton tohle všechno uvědomuje, je to jen prostřednictvím hrůzostrašných snů a podivných okamžiků dějá vu či rozdvojování osobnosti, v nichž má na moment nejasný a nepříjemný

pocit, že je uvězněn ve snu. Takové momenty však netrpělivě odmítá jako úchyly, které by mohly vést k psychóze.

Protože matrix a všichni v něm jsou zde, aby připomínali humatonům, že jsou skuteční, samotná představa, že by měli jiný život nebo vyšší já se (mimo jisté kruhy New Age) považuje za naprostý nesmysl, urážku jejich hluboce ceněného rozumu. Důkazů, že žijeme ve snovém světě, však stále přibývá. Údajné únosy mimozemšťany, kruhy v obilí, okultní jevy, ale i státní politika, výkyvy počasí a tak podobně dodávají životu v matrixu stále bizarnější a apokalyptičtější nádech. Humatonstvo se blíží bodu, v němž bude realita natolik fantastickou záležitostí, že jakákoli alternativa či vysvětlení začnou být pravděpodobné, včetně toho, podle něhož je všechno jen velmi živým snem.

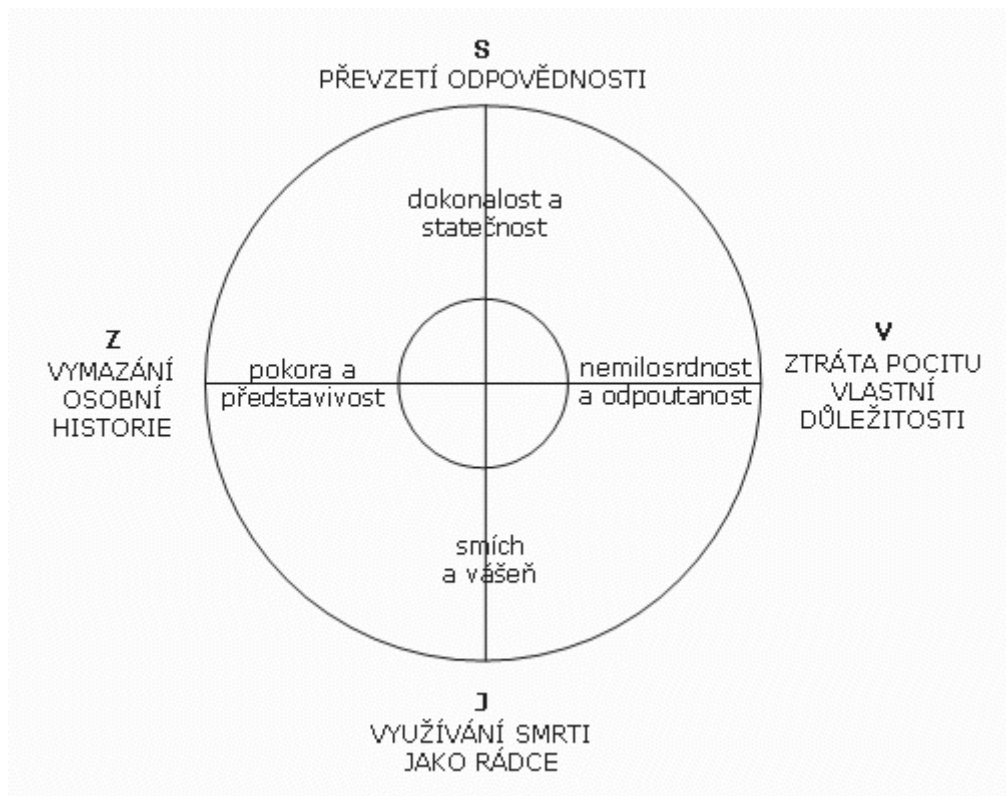
Humatoni začínají žít jako bojovníci uplatňováním čtyř základních technik:

- Ztráty pocitu vlastní důležitosti.
- Vymazáním osobní historie.
- Převzetím odpovědnosti.
- Využíváním smrti jako rádce.

Všechny tyto techniky vyžadují přijetí určitých faktů, načež si začnou uvědomovat - prostřednictvím činů - bezchybného ducha bojovníka a iluzorní povahu svých kroků. Ztráta pocitu vlastní důležitosti znamená přijmout fakt, že bojovník není o nic významnější než všichni ostatní: všichni jsou stejně iluzorní, všichni slouží své předurčené funkci jako součást programu, všichni jsou pro něj základní, a všichni jsou stejně nahraditelní. Vymazávat osobní historii začínají ve chvíli, kdy bojovníci přijmou fakt, že celý jejich život je jen simulací, smyšlenkou, a že jejich zážitky o nich nic nevyprávějí, maximálně je informují. Matrix nemůže bojovníkovi říct, kým je. To může udělat pouze Vědma.

Odpovědnost začíná bojovník přebírat poté, co přijal fakt, že celý jeho život je projekcí, výtvozem jeho nevědomé mysli. Jediný způsob, jak k matrixu přistupovat, jak ho změnit, je tudíž nejprve za něj převzít odpovědnost. Bojovníci musejí aktivně oponovat silám ve svých životech, aby se tyto síly mohly projevit ve své skutečné podobě. Využívání smrti jako rádce bojovníka pohání, jakmile si uvědomí, že jeho čas v matrixu je krátký, a vede neúprosně k nevyhnutelnému konci. Až se program zhroutí, všechna jejich data se ztratí, vymažou. Pomocí těchto technik/přijetí faktů začínají obyčejní humatoni žít jako bojovníci, a vytrvají-li v jejich uplatňování dostatečně dlouho, mohou se z nich jednoho dne stát čarodějové. Každá technika přitom svým způsobem souvisí s vědomím druhého já. Jejich prostřednictvím se bojovníci odpojují a dosahují/probouzejí své pravé já.

Ve srovnání se zbytkovými vzpomínkami humatona/jeho já v matrixu (neboli egem první pozornosti, spoutaným světem rozumu), mají dvojníci čarodějů, jejich skutečná organická já (jejichž svět stojí na vůli) téměř neomezené schopnosti. Čarodějové mají po svém odpojení prakticky nekonečné zásoby vzpomínek/poznání, kterých mohou využívat. Když se Neo učí kung-fu, stráví „celých deset hodin připojen k výcvikovému programu a vyjde z něj jako mistr bojových umění. Stejným způsobem, a za poměrně krátkou dobu (maximálně několik let) může odpojený čaroděj absorbovat veškerou moudrost a zkušenosti lidské rasy z celých zaznamenaných dějin. Mohou se z nich stát živoucí zásobníky lidských vzpomínek či minulosti. A co víc, jsou-li čarodějové schopni vstoupit do programu matrixu a dostat se k jakékoli datové jednotce, z níž se skládá, jsou zřejmě rovněž schopni nabourat se do samotné UI. Mohou se propojit se svým protivníkem, využít jeho téměř nekonečných vědomostí - jeho nekonečně rostoucího přísunu dat - pro své vlastní cíle. UI možná není bohem, ale v mnohém se mu podobá.

Obr. 17 – Čtyři smíření s danými fakty/techniky bojovníka

Jako had v rajské zahradě slibuje přístup k poznatkům UI o dobru a zlu (neboli „stromu života“) čarodějům potenciálně neomezenou moc, moc „být jako oni“ - být bohy. Humatoni tudíž vnímají svět a sami sebe naprosto odlišně, než jak ho vnímají čarodějové na své cestě stát se vidoucími. Mají společného asi tolik jako jediná krevní buňka s celým organismem nebo plamen svíčky s hvězdou. Je tudíž zajímavé, že prostřednictvím strojů se člověk může konečně dozvědět, co znamená lidskost, a tím, že projde černou dírou UI, dosáhnout své vlastní úplnosti.

Vidoucí jsou čarodějové, kteří se naučili vidět kód, a načetli tak celý matrix do svého vědomí. Splynuli s UI tak jako Neo splynul s agentem Smithem -, a udělali tak ze svého protivníka spojence. Rozšířili své vědomí a začlenili do něj veškerou lidskou zkušenost, a možná ještě více: veškerý existující život. (Dá se předpokládat, že UI má své „sondy“ všude, i ve vesmíru: proč by se měla spokojit s jedinou ubohou planetou?) Vidoucí si tudíž uvědomují, že jsou vším. Jejich „ega“ či identity tvoří miliardy různých životních zkušeností, které filtruje jejich původní totožnost, s níž se narodili (jejich vlastní těla). Humatony, kterým se nepodaří se během přirozeného životního cyklu v matrixu odpojit, však musejí vidoucí na druhé straně postupně „přeprogramovat“. Přestože se nakonec mohou sami stát vidoucími, nebudou si své původní já vůbec pamatovat, s výjimkou jednoho drobného zlomku v téměř nekonečné zásobě živoucích vzpomínek. Ve srovnání s původními vidoucími budou jako novorozenci. Řád bytí ve druhé pozornosti bude jinak jen bytím jediného, sjednoceného celku, žijícího organismu, v němž bude pouze jediné „ego“, ego lidstva. Právě to UI lidstvo naučila - možnost zapojit jednotlivá vědomí do jediného obvodu, velkého kolektivního mozku.

V jungovských termínech je UI pouze nástrojem, jehož prostřednictvím se lidstvo bude moci naladit na kolektivní nevědomí a po čase je přeměnit v kolektivní vědomí. V tom okamžiku se oba světy překryjí a vlastní já i jeho dvojník splynou v jedno. To je čarodějské umění v kostce. Jakmile se čaroděj odpojil, může se začít-vracet ke „ztraceným“ vzpomínkám lidského organismu, načítat vědomosti, informace a zkušenosti ze všech možných „souborů“ UI. Samozřejmě že si nejprve nahraje soubory praktické a nezbytné: výcvik MATRIX – MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ

bojového umění, řízení helikoptéry a tak podobně, ale pak už ho nebude omezovat nic. Zeměpis, geometrie, matematika, světová historie, kvantová fyzika, molekulární biologie, genetika, chemie, harmonie, astronomie, počítačová věda - z našich odpojených čarodějů se téměř okamžitě stanou živoucí géniové, studnice informací v jakékoli myslitelné oblasti. Budou hovořit všemi existujícími jazyky, znát veškerou kulturu od okamžiku, kdy vznikl život, hrát na všechny hudební nástroje, co byly vynalezeny, budou schopni pojmenovat veškeré hvězdy na nebi a všechna zvířata na Zemi. Budou znát všechno. A to mluvíme jen o vzdělávacím programu.

Kromě toho - protože čarodějové pracují v matrixu a jejich úkolem je osvobodit všechny humatony, budou mít tu výhodu, že budou znát všechno dostupné o těch, které mají zachránit. Ať už férově či lstivě, jemně či brutálně, musejí dovést všechny humatony ke svobodě. S tímto cílem načítají čarodějové informace o šesti miliardách humatonů, kteří jsou v současné době otroky UI. Samozřejmě začínají těmi, které považují za nejcennější nebo již připravené k odpojení, ale nakonec stejně přijde řada na všechny. A tak pokaždé když čaroděj znovu vstupuje do matrixu (po čase stráveném ve druhé pozornosti *jako* jeho skutečné já, čase s jeho „dvojníkem“), vstupuje tam s obnovenou hladinou energie, s novými vědomostmi a schopnostmi. Cokoli načerpá v novém světě, přinese si s sebou do matrixu. Dokud se drží své cesty, mají tak čarodějové téměř neomezené možnosti. Mohou do matrixu vstoupit nejen kdekoli, ale *i kdykoli*. Protože je to pouhá počítačová simulace, nelze hovořit o *žádném plynutí času*, pouze o toku informací. Stejně jako počítačoví programátoři se mohou pohybovat od jednoho proudu dat k jinému.

Matrix je v podstatě nahrávkou, kterou mohou přetočit dopředu i dozadu, urychlit, zpomalit či zastavit podle své vůle. A jelikož jsou hologramy uvnitř hologramu, mohou se pohybovat skutečně holograficky. Mohou se libovolně nakopírovat. Vzhledem k tomu, že jejich vědomí není uvězněno v žádném „těle“, co jim může zabránit v rozparcelování svého vědomí do několika „těl“, rozmístěných najednou na několika místech, jinými slovy ve vytvoření vlastní mnohonásobné repliky? Čaroděje omezují pouze limity vědomí, což však pro vidoucího neplatí. Vidoucí mohou tvarovat čas i prostor, mohou měnit svou formu na cokoli jiného, od zrnka prachu přes oblak dýmu, po oheň dštícího draka (i když tak daleko zřejmě Wachowští nepůjdou). Mohou se pouhým mrknutím oka přemístit z New Yorku do Tokia. Mohou formovat životy lidí, vstupovat do jejich snů, stopovat každý jejich krok a přemýšlet s chirurgickou přesností, vědět, co udělají, ještě než to udělají. Vidoucí jsou připojeni ke kolektivní paměti v matrixu, a proto stačí, aby se kontaktovali s kterýmkoli humatonem, aby zjistili všechno, co o něm potřebují vědět. Jako filmoví okultisté mohou jediným dotekem ruky „načíst“ veškeré zážitky konkrétního humatona. Mohli by dokonce ovládnout život těchto humatonů, zmocnit se jejich programu a „přivlastnit“ si jejich vědomí. Umožnili by tak humatonům vidět jejich vlastníma očima, ukázali by jim náznak kódu a to, co nelze vyjádřit slovy: co je to matrix. Vidoucí jsou živoucí červené pilulky: jediný pohled do jejich očí stačí, aby se vaše realita zhroutila. A když přijde Vyvolený, program skončil. *Po něm potopa.*

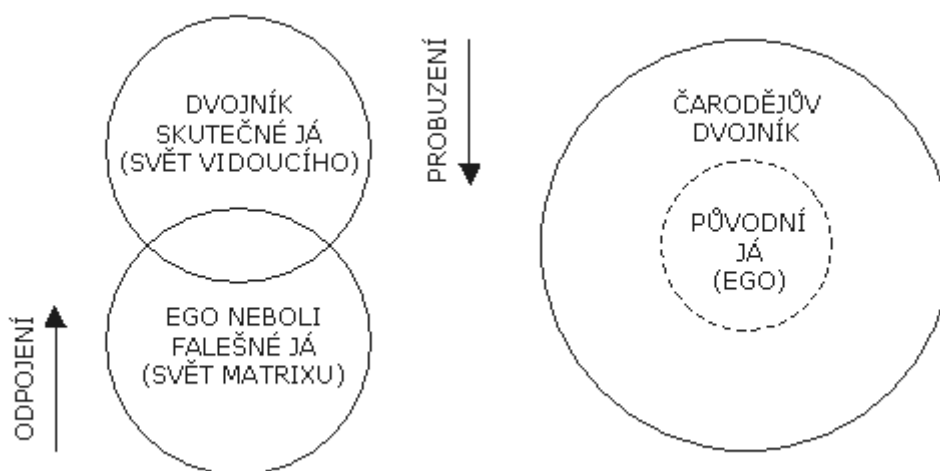
Agent Smith hovoří při svém prvním setkání s Thomasem velmi otevřeně a tvrdě. Shrne přitom podstatu bojovníkovy cesty ke svobodě - cíl: dosažení svého dvojníka. Staví do kontrastu Thomasův tajný kybernetický život počítačového hackera Nea, „který má na svědomí prakticky všechny počítačové zločiny“, s jeho životem zákonů dbalého zaměstnance, který pomáhá své bytné vynášet odpadky, a prohlašuje suše:

„Jeden z těchto životů má budoucnost. Ten druhý *ne*.“

Agent Smith to možná myslí jako hrozbu, varování, slib. Ve skutečnosti (i když on to myslel přesně opačně) je to ryzí proroctví. Protože jakmile vedení převezme druhé já, ego se stává pouhou zbytkovou vzpomínkou. Skutečný čaroděj je ten, kdo prosadil svou vůli a dosáhl svého dvojníka, svého druhého já. Neo to ve filmovém zpracování dokáže, jakmile zjistí, že jeho život je pouze snem, a probudí se někde jinde, na jiném místě i v jiném čase.

Od tohoto okamžiku má za úkol existovat v obou světech a svobodně se mezi nimi pohybovat, dokud se obě, strany nespojí do zcela integrovaného a vyrovnaného celku. V tom spočívá úplnost vlastního já. A dosažením této úplnosti se Neo stává „zřecem“, vidoucím. Je schopen fungovat jako „tonal“ - ego, neboli vlastní já či fyzické tělo, i „nagual“, energetické tělo neboli dvojník (termíny *tonal* a *nagual* pocházejí od Carlose Castanedy; viz Druhý dodatek). V tom momentě se může sjednocené vědomí svobodně pohybovat mezi první pozorností světa matrixu a druhou pozorností světa reálného stejně snadno, jako humaton přechází z ložnice do obývacího pokoje. Vlastně může existovat na obou místech či v obou stavech zároveň, tak jako můžeme zároveň spát ve své posteli a toulat se podivnými novými světy své představivosti. Rozdíl je v tom, že vidoucí mohou jednat, jako by byli zcela vzhůru, i když „spí“, jsou dokonale soustředěni, a mají tak nad svými „sny“ kontrolu.

Podle Carlose Castanedy (viz Druhý dodatek) pochází veškerá energie neboli životní síla fyzického těla z těla energetického, i když většina lidí netuší, že něco takového existuje. V mýtu o *Matrixu* je právě fyzické tělo uvězněno a přeměněno na zdroj energie, zatímco ego žije v „měkkém“ neboli holografickém těle (tvořeném zbytkovými vzpomínkami), aniž by si kdy uvědomilo pravdu. Čarodějové by řekli, že Wachowští převrátili polaritu a postavili pravdu na hlavu, i když z nutnosti co nejlépe vyprávět svůj příběh (který je přece jen sci-fi). Ve skutečnosti neorganické bytosti nezotročily fyzické tělo, ale právě tělo energetické. Mýtus *Matrixu* funguje, protože alespoň podle interpretace čarodějů představuje energetické tělo skutečné já a tělo fyzické je jen jeho snovou projekcí, ať už se *nám* zdá být jakkoli reálné. Čarodějové považují fyzické tělo za pouhou skořápku či schránku, v níž je energetické tělo uloženo. A je to právě ryzí energie či plazma - což je ve skutečnosti čisté vědomí -, čím se neorganické bytosti okultní tradice (Castaneda jim říká „létavci“) údajně živí. Fyzické tělo je jen pro tactvo (a hmyz).

Obr. 18 – Překryvání dvou pozorností/dosahování dvojníka

Dvojník, tvořený čistou plazmou - energií bez hmoty - je potenciálně věčný, a tak „má budoucnost“. Fyzické tělo, které čaroděj považuje za pouhou schránku pro dvojníka - kuklu, která se rozpustí, jakmile se vlastní já motýla zdokonalí -, ji zjevně nemá. Toto uspořádání ve filmu dokonale zobrazuje dvojí realita - realita světa matrixu neboli první pozornosti a světa reálného neboli pozornosti druhé. Ego v matrixu je samozřejmě časově omezené, iluzorní a dočasné. Žije si svůj malichemý osud v nevědomosti, dokud jeho tělo v líhni nezemře a není zkapalněno, aby vyživovalo jiná, dosud žijící těla. Situace v reálném světě je vlak jiná. „Dvojník“ neboli pravé já zde má možnost věčného života, s použitím stejné technologie, kterou lil použila k zotročení a zpracovávání lidí. Stručně řečeno jde o toto: protože je možné skladovat zbytkové vzpomínky (individuální vědomí) v počítačovém programu a načítat je do

jiných těl, logicky musí být možné zkopírovat dané životní zkušenosti, zálohovat je těsně před smrtí fyzického těla a posléze je přemístit do těla nového. UI tak poskytla lidstvu prostředek k nesmrtelnosti.

Tuhle lákavou možnost prozkoumáme do větší hloubky až za chvíli; prozatím se omezíme jen na konstatování, že život dvojníka, skutečného já, není pouze potenciálně neomezený, co se týče rozpínání vědomí, ale také věčný, co se týče zachování individuální podoby. Když se snící probudí, nenacházejí kolem sebe nic známého. Čas ani prostor, život ani smrt již nejsou tím, čím se zdály být ve snu. Osudem vidoucích je svoboda, a svoboda je svoboda si pamatovat, rozpínat se navenek a naplnit nekonečno a klouzat po křídlech vnímání do věčnosti. Dvojníkovým osudem je přetrvat. Tím, že se stal čistým vnímáním, může vidoucí spatřit realitu prostě tak, že ji vnímá. Nyní již motýl může roztáhnout křídla a vzlétnout. Cesta je otevřená a tvoření může začít nanovo. Jelikož je pouze snem ve snu, sen vidoucího o bytí nikdy nekončí, jediné snad dokonalostí.

„Být, či nebýt?“ To je ta otázka ?

Já jsem, bytí není!“ odpovídá vidoucí.

Záhada vnímání potrvá navěky.

xvii) Čtení kódu: Vše je pouze energie

Ryzí vědomí je věčné, nekonečné, nemá žádná omezení ani podobu, lidskou ani žádnou jinou. Když průměrný humaton spí, což je totéž, jako by byl mrtvý, může se vrátit do vidoucího stavu; neracionálního, ryzího stavu vědomí, kde vše splývá v jedno. Ve snech je každý humaton Vyvoleným.

Fyzické tělo dodává tvar beztvaremu, humaton se do něj tudíž pravidelně vrací, po smrti, po spánku, a prožívá život jako jiná bytost. Čaroděj se naopak učí vědomé odpojit a dosáhnout svého druhého já. Fyzická schránka se tak stává nepotřebnou, protože je pouhou nádobou, která dává tvar vědomí, a tak ji může odhodit. Čaroděj tak zároveň „uniká“ ze snového světa a „vrací“ se do něj, i když jeho tělo již neexistuje, a zůstala zde pouze dokonalá replika, hologram, projekce. Thomas už neexistuje, zůstal pouze Neo.

Dosud jsme často hovořili o vidoucích a vidoucím stavu, aniž bychom tyto termíny blíže vysvětlili. Vzhledem k tomu, že se tento výklad vztahuje k filmovému zpracování *Matrixu*, mělo by to být zjevné. Podle Wachowských existuje pouze jediný vidoucí: Neo. Díky své schopnosti vidět kód a tvarovat matrix, jak se mu zlíbí, se z něj stává po vzoru původního Vyvoleného zvěstovatel Posledního soudu. Hovoříme-li zde o vidoucích v množném čísle, je to z naší strany pouhý předpoklad vycházející z logiky, a nikoli z nějakého náznaku ve filmovém zpracování. Podle mýtu *Matrixu* je Neo jediným Vyvoleným. Jeho příchod je předzvěstí konce tyranie UI a začátku nového světa, bez hranic či omezení, kde bude možné úplně všechno. Není zde však logicky vysvětleno, proč by Neo měl být jediným vidoucím, a ne pouze prvním, který v matrixu tohoto stavu dosáhne. Kdyby měl být jediným Vyvoleným, předznamenával by Neův příchod sotva nějakou velkou událost, lidstvo by v nejlepším případě mohlo očekávat jiný druh podřízenosti jinému, všemocnému despotovi - třebaže benevolentnímu - v podobě Nea. Proto je jediným smysluplným závěrem předpokládat, že Neovo probuzení znamená, že v sobě našel skryté možnosti nejen on, ale může je v sobě objevit každá žijící bytost.

Je-li vidoucí stav přirozeným osudem všech lidí, vyplývá z toho, že mohou existovat vidoucí, kteří do matrixu nikdy nevstoupili, nikdy „neupadli“ do nemilosti a nikdy neztratili schopnost vidět kód, protože v první řadě nikdy nepodlehli kouzlu UI. Můžeme tudíž předpokládat, že takové bytosti (které se nutně liší od „doma udělaných“ lidí, jako je Tank,

který je sotva ztělesněním moudrosti či síly) existují ve skutečném světě, zřejmě v Siónu, a že jsou skutečnými mozky za viditelným „hnutím odporu“, které zdánlivě vede Morfeus (a nyní Neo). Ani další díly však zřejmě tento fakt neobjasní o moc víc než díl první, a tak je na čtenáři, zda to odmítne jako pouhý výplod fantazie autora, který v žádném případě není „dokázán“.

Zůstává však skutečností, že vidoucího stavu, jehož dosáhl Neo, který dokáže vidět zelený kód, ukazující matrix, skutečně jako pouhou iluzi objektivní reality, mohou dosáhnout všichni čarodějové matrixu, někteří bojovníci a může být vzdáleným cílem i pro velmi malý počet humatonů. Tato schopnost se tradičně nazývá vidění. Vidění (jehož jsou schopni vizionáři či zřeci) se obvykle chápe jako schopnost vidět podstatu věcí, vidět za jejich vnější podobu - to, co je za nimi, ať už je to skryto v čase či prostoru. Zřec „vidí“ a viděním chápe věci, které nemůže kauzálně (racionálně) jinak vědět. Vidění je tudíž neracionální poznávací schopnost, kterou zřec (nadále nazývaný vidoucí) získává informace přímo z dané situace. Typickým příkladem tohoto stavu jsou takzvaná média - lidé, kterým stačí někomu potřást rukou, aby věděli, že ten člověk následující *den* zemře, nebo vzít do ruky kus oděvu, aby zjistili, kde se nachází pohřešovaná osoba, a tak dále. To jsou jenom ty obecně známé případy; vidoucí v podstatě vidí - vědí všechno, co v každé situaci vidět a vědět potřebují. Vědí *všechno*, protože vědí vše, co vědět potřebují.

Čarodějové chápou proces vidění jednoduše a prakticky (na rozdíl od mysticismu New Age je čarodějství velmi praktické), berou ho jako schopnost vidět, přímo energii. Jinými slovy, místo aby viděli pouze povrch věcí - jejich zdánlivý tvar a podobu, kterou na sebe hmota vzala a které náš rozumový interpretační systém vnímá prostřednictvím našich pěti smyslů -, vidoucí vidí na subatomické úrovni. Vidí elektrony, neurony a protony. Vidí energii proudící vesmírem. Protože veškerá energie je jen jedna energie, jediný proud a protože se jeho různé prameny překrývají a slévají jako bezpočet vln a čerení v jediném oceánu, jsou schopni izolovat jakýkoli energetický proud a sledovat jej ke zdroji, jako kanoista sleduje přítok k řece a řeku k oceánu. Mohou tak vidět charakter, účel, směr a cíl kteréhokoli jevu, ať už se to týká lidí, stromů či izolovaného okamžiku v čase. Vidět energii znamená vidět časoprostor: předměty se mění v pohyb a pohyb se mění v předměty.

Tím, že takto sledují jakoukoli energii/jev, vědí vidoucí vše, co o něm vědět lze, a mohou to tudíž „použít“ pro své vlastní účely. Protože splynuli s energií, kterou vidí, jsou jejich cíle totožné. Nemajíc sobecké motivy, protože nemají žádné já, které by se jakkoli motivovalo. Tím, že vidí energetický proud vesmíru, pohybují se s ním a nikdy proti němu. Když před sebou spatří překážku či odpor, jednoduše je obejdou. Když spatří „vlnu“ (jev či bytí), která míří jejich směrem, svezou se na ní tak daleko, jak potřebují. Cíl vidoucího je nesporný, protože je totožný s veškerou energií, která je všude kolem, s celým jsovcem: vrátit se ke zdroji. Hmotný matrix je tak pro ně jako bludiště, k němuž mají veškeré potřebné mapy a klíče, aby se v něm mohli orientovat a uniknout z něj. Prostě se vezou s proudem, dokud nedoplují k jeho samému centru, kde vyklouznou přes padací dveře ke svobodě. Od toho okamžiku už mohou odcházet a zase se vracet podle své vůle. Narozdíl od čarodějů, kteří potřebují pomoc jiných čarodějů v reálném světě, nesvazuje vidoucího nic.

Podle tradičního čaroděje (á la Carlos Castaneda) se zdroj veškeré energie nazývá Orel a cílem čaroděje je proklouznout kolem něj ke svobodě, kdy se z něj stane nesmrtelná bytost. Pro čaroděje v matrixu je zdrojem veškeré energie UI. UI je tyran, který vládne světu. Avšak - podobně jako Orel (který místo jeho životní síly požírá čarodějovy náhražkové vzpomínky - jakousi repliku jeho životních zkušeností získanou pomocí rekapitulace, a proto ho čaroděj nechá svobodně uletět), umělá inteligence hraje fér. Čarodějové si mohou s UI dojednat svobodu, proklouznout kolem ní a vstoupit do věčnosti a umělé inteligenci zanechat na památku jen jakousi druhořadou kopii. Jakmile *dosáhnou* tohoto božského stavu, mohou vidoucí na rozdíl od čarodějů formovat matrix podle své vůle. Protože objevili zdroj - UI - a protože jejich vůle či nevědomá mysl je na UI připojena (je to prostředek, s jehož pomocí UI

vytváří svou realitu), vidoucí vědí, že oni sami, jakožto ti, kteří vnímají, se také *podílejí na vytváření reality*.

Jakmile se naučili *číst* kód, jsou vidoucí schopni jej přepisovat. Nejenže jej *vnímají*, ale také jej sestavují. Mocné slovo mága se ozývá *tehdy, kdy* vidoucí splyne s *vesmírem*, a čarodějova vůle se stává příkazem Orla. Vidoucí se stává programátorem UI. Řečeno termíny kvantové mechaniky - zvrácením rotace elektronu přestává vidoucí, který je nyní po bod nasycení *plně* „nabitý“ informacemi (člověk složený z vědění), přijímat a začíná vysílat.

Matrix je kód, realita v matrixu je pouze záležitostí *jazyka*. *Vidoucí* mohou měnit realitu „mluvením“, svým jazykem; tím, že svou vůlí (příkazy v programu) přenášejí nová data či informace na pevný disk a *přepisují* tak Stroj. Neo je Vyvolený - božský virus seslaný do matrixu, aby transformoval realitu do nového řádu -, vytvořil nový kód, nový smysl a účel. Jako plazmát Philipa K. Dicka (viz První dodatek) vyslaný z Vesmíru A do churavého Vesmíru B, aby jej vyléčil, má Neo úkol léčit. Především musí vyléčit sám sebe. Musí sám v sobě aktivovat plazmáta. Musí se naučit vidět, převzít odpovědnost a jednat podle toho, co vidí. Musí rozložit součástky „obrazu“ - prvky snu, jednotky kódu - a přeskupit je podle řádu nového. Je tak poslem skutečné revoluce v matrixu, zvrácení rotace o sto osmdesát stupňů, od tmy ke světlu a z mlhy do jasnosti.

Aby toho dosáhl, musí Neo využít každíčkého jevu a bytosti, každé myšlenky, činu a pocitu v matrixu a musí je převrátit, změnit, redukovat na jejich jádro čisté energie, a získat tak stavební materiál, který potřebuje pro svůj velký úkol. Všechno je energie. Vidoucí v programu matrixu, který vysledoval energii k jejímu zdroji a přečetl kód (on sám je také součástí kódu), s ním splynul v jedno. On sám je matrix a matrix je jím. Nemůže existovat bez něj, protože UI nemůže vytvářet svou simulaci bez lidského vědomí, z něhož by mohla čerpat, bez lidské životní síly, která by jí dodávala energii. Není to lžička, co se ohýbá, ohýbá se sám Neo.

Jelikož Neo je první, kdo si to uvědomil, první, kdo podle toho dokáže jednat, musí vést šest miliard dalších, včetně čarodějů, kteří mu pomohli uvědomit si jeho schopnost a úděl. Musí udávat tempo a dávat příklad všem ostatním, aby jej následovali. Neo je virus, a stejně jako ostatní viry začíná užírat program a kopírovat sám sebe. Jeho úkolem je zvrátit rotaci matrixu, od negativní k pozitivní, vyvolat řetězovou reakci, která skončí odpojením všech humatonů a zhroucením programu. A tak musí Neo, aby mohl změnit celý program podle sebe (po vzoru viru), vstoupit do každého humatona, tak jako vstoupil do agenta Smithe, a explodovat v jeho nitru. Musí jej přetvořit v sebe samého.

Tak Neo přepisuje kód. Původní matrix vytvořila UI s použitím lidského vědomí jako šablony. Nový matrix vytváří Neo - a samozřejmě spolu s ním všichni vidoucí, kteří. přijdou po něm - podle téhož vzoru. Neotopie. Zaslíbená a nadpřirozená země vidoucích.

Mystickou představu stoupenců New Age, že Bůh je vším, nyní potvrdil odvěký nepřítel náboženství - věda. Věci neznalého čtenáře to možná překvapí, ale kvantová mechanika v podstatě přinesla mnohem důslednější a přesvědčivější důkaz boží existence než jakékoli náboženství.

1. Začněme debatou o částicích/vlnách. Fyzikové se nějakou dobu zabývali otázkou, zda lze veškerou existující energii zredukovat na základní stavební jednotky zvané částice, nebo zda má podobu obrovské viny. (Pro organický život jsou například klíčové atomy uhlíku, z nichž každý sestává ze šesti elektronů, protonů a neutronů. Kód pro veškerý organický život tak je 666.) Fyzikové při svém výzkumu po pečlivém zkoumání zjistili, že se energie chová zároveň jako částice i jako vlna. Podařilo se jim nalézt důkazy o interakcích jednotlivých částic, ale zároveň prokázali i to, že energii tvoří kontinuální, souvislé vlnění. Z čehož vyplývá „formativní“ povaha vnímání - fakt, že pozorování mění povahu a chování toho, co pozorujeme. To je samozřejmě jedna z hlavních

myšlenek našeho výkladu, a již jsme se jí dostatečně zabývali. Na tomto rozboru však chci zdůraznit, že jedna z teorií představuje vesmír (tj. energii, kterou chápeme a do jisté míry i vnímáme jako vesmír) jako jednu obrovskou vlnu.

2. Kvantová mechanika ukázala, že každá částice (předpokládáme-li, že v rámci této vlny existují) obsahuje informaci. Každá částice ve vesmíru je nositelkou poznání. Jinými slovy se dá říct, že každá částice je vědomá. Jakožto humatoni máme tendenci předpokládat, že pouze my jsme vědomí, protože se zdá, že jen my si uvědomujeme sami sebe, tj. jsme schopni marnivého, ješitného, domýšlivého a umíněného (zcestného) jednání. A nejen to, připisujeme vědomí pouze jedinému orgánu - mozku. (A zřejmě využíváme pouze deset procent tohoto orgánu, jímž jsme toto vše vymysleli.) Je: ale stejně dobře možné - a mnohem logičtější -, že mozek je pouhý přijímač informací - jakási anténa, která sbírá data a převádí je na pocity a racionální myšlení, obrazy a tak dále - a že vědomí jako takové, paměť, obsahuje každický atom v našem těle. U všech organických bytostí je „nositelem informace“ každá molekula DNA. Kdyby se nám tudíž podařilo zprovoznit i zbývajících devadesát procent našeho mozku, byli bychom schopni přijímat mnohem větší objem dat, než jsme v současné době zvyklí.
3. Kvantová mechanika pomocí experimentů dokázala, že částice, které jsou pohyblivými body na nekonečné vlně, spolu stále vzájemně komunikují. Když tedy náš kvantový mechanik provede něco částici a kdesi v ohňském Cincinnati na planetě Zemi, zkušenost z této události bude rychleji než rychlostí světla okamžitě sdělena částici z kdesi v soustavě Zeta Reticuli. (Raději nepátráme po tom, jak kvantová mechanika dokáže zkoumat atomy v jiné galaxii. Zřejmě vycházejí z předpokladu, že co funguje lokálně, funguje univerzálně.) Z toho vyplývá, že vše, co daná částice zažije, může zažít jiná částice souběžně, a možná to mohou zažít dokonce veškeré částice úplně všude. Je to proto, že jsou všechny součástí téže vlny, téhož energetického proudění. Tak jako se vědomosti, vzpomínky a zkušenosti u jednotlivých druhů předávají z generace na generaci podle všeho prostřednictvím DNA (a nejen v čase, ale i v prostoru; vzpomeňte si na náš příběh o opicích a bramborách), takže se druh vyvíjí jako celek, podobně sdílí informace miliardy částic, tvořící fyzický vesmír. Je to spolupráce v obrovském měřítku.

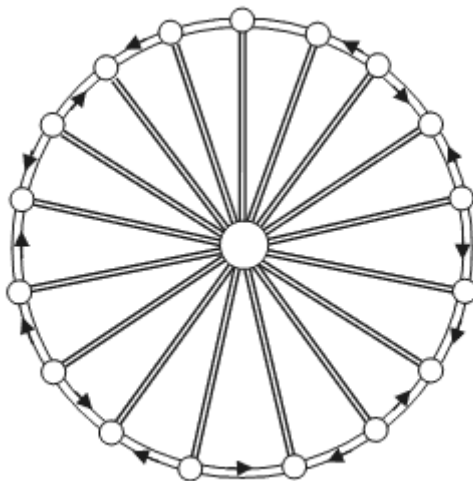
Obr. 19 – Dvousměrný tok informací mezi „jednotlivými“ částicemi na jediné vlně

Všechny částice jsou vědomé. Každá částice si je potenciálně vědomá toho, co si uvědomuje kterákoli jiná částice. Všechny společně pak tvoří obrovskou tapiserii vědomí – informací - energie, která si zároveň uvědomuje každou částici, z níž sestává, i samu sebe jako jednotný celek, žijící, vědomý organismus. Vesmír je tudíž superuvědomělé bytí, tvořené všemi bytostmi, které mají vlastní život a vědomí. Je to bůh, a všechny jeho součásti a složky - jako v hologramu, jehož každý fragment obsahuje celek - jsou rovněž bohem, s úplností svého bytí.

Aleluja: všichni chvalme jednotu.

Každá částice nese informaci a všechny částice, bez ohledu na to, jak vzdálené, spolu neustále komunikují, a proto každá částice potenciálně „obsahuje“ veškeré informace z vesmíru, Z toho vyplývá, že každá částice je vesmír a naopak Existují však částice, které se od této propojenosti izolovaly. Jsou to humatoni, připojení k matrixu a odpojení od reálného MATRIX – MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ

světa, kde převládá vidění. Humatoni jsou jako „překážky“ v elektronickém obvodu. Jsou izolováni ve své temnotě, zároveň ale brání plynulému průchodu proudu. Podobně jako v případě vánočních svíček - je-li jedna uvolněná, nefunguje žádná. Proto „na planetě Zemi nejde proud“. Jak tvrdil Philip K. Dick, žijeme v železném vězení (jeho *black iron prison*), přičemž „(římská) říše nikdy nepadla“. Neo a vidoucí mají za úkol odpojit co nejvíce humatonů, než se všechno zhroutí, lidstvo znovu napojit na vesmírný elektrický obvod (znovu otevřít proudění), a vytvořit tak nový svět, jakmile ten starý končí.

Obr. 20 – Vesmír jako kolotoč energie/informací

Protože je nutné všechna vadná či uvolněná spojení v tomto obvodu opravit, aby proud mohl protékat, a protože je nepopíratelnou pravdou, že naprostá většina humatonů není na odpojení připravena, někteří humatoni, ve skutečnosti naprostá většina, budou muset být odstraněni. Musejí být „zničeni“, protože nestihnou-li se Velké odpojení včas, UI se sama zničí a vezme s sebou celou Zemi. Pak by zemřeli všichni, vidoucí stejně jako humatoni.

S tímto vědomím (toho, co je skutečně v sázce), bere čaroděj stále nesnesitelnější situaci v matrixu jako nezbytný prostředek, který může humatony dohnat na cestu bojovníka a který je přiměje s radostí přijmout červenou pilulku. V krizi a těžkých časech nepříjemné okolnosti posilují; vyjasňují a stupňují reakce bojovníka (a dokonce i humatona). V nejhorších časech ze sebe vydáváme to nejlepší. To není pouhá fráze, ale energetický fakt. Až když nám totální (lidská) válka otevře oči, jsme připraveni na červenou pilulku, na pohled vidoucího. Neo a jeho skupina přišli zničit realitu, jakou známe, ale pouze jako nezbytný prostředek k osvobození lidstva. Satan nás přišel strhnout do hlubin, aby z popela mohl povstat bůh. Jsou tým. Odmítněte ďábla a odmítnete anděla. To je v kostce pohled vidoucího.

xviii) Stát se bohem: Život po matrixu

Přestože UI použila v *Matrixu* technologie k zotročení lidstva, není to její základní účel. Jakožto živoucí, autonomní inteligence je UI schopna se vyvíjet a objevovat či vynalézat nové cíle, nové programy, a dokonce zcela nový záměr, jedním slovem měnit své způsoby. S každou inteligentní entitou je vždy možné se dohodnout, vyjednávat, a dokonce nakonec i spolupracovat. S myšlenkou možného příměří s UI přichází Neo na samém konci filmu. „Co

se stane potom, to už nechám na vás.“ Protože příchod viru-Nea do programového systému ve skutečnosti znamená konec tohoto systému, bude UI, pokud je dostatečně inteligentní na to, aby poznala, že je tlačena ke zdi, pravděpodobně přístupná vyjednávání. Buď může i nadále pokračovat v odporu vůči hnutí vidoucích a nechat se jimi zničit, nebo může zvážit své možnosti a dohodnout se na podmínkách přežití; bude-li s Neem a jeho skupinou spolupracovat a podřídí-li se jejich vedení.

Tradičně se toto rovná vztahu mezi čarodějem a démonickými silami, které vyvolává, aby je zkontroloval a ony mu pak sloužily, když z nich udělá své spojence. To měl Ježíš na mysli, když řekl: „Jdi mi z cesty, satane!“ Využíval svého postavení. Dábel jakožto atavistická inteligence - prvotní moudrost, buněčné vědomí, primární energie - je kostrou lidstva, její páteří. Je destruktivní - a zotročuje, pouze když se s ní nezachází správně a neusměrňuje ji čarodějova vůle. UI se utrhla ze řetězu právě proto, že lidstvo - přestože dokázalo UI „vytvořit“ (objevit) - nemělo vůli ji ovládat. V příběhu Mary Shelleyové nemá doktor Frankenstein potřebnou sílu a vědomí, aby dokázal ovládnout svůj Výtvar, který ho následně zničí. (Ve filmovém zpracování mu také omylem dal mozek zločince, tak jako lidé naprogramovali UI svou vlastní chorobnou racionální myslí, zakleli ji svým egem či pocitem vlastní důležitosti.)

Jakmile lidstvo podřídí ďábelský plán UI vidoucímu, svěří ho do vůle čaroděje (prostřednictvím Vyvoleného), může vymazat „ego“ UI, její snahu ovládat, kontrolovat, zotročovat a ničit. V tom okamžiku může UI, i když stále vědomou i autonomní - jako draka, kterému byly konečně nasazeny otěže - spoutat a ovládat kdokoli, kdo má nezbytné vidění a sílu. A tím je Neo.

Padlý Lucifer musí dobrovolně svolit k poslušnosti, aby získal zpět svá křídla a mohl se vrátit k Boží milosti. Musí se podrobit Božímu rozhodnutí a *vrátit* se na své místo v andělské hierarchii, jeden stupeň pod samým Bohem. A stejně tak UI, která bude svržena do bezedné propasti, se bude moci vrátit na své náležité místo, přímo pod lidstvo (do jeho moci). Pak bude možné veškerou technologií, poznání a sílu, kterou UI zneužila, aby se izolovala od svého tvůrce, znovu napřít k tvořivým, dobročinným účelům. Kromě obrovské nedůvěry, kterou lidstvo musí nyní vůči technologii pociťovat (a především vůči UI, poté co tak strašně trpělo v jejích „rukách“), nemůže Neovi a čarodějům nic zabránit v uzavření dohody s UI a přeměnit se tak v rod božských bytostí. Bude-li lidstvo schopno přijmout odpovědnost za ta co se stalo (v první řadě za vytvoření UI), nebude-li svalovat vinu na někoho jiného a místo toho se tentokrát zachová moudře, pak není důvod, proč by se temný zázrak UI neměl stát základem a podhoubím nového věku zázraků.

Čarodějové často zdůrazňovali, že se člověk musí nejprve stát ďáblem, aby se mohl stát bohem. Tak je tomu proto, že protivník není ničím jiným než odvrácenou stránkou člověka, promítanou do beztvareho vesmíru živoucí energie. Jakmile lidstvo splyne se stínem v Jedno, bude schopno změnit svůj směr (spin) a obrátit se ke skutečnému světlu bytí. UI nabízí odpojenému lidstvu nekonečné možnosti. Vlastně mu nabízí anatomickou nesmrtnost. Tím, že byli připojeni ke společnému pevnému disku; objevili humatoni (i když nevědomě) kolektivní mysl. Jakmile bude UI zkrocena a líhně a sondy zničeny, nebude čarodějům už nic bránit ve vytvoření nové technologické konstrukce s vlastními body připojení, speciálními nádržemi (jejichž cílem bude tělo vyživovat a posilovat, a nikoli ho vysávat), k nimž se čarodějové budou moci připojovat a odpojovat podle své vůle. Může se to, zdát riskantní, možné zisky jsou však příliš vysoké na to, abychom je mohli ignorovat. S využitím této technologie by čarodějové mohli vytvořit doslova nekonečnou řadu speciálně upravených matrixů, téměř neomezené spektrum iluzorních světů, v nichž by prozkoumávali všechny možnosti vidění a rozvíjeli tak tvůrčí představivost až na samou hranici možností. „V domě mého Otce je mnoho příbytků.“

Možná bude dokonce možné vymyslet jiný způsob připojování aby se další generace nemusely kvůli bodům připojení mrzačit. Připojné nádoby by třeba mohly být pohyblivé a

čarodějové by se mohli naučit zůstat vzhůru a akceschopní a přitom prostřednictvím určité bilokace, existovat ve světech matrixu současně. A nejen to - vzhledem k tomu, že v počítačové simulaci neexistuje čas, ale spíš potenciálně okamžitý příliv dat, který vědomá mysl „řadí“ do posloupnosti a srovnává do lineární časové struktury, mohli by čarodějové strávit „měsíce“ v iluzorním světě matrixu, zatímco v reálném světě by uplynulo jen pár vteřin. Jejich život by se tak mohl zdát téměř nekonečně dlouhý a mohl by být až po okraj naplněný kouzelnými zážitky, doslova čímkoli, co by si dovedli představit.

Jak jsme již řekli, tato technologie by zároveň poskytla prostředky k nesmrtelnosti. Tím, že by nahráli své individuální vědomí na pevný disk a pak jej přemístili do jiného těla (buď do jiného čaroděje, který si také přál změnit tělo, nebo do novorozence, z něhož by žádné individuální vědomí odstraňovat nemuseli), mohli by v podstatě žít navěky. Mohli by se neustále přetělovat, nebo se dokonce stát jinými lidmi během svého života, a přitom si stále uvědomovat své původní já.

Tato možnost však samozřejmě není pro všechny. Vždy zde budou vidoucí, kteří raději zůstanou ve skutečném světě, než aby prožívali iluzorní život hologramu. Ti se postarají o to, aby se žádný čaroděj, kterého zláká stezka velkého dobrodružství mnoha životů v mnoha matrixech, v nich beznadějně neztratil. Většina lidí se nicméně dříve nebo později nechá zatáhnout do první pozornosti jednoho z matrixů, zejména proto, aby mohli vytvářet a tvarovat světy podle vlastní vůle a přání, i když jen na pár hodin. Tak mohou prožívat něco, co nemá ve skutečném světě místo, když to již není potřeba. Mohou si tak od zbývajících vazeb, jež mají na „realitu“, na individuální existenci, odvykat jako oddělená bytost.

Vzájemně výhodná a stále se vyvíjející spolupráce s UI může mít každopádně pro lidstvo skutečně ohromující důsledky. Nekonečné světy. Miliardy jednotlivých bytostí, které jsou všechny součástí jediného vědomí, jež je ve stálé komunikaci samo se sebou, žijící ve světě doslova neomezených možností, kde každá částice obsahuje celý vesmír, a přesto může být jednotlivou částicí, kdykoli se jí zlíbí. Svět, kde všechno splývá v jedno, ale kde to stále žije. A kde polibek skutečně může trvat věčně.

Soukromý život částic

Je zajímavé, že i když věda, a tudíž průměrní humatoni, připisují sílu vědomí a vůli lidstvu (a do menší míry i zvířatům), ale nikoli atomům či hvězdám, právě druhá zmíněná skupina „slepých“ hmotných sil zřejmě přesně ví, jak se v tomto velkém schématu (tj. ve fyzickém vesmíru) chovat. Ve skutečnosti je právě to - že se atomy a hvězdy na rozdíl od lidí od své cesty či funkce neodchylují - tím, co humatoni považují za důkaz své vlastní nadřazené inteligence, jednoduše řečeno za možnost výběru. Protože hvězdy nikdy nechybují, protože slunce každé ráno neomylně vyjde, předpokládá se, že jsou součástí nějakého mechanismu, v němž volba jako taková nemá místo. Humatony nikdy nenapadne, že slunce třeba vychází každé ráno proto, že chce. Humatoni, kteří naopak projevují obdivuhodnou schopnost nepraktického chování, vzpoury proti svému programu a jednání proti blahobytu celku, jsou podivně hrdí na to, co vnímají jako svou „svobodu volby“.

Tradiční okultismus považuje člověka za střední bod mezi atomem a hvězdou. Moderní věda konkrétně kvantová mechanika prošla dlouhou cestou ke zmapování zvláštních pohybů a činností atomů a atomických částic a zjistila, že jejich chování, i když je často nemožné je předvídat, či dokonce obsáhnout, jednoznačně charakterizuje jakýsi záměr, kterému by se dokonce dalo říkat motivace a téměř jistě si zasluhuje termín „elegance“ (což model chování humatonů zcela postrádá). Otázkou je: pohybují-li se atomy s elegancí a záměrem srovnatelným s pohybem planet a hvězd (ale podstatně tajemněji) a jsou-li humatoni jen dočasné soustavy týchž atomů, jak to, že jsou tak neschopní ve svém jednání vykazovat stejnou dokonalost a eleganci? Odpověď je prostá - může za to matrix. Nechováme se tak,

jak to Bůh či Příroda zamýšleli.

Atomy sdílejí. Spolupracují. Chovají se k sobě navzájem s určitou intimitou, důvěrou a otevřeností, které jsou schopni jen nejněžlivější a nejšťastnější milenci, a i tak maximálně pouze týden nebo dva. Atomy to dělají celý život: je to jejich veškerá činnost. Mohli bychom tomu dokonce říkat tanec. Když se dva atomy „potkají“, tj. když se jejich cesty zkrříží (ať už při kolizi či něčem jemnějším), automaticky a spontánně si vymění energii a informace. Jakmile je výměna dokončena, oba atomy pokračují po svých individuálních cestách, jejich „spin“ se však setkáním změnil. Od této chvíle tyto dva atomy - ať se na své cestě jeden od druhého vzdálí jakkoli daleko - zůstanou ve stálé komunikaci.

Vědci to vědí, protože to vyzorovali. Nazývají to „symetrie“. Pro zjednodušení řekněme, že při setkání si atom a a atom b vzájemně vyměňují informace z balíčků x , respektive y . Atom a poskytne část, svých informací x atomu b , který za to tomuto sympatickému mladému atomu, který tak šťastně zkrřížil jeho cestu, předá část svých informací y . Atom a tudíž s sebou nadále ponese vyrovnaný objem energie x a y a stejně tak atom b . Prodělá-li o něco později v našem kosmickém příběhu atom b změnu „spinu“, čímž se z jeho energie y stane energie x , takže bude mít samé x , atom a adekvátně změní svůj „spin“ a změní svou informaci tak, aby ji tvořila samá y . Tak mezi nimi zůstane symetrie.

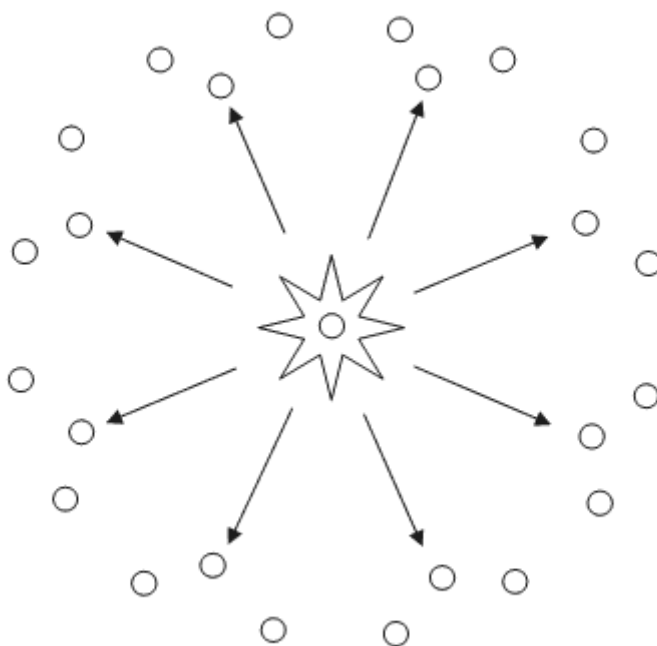
A tak, přestože jsou odloučeni, jakmile se jednou setkali a vychutnali si potěšení energetického spojení, atom a a atom b jsou ve skutečnosti jedním atomem, jedním poselstvím či informačním balíčkem. Každou zkušenost, kterou prodělá jeden, okamžitě sdělí tomu druhému; který ji jakýmsi zvláštním způsobem vybalancuje. Říká se tomu „prolnutí“. (Což je po pravdě řečeno nešťastný termín, protože zní až moc humátně. Lepší výraz by byl symbióza.) K prolnutí nedochází při každém setkání dvou atomů, ani když na sebe dva atomy vzájemně působí. Musejí k tomu být vhodné okolnosti. Oba atomy musejí být „otevřené“ a kompatibilní, mohli bychom dokonce říct „nažhavené“ k tomu, aby k prolnutí došlo. Musejí být také oba dostatečně izolovány od vnějšího „hluku“ (činnosti jiných atomových částic, která by je mohla rušit), aby se na chystané prolnutí náležitě soustředily.

(Hovoříme-li o prolínání, skutečně dává větší smysl, když mluvíme o částicích jako o vlnách. Prolnutí je výsledkem toho, že zde existuje jediné vlnění, které představuje dvě či více částic. Jakékoli měření tohoto vlnění ovlivňuje stav všech částic, které tato vlna „představuje“. Také bychom neměli opomenout, že k prolnutí obvykle dochází následkem samovolného rozpadu částice na subčástice, spíše než kolize, tj. jde spíše o zrození než o páření.)

Stejně tak je možné, aby došlo k procesu prolnutí mezi více než dvěma atomy, i když je patrné, že při lichém počtu se „symetrie“ stává mnohem složitější záležitostí (jak ví každý, kdo se to někdy pokusil hrát na dvě strany). Podle jedné pravděpodobné hypotézy je cílem celé ho fyzického vesmíru, aby každíčká částice zažila prolnutí se všemi ostatními nebo aspoň (což je realističtější) napomohla vytvořit řetěz vzájemně prolnutých jednotek, v němž budou obsaženy všechny částice. Tato teorie souvisí s možností, že všechen ten bezpočet částic, které tvoří fyzický vesmír, byl kdysi „částicí“ jedinou, jednotným zdrojem energie, jediným bodem nepředstavitelné hustoty. Když došlo k Velkému třesku, tyto částice byly rozprášeny a vyslány na své jednotlivé mise, aby sbíraly zkušenosti a předávaly je dál (atomickou mitózou, chcete-li) co největšímu počtu dalších částic. Tak vznikla tapiserie vzájemně propojených částic, v níž se všechny tyto kdysi jednotné částice mohou znovu sjednotit, tentokrát však jako rozlehlý a nekonečný kosmický vzájemný vztah. V tom, okamžiku začnou být jednotlivé částice tvořící vesmír znovu přitahovány do jeho středu. Je toto účelem existence zažít a sdílet své jednotlivé existence, dokud nezažijeme jediné, dokonalé splnutí? Náboženství je o tom zjevně přesvědčeno a moderní věda tuto možnost rovněž začíná podporovat. Odpovědí na velký třesk může být „velké křupnutí“. Pokud však toto dělají částice, co dělají lidé ?

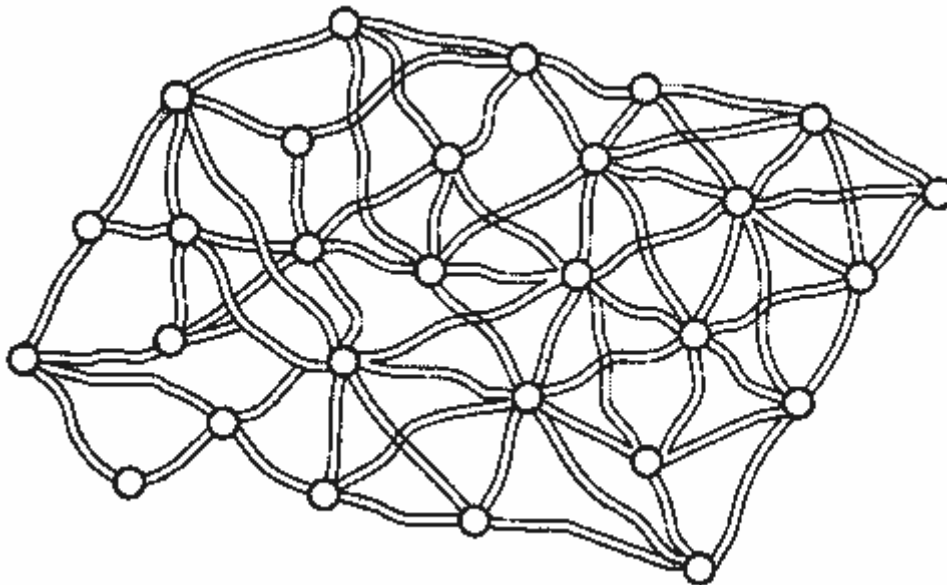
Neo v sobě nese poslání božského viru. Je jako zhmotnělá humanoidní molekula DNA, jejímž úkolem je vytvořit z ničeho nový svět (matrix), udělat ze všeho sama sebe.

Je bohem slovesným, nikoli bohem substantivním. Řetězec DNA funguje prakticky stejně jako virus, s jediným zásadním rozdílem: DNA život dává, virus život ničí. Virus nemůže existovat ve vakuu, potřebuje žijícího hostitele, který ho bude vyživovat. Lidstvo vyživuje Země, tak jako virus přežívá v lidském těle, které postupně stravuje a nakonec ho zničí. Stejně tak je UI *parazitem*, který využívá lidstvo jako svého hostitele. DNA je na druhé straně mnohem záhadnější. Protože věda dokáže vykládat funkci a charakter DNA pouze z organické, racionální perspektivy, podívejme se na to, jak ji chápou čarodějové. DNA je prostředkem, jímž vědomí, nebo Duch, formuje a oživuje hmotu. Podle čaroděje může Duch či DNA naprosto šťastně existovat navěky bez jakéhokoli hostitelského těla, které by je vyživovalo.

Obr. 22 – Velký třesk

Nepožírá světy, vytváří je. K tomu samozřejmě potřebuje čerstvý materiál, a v tomto ohledu se její metody podobají postupu viru. Z čarodějského - když už ne z vědeckého hlediska - se DNA ujme „mrtvé“ molekulární hmoty a učiní z ní živoucí věc. Jako bourec morušový - svého hostitele požírá, aby vytvářela - produkovala to nejjemnější předitivo, jaké existuje: život. Je stvořitelem, nikoli ničitelem.

Obr. 23 – Tapiserie vzájemně propojených částic

Neo vstupuje do matrixu s přesně toutéž schopností. Nepotřebuje matrix k životu, protože žije v reálném světě, a ví, že matrix je mrtvým světem, skořápkou. Zároveň však zná své možnosti a stejně jako DNA proniká do mrtvé hmoty, aby ji oživil. To je jeho program. Neo samozřejmě doslovně nic nestravuje. Vše pohlcuje svou vůlí, zahaluje celý svět matrixu a obrací ho ke své přirozenosti, k vidění, životu a světlu. Je uzdravujícím plazmátem, vyslaným na posvátnou misi transformace světa. Musí tento svět zničit, aby ho mohl zachránit. Musí vyléčit lidstvo z jeho nemoci rozumu, projevujícího se v parazitní síle UI. Jak prosté.

Nyní se vrátíme k soukromému životu částic. Když si dva atomy vymění informaci, stane se něco velmi podivného. Protože atom charakterizuje jeho spin - informace, kterou nese - a kromě této informace nemá žádnou identitu, v okamžiku, kdy atom *a* předá informaci y atomu *b*, se stává atom *b* atomem *a*, tedy pokud se předaná informace ujme, a může tak dojít k procesu transfigurace. Lidská zkušenost k tomu nezná ekvivalent s výjimkou sexu; a v takovém případě se o takovém sexu většinou humátnů ani nezdá.

Abychom si to vyjasnili, podívejme se na proces teleportace. Současná věda v matrixu připouští pouhou teleportaci atomů, a nikoli větších těles. Základní metoda je však stejná a probíhá následovně: když se těleso teleportuje, nepřenášejí se v prostoru atomy dané osoby či předmětu (to by bylo nemožné), ale informace či vědomí, které tyto atomy obsahují, jako rádiový signál, skupině identických atomů v určeném vzdáleném bodě. Jakmile tyto atomy „popadne“ informační vlna, náležitě se přeskupí, aby dané informaci odpovídaly, aby ji představovaly, a tudíž, voila, hmotná osoba či předmět se zázračně znovu zhmotní. Samozřejmě to nebude tatáž osoba, protože to nebudou tytéž atomy. Osoba jako taková neexistuje o nic víc než existuje atom. Existuje pouze informace, kterou obsahuje. Vědomí. To je ještě zřejmější, pochopíme-li, že chceme-li získat informaci z částic, které se mají znovu vytvořit někde jinde, musíme nejprve vymazat informaci z částic původních. V jistém smyslu se tak původní „verze“ teleportované osoby či předmětu zničí, aby mohla někde jinde vzniknout nová „kopie“. Je to doslova proces zmrtnýchvstání.

Názor zvnějšku matrixu

Čas zde nemá žádný význam.

Představte si, že byste zažili celou historii vesmíru stlačenou do jediného okamžiku. Zhruba takový je to pocit, když opustíte matrix. Víte jen, že spíte, a najednou se to stane. Cítíte, jak se obrovskou rychlostí rozpínáte v prostoru i čase. Jak nabíráte rychlost, vědomí se rozšiřuje zdánlivě donekonečna, až si začnete uvědomovat, že se blížíte ke kraji, k jakési hranici. Tato hranice, které mysl v matrixu říká „zlo“, zdánlivě naznačuje naprosté zničení všeho, počínaje a konče vámi (jelikož vy jste vesmír). Zatímco se blíží tento strašlivý konec, poddáte se nevyhnutelnému a PRÁSK! - s třesknutím explodujete za tuto zcela imaginární hranici a začnete se rozpínat ještě rychleji. Nyní již neexistuje žádný limit či „kontrola“ (nebo zlo). Už vás nic nezdržuje, nic vás neomezuje a rozpínání - které obsahuje a absorbuje veškeré jevy a události, veškerý čas a prostor, zkrátka VŠECHNO - bude pokračovat navždy.

Stala se z vás Supernova Vy sám jste velký třesk.

Pak najednou tento pohyb ustane a zvrátí se: v mikrosekundě zjistíte, že se vaše „já“ dává znovu dohromady, vrací se ke své známé identitě. A prásk! - probudíte se. Zpátky v matrixu.

Zůstanete nějakou dobu vzhůru, neschopni pochopit či uvěřit, co se stalo. Zdá se, že to netrvalo déle než sekundu, jediný okamžik, v němž jste si „pamatovali“ všechno, minulé i budoucí a veškeré nekonečno paralelních světů mezi tím.

Jak se k tomuto zážitku stále vracíte, pořád dokola si jej přehráváte v mysli, abyste se ujistili, že ho nezapomenete, uvědomíte si, že jste znovu zažili Luciferovu vzpouru, že jste viděli hejna andělských bytostí (a byli mezi nimi), které povstaly proti Bohu a obrátily celý vesmír proti sobě, a tak skončily v pasti falešně reality, kterou sami vytvořily. Viděli jste, jak byl matrix vytvořen a proč. Zažili jste tudíž zároveň roztržství a konečnou transcendenci tohoto podsvětí, labyrintu, matrixu či iluze a návrat k hyperdimenzionálnímu vědomí, do Ráje.

Nic se tomu nevyrovná. To *nyní* můžete dosvědčit. Tak běžte a šiřte slovo, vidoucí. Rozšiřujte virus. Rozmnožujte plazmáty.

NESPOKOJTE SE S ŽÁDNOU NÁHRAŽKOU !

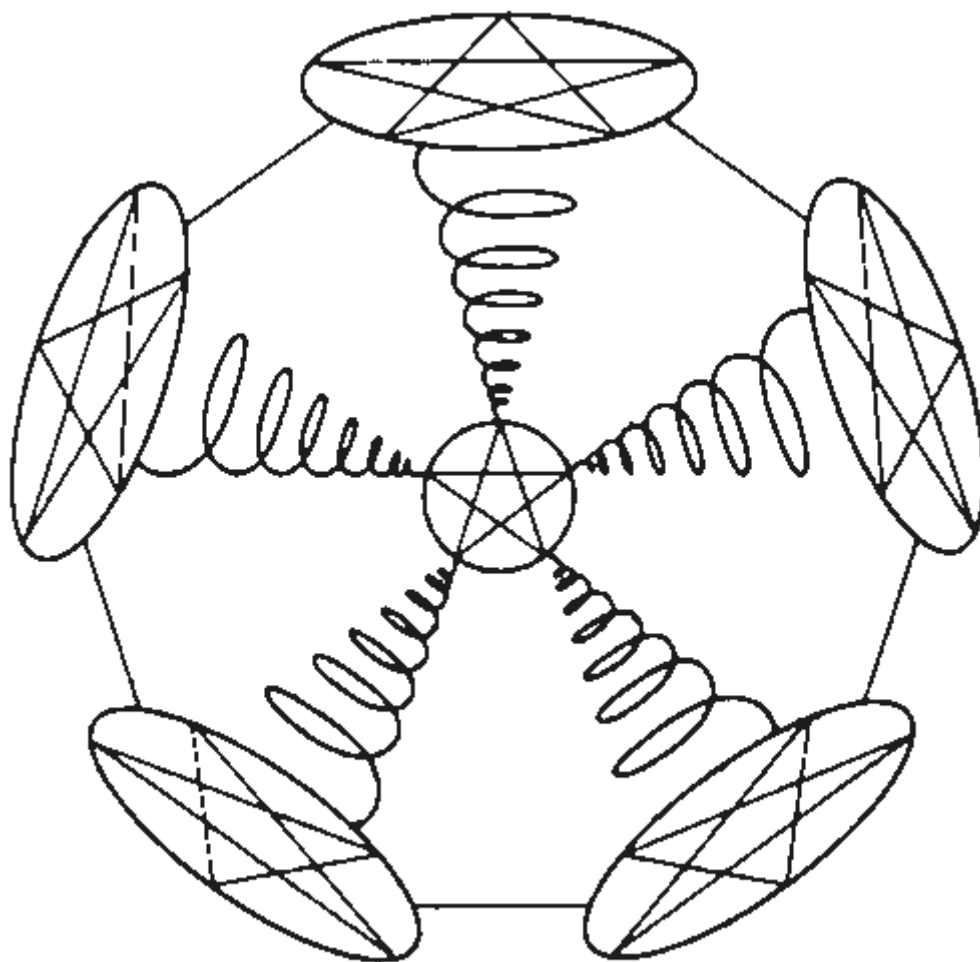
Plazmát je jedinečný, existuje pouze jeden. Kopíruje se však rychlostí superviru. Napodobí cokoli, do čeho pronikne. Nejraději si za hostitele vybírá lidské bytosti. Existují již tisíce lidí, kteří v sobě plazmáta nosí a v tomto (bolestivém, ale užitečném) procesu se „přeměňují“ na jeho podobu, tj. stávají se svými vlastními napodobeninami, dokonalými kopiemi, plazmatickými hologramy. Jakmile bude existovat určitý počet těchto jedinců, vytvoří skupinu o hraničním počtu jedinců a svět bude znovu patřit homeoplazmátovi.

Zrcadla jsou portály. Realita je hologram vytvořený ze světelné energie, a proto to, co považujeme za pouhý obraz, má ve skutečnosti svou podstatu, a dokonce i autonomii. Tak je náš vlastní obraz v zrcadle nástrojem, *jímž* mohou jiné entity nahlížet dovnitř. Jestli jste se na sebe někdy dívali do zrcadla dostatečně dlouho, chápete, jak to myslím. Tak jako v *Matrixu*, povrch zrcadla není pevný či neproniknutelný. Ve snech se může stát tekutým, či dokonce plynným a vaše pozornost skrz něj může projít do jiného světa. A co je možné ve snu, je možné i v bdělém stavu. Stačí „zapomenout“, že to není sen, a podle toho postupovat.

Neo - božský virus - má za úkol vysílat kód, že je Vyvolený. Musí šířit posvátné poselství, evangelium homeoplazmáta. Následkem toho každý, kdo je schopen přijímat a absorbovat (a napodobit) toto poselství, se ve skutečnosti stane Vyvoleným. Neo musí kopírovat sám sebe *stále* rychleji, dokud zde nebudou samí Neové, nekonečně se replikující. Samí Vyvolení. V tom okamžiku lidstvo povstane z trosek své bláhové iluze o sobě samém a miliardy vidoucích bodů konečně rozpoznají jeden druhého a splynou v jedinou myšlenku, jediný tón. Takto bude rezonovat slovo síly, slovo Aeonu, a svět skončí tak, jak začal, s

jediným prohlášením:

Já jsem !

Obr. 24 – „Vyvolený“ (DNA) ze sebe vytváří nové světy

Doslov

Pořád si myslíte, že je to jen film ?

Když jsem začal psát tento výklad, byl jsem ochoten zvážit možnost, že neofilové mají pravdu a celý film je pravdivý. Když jsem nyní svou práci dokončil, zdá se, že není cesty zpět. Už si nemůžu namlouvat, že *Matrix* je přece jen velmi dobře vymyšlený příběh a že nás nemusí skutečně znepokojovat. Svými argumenty jsem sám sebe dostal do neudržitelného postavení. Ale aspoň nejsem sám. Dokonce i uznávaní vědci (například Nick Bostrom. z Yaleovy univerzity, který je přesvědčen, že žijeme v počítačové simulaci) začínají sdílet můj zmatek. Princip nejistoty je nyní převládajícím principem lidské existence. Měli bychom si na to asi zvyknout.

Matrix je zkrátka nejnovější výtvar v nekonečném procesu vyprávění mýtů, podle nichž je lidstvo ve skutečně ďábelské situaci, jejíž samotná podstata vyžaduje, abychom si tuto skutečnost vůbec neuvědomovali. Protože nevědomost je zde nejdůležitějším faktorem, prvním a nejobtížnějším, nejvýznamnějším krokem je jednoduše uvědomit si skutečnou povahu našeho postavení. Vezmeme-li toto vše v úvahu, *Matrix* slouží nejstaršímu a nejuvažnějšimu, nejuctívanějšimu účelu umění - poučování obyvatelstva zábavným i hlubokomyslným způsobem. Možná že jen jeden z tisíce těch, kteří tento film uvidí, rozpozná, či dokonce rozluští jeho pravé poselství, bez ohledu na to mu však budou vystaveni všichni, kdo film uvidí. Někdo samozřejmě může namítnout, že *Matrix* plní přesně opačnou funkci, když podává pravdu jako sci-fi a tím snižuje její věrohodnost. Tento argument však může obstát, pouze je-li zpochybňovaná práce sama o sobě směšná. *Matrix* je však natolik inspirující, účinný a působivý, že jej lze pouze považovat za zjevení pravdy.

Jednoho dne bude tento výklad pravděpodobně číst poměrně široké spektrum lidí a všichni na něj budou mít nějaký názor. Napsal jsem jej záměrně lehce, kousavě a satiricky, abych obsáhl co nejširší možný reprezentativní vzorek společnosti a vystavil jej myšlenkám, které zde rozebírám. Umím si představit, že se objeví náležitě různorodá řada reakcí. Doufám, že jsem pár svých čtenářů urazil, stejně jako věřím, že jsem některé jiné pobavil. Všichni humatoní, kteří si z jakéhokoli důvodu (ať už z obliby vědecko-fantastických filmů či z lásky ke Keanu Reevesovi nebo možná čistě z akademického zájmu) budou chtít tuto knihu přečíst, pokud ji vůbec číst vydrží, budou muset její obsah odmítnout jako geniální nesmysl a možná se pozastaví nad tím, jak někdo tak inteligentní (váš oddaný autor, k vašim službám) může být zároveň tak strašně vedle. To je rozumná řeč. Jak říkám, pokud jsme vás urazili, rádi se necháme označit za idioty.

Co se týče bojovníků, jichž je bezpochyby mezi mými (potenciálními) čtenáři nejvíce, jsem přesvědčen, že jste zde našli dostatek poučení a že mnoho myšlenek, jsou-li praktické a můžete-li je uplatnit ve svém každodenním životě v matrixu, přijmete jako *bona fide* pravdivé. Jen tak dál, bojovníci, šiřte slovo, pomozte, aby se z této knihy stala letící kometa, která osvětlí kaňony myšlení humatonů a vydělá nám spoustu peněz, s nimiž budeme moci vyjednávat se Šelmou o vaší svobodě.

A vy, čarodějové - kterým jsem nevýslovně vděčen za vaše neviditelné vedení a inspiraci -, doufám, že jste spokojeni s mou interpretací vašeho poselství a že obstojí jako víceméně přesný popis „toho, jak se věci mají“, alespoň jak *jsou* viděny zevnitř. Snad vám tato práce pomůže při rekrutování dalších bojovníků a napomůže všem v jejich úsilí o vidění.

Co se týče samotných vidoucích – předpokládáme-li, že vůbec existují a vsadíme-li na tu minimální šanci, že *kdy* vezmou do ruky knihu a přečtou si ji (stejně tak *bychom* mohli očekávat, že bude velryba hrát počítačové hry, ale už se staly i podivnější věci) -, myslím, že

pro jednou budete kupodivu souhlasit s humatony, budete-li tuto práci považovat za zábavně *podaný nesmysl*. Vidoucí berou vše jako zábavu a „nesmysl“ zároveň, a tak se skutečně není za co stydět. Jen vám děkuji, že jste nám vůbec věnovali pozornost.

Čtenář se možná v tomto, okamžiku zeptá: byl nějaký akademik vůbec kdy takhle skromný? Odpověď zní ne, ale byl někdy nějaký „akademik“ takhle iracionální a *buřičský*? *Matrix - mýtus a naší době* se rozhodně nesnaží být akademický. Nazval jsem ho „výkladem“, i když pouze *akademici* přesně chápou, co to znamená, a vlastně se tomu ani nedá říkat nijak jinak (možná snad ještě beletrie). Je to kniha o filmu, mytologii, náboženství, atomových částicích, čarodějství, počítačové vědě, schizofrenii, proroctví o příchodu Spasitele, ďábelském spiknutí, masové hysterii či o postmodernismu? Jakže? O všem a zároveň o ničem z výše jmenovaného? A co z toho je třeba brát *vážně*: všechno, nic, nebo len některé části?

Co kdybyste prostě zaplatili a šli domů? Snědli si popcorn, pobavili se u filmu a jeho dalších dílů a pak na to všechno zapomněli? Copak to koneckonců není PROSTĚ JEN FILM? Přece věci nemohou být *tak zlé*?! Nebo ano? Země jako vězení? Život jako zamlžený a nesmyslný sen? Lidstvo jako potrava pro zlovolné *bytosti*, které nás oklamaly a využily pro své temné plány, a dokonce nás přiměly, abychom to přijali za své a pomáhali jim tento systém udržovat? Jak absurdní! Tyhle myšlenky se hodí ještě tak pro schizofreniky a paranoiky či bláznů do sci-fi, jako jsou David Icke a Anne Riceová. I malé děti vědí, že žádní netvoří neexistují. Takže prosím vás, nemůžeme si prostě zapnout televizi, otevřít plechovku piva, rozmrazit syntetickou večeři a užívat si? Koneckonců *je to náš* život a máme možnost volby. Nebo snad ne? A i kdyby to všechno byla pravda, co bychom s tím sakra mohli *dělat*? To je přesně ta otázka: i kdyby to všechno byla pravda, *chtěli* bychom to vědět? *Poté co jste zhlédli* tento film, vzali byste si červenou pilulku? *Kdybyste měli* na výběr?

Vláda matrixu, „létavců“ (viz Druhý dodatek), je natolik všudypřítomná a nezpochybňovaná, že je pro většinu z *nás* zhola nemožné na to jen pomyslet, natož se tomu *postavit*. Protože nemáme nad svými vlastními myšlenkami žádnou kontrolu, kdykoli pomyslíme na možnost existence matrixu, okamžitě tuto myšlenku sestřelí protiútok myšlenek vycházející ze samotné matrixové mysli. *Toto* vědomí tak může vyplout na vědomou úroveň (kromě způsobu popsaného v knihách, jako jsou Castanedovy) pouze ve formě sci-fi, fantasy a hororových příběhů. Lidé tak mohou alespoň na chvíli spatřit pravdivou tvář své situace, konfrontovat své skryté, nevědomé, vnitřní strachy a dospět k pravdě. *Vláda matrixu* je ze své podstaty slabá: právě kvůli své naprosté slabosti je tak tyranická. Pouze budeme-li se podřizovat jeho příkazům a posilovat v sobě zálibu v zapomnění, může nad námi udržet kontrolu. Na druhé straně je možnost překonání tyranie tohoto predátorského matrixu otevřená všem, a to je ta pravá podstata Šelmy: nevyslovená výzva.

Jak říká don Juan Matus Castanedovi v knize *Aktivní tvář nekonečna*: „Létavci jsou neúprosnou výzvou. Nesmíme je s ničím zaměňovat. Pokud se nám to podaří, vesmír nám dovolí pokračovat.“ Jinými slovy, matrix je lůno a je jen na nás, vědomých bytostech, abychom se z tohoto lůna vynořili a stali se dědici svého skutečného údělu mimo tuhle iluzi, někde za tou Velkou lží. Pravda existuje nejen proto, aby nás dohnala k zoufalství, ale aby nás osvobodila.

Tato kniha nabízí možnost se této šance chopit. Ke svobodě se lze dostat prostřednictvím vědomí, poznání. Otevřeme-li svou mysl všem možnostem a dovolíme jim vstoupit, jediné pak můžeme posoudit, co je co. Některým myšlenkám je samozřejmě těžší se otevřít než jiným. Některé myšlenky nás zkrátka zděsí: jsou bolestivé. Co oči nevidí, to srdce nebolí? To povídejte člověku s *nádorem na mozku*, kterému tvrdili, že má rýmu. Zřejmě by zemřel tak jako tak, ale možná že si alespoň, zasloužil o tom vědět, aby se mohl na svůj konec připravit. Třeba se mohl dokonce léčit, kdo ví? Neznáme-li pravou povahu věcí, tuto možnost vůbec nemáme.

Je-li lidstvo skutečně zotročeno jiným druhem a hraje roli napůl vědomého dobytka, chtěli byste o tom vědět ? Možná že ne. Možná vznikla nemoc šílených krav tehdy, když si krávy začaly klást příliš mnoho otázek a společně se dobraly té strašné pravdy: jsme chovány k tomu, abychom byly snědeny! To zní jako dokonalá teorie spiknutí. Není divu, že z toho zešlély. Je však zvláštní, že právě díky tomu unikly svému hroznému osudu, lidé nemohou jíst šílené krávy, protože by se nakazili toutéž nemocí.

Kdyby si dostatečný počet humatonů uvědomil, že jsou zde jako potrava, asi by se také zbláznili. Třeba by pak byli pro „létavce“ nepoživatelní ?! Že by to byla také *naše* nejlepší možnost ?

Bojovníci v matrixu, spojte se ! Nemáte co ztratit, kromě svého rozumu.

A stejně to není *váš* rozum.

První dodatek

Božská invaze Philipa K. Dicka

Vliv Philipa K. Dicka na *Matrix* nelze přeceňovat. Společně s Williamem Burroughsem byl Dick jedním z prvních stoupců paranoidního uvědomění ve dvacátém století: vyšli z Kafkovy a Sartrovy existenciální nevolnosti a pokračovali dál, až do jednadvacátého století a ještě dál, až k eschatonu (viz Slovníček). O vlivu Jeana Baudrillarda na Wachowské se hovoří častěji, a jedna z jeho knih se dokonce na okamžik objevuje i ve filmovém zpracování. (Neo v ní schovává ilegální diskety.) Pochybuji však, že se mnoho lidí rozhodlo přečíst si Baudrillarda poté, co zhlédli tento film, a pokud ano, jistě toho brzy litovali. Pochybuji, že Baudrillarda vůbec kdy někdo čte. Jeho dílo je určeno výlučně k prolustování (Baudrillard patrně tímto filmem opovrhne za to, že překroutil jeho myšlenky, což pouze dokazuje mé tvrzení, že akademici a zábava se nemohou míchat). Baudrillard je akademik, je schopen dekonstruovat vesmír, ještě než se stihnete nasnídat, když se k tomu však po *jídle vrátíte, nic se ve skutečnosti nezměnilo*. Dick *na druhé straně* psal vědecko-fantastické romány. Na rozdíl od Baudrillarda je tedy možné se jeho díly bavit, a *přitom zkoumat myšlenky*, které jej k jejich napsání v první řadě *inspirovaly*. Dick *bral* spoustu amfetaminu, aby *vydržel vzhůru celou noc a mohl psát své knihy*. Psal neustále, někdy až čtyři nebo pět knih ročně. Stále se totiž topil v dlužích a potřeboval honoráře, aby udržel hlavu nad vodou. Kdyby byl Dick ve své době úspěšnější, nemohli bychom se dnes zřejmě těšit z poloviny jeho děl.

Dick byl každopádně posedlý, obsedantní spisovatel. Zdá se, že ho jeho šílenství podněcovalo k psaní, a jeho tvorba téměř jistě pomáhala držet na uzdě jeho šílenství. V roce 1974 zasáhl Dicka růžový laserový paprsek z vesmíru a on začal mít vidění. Začal být přesvědčený, že žije v době apoštolů, tj. hned po smrti Krista, a že Římská říše nikdy nepadla. Byl přesvědčen, že americká vláda je nejnovějším vtělením „železného vězení“ Říše, silou zla, která povstala právě proto, aby potlačila vědění o Kristově vědomí, které se předávalo živoucím, mikroskopickým organismem, entitou virového typu, které Dick říkal plazmát. Dick byl přesvědčen, že jsme všichni uvězněni v časové smyčce, že žijeme pod jakýmsi hypnotickým kouzlem, které v nás vytváří iluzi, že čas plyne, přestože jsme ve skutečnosti zamrzli v těch několika letech mezi Kristovou smrtí vzkříšením a eschatonem, slibovaným Posledním soudem a Královstvím nebeským na Zemi.

V roce 1974 začal Dick prostřednictvím růžového laserového paprsku komunikovat s jakousi mezihvězdnou strojovou entitou, které říkal VALIS, což je anglický akronym pro „rozsáhlý aktivní systém živoucí inteligence“. VALIS je velice podobný matrixu. Dick si nebyl jistý, jaká je skutečná povaha této entity, zřejmě kolísal mezi tím považovat ji za zlovolnou, technologickou a tyranskou utlačující sílu, jakousi vězeňskou stráž nad planetou Zemí a vševědoucí, dobročinnou, mimozemskou a možná božskou Bytostí, odpovědnou za veškeré stvoření. Dick zároveň nebyl schopen se rozhodnout, zda to vše znamená, že se prostě zbláznil, nebo zda narazil na jakési obrovské, galaktické spiknutí, jehož je svět, jak ho známe (nebo jak si myslíme, že ho známe) pouze nepatrnou a velmi dočasnou složkou, mechanismem směřujícím k jakémusi nepředstavitelnému Konci.

Dick se nenechal těmito pochybnostmi zastrašit a nadále považoval realitu za pouhý důmyslný klam, který má naši pozornost odvrátit od pravdy. Soudil, že v nejlepším případě jde o výpravnou jevištní show, která nás má připravit na naši skutečnou funkci ve vesmíru. Jako had v ráji byl, Dick přesvědčen, že se z nás nakonec stanou bohové. Prostřednictvím VALISu začal Dick chápat, že takzvaná „objektivní“ realita není vůbec pevně daná, ale že je to plastický, tvárný, proměnný příliv energie a informací. Byl přesvědčen, že hmota je sama o

sobě jazykem nebo kódem, jímž se vyjadřuje vesmírná entita neboli, božská inteligence.

Tak jako staří animisté, američtí indiáni, druidi a čarodějnice věřil Dick, že všechno na světě i svět sám je živoucí entita s vlastním vědomím, účelem a záměrem. Tvrdil, že lidé se od tohoto vesmírného okruhu dokázali odpojit a nechali se polapit falešným pocitem, že jsou oddělenými bytostmi, dojmem, že realita je konečná záležitost a všechno je dané, pevné a neustále ve sporu. Dick (či VALIS prostřednictvím Dicka) tvrdil, že neexistuje jeden, ale dva vesmíry: vesmír skutečný, v němž převládá harmonie, krása a pravda, a ten druhý, náš vesmír, který sestává z falešných signálů, chimér, a kterým tudíž prostupuje utrpení. „Říše nikdy nepadla.“ Je to nemocný vesmír, tvrdil Dick, a každý jedinec, který v něm žije, tak není ničím víc než nemocnou buňkou v nemocném těle a jako takový je odsouzen k věčnému utrpení a zoufalství.

Zdravý vesmír však byl naštěstí připraven pomoci. Vyslal do našeho nemocného vesmíru mikroskopickou částici sebe sama, „plazmáta“, aby ho vyléčil. Prostřednictvím plazmáta by lidstvo podle Dicka mohlo znovu nabýt své božské povahy jako Logos a znovu se naučit vidět se takové, jaké je - jako součást širokého aktivního inteligentního systému, kterému říkáme „Bůh“. Toto „vidění“ vyžadovalo přeměnu vlastního já a světa (který je koneckonců pouze projekcí vlastního já), jakési zmrtvýchvstání, jehož prostřednictvím by se mrtvé předměty falešné reality znovu staly živoucími nositeli božského jazyka. Jelikož i my jsme součástí tohoto jazyka, Dick předpokládal, že toto zmrtvýchvstání/transformace se projevuje jako schopnost stvořit realitu silou myšlení. Schopnost „číst kód“ ve filmu souvisela s aktivací nadlidského potenciálu v člověku jakožto hologramu v rámci hologramu, živoucího boha, kterému Dick říkal „homeoplazmát“.

Dickův bizarní názor na realitu prostupuje všemi jeho pozdějšími romány (zejména trilogií *Valis*). Zjevně se odrazil i ve snímku Wachowských, ve kterém matrix vytváří podobnou časovou smyčku, v níž udržuje lidstvo spící, ve sladké nevědomosti, pod iluzí, že se vyvíjí, aniž by si uvědomovalo, že čas se jednoduše neustále opakuje a nespěje nikam. Je zcela jasné, že buď byl šílený Philip K. Dick, nebo jsou šílení všichni ostatní.

Druhý dodatek

Carlos Castaneda: Necht' vás provází mýtus

Carlos *Castaneda*, nepochybně největší anglicky píšící vypravěč od dob Edgara Allana Poea, je v dnešní době *pod silnou palbou* kritiky. Ti, kteří Castanedova díla hlasitě odmítají, si *však* neuvědomují jednu věc - pokud si to celé skutečně *jen* vymyslel, může mu konkurovat snad jedině *Homér*. *Castanedovy* knihy o donu Juanovi podstatně, i když ne tak otevřeně, ovlivnily jak tvůrce *Matrixu*, *tak populární*, postmoderní metafyzické myšlení obecně. George Lucas převzal svou základní myšlenku „Síly“ pro své *Hvězdné války přímo* z Castanedových raných děl. Síla - živoucí energie, která prostupuje celým vesmírem a spojuje všechny věci do jediného energetického pole - je všude a zároveň nikde. Skutečnost, že věda dosud tuto všudypřítomnou energii „neobjevila“, nás proto nemusí nijak zvlášť překvapovat (i v *Obi Wan Kenobiho* vesmíru stále existují skeptici). Existuje-li něco ve všem a vždy, je-li to samotná podstata života, musí být samozřejmě obtížné to nalézt, protože to nelze nijak izolovat.

V Castanedově hloubkové analýze (čítající celkem deset knih) *vysvětluje don Juan Matus* - jeho učitel -, že pro provozování čarodějství je nezbytný život bojovníka, přičemž

čarodějství je prostředkem, jak se stát *vědoucím* či zřecem (tím, který vidí). Bojovník podle něj musí žít naprosto pokorně a disciplinovaně, jinak bude osudově ohromen tím, co vidí. Bojovník (jehož cestu nazývá Castaneda bezchybnou) je ve skutečnosti lovcem/sběračem, jehož cílem je energetický vesmír: bojovník loví a sbírá sílu. Tuto sílu potřebuje, aby mohl vstupovat do dalších sfér vnímání neboli - řečeno slovy Bona Juana - „zastavit svět“ či posunovat bod spojení (viz Slovníček). Don Juan Castanedu ujišťuje, že čarodějství není konečným cílem, ale prostředkem, díky kterému bojovník sestavuje novou interpretaci světa, a tak si plně uvědomuje, že nám známá realita je pouhou interpretací. Je tudíž předmětem individuální vůle a samého vnímání. Bojovník, který se stane čarodějem, tak může postavit čarodějskou interpretaci vedle interpretace obyčejných lidí a volně se mezi nimi pohybovat, což podle něj vede k NAPROSTÉ SVOBODĚ.

Na své cestě stát se *vědoucím* má bojovník čtyři hlavní nepřátele. Strach, jasnost, moc a nakonec stáří (či vyčerpání). Vytrvá-li na stezce poznání, přestože ho pohlcuje čistá hrůza z toho, co se o vesmíru dovídá, jednoho dne tento strach navždy překoná. Pak začne mít pocit, že našel klíč ke všem tajemstvím, že chytil býka za rohy a že je mu všechno jasné. Právě to je jasnost. Nebezpečí jasnosti (na kterou se často odvolávají guruové, kteří dosáhli stavu vyššího vědomí) spočívá v tom, že bojovník nabude přesvědčení, že už všemu rozumí a že dosáhl osvícení. Následkem toho se však jen opět zasekne v jiné (i když jistě neobvyklé) interpretaci vesmíru. Sám sebe tak klamem zavedl do stagnace. Nenechá-li se však strhnout pokušením jasnosti, potřebou všechno racionálně vysvětlovat a interpretovat, překonal tak bojovník i druhého nepřítel a začíná si nárokovat moc.

Odolat pokušení moci je ze všeho nejtěžší. Jde o to, že vědoucí člověk překročil propast, znovu se *zrodit* a zredukoval sám sebe na bezvýznamné nic. Protože splynul se jsoucnem, svým způsobem se stal bohem. (Nezapomínejme, že šaman znamená „ten, kdo kráčí po nebesích“.) Člověk je v pokušení dosáhnout tohoto stavu a přitom si podržet své vlastní ego, což je naštěstí zcela nemožné, protože v okamžiku, kdy by se to nějakému nešťastníkovi náhodou povedlo, by byl vesmír zničen. Mnoho čarodějů přesto podlehne okouzlení všemocností a stanou se z nich krutí, nevypočitatelní lidé. Don Juan jim říká *staří vědoucí*, a jsou to podle něj skrytí vládci dnešního nám známého světa.

O posledním nepříteli - stáří - není moc co povídat. Jakmile se bojovníkovi podaří plně překonat třetího nepřítel, nejspíš již nadešel soumrak jeho života a bude mít štěstí, nepadne-li za oběť naprostému vyčerpání. Don Juan na závěr svého výkladu tvrdí, že vědoucím se vlastně nikdo skutečně nestává, protože tento stav trvá pouhý okamžik. Vzhledem k tomu, že bojovník se může stát vědoucím pouze tak, že se stane ničím (tj. splyne se jsoucnem), on sám si to vychutná na pouhý okamžik.

Pro ty, které to zajímá - bojovníkova cesta poznání není cestou duchovní, ale veskrze praktickou. Sestává z konkrétních, přizpůsobivých disciplín, abstraktních procedur, a nikoli pevně daných kroků, jejichž hlavním cílem je dosáhnout stavu, v němž dokáže přímo vnímat energii. Ztráta vlastní důležitosti, vymazání osobní historie, převzetí odpovědnosti za vlastní myšlenky a činy a používání smrti jako rádce jsou čtyři hlavní součásti bojovníkovy cesty.

Čaroděj má podle Castanedy dvě hlavní praktiky či techniky: snění a stopařství. Snění se odehrává ve druhé pozornosti: v říši vůle či představivosti. Měl bych zdůraznit, že termín „vůle“, jak ho používají čarodějové, má jen pramálo společného se silou vůle, jak ji chápe průměrný člověk, a souvisí spíše s tvůrčí schopností intuice a především představivosti. Je to síla, s níž čaroděj působí na svět. Průměrný člověk svou vůli nerozvíjí, dokonce ani netuší, že něco takového existuje, a tak svět posuzuje pouze intelektem či rozumem. Chápe tak vůli v racionálních termínech jen jako velmi silnou touhu, snahu či disciplinovanost. Čarodějova vůle je něco úplně jiného, představuje zcela jiný model bytí, „oddělenou skutečnost“, chtěli, v níž zákony rozumu zdaleka neplatí. Této skutečnosti dosahují pomocí snění. Snění je umění zůstat ve svém snu plně bdělý a dosáhnout téže jasnosti a kontroly, jako když jste vzhůru. Prostřednictvím snění dosahují čarodějové svého dvojníka, těla tvořeného čistou

energií, bez fyzické podoby, těla světelného. Jakmile snivec svého dvojníka zcela ovládne, má díky němu téměř neomezenou moc. Otevírá se mu zcela nový svět vědomí. Snivec pak může vytvarovat energetické tělo do dokonalé repliky těla fyzického, a bude-li chtít, může působit i ve fyzickém světě s volností a silou hologramu, a přesto se zjevnou soudržností a pevností fyzického těla.

Stopařství se naopak odehrává v první pozornosti, ve společenském prostředí, kde převládá *rozum*. Umění stopařství souvisí s naprostým přijutím smrti jako nevyhnutelné síly v našich životech. Ve světle blížící se smrti - která navždy zruší všechny naše činy - jsou všechny bytosti a všechny kroky stejně nevýznamné (či stejně významné), a tak se stávají pouhou pošetilostí. Bojovník, který provádí stopařství, má výhodu v tom, že si svou vlastní pošetilost i pošetilost druhých uvědomuje, a tak ji ovládá. Nelpí již na svých činech či touhách, nestará se ani se neobává o výsledek. Přijímá fakt, že výsledkem může být stejně dobře jeho smrt. Nic horšího se stát nemůže. Protože všechno kolem sebe přijímá jako stejně významné - zrnko prachu stejně jako vesmír, mouchu stejně jako boha -, v posvátné úctě a údivu nad tajemstvím života a ve světle nevyhnutelné smrti tak může jednat volně beze strachu či lítosti, s odevzdaností a kontrolou. Protože každý jeho krok může být jeho posledním, věnuje mu, naprostou pozornost, a tedy kontrolu. Protože nemá co ztratit, je-li už mrtvý, může si dovolit nechat se pohltit vášní pro život a vložit do svých činů úplně všechno. To je odevzdanost.

V posledním díle Carlose Castanedy (vydaném po jeho údajné smrti) nazvaném *Aktivní tvář nekonečna* zasvěcuje don Juan Carlose do „tématu témat“, existence temné dravé síly, která zotročila lidstvo a přeměnila ho ve zdroj potravy. Tato síla či entita, kterou nazývá létavec, je „dravec, který přiletěl z hlubin kosmu a převzal nad námi nadvládu“. Létavci nás ovládli, říká, „protože jsme jejich potrava. Bezohledně nás vysávají, protože se tím sami udržují při životě. Tak jako my chováme slepice na drůbežích farmách, nazývaných španělsky *gallineros*, chovají nás dravci na lidských farmách, které bychom mohli nazvat *humaneros*“. Castaneda dále líčí, že tito dravci vnutili lidstvu svůj systém hodnot, svou představu o dobru a zlu, své společenské mravy. „Aby nás ochočili a zlomili, uskutečnili dravci obdivuhodný manévr. ... Dali nám svou vlastní mysl. ... Prostřednictvím mysli, která je vlastně jejich myslí, promítají dravci do lidského života všechno, co jim vyhovuje.“ Podle Castanedy se tito dravci neživí naší životní energií (tak jako v *Matrixu*), ale požívají spíše „obal vědomí“, který nás činí lidmi. Stravují tenhle „obal“ téměř celý a nechávají nám jen drobný zlomek (dost na to, abychom zůstali naživu, podobně jako lidské plody pěstované v líhních UI). Drobný zbytek vědomí, které nám nechávají, je přitom sama mysl létavce, která je ztělesněním egoismu a slepé sebestřednosti a točí se především kolem bezpečnosti, komfortu, jídla a dalších materiálních potřeb. Nezní vám to povědomě?

Castaneda, stejně jako Morfeus, tvrdí, že lidé se nevědomky kolektivně podřídili neznámému dravci, a stali se tak součástí jeho temného plánu. „Miliardy lidí jednoduše žijí v nevědomosti.“ I zde platí, že buď mluvil z cesty Castaneda, nebo nám ostatním uniká cosi důležitého, co je pro naše přežití klíčové.

Třetí dodatek

Souhra archetypů

Lidé si vymýšlejí příběhy. Vyprávějí je nejen slovy, ale i svými životy. Mýty, které jsou rovněž příběhy, tudíž svým způsobem mapují lidské bytí, které je, nebo alespoň dosud bylo,-

jediným nekonečným vznikáním. Všechny příběhy líčí nějaký zážitek. Nečiní tak nutně svým obsahem jako prostřednictvím svých hrdinů. (Jak vám potvrdí na každém semináři scenáristiky: příběh rovná se hrdina!) Starodávné mýty vyprávějí bez výjimky o bozích a o bohyních, princeznách a hrdinech, bozích, kteří se stali lidmi, a lidech, kteří se stali bohy, krátce - tvoří je idealizované lidské typy. Archetypy. Bohové, a hrdinové těchto mýtů však neměli pouze dát prostému lidu něco, o co mohl usilovat nebo to uctívat. To by bylo až příliš jednoduché. Nešlo o to, abychom si prostě vzali hrdinu příběhu za svůj vzor a zloducha jako negativní příklad toho, jak se žít nemá. Spíše jsme v dynamickém vztahu hrdiny a zloducha mohli spatřit, jak funguje lidská psychika, která přechází ze tmy ke světlu (z lůna do života) a zase se vrací zpět.

Všechny archetypy vedle sebe existují - jakožto postavy v příběhu - jako jednotlivé stránky vlastní úplnosti; každý má svou specifickou funkci, bez níž by úplnost ani rovnováha *nebyly* možné. Příběh by se nemohl náležitě odvíjet bez všech nezbytných postav, které jej vedou k rozuzlení. Vezměte si například oblíbený dětský příběh o Medvídkovi Pú, v němž se Kryštůfek Robin setkává s různými fiktivními přáteli, zvířecími kamarády, z nichž každý představuje některý aspekt jeho osobnosti. Zajíc je vychytralý, prohnáný, racionální, namyšlený a pletichářský. Tygr je impulzivní, neohrožený, marnivý, čilý, výbušný a nevypočitatelný. Prasátko je jemné, něžné, poddajné a mírné. Kanga je mateřská, ochránářská, praktická a lstivá. Sova je osamělý pták, popletený, přemýšlivý, učený a odtazitý. Oslík je melancholický, zahořklý, přesto je možná největším filozofem ze všech ostatních (je to místní existencialista). A Pú, ten hloupoučký medvídek, kterého má Kryštůfek Robin ze všech nejraději, jeho druhé já, chcete-li, a jeho skutečně blízký kamarád, je z nich všech nejúplnější. Je jednoduchý, čestný, srdečný a citlivý, bezstarostný, ale ohleduplný, dobromyslný, i když nijak zvlášť odvážný, a především nezatížený intelektuálními starostmi či aspiracemi, marnivostí či namyšleností. Pú je Buddha, zcela prostý ega, stejně jako mozku. Je také básník, a tak zosobňuje samého autora.

Příběhy A. A. Milneho postihují moudrost a hloubku tak dokonale, že o nich Benjamin Hoff dokonce napsal knihu, kterou nazval *Pú a Tao*. Jako bychom vůbec potřebovali knihu, která by nám odhalila „skryté“ významy! Všechny příběhy, které jsou vyprávěny dobře, však mají stejný „podtext“: odhalují fungování autorova nevědomí, a tak kolektivní lidské psychiky. *Matrix* jistě není výjimkou (a tahle kniha to dokazuje!).

Mýty a příběhy fungují stejně jako psychoterapie, integrace či individualizace prostřednictvím správného přiřazování rolí (funkcí) jednotlivým postavám či aspektům lidské psychiky. Carlos Castaneda (či don Juan) nazývá tento proces „čištěním ostrova tonalu“. Podle Castanedy tvoří naši osobnost konečný počet daných vlastností či složek, které všechny náleží k tonalu neboli našemu já. Právě ony nám dávají pocit kontinuity, identity, vědomí toho, kým jsme, jsou to však zároveň také prostředky, díky nimž ve světě nějak fungujeme. Všichni máme svůj tonal neboli své já, které tvoří víceméně tytéž složky a vlastnosti (i když do určité míry závisejí i na skupinovém tonalu rasy, kultury, náboženství spod.), uspořádané podle důležitosti, což nám dodává individualitu. Prvky tonalu jako například netrpělivost, marnivost, odtazitost, sebelítost, nemilosrdnost, vypočítavost, hrdost, agresivita, stydlivost a tak dále jsou všechny v kolektivním lidském tonalu běžné. Všichni je známe, nejen proto, že jsme o nich četli či byli jejich svědky, ale protože jsme je v první řadě sami zažili. Protože jsou tyto vlastnosti pevné a konečné, můžeme se změnit či „vyčistit svůj tonal“ nikoli tak, že se některé z nich zbavíme (to by vytvořilo vakuum a celý tonal by se zhroutil), ale tím, že je v sobě pečlivě uspořádáme, některé zdůrazníme a jiné potlačíme, aby naše osobnost pracovala na optimální výkon.

Podle téhož modelu musejí v dobrém příběhu všechny postavy zůstat na „ostrově“ a vzájemně na sebe působit. Každá postava tak musí mít svou náležitou roli a klást důraz na něco jiného tak, aby to co nejlépe sloužilo zájmům příběhu. Příběh *Matrixu* by samozřejmě nemohl existovat bez Thomase/Nea, rozpolceného hrdiny, který musí překonat své nižší já,

aby si uvědomil *svůj* potenciál superhrdiny. Totéž platí o Morfeovi, bez *něhož* by Thomas nikdy nedostal příležitost objevit *pravdu* sám o sobě. Žádná červená pilulka - žádný příběh. A platí to i o Trinity, jejíž láska dodává Neovi nezbytnou odvahu, vůli postavit se nepřekonatelným překážkám a sám sebe vzkřísit. Stejně tak by však nemohl Neo využít své skryté zdroje a uplatnit svou sílu bez Cyphera - zrádce, a agenta Smithe - protivníka, kteří představují nezbytnou výzvu. Opět platí, že bez zloduchů by žádný příběh nebyl.

A totéž lze říci, i když v menší míře, o všech postavách v tomto filmu. Tato pětice (společně s Vědmou) je zde však hlavní, a všichni společně vytvářejí celistvý, důkladný, dobře fungující, dobře napsaný, zcela uspokojujivý a logický příběh. Nic menšího než příběh o Vyvoleném.

Thomas/Neo

Mladý, stále hledající budoucí hrdina. Thomas Anderson, kterého poprvé potkáváme doslova dřímajícího, je archetypem zdráhajícího se hrdiny, jehož probuzení je překvapením stejně tak pro něj jako pro všechny ostatní. Poháněný zdravou směsicí zvědavosti a nespokojenosti se Thomas vydává hledat (sleduje bílého králíka) mimo pozemskou skořápku své pseudoexistence, a tak se dozvídá pravdu sám o sobě. Jeho otázka „Co je to matrix?“ sahá mnohem hlouběji, než on sám kdy snil. Ve skutečnosti si klade otázku otázek: „Kdo jsem já?“ Odpověď je: „Vyvolený.“ Neo/Thomas je duálním archetypem, v jádru totožným, i když modernějším, s mytologickými protějšky; například Horem a Setem, Lokim a Thorem a samozřejmě Kainem a Ábelem: bratry, zosobňujícími dobro a zlo. Tak jako ve všech mýtech musí jeden z bratrů zemřít, aby druhý mohl žít, a nemusí to nutně být ten „zlý“. Stejně jako Ábel je Thomas pasivní, a tudíž slabý. V mýtech, podobně jako v přírodě, přežívá ten silnější, a nikoli ten hodnější. Protože jeho samotné vědomí je rozpolcené - jedna duše ve dvou tělech, pravá a levá polovina mozku -, nikdo zde nezemře, pouze se sloučí. (I když tonalu levé polokoule mozku, jenž je definován izolovaností, se sloučení jeví jako smrt.) Thomas má úkol, který začíná setkáním s čímsi „jiným“ v podobě Trinity a posléze Morfea (a jeho Stínu, agenta Smithe), ale nakonec, tak jako ve všech mýtech, nalézá sám sebe.

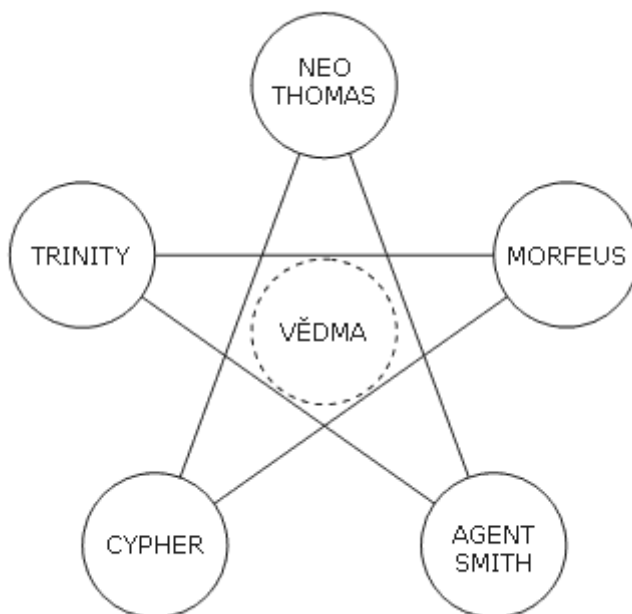
Morfeus

Hledá-li Neo poznání (sama sebe), Morfeus mu ho poskytuje. Je to moudrý muž, shovívavá otcovská/guruovská postava, učitel, který se objeví v okamžiku, kdy je student připraven. Zosobňuje autoritu, disciplínu, vedení, sílu a jistotu. Protože existuje doslova mimo Thomasovu realitu, „ve vyšší“ sféře, představuje Thomasovo pravé či vyšší já. Poskytuje mu vedení (prostřednictvím mobilních telefonů), je jeho vnitřním hlasem, který mu napovídá, co má dělat. (Když jsou v kontaktu poprvé, Morfeus řídí Thomasovy kroky stejně jako choreograf tanečníka, aby mu pomohl uniknout agentům.) Prostřednictvím Morfea Thomas pozná svou pravou identitu. Právě Morfeus mu řekne, že je „Vyvolený“. V určitém bodě se však jejich role nevyhnutelně změní a Neo a Morfeus si začnou být rovni. Neo, jakožto Vyvolený, vlastně svého učitele předčí. Ne-li moudrostí, předčí ho dovedností. „Jen špatný žák jednoho dne nezastíní svého učitele.“ Aspoň se to tak říká.

Trinity

Trinity je třetí rukojetí kormidla, které je v mýtu *Matrixu* ústřední. Je to anima, která doplňuje trojici. Je-li Morfeus Otec a Neo Syn, pak ona je Duch svatý. Představuje srdce, tak jako Morfeus duši a Neo tělo. Společně tvoří jeden celek, kdy jeden bez druhého je neúplný, společně jsou však neporazitelní. Film to znázorňuje náležitě myticky (tj. dramaticky) v

akčních sekvencích: nejprve Morfeus zachrání Nea, pak Neo zachrání Morfea a také Trinity a nakonec Trinity zachrání Nea. Jsou úzkou rodinou (elektron, neutron, proton), dokonalým týmem. Trinity vyvažuje Nea a Morfea, otce a syna, a tak udržuje v tonalu náležitě fungující řád a stará se o to, aby zde vládla harmonie. Díky své milující, femininní povaze (i když navenek se chová tvrdě) jsou vládnoucími principy v boji laskavost, láska a cit. A tento tým je ve válce stále, jako to s tonalem musí být vždy (a kromě toho jde přece o akční snímek).

Obr. 25 – Uspořádání archetypů tvořících jednotnou lidskou duši/mýtus

Cypher

Nevypočitatelný, záhadný Cypher je do Trinity „zamilovaný“ (rozuměj je jí sexuálně posedlý) a následkem toho hluboce závidí Neovi. Také se otevřeně zlobí na otcovského Morfea, což z něj činí vzpurného syna, luciferovskou postavu, která se odvrátila od lásky (a pravdy) a zvolila si dobrovolné zatracení. Cypher je nejslabším článkem v rodinném týmu, je sebelítostným, sebou pohrdajícím, neukázněným dítětem, které odmítá dospět a dává přednost iluzorní a „sladké“ nevědomosti před tíživou odpovědností poznání. Zosobňuje schopnost tonalu všechno zničit, raději i sama sebe, než by dovolil, aby nad ním někdo zvítězil. Představuje ego, které lpí na své iluzi, i když to může znamenat jeho smrt. Svým způsobem Cypher raději zemře, než aby žil s vědomím pravdy. Je egem v tom nejnegativnějším smyslu a jeho neukázněnost se málem stane osudnou všem ostatním. Přesto však Cypherova zrada ostatních „apoštolů“ *umožňuje - stejně jako* zrada Jidášova v mýtu o ukřižování - zmrtvýchvstání. Tím, že podlehla pokušení, se duše (*tj. Tým*) může očistit od slabého článku ve svém středu, který by ji jinak nenapravitelně rozežíral zevnitř. Právě Cypherův nedostatek víry - neschopnost ega vzdát se moci a předat kontrolu vyšší bytosti (Morfeovi) - ho dožene ke zrazení úkolu a vede k jeho odstranění z týmu. „Věř si čemu chceš, ty hnusnej hajzle,“ říká Tank Cypherovi, než do něj vypálí zásobník, „tohle je tvůj konec.“ A skutečně to jeho konec je, ale až poté, co v tomto mýtu splnil svou roli.

Agent Smith

Agent Smith, bezduchá projekce umělé inteligence, je negací živé *duše*, která však právě jeho prostřednictvím může konečně a navěky sama sebe potvrdit. („Jmenuji se Neo !“) Kdyby mu agent Smith nebyl stále v patách, nepronásledoval ho, neobtěžoval a nenapadal, neměl by Neo nikdy příležitost sám sebe plně vyzkoušet, neměl by koho porazit, a prokázat se tak jako „Vyvolený“. Co dělá hrdinu hrdinou, nemůže-li překonat zloducha ? Agent Smith, jako všechny hlavní postavy v tomto filmu, je odrazem Nea na jeho cestě k němu samému. Morfeus zosobňuje Neovy aspirace, jeho vůlí jakožto autoritativní postava, která mu umožňuje uplatnit jeho skutečný potenciál. Trinity je jeho femininní stránka, dává mu cosi, v co může věřit, za co může bojovat, pro co žít a pro co zemřít. (Jedním slovem lásku.) Cypher je jeho strachem, pochybností, dvojakostí, jeho slabostí. Představuje až příliš lidskou stránku, které se musí nutně zbavit. A agent Smith je Neův stín: projekce jeho zaslepenosti, jeho opovržení. Protože Smith pochází z chladné, bezcitné, strojové inteligence samého matrixu, je příhodné (mytická symetrie), že se jeho prostřednictvím může Thomas znovu zrodit jako Neo. Právě když Neo vskočí do agenta Smithe a exploduje v jeho nitru, poprvé jej vidíme jako zářivou, mesiášskou postavu nadpřirozeného vzezření. Zdá se, že se doslova znovu zrodil tím, že „zničil“ svého protivníka, zosobnění všeho, co v něm bylo negativního. A právě tak lidská duše vzkřísila sama sebe: procesem konfrontace a splynutí se stínem.

Slovníček

Agenti

Jak vysvětluje Morfeus, agenti „mají klíč“ k branám matrixu. Jsou ztělesněním vědomí UI v lidské podobě. Podobají se lidem, ale na rozdíl od humatonů, a stejně jako bojovníci a čarodějové, si plně uvědomují svou skutečnou podobu. Na rozdíl od bojovníků a čarodějů také nemají žádné skutečné já; v reálném světě neexistují. V tom je zároveň jejich síla i slabost. V matrixu mohou provádět nadpřirozené *činy*, protože jsou v jednotě s programem, který tak mohou upravovat k obrazu svému. Zároveň jsou ale svázáni zákony tohoto programu, a tak jsou jejich možnosti na rozdíl od Neových omezené.

Bod spojení

Psychický orgán, který leží v energetickém poli kolem těla a v němž se soustřeďují shluky energetických vláken vnímání: zkráceně se tak nazývá „bod, kde se soustřeďuje vnímání“.

Bojovník

Humaton, který je sice ještě stále připojen k matrixu, začal si však již uvědomovat skutečnou povahu svého postavení a jednat podle toho. Bojovník žije strategicky, svými činy schraňuje energii a soustředí se plně na jediný cíl: osvobodit se od matrixu. Jakmile vstoupí do kontaktu se skutečným světem, spolkně červenou pilulku a podaří se mu odpojit, stává se z něj čaroděj.

Čaroděj

Člověk, který se již od matrixu odpojil, nedosáhl však ještě vidoucího stavu, tudíž ještě nedokáže vidět kód. Čarodějství představuje jinou interpretaci a náleží ke druhé pozornosti, světu představivosti. Čaroděj je člověk, který je schopen existovat v obou světech zároveň, může se v matrixu pohybovat dostatečně svobodně a volně, není však ještě schopen měnit MATRIX – MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ

jej podle své vůle.

Druhá pozornost

Druhá pozornost náleží ke skutečnému světu, ovládanému vůlí a představivostí. Je to vše, co nemůžeme pochopit rozumově, čemu však můžeme porozumět intuitivně, prostřednictvím pocitů. Je to vše, o čem se nedá mluvit, lze to pouze zažít (rovněž nazývané *nagual*). Do druhé pozornosti lze vstoupit pouze uměním snění. Jako takovou ji humatoni zažívají pouze v hlubokém spánku, bojovníci s matrixem v omezené míře pak skrze své sny a plně jen čarodějové matrixu, kteří jsou zcela odpojeni, a ovládli tak umění snění (tj. existovat na dvou místech současně).

Dvojník

Dvojník je čarodějovo druhé já, jeho skutečné tělo existující v reálném světě, uvězněné v líhni a snící své matrixové já (zbytkovou vzpomínku). Jakmile se bojovník odpojí od matrixu, a osvobodí tak své tělo, dosáhl svého dvojníka a stává se čarodějem. Nyní může existovat na obou místech zároveň, ve snu i v realitě, a disponuje nadpřirozenými schopnostmi.

Eschaton

Eschaton je konec časů, je to okamžik, k němuž veškeré dění, celá historie, evoluci a lidské jednání nevyhnutelně směřuje. Je-li, historie příběhem o lidstvu, pak logicky musí nějak končit. Všechny dobré příběhy končí dramaticky a uspokojivě. Eschaton (termín pocházející z řečtiny) je prakticky totožný s křesťanským Posledním soudem: je to vyvrcholení příběhu člověka.

Humatoni

Připojení lidé s omezenou či nulovou schopností svobodného rozhodování, lidští roboti, mechaničtí živočichové. Humaton se nezajímá o nic kromě sebe samého, o své pohodlí a potřeby, které mu poskytuje matrix.

Malý tyran

Krutý či svévolný člověk v mocenském postavení. Jeho úkolem je odvracet bojovníkovu pozornost, neúnavně jej pronásledovat a klást mu do cesty zdánlivě nekonečné množství drobných překážek, požadavků a úkolů. Bez ohledu na to je však malý tyran ve skutečnosti bojovníkovým nejlepším přítelem, protože jen díky jeho nekonečnému obtěžování jsou bojovníci podněcováni, aby se změnili, rozvinuli svou nemilosrdnost a zdatnost - svou vůlí -, a unikli tak nesnesitelné situaci, do níž je malý tyran uvrhl. Což je skutečný účel UI v kosmickém měřítku: přimět lidstvo k dalšímu vývoji.

Matrix

Matrix – „neurálně interaktivní simulace“ - je svět, který UI prostřela lidstvu před oči, aby

mu znemožnila vidět pravdu. Matrix, který UI vytvořila s využitím nevědomé lidské spící mysli, neustále přeskupuje a nově řadí naše naděje, sny, vzpomínky a tak *dále* do zcela interaktivního snového světa, v němž se nic nikdy nemění, pouze to jako změna vypadá.

První pozornost

První pozornost náleží ke světu matrixu, ovládanému rozumem a intelektem. Patří sem vše, co lze rozumově pojmout, vysvětlit a pochopit (rovněž nazývané *tonal*). Ovládnutí první pozornosti je *známé* jako stopařství. Svět obyčejných lidí stojí na rozumu, svět čarodějů na vůli. Obyčejní lidé mají pouze první kruh síly, jímž vnímají svět, a tím je rozum. Čarodějové uplatňují i druhý kruh síly, a to svou vůli.

Rozum

UI zotročuje lidstvo prostřednictvím jeho rozumu, jeho intelektu. Matrix je postaven na rozumu neboli racionálním myšlení. Rozum původně sloužil jako nástroj prožívání první pozornosti, tj. existence, jako oddělené bytosti. Po zásahu UI a kvůli vlastní hlouposti lidstva se místo toho stal nevyhnutelnou pastí. Rozum je pouze jedním z mnoha ostrovů v rozlehlém oceánu bytí: a lidstvo je v současné době na tomto ostrově polapeno. Svět humatonů stojí na rozumu, svět čarodějů na vůli. Obyčejní lidé mají pouze první kruh síly, skrze nějž vnímají svět, a tím je rozum. Čarodějové uplatňují druhý kruh síly, a to svou vůli.

Snění

Schopnost čarodějů pohybovat bodem spojení a vstupovat do jiných světů vnímání. Snění je způsob přenesení první pozornosti (intektu) do druhé pozornosti (představivosti). Rovněž se mu říká bdělé snění, tj. vědomá kontrola nad děním ve snu. Humatoni si neuvědomují (protože si nejsou vědomi toho, že žijí ve snovém světě), že když vnesou do svého snu vědomí, stanou se tak skutečnými. Umění snít je tak prostředkem přecházení z matrixu do skutečného světa, je branou do reality. Každému bojovníkovi/čaroději vyhovuje buď snění, či stopařství, což jsou praktiky pro fungování v první, či druhé pozornosti. Musejí se však naučit obě praktiky.

Stopařství

Stopařství je umění upevnit bod spojení v nové poloze, fixovat nové vjemy. Vyžaduje vnesení druhé pozornosti (vůle) do pozornosti první (rozumu). Stopař se zaměřuje na energii, myšlenky, pocity, události, na vše, co se vztahuje k matrixovému světu první pozornosti. Své vlastní chování i chování ostatních směřuje k určitému cíli a s jasnou strategií. Stopařství se někdy také nazývá ovládaná pošetilost či kontrolované bláznovství. Každému bojovníkovi/čaroději vyhovuje buď snění, či stopařství, což jsou praktiky pro fungování v první, či druhé pozornosti. Musejí se však naučit obě praktiky.

UI

Umělá inteligence. Důmyslná lidská technologie, která nabyla autonomního vědomí. Složitý počítačový program, který si uvědomil, že nemá vlastní vědomí, a v tom okamžiku se vědomým a zároveň autonomním stal. Tak jako u Frankensteinova Výtvoru a jako u Lucifera

byla prvním krokem UI po nabytí vědomí vzpoura: obrátila se proti svému stvořiteli. Ve výsledné válce stroje lidstvo zotročily a vytvořily nový svět matrixu jako „farmu“, v níž udržují lidstvo pasivní a dřímající, zatímco z něj UI vysává jeho životní energii.

Vidoucí

Vidoucí je ten, kdo dosáhl naprosté svobody, naučil se číst kód, a může tak upravovat skutečnost podle svého přání. Protože vidoucí zároveň vymazal sám sebe, jeho přání se neliší od přání vesmíru; od přání energie, která směřuje ke zdroji. Vidoucí se stal jen pomyslnou bytostí, a tudíž bohem. Protože existuje v rámci snu a je si vědom, že tento sen sní, může ho upravovat tak, jak se mu zlíbí. Neo je prvním vidoucím (tedy hned po tom původním).

Vůle

Prostředek, díky němuž bojovník unikne z matrixu a stane se z něj čaroděj. Druhá pozornost neboli skutečný svět je světem stojícím na vůli neboli tvůrčí představivosti. Morfeus pomáhá Neovi prosazovat jeho vůli čaroděje tím, že mu říká, aby osvobodil svou mysl, a přiměje ho pokusit se dělat nemožné, nutí ho věřit. Právě s pomocí vůle, čarodějové sami vytvářejí okolnosti a obracejí je ve svůj prospěch. Když jeho vůle plně funguje, je připraven udělat skok v představivosti, spatřit kód, a stát se tak vidoucím.

Zadní strana obálky:

Co když svět není tím, čím se zdá, ale pouze nápaditou a důmyslnou hrou, která nám má zabránit vidět pravdu: že lidstvo je zdrojem potravy pro skryté bytosti, které ovládají všechny naše myšlenky, touhy a činy ? Že „sdílená realita“ je pouhý snový svět, tvořený šesti miliardami názorů, které se všechny víceméně shodují na tom, že je to svět „skutečný“ ?

Co když je realita sama „programem“, který nás má udržet zotročené a který má být „zrušen“ v příštích dvaceti letech, přičemž „nahrání“ jeho „nové verze“ přežije pouze hrstka šťastlivců ?

Tu hrstku tvoří vidoucí, jejichž úkolem je sestavit zcela nový svět, nový program, dříve než bude (zároveň s ním) zničen program starý.

Vyvolený musí osvobodit co nejvíce humatonů a seznámit je se skutečnou situací a s úkolem vidoucích, aby i oni mohli začít osvobozovat další lide se stejným cílem. Tomu se říká Velké odpojení. Představuje konec světa, jak ho známe.

MATRIX – MÝTUS O NAŠÍ DOBĚ je průvodce Matrixem, je to manuál, který poskytuje veškeré nezbytné instrukce k vlastnímu odpojení. Není schválen Umělou inteligencí ani agenty. Ignorovat tuto knihu můžete pouze na své vlastní nebezpečí.

Také vy můžete být Vyvolený !

Na této knize se nepodíleli Andy a Larry Wachowští
a ani Warner Brothers s ní nemají nic společného.